

Coordonatori:

*Irina-Elena Petcu
Ovidiu Bădescu
Iuliana Georgeta Balascau*

*Magda Cojocea
Roxana Maria Gavrila
Daniela Săvescu
Elena Cristina Petrescu*

*Adina-Roxana Milășan
Eleonora Lucia Bacargiu
Ioana Tarău*

CENTRAREA PE COMPETENȚE CHEIE ÎN EDUCAȚIE

KEY COMPETENCES IN EDUCATION

Asociația Europeană a Profesioniștilor din Educație EDUMI

EDITURA BOOK FOR LIFE
ISBN 978-606-95525-2-0

BUCUREȘTI, 2023

EDUMI.RO

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate. Această publicație nu poate fi reprodusă parțial sau total fără permisiunea în scris a Asociației Europene a Profesioniștilor în Educație EDUMI. Responsabilitatea asupra conținutului articolelor revine în exclusivitate autorilor articolelor.

ISBN: 978-606-95525-2-0

Design copertă: Irina Petcu

Tehnoredactare: Adina-Roxana Milășan, Irina Petcu, Magda Cojocea

Corectură: Coleașă Ramona – Maria, Adina-Roxana Milășan, Roxana Maria Gavrila, Eleonora Lucia Bacargiu, Iuliana Georgeta Balascau, Daniela Săvescu, Elena Cristina Petrescu, Ioana Tarău

Coordonatori:

*Irina-Elena Petcu
Roxana Maria Gavrilă
Daniela Săvescu*

*Magda Cojocea
Ovidiu Bădescu
Iuliana Georgeta Balascau
Elena Cristina Petrescu*

*Adina-Roxana Milășan
Eleonora Lucia Bacargiu
Ioana Tarău*

**CENTRAREA PE COMPETENȚE CHEIE ÎN
EDUCAȚIE**
KEY COMPETENCES IN EDUCATION

Asociația Europeană a Profesioniștilor în Educație EDUMI

www.edumi.ro

Editura Book For LIFE

București 2023

CUPRINS

DEMERSURI DIDACTICE PENTRU DEZVOLTAREA PERSONALĂ A ELEVILOR	8
Profesor pentru învățământ primar Ungureanu Ionela	8
Necesitatea competențelor cheie în educație.....	13
Profesor Lucica Oana Dinu	13
Competențele cheie urmărite în educația timpurie.....	16
Educatoare: Gabriela Rotaru	16
Mariana Otilia Luca	16
Educația și competențele-cheie	20
profesor Claudia-Floriana Dinu	20
Educația timpurie, centrată pe competențe cheie	22
Profesor: Mihoc Anca	22
Profesor: Fordon Roxana	22
CURRICULUM CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE.....	25
Profesor Guiu Stăncuța.....	25
Profesor Doctor Din Mihaela – Claudia.....	25
FORMAREA COMPETENȚELOR CHEIE ELEVILOR PRIN LECȚIILE DE CHIMIE.....	28
Prof. Speranța Petcu	28
Focusing on key competences in education.....	32
Teacher for primary education, Adriana Talpes.....	32
Formarea și dezvoltarea competențelor cheie la școlarul mic prin predarea integrată.....	35
Profesor învățământ primar, LORENA-MARIA FĂRCAȘ	35
FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE LA PREȘCOLARI	39
Profesor MARIANA-CARMEN ISOP	39
Formarea și dezvoltarea competențelor cheie la școlarul mic	51
Profesor învățământ primar Andreianu Elvira Ioana	51
Importanța competențelor cheie în educație	53
Prof. Mihaela Vasilica Borș	53
Dezvoltarea competențelor cheie la preșcolari prin intermediul proiectului eTwinning “I am changing, I am transforming”	57
Profesor învățământ preșcolar Mariana Timoș	57
Profesor învățământ preșcolar Loredana Proteasa	57
Învățământul centrat pe competențe cheie	60
Prof. învă. primar Guneș Cristina	60
Învățarea pe tot parcursul vieții-Studiu.....	63
Prof. Androne Maria Cristina.....	63
ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE COMPETENȚELE LITERAȚIEI DIN PERSPECTIVA EDUCAȚIEI NONFORMALE	66
Prof. nursing Maria Petrescu.....	66
ACTIVITAȚILE DE VOLUNTARIAT PROMOVEAZA TOLERANȚA ÎNTRE COPII.....	73
Profesor învățământ primar Cristea Simona Olguța, ...	73

Metoda proiectului – strategie de dezvoltare și evaluare a competențelor specifice limbilor străine	74
Prof. Grama Vasilica	74
BUILDING CULTURAL AWARENESS IN THE ENGLISH CLASS.....	80
Profesor Monica-Luiza Vasile	80
DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE LA ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ -	
EXEMPLU INTERESANT	97
PROFESOR ANA-VIOLETA MUNTIANU.....	97
ROLUL COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN CARIERA DIDACTICĂ.....	99
Profesor învățământ primar doctorand ANGELICA MARIA NEGREA	99
Formarea și dezvoltarea competențelor cheie la orele de matematică.....	101
Profesor Adriana Nicolae	101
ONLINE LEARNING COMPETENCES IN TODAY’S PANDEMIC CONTEXT	104
Profesor de biologie, Cerneanu Andreea Elena	104
Dezvoltarea competențelor-cheie în cadrul orei de limbă modernă.....	107
Profesor Palalagos Aurelia Melania.....	107
PREDAREA CENTRATĂ PE COMPETENȚE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ.....	109
Profesor Labici Ramona.....	109
Implementarea EdTech în învățământul profesional și tehnic.....	112
Profesor Oana Sturz	112
CURRICULUM-UL PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ȘI FORMAREA COMPETENȚELOR-	
CHEIE LA ȘCOLARII MICI.....	117
Profesor învățământ primar ZORZOLIU GINELA	117
Rolul cadrului didactic în procesul de integrare al copiilor cu dizabilități în sistemul educațional	122
Profesor de psihopedagogie specială: Coman Adriana	122
Rolul competențelor cheie în educație.....	128
Prof. Maria-Simona Bodescu	128
METODA PREDĂRII/ÎNVĂȚĂRII RECIPROCE	132
Mihaela Iustina Gavrilă.....	132
ROLUL INSTRUMENTELOR MULTIMEDIA ȘI AL APLICAȚIILOR DIGITALE ÎN	
FORMAREA COMPETENȚELOR CHEIE ÎN GRĂDINIȚĂ	136
Profesor Învățământ Preșcolar Chiriță Ecaterina-Cristina	136
Towards Learner Autonomy.....	141
Profesor Vlad Loredana - Gabriela	141
UN DEMERS DIDACTIC CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE.....	146
Profesor pentru învățământ primar Ana Anton	146
VALORIFICAREA COMPETENȚELOR-CHEIE PRIN DISCIPLINELE OPȚIONALE.....	149
Profesor învățământ primar Crinela Grigorescu	149
Profesor învățământ primar Constanța Marin	149
A better system of education in Romania, based on competencies.....	158
Profesor: Monica Felherț.....	158
Competența - Cheie spre viitor	163
Profesor învățământ preșcolar Alina Ileana Deac	163

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE	165
Prof. Dumitrescu Lucica	165
Actuala programă școlară pentru gimnaziu și rolul manualului digital în formarea competențelor-cheie la limba și literatura română.....	168
Profesor Foarfecă Liliana	168
Beneficiile educației în natură.....	177
Profesor pentru învățământul primar Barbu Cristina	177
Ce au în comun clătile și competențele cheie?	179
Profesor Andreea Țui	179
Cele 8 competențe cheie educaționale, definitorii pentru viitorul elevilor.....	181
Profesor Cosmin Daniel Deiak.....	181
Profesor Maria Reti	181
Centrarea pe competențe cheie în educație.....	189
Profesor învățământ primar Stroe Mariana Daniela.....	189
PROIECT DIDACTIC - MEM.....	191
PROF. INV. PRIMAR BABAȘCU LORENA	191
Centrarea pe competențe cheie în educație.....	197
Profesor Doina Iuliana Pană.....	197
Centrarea pe competențe cheie în educație-Competența de comunicare	200
Profesor învățământ primar Pop Mariana	200
Centrarea pe competențele cheie europene în predarea Istoriei	204
Profesor Brețcan George Claudiu	204
Centrarea pe competențele - cheie în educația școlară.....	208
Profesor învățământ primar Kanel Vuap.....	208
CENTRAREA PE COMPETENȚELE-CHEIE ÎN EDUCAȚIE.....	211
Prof. Fănică Daniel.....	211
Centrarea pe competențe cheie în educație/Key competences in education - Competența cheie matematică.....	214
Profesor Rodica Ciucă.....	214
Dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română la elevii maghiari.....	217
Autor: Fodor Emőke.....	217
Dezvoltarea competențelor de comunicare la preșcolari.....	220
Profesor învățământ preșcolar Epure Elena Cristina.....	220
CENTRAREA PE COMPETENȚA DE COMUNICARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR.....	223
Profesor pentru învățământul preșcolar: PERȚA LIVIA RAFILA	223
ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE COMPETENȚE	228
Profesor Damir Oana Maria	228
COMPETENȚELE CHEIE ÎN MATEMATICĂ.....	231
Profesor Iroveanu Aura	231
Formarea competențelor-cheie în învățământul românesc actual	236
prof. Cristina-Alexandra Saizescu.....	236
Profilul de formare al absolventului de clasa a VIII-a	243

Irina Nicoleta Beres.....	243
Competențe cheie în învățământul preșcolar	245
Profesor învățământ preșcolar Kovacs Alexandra	245
Competențe cheie în procesul instructiv-educativ la elevii cu cerințe educative speciale	250
Autor : Brânda Florina	250
Competențele specifice ca rezultate ale învățării	255
Profesor Dorneanu Constantin Bogdan.....	255
Profesor Dorneanu Daniela	255
Competențe matematice și matematica de gimnaziu	258
Prof. Andronic Aurica Mihaela.....	258
Comunicarea și ”a învăța să înveți” - competențe cheie în educație	262
Profesor Laura Burcuș.....	262
Contribuția disciplinei biologie la profilul de formare a absolventului de clasa a VIII-a.....	265
Profesor Stoicovici Adina-Elena.....	265
Demers didactic centrat pe competențe cheie.....	268
Profesor învățământ primar Mihaela Mihăilă	268
Demersuri didactice creative pentru dezvoltarea competenței cheie „sensibilizare și exprimare culturală,, din profilul de formare al elevului din învățământul primar.....	273
Profesor învățământ primar Geangu-Roncea Elena-Lavinia	273
VIZIUNI CURRICULARE ALE EDUCAȚIEI TIMPURII.....	285
Profesor învățământ preșcolar Lina Cristina Călin	285
Deschiderea disciplinei Limba și literatura română către lumea reală	292
Profesor Ana-Maria Grigore	292
DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE ALE ELEVILOR LA DISCIPLINA EDUCATIE	
FIZICA SI SPORT.....	297
Lector univ. dr. Ilioni Cristian.....	297
DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE CITIT-SCRIS PRIN DISCIPLINELE DE	
STUDIUL DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	301
prof. învățământ primar Florina-Cristina Pamfile.....	301
Formarea competențelor cheie prin intermediul resurselor educaționale deschise	304
Profesor Laura-Georgiana Baicu.....	304
Dezvoltarea competențelor de comunicare în învățământul primar.....	306
Profesor învățământ primar Brânzaru Sabina	306

DEMERSURI DIDACTICE PENTRU DEZVOLTAREA PERSONALĂ A ELEVILOR

*Profesor pentru învățământ primar Ungureanu Ionela
Școala Gimnazială Puiești*

„ Trebuie să ceri de fiecare dată ceea ce poate fiecare să dea. ”

Antoine de Saint- Exupery

Trecerea de la învățământul față în față la învățământul online, a adus o serie de modificări în comportamentul elevilor. Ei nu sunt antrenați să-și gestioneze frustrările și emoțiile și se simt copleșiți de ele. Din cauza lipsei de socializare au devenit mult mai agitați, nesiguri pe ei, uneori apatici sau furioși iar la vârsta micii școlarități, consider că este foarte important ca un copil să fie echilibrat emoțional.

Faptul că Școala Românească pune mai mult accent pe dezvoltarea spiritului de competiție în defavoarea spiritului de echipă, iar programa școlară alocă foarte puțin timp disciplinelor din sfera dezvoltării emoționale, m-a determinat să găsesc o soluție de îmbunătățire a acestei situații.

În acest sens, am implementat la nivelul clasei, Proiectul Național „ABC-ul emoțiilor”, desfășurat în parteneriat cu Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Buzău .

Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale în perioada preșcolară și școlară mică, acestea fiind perioade de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv.

Copiii care prezintă deficite la nivelul competențelor emoționale și sociale riscă să dezvolte probleme serioase, atât în timpul copilăriei, a adolescenței cât și a vieții adulte, într-o serie de domenii cum ar fi: sănătatea mentală (anxietate, depresie, tulburări de comportament, delincvență juvenilă, **consum de alcool și droguri** etc.), dezvoltarea cognitivă (atitudini negative față de școală, lipsa încrederii în abilitatea de a rezolva sarcinile școlare și refuzul acestora), adaptarea școlară (absenteism, abandon școlar, dificultăți în adaptarea la cerințele mediului școlar etc.).

În multe cazuri, consumul unor substanțe nocive compensează incapacitatea de a gestiona, într-un mod mai productiv, sentimentele de tristețe și lipsă de speranță. O deficiență emoțională gravă are ca rezultat incapacitatea oamenilor de „a percepe” semnificația noilor informații și a experiențelor anterioare, ceea ce poate duce la un comportament iresponsabil și un dezechilibru.

*Proiectul „ABC-ul emoțiilor” a fost centrat pe dezvoltarea a cinci **competențe cheie**:*

Autocunoaștere: abilitatea de a-și recunoaște corect emoțiile și gândurile, precum și influența lor asupra comportamentului. Include evaluarea precisă a punctelor forte și a limitelor și dezvoltarea

unui sentiment de încredere și optimism.

Stăpânirea de sine: abilitatea de a-și regla emoțiile, gândurile și comportamentele în situații diverse. Aceasta include managementul stresului, controlul impulsurilor, motivarea.

Conștiința socială: abilitatea de a înțelege perspectiva și de a empatiza cu alte persoane.

Abilitatea de a lua decizii responsabile: abilitatea de a face alegeri constructive și respectuoase asupra comportamentului personal și a interacțiunilor sociale, decizii bazate pe luarea în considerare a standardelor etice, normelor sociale, evaluarea realistă a consecințelor diverselor acțiuni, precum și starea de bine a sa și a celorlalți.

Gestionarea relațiilor interpersonale: valorizarea relațiilor familiale. Pentru a dezvolta competențele cheie enumerate, am desfășurat următoarele activități:

1. Autocunoaștere /valorizare personală – **Cine sunt eu?**
2. Exersarea modalităților adecvate de gestionare a emoțiilor negative - **Gestionarea emoțiilor negative**
3. Abilități de comunicare asertivă și de rezolvare a problemelor - **Cum să spunem NU în situații dificile**
4. Luarea deciziilor pentru o dezvoltare sănătoasă – **Alegeri responsabile**
5. Gestionarea relațiilor interpersonale: **Lumea mea**

Prima activitate a avut ca scop familiarizarea copiilor cu proiectul, conștientizarea de sine și antrenarea abilităților de comunicare asertivă.

Am prezentat imagini cu scene din povești cunoscute de ei („Alba ca Zăpada”, „Cei trei purceluși”, „Capra cu trei iezi”) și le-am solicitat să povestească și să recunoască trăirile emoționale ale personajelor din poveste. În continuare, le-am expus bucuria pe care o simt alături de ei zi de zi, apoi fiecare elev a împărtășit cu grupul câte un moment în care a simțit o anumită emoție, la alegere.

În urma acestor discuții, au completat o fișă din caietul de activități, în care au reprezentat cum cred ei că sunt văzuți de ceilalți și cum se percep ei în funcție de comportamentul lor în familie, la școală și în relație cu prietenii.

Activitatea s-a încheiat cu un joc prin care elevii au umflat baloane cu toată „furia” acumulată de-a lungul timpului, apoi s-au deplasat în curtea școlii și le-au spart, ca simbol al eliberării de această emoție.

Cea de-a doua activitate a avut ca scop, stăpânirea de sine, respectiv abilitatea a-și regla emoțiile, gândurile și comportamentele în situații diverse.

Am discutat cu copiii despre diferite situații emoționale și am diferențiat emoțiile pozitive de cele negative, apoi am realizat frontal activitatea „Copacul emoțiilor”. Pe o foaie de flipchart am reprezentat un copac cu frunze de culori diferite, în funcție de cele 3 emoții: roșu pentru furie, violet pentru dezamăgire și albastru pentru îngrijorare. Elevii au primit apoi o fișă individuală pe care era

desenat un copac și după ce au decupat frunzele, au scris pe ele situații în care au simțit cele trei emoții apoi le-au lipit în copac.

Le-am explicat că fiecare copil trece prin situații care-l fac să se simtă furios, dezamăgit sau îngrijorat și că, doar exprimându-le și identificându-le, pot să le gestioneze astfel încât să aibă relații frumoase cu cei din jur și să se dezvolte sănătos.

Activitatea nr. 3 a avut ca scop, conștientizarea de sine, antrenarea abilităților de comunicare asertivă și consolidarea manierei în care sunt gestionate emoțiile negative.

Am propus jocul „Cum pot să fac față emoțiilor negative?”. Elevii au ales dintre jetoanele prezentate, pe acelea care reprezentau comportamentele ce îi ajutau să facă față emoțiilor negative.

S-au continuat discuțiile cu exemplificări despre diferite situații emoționale și modul cum au fost sau cum ar putea fi gestionate.

Am concluzionat că, vorbind deschis despre emoțiile pe care le simțim, vom putea ajunge să le facem față și este important să cerem ajutorul atunci când suntem copleșiți.

Activitatea „*Cum să spunem nu în situații dificile*”, a urmărit consolidarea manierei în care sunt gestionate emoțiile negative, dezvoltarea abilității de a face față presiunii grupului și adoptarea deciziilor pentru o dezvoltare sănătoasă.

Am expus elevilor povestea „**Autobasculanta**”, o poveste care le-a vorbit despre puterea de a spune NU și în același timp de a se simți bine în propria persoană. Cei care își oferă ajutorul altora crezând că așa se vor face mai plăcuți, vor învăța că oricând pot alege refuzul.

După convorbirea referitoare la situațiile prezentate în poveste, elevii au fost solicitați să prezinte situații în fața cărora nu pot spune NU.

În continuare s-a realizat un joc de rol folosind metoda „**Pălăriile gânditoare**”.

Am folosit coifuri din hârtie de culori diferite (albă, roșie, neagră, albastră, verde), confecționate anterior de elevi în cadrul unei ore de Arte vizuale și abilități practice.

Pe rând câte un copil a venit în fața clasei alegând și punând pe cap una dintre cele 5 pălării .

Roluri și sarcini:

- **Pălăria albă- povestitorul**, cel care redă pe scurt conținutul poveștii, exact cum s-a întâmplat acțiunea, este neutru. Informează.

Elevul care a ales această pălărie a oferit răspunsul la întrebarea „**Despre ce este vorba în povestire?**” (a prezentat pe scurt povestea camionului roșu).

- **Pălăria roșie își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea**, nu se justifică - spune ce simte.) Sarcina a fost de a răspunde la întrebarea „**Ce a simțit camionul roșu?**” (ești de partea camionului roșu; exprimă-ți emoțiile, sentimentele, supărarea în legătură cu ceea ce i s-a întâmplat camionului roșu)

- **Pălăria neagră- criticul**, a reprezentat aspectele negative ale întâmplărilor, a exprimat doar

judcăți negative și a identificat greșeli. Elevul a răspuns la întrebarea „**Cine și de ce a greșit?**” (ești foarte critic și prezinți aspectele negative ale întâmplărilor și ce anume a greșit fiecare personaj din poveste. Critică atât atitudinea camionului roșu cât și a celorlalte camioane).

• **Pălăria albastră** a reprezentat **gânditorul**, care oferă soluții alternative, idei noi. Generează idei noi. S-a adresat întrebarea „**Cum trebuie să se comporte camionul?**” (spune ce ai fi făcut în locul camionului roșu astfel încât acesta să obțină respectul și prietenia celorlalte camioane).

• **Pălăria verde - creativul**. Simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile. Elevul care a ales această pălărie a răspuns la întrebarea „**Ce avem de învățat?**” (a descris finalul optimist al poveștii; cum ne influențează gândurile pozitive?)

În cadrul activității „*Alegeri responsabile*” am vizionat împreună cu elevii un ppt cu substanțe sigure și substanțe periculoase, apoi am desfășurat jocul didactic .

„Săculețul fermecat”(un săculeț cu jetoane care reprezentau imagini cu diferite fructe, legume, pește, lapte, detergent, vopsea, medicamente). Elevii au extras câte un jeton din săculeț, au denumit imaginea și au menționat dacă este un aliment sănătos sau periculos pentru copii.

S-au realizat exerciții care au urmărit conștientizarea dăunării fumului de țigară și a folosirii medicamentelor fără prescripție medicală.

În încheiere, s-au analizat imagini în care erau prezentate câteva comportamente sănătoase și nesănătoase pentru copii (copii care beau suc la o petrecere sau care consumau alcool și oameni care ofereau copiilor alcool sau suc natural de fructe). Elevii au identificat care sunt obiceiurile sănătoase și care sunt obiceiurile nesănătoase pentru copii.

Ultima activitate din cadrul proiectului, „*Lumea mea*” a avut ca scop, antrenarea abilităților de comunicare asertivă, consolidarea manierei în care sunt gestionate emoțiile și empatizarea cu ceilalți copii.

Le-am explicat elevilor că fiecare dintre noi are o lume interioară formată din emoții și o lume exterioară formată din familie și prieteni. Am accentuat importanța familiei în construirea emoțiilor pozitive dar și a ajutorului dat în gestionarea emoțiilor negative, apoi le-am prezentat „**Povestea ursulețului**” care, pentru a ajunge la borcanul cu miere trebuia să parcurgă un traseu potrivit. Emoțiile pozitive l-au ajutat să-și îndeplinească scopul.

Elevii au înțeles că tristețea, furia, dezamăgirea, neatenția și neascultarea sunt emoții și reacții normale în viața fiecărui copil, însă este foarte important felul în care ei reacționează în situații neplăcute.

În completarea acestei activități, au realizat desene care să exprime prietenia, acceptarea, cooperarea.

Construirea inteligenței emoționale este un proces care nu se încheie niciodată, însă, prin desfășurarea activităților proiectului i-am cunoscut mai bine pe elevi, între ei există o relaționare mai

bună, s-au diminuat situațiile conflictuale/problematic pe care le întâmpină ei în copilărie și cu pași mici, au reușit să-și recunoască și să-și gestioneze mai bine emoțiile.

Emoțiile pozitive ne încarcă de energie, ne fac să trăim frumos și în armonie unii cu alții.

Bibliografie:

În desfășurarea acestui proiect am folosit caietul de activități „ABC-ul emoțiilor”, oferit de CPECA

NECESITATEA COMPETENȚELOR CHEIE ÎN EDUCAȚIE

*Profesor Lucica Oana Dinu
Școala Gimnazială numărul 1 Pantelimon, județul Constanța*

Modalitățile în care accesăm informația și serviciile continuă să se schimbe. Avem nevoie de noi competențe pentru a stăpâni o lume digitală complet nouă, nu numai prin dobândirea de competențe tehnice, dar și prin dobândirea unui înțelegeri mai profunde a oportunităților, provocărilor și chiar întrebărilor etice puse de noile tehnologii.

În acest climat de schimbări rapide, identificăm o preocupare în creștere pentru coeziunea noastră socială. Globalizarea și revoluția digitală îi fac pe unii oameni să se simtă marginalizați sau lăsați în urmă. Amenințarea de înstrăinare care rezultă implică nevoia de a cultiva cetățenia democratică și presupune ca oamenii să fie informați, preocupați și activi în societatea lor. Cunoștințele, aptitudinile care au ca rezultat nevoile tuturor trebuie să se schimbe.

Învățarea pe tot parcursul vieții a devenit o necesitate pentru toți cetățenii. A devenit o necesitate să ne dezvoltăm abilitățile și competențele de-a lungul vieții, nu numai pentru împlinirea noastră personală și capacitatea noastră de a ne angaja activ cu societatea în care trăim, dar și pentru capacitatea noastră de a reuși într-o lume a muncii în continuă schimbare.

În context european, cunoștințele și aptitudinile ce vizează forța de muncă reprezintă un factor major în inovarea, productivitatea și competitivitatea din cadrul societății.

De-a lungul timpului ritmul rapid al schimbării și fluxul continuu al noilor tehnologii au implicat faptul că oamenii nu trebuie doar să-și păstreze specificul competenței legate de locul de muncă curent, dar posedă și competențe generice care le vor permite să se adapteze la fluctuațiile ce au loc. Competențele oamenilor contribuie și ele la motivația și satisfacția lor la locul de muncă, influențând astfel calitatea muncii lor.

O competență este reprezentată de o abilitate. Competențele cheie sunt necesare pentru exercitarea unei anumite activități. Simțul organizării, capacitatea de a lucra în echipă, simțul adaptării, simțul relațiilor cu clienții, stăpânirea software-ului etc. sunt abilități cheie. Competențele distinctive ale unei instituții de învățământ îi permit să obțină un avantaj competitiv durabil și semnificativ. Putem considera o competență distinctivă dacă este un mijloc pentru organizație de a se diferenția de concurență, dacă este rară și greu de obținut sau imitat. Experiența în managementul logisticii sau expertiza tehnologică pot să constituie aptitudini distinctive. Astfel că o competență strategică, individuală sau colectivă, conferă unei companii sau instituții o poziție favorabilă pe piața sau sectorul său de activitate.

În sprijinul realizării și dezvoltării unui spațiu al educației la nivel internațional, european, sunt identificate acordul asupra competențelor cheie necesare tuturor celor care urmează un curs, sprijinirea mobilității cursanților și a personalului din educație și sprijinirea dezvoltării competențelor lingvistice pentru a stimula mobilitatea și cooperarea în Europa.

De asemenea, educația urmărește și susține competențele antreprenoriale cu scopul de a dezvolta abilități și atitudini esențiale, inclusiv creativitatea, inițiativa, simțul muncii în echipă, înțelegerea riscurilor și simțul responsabilității. De aceea consider că este important ca și noi, profesorii, să ne asumăm statutul și rolul nostru în acest sistem și să îi ajutăm pe elevii noștri să fie adaptabili, profesioniști și cât mai sociabili. Toate aceste calități ale unei persoane îi vor servi drept mecanisme de facilitare pe piața muncii.

Inventarea de noi moduri de a învăța într-o societate care devine din ce în ce mai mobilă și digitală implică faptul ca tehnologiile digitale să aibă un impact asupra educației, formării și învățării, permițând dezvoltarea unor medii de învățare mai flexibile. Am participat cu toții în ultimii ani la schimbări impuse din exterior determinate de pandemie și ne-am aflat în situația de a ne mobiliza și adapta încă o dată. Cred că profesorii au această putere de a se adapta foarte repede, fiind motivați de scopul principal al activității lor și anume elevul. Am fost nevoiți să stabilim și să ne dezvoltăm competențele digitale, dar și cele de comunicare sau emoționale pentru ca mai apoi să îi putem ajuta pe elevi.

Recunoaștem faptul că un climat educațional pozitiv constituie o zonă de maximă atenție în ceea ce privește păstrarea elevilor în sistemul educațional și la dezvoltarea adecvată a potențialului lor. De aceea, pentru ca elevii să vină la școală, să rămână și să învețe, să se adapteze și să progreseze, ar trebui să li se asigure un mediu de învățare adecvat și prietenos. O atmosferă de echilibru, siguranță, încredere, grijă și respect față de sine contribuie semnificativ la obținerea unor reușite în învățare și în cadrul societății, dar și la mobilizarea în direcția atingerii lor.

Stabilirea unei mai bune cooperări între diferitele structuri de învățare a implicat promovarea unei game largi de metode și contexte de învățare. Importanța și relevanța învățării non-formale este evidentă în mod clar din experiența dobândită în contextul activității pentru tineret, al voluntariatului și al sportului de bază. Învățarea non-formală joacă un rol important în sprijinirea dezvoltării abilităților interpersonale, cognitive și de comunicare, cum ar fi: gândirea critică, abilitățile analitice, creativitatea, rezolvarea problemelor și reziliența, aspecte care facilitează tranziția de la tineri la vârsta adultă, cetățenia activă și munca.

Centrarea pe competențele cheie în zona educației implică asigurarea unui sprijin mai bun pentru personalul didactic în îndeplinirea sarcinilor lor și îmbunătățirea pregătirii acestora, actualizarea metodelor și instrumentelor de evaluare și validare, precum și introducerea unor forme de predare și de învățare noi și inovatoare. Astfel a fost necesară promovarea validării competențelor

pentru a permite cetățenilor să obțină recunoașterea competențelor lor și să dobândească o calificare completă sau parțială, după caz. Cadrul european al calificărilor susține recunoașterea nivelurilor de calificare, indicând competențele necesare pentru a le atinge.

Elevii noștri sunt piese din planurile de viitor și trebuie să poată face față tranzițiilor sau conversiilor. Structurând procesele de învățare și oferind îndrumare îi ajutăm să-și îmbunătățească competențele, inclusiv în raport cu cerințele în schimbare de pe piața muncii.

Sistemul de educație vizează formarea competențelor pentru a comunica atât oral cât și în scris într-o varietate de forme, monitorizarea și adaptarea celor existente la situațiile apărute. O atitudine pozitivă față de comunicarea în limba maternă presupune o dispoziție la critică și dialog constructiv, o apreciere de calitate estetică și o dorință de a lupta pentru ele, dar și interes pentru interacțiune cu alții. Aceasta implică o conștientizare a impactului limbajului asupra altora și nevoia de a înțelege și folosi limbajul într-un mod pozitiv și responsabil din punct de vedere social.

Cu toate acestea, experiența ne-a arătat faptul că țările din centrul și vestul Europei au posibilitatea de a susține un sistem direcționat pe aceste competențe cheie în timp ce în țară la noi există multe obstacole cu care ne confruntăm de multe ori. Deși designul experiențelor de învățare autentice promite foarte multe beneficii, aceste activități nu se întâmplă cu ușurință în practică. O multitudine de factori, interni și externi, afectează eficiența proceselor didactice și generează neimplicare, dificultăți de învățare, chiar eșec.

Este evidentă necesitatea centrării și dezvoltării competențelor cheie în educație astfel încât să corespundă nevoilor tuturor cetățenilor în vederea asigurării egalității de șanse. O corectă conștientizare din partea întregii societăți a importanței competențelor cheie ne va ajuta pe noi ca națiune să ne adaptăm, dar și să ne dezvoltăm.

COMPETENȚELE CHEIE URMĂRITE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

*Educatoare: Gabriela Rotaru
Grădinița cu P. N. Grivița, județul Vaslui*

*Mariana Otilia Luca
Grădinița cu P.N. Trestiana, județul Vaslui*

Educația timpurie se referă la educația copilului de la naștere până în jurul vârstei de 6/7 ani, acestea sugerând primele stadii ale copilăriei., În perioada educației timpurii, încă de la vârstă fragedă, începe formarea personalității copilului, motiv pentru care este foarte important ca cei ce se ocupă de educația lor, actorii cu care copilul intră în contact să fie bine pregătiți pentru a-i asigura succesul dezvoltării ulterioare.

Grădinița oferă copiilor preșcolari condițiile necesare unei dezvoltări normale, permițând fiecăreia să-și urmeze drumul său personal de creștere și dezvoltare. Totodată oferă suport pentru valorificarea potențialului psihic și fizic al fiecărui copil, pentru interacțiunea cu mediul, favorizează descoperirea de fiecare copil a propriei identități și îi formează o imagine de sine pozitivă.

Baza dezvoltării fizice, cognitive, emoționale și sociale a copilului se pune în primii ani de viață. Iată de ce atât cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie, cât și părinții trebuie să muncească sincron pentru a dezvolta abilități practice ale unui mod de viață sănătos. Specificul educației timpurii este educația centrată pe copil, care de cele mai multe ori poate fi realizată prin intermediul jocului, întrucât acesta oferă posibilitatea copiilor de a explora, a manipula și de a interacționa cu mediul înconjurător.

Curriculumul pentru educație timpurie din 2019 prezintă toate tipurile de servicii de educație și îngrijire pentru copiii de la naștere până la intrarea în învățământul primar, din toate unitățile de învățământ de stat, privat sau confesionale, oferind posibilitatea realizării activităților în limba română, în limba minorităților sau într-o limbă de circulație internațională.

Noul curriculum pune accent pe învățarea centrată pe copil și astfel evidențiază relația de reciprocitate dintre conținut și metodă, rolul educatoarei ocupând un loc central în procesul instructiv-educativ, deoarece interacționează cu copiii, se acomodează reciproc, subtil și continuu. Totodată, cadrul didactic, jucând rolul de persoana resursă în procesul educațional, informează copiii, le facilitează accesul la informație, identifică diferite dificultăți de învățare ale copiilor și aplică măsuri de ameliorare fără a-i eticheta, lucrează individual sau pe grupuri cu antepreșcolarii/ preșcolarii, pentru a respecta ritmul propriu de învățare. La baza educației timpurii stă principiul unicității fiecărui copil, astfel, ținând cont de particularitățile individuale și de vârstă, adultul creează contexte care asigură oportunitatea de a cunoaște universul înconjurător, în scopul dezvoltării armonioase.

Curriculum pentru învățământul preșcolar pune un accent deosebit pe conceptul de dezvoltare globală a copilului, considerat a fi central în perioada copilăriei timpurii, în contextul în care, în societatea de azi, pregătirea copilului pentru școală și pentru viață trebuie să aibă în vedere nu doar competențele academice, ci, în aceeași măsură, capacități, deprinderi, atitudini ce țin de:

- dezvoltarea socio - emoțională (a trăi și a lucra împreună sau alături de alții, a gestiona emoții, a accepta diversitatea, toleranța etc.);
- dezvoltarea cognitivă (abordarea unor situații problematice, gândirea divergentă, stabilirea de relații cauzale, asocieri, corelații);
- dezvoltarea fizică (motricitate, sănătate, alimentație sănătoasă etc.);
- dezvoltarea limbajului și a comunicării (ascultare în vederea înțelegerii mesajului, comunicare și exprimare orală corectă, interes pentru scris și citit, discriminare fonetică, conștientizarea mesajului scris etc.);
- capacități și atitudini în învățare (curiozitate și interes, inițiativă, persistență, creativitate)

Sursa: Grădinița cu P.N. Grivița- grupa mare: *Insula de lectură*

Curriculumul pentru educație timpurie valorifică paradigma educației centrate pe copil și fundamentează demersurile educaționale pe activitatea de învățare a acestuia ca proces, respectiv pe dobândirea unor comportamente care să asigure premisele dezvoltării competențelor-cheie de mai târziu.

Cea mai utilizată definiție a noțiunii de *competență* și cea mai apropiată de modul în care a definit-o McClelland este aceea care consideră *competența suma cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care contribuie* la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient sarcinile și responsabilitățile postului. Ne-am obișnuit să asociem termenul "competență" mai ales cu programele școlare care se doresc a fi reperi utile în dezvoltarea personalității copiilor, pe planuri multiple. De fapt, formarea competențelor, a capacităților de a se descurca în anumite privințe, apare încă din

perioada preșcolară, când copiii achiziționează treptat cunoștințe variate, pe care le folosesc în diverse moduri. Chiar dacă fiecare copil se dezvoltă în ritmul propriu și percepe lumea din jur într-o manieră personalizată, există totuși anumite standarde pe care, în principiu, le ating toți copiii la diverse vârste. Se poate vorbi chiar de un tipar al competențelor pe care copiii ar trebui să le capete în anumite etape ale perioadei preșcolare.

Competențele cheie urmărite la grădiniță:

- ✓ comunicarea lingvistică
- ✓ competențe cognitive.
- ✓ competențe sociale și civice
- ✓ competența digitală *care nu este direct vizată de curriculumul pentru educație timpurie, dar se recomandă ca, în măsura în care resursele disponibile permit, să fie abordate prin modul de desfășurare a activităților*”.

Sursa: Grădinița cu P.N. Trestiana- grupa combinată: *Ziua Națională a Lecturii*

Din punct de vedere lingvistic, comunicarea reprezintă transferul de informații, judecăți, atitudini, stări emoționale de la o sursă la alta. Semnificațiile se transmit cu ajutorul semnelor lingvistice, fiind o formă de cunoaștere, o formă de interacțiune socială, a comunicării interpersonale sau o formă a dialogului interior, al monologului.

Competența de comunicare este considerată o capacitate globală care cuprinde capacități comunicative ale indivizilor dobândite de-a lungul vieții. Acestea pot fi îmbunătățite prin aplicarea unei metodologii speciale care ar contribui la dezvoltarea competenței de comunicare. O modalitate de a dezvolta elevilor competențele de comunicare este jocul de rol care presupune punerea în scenă a unor situații de comunicare diverse (monolog, dialog, interviu etc). Această activitate exersează capacitățile de comunicare orală, de receptare și producere a mesajelor. Cadrul didactic trebuie să

aleagă teme incitante pentru copii, care să fie specifice experiențelor lor de viață și care să le dezvolte spiritul creator și ludic.

La începutul perioadei preșcolare, copilul se situează, după descrierile lui Piaget, în stadiul preoperațional al dezvoltării cognitive deoarece, la aceasta vârstă, copiii încă nu sunt pregătiți să efectueze operații mentale logice, așa cum vor fi în stadiul operațiilor concrete. Totuși, stadiul preoperațional, care durează aproximativ de la 2 la 7 ani, este caracterizat de o extindere a folosirii gândirii simbolice sau a capacității de reprezentare, apărută în stadiul senzoriomotor.

Progresele în materie de gândire simbolică sunt însoțite de o înțelegere tot mai bună a spațiului, a cauzalității, a identității, a clasificării și a numerelor. Înțelegerea unora dintre acestea își are rădăcinile în perioada de sugar și vârsta învățării mersului, iar înțelegerea altora începe să se dezvolte în prima copilărie, dar este atinsă pe deplin abia în copilăria mijlocie. Funcția reprezentativă pentru acest stadiu este cea simbolică, caracterizată de capacitatea de a folosi reprezentări mentale (cuvinte, numere sau imagini), cărora copilul le atașează semnificații. Folosirea simbolurilor este o caracteristică universală a culturii umane. Fără simboluri, oamenii nu ar putea să comunice verbal, să facă schimbări, să descifreze hărți sau să prețuiască fotografiile persoanelor iubite, aflate la distanță. Simbolurile îi ajută pe copii să își amintească și să se gândească la lucruri care nu sunt prezente fizic.

Competența socială- abilitatea copiilor de a manifesta adecvat comportamente acceptate social, de a forma și întreține relații sociale funcționale cu copiii și adulții din viața lor; influențează interacțiunile pozitive, corespunzătoare normelor culturale în așa fel încât să permită atingerea propriilor scopuri și în același timp respectarea nevoilor celorlalți.

Dezvoltarea emoțională a copilului vizează: capacitatea copiilor de a percepe și exprima emoțiile; de a înțelege și de a răspunde emoțiilor celorlalți; dezvoltarea conceptului de sine, a percepției și a imaginii de sine: trăsături, capacitate, motivații, dorințe, nevoi, roluri sociale, preferințe.

Dezvoltarea socio- emoțională a copiilor este importantă din următoarele motive:

- ✓ ajută la formarea și menținerea relațiilor cu ceilalți;
- ✓ ajută copiii să se adapteze la grădiniță și la școală;
- ✓ previne apariția problemelor emoționale și de comportament

Cum putem dezvolta competențele la preșcolari?

- Ascultând ceea ce spun copiii și încurajându-i să vorbească despre ei înșiși.
- Oferind copiilor libertatea de a alege jocurile și să descriem acțiunile lor.
- Transmițând mesaje verbale și non-verbale consistente.
- Participând la jocurile copiilor.
- Organizând diferite sectoare de joc și punând copiilor la dispoziție cât mai multe jucării.

EDUCAȚIA ȘI COMPETENȚELE-CHEIE

*profesor Claudia-Floriana Dinu
Școala Gimnazială Nr.3 Doicești, Dâmbovița*

Cele opt competențe-cheie (*comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competența matematică și competențe de bază privind știința și tehnologia; competență digitală; capacitatea de a învăța procesul de învățare (a învăța să înveți); competențe sociale și civice; simțul inițiativei și al antreprenoriatului; conștiința și expresia culturală*) au în vedere, îndeosebi, grupurile al căror potențial educațional necesită sprijin (persoanele părăsesc școala de timpuriu, cele cu abilități de bază reduse, migranții, persoanele cu dizabilități etc.). Competențele-cheie vizează învățarea pe tot parcursul vieții și nu se limitează, deci la procesul de învățământ. Trebuie precizat faptul că acestea trebuie dobândite de adulți, pe tot parcursul vieții, printr-un proces de dezvoltare și actualizare a abilităților și de tinerii aflați la sfârșitul perioadei obligatorii de învățământ și formare.

Educația bazată pe competențe se dovedește eficientă și eficace în contexte combinate (formal,informal, nonformal) doar dacă îndeplinește cumulativ, mai multe condiții. Sunt bine definite competențele pe care elevul trebuie să le dovedească la sfârșitul fiecărui an școlar, la sfârșitul unui ciclu școlar, precum și la sfârșitul școlarității obligatorii. De aceea, activitatea cadrului didactic nu trebuie să se concentreze doar asupra proiectării, ci, mai mult, asupra organizării și coordonării învățării, dar și asupra oferirii de feedback, iar în ceea ce-l privește pe elev, acesta trebuie să dovedească că știe să folosească, să aplice, ceea ce a învățat. Mai mult, o competență nu poate fi măsurată și apreciată ca atare, decât punându-l pe elev în situații concrete în care să-și valorifice toate achizițiile și experiențele anterioare. Ori, astfel de situații concrete nu pot fi standardizate și nici nu pot fi proiectate și asigurate în totalitate și în condiții obiective de către cadrul didactic. Așadar, pedagogia prin competențe trebuie să dea sens învățării, creând sau facilitând contexte reale de învățare, prin care elevul să fie motivat și să înțeleagă că tot ceea ce învață îi este de folos. Pentru aceasta însă, nu mai sunt suficiente liste de conținuturi monodisciplinare, fiind necesare și obligatorii abordări interdisciplinare, creative și inovative. Competențele trebuie privite ca rezultatul aplicării combinate a cunoștințelor, abilităților și achizițiilor, nu ca o sumă a acestora. În acest fel, școala va putea oferi fiecărui elev posibilitatea de a avea șanse egale la o educație de calitate, iar la finalul unui ciclu de învățământ se va putea crea profilul de formare al absolventului, având în vedere cunoștințele, abilitățile, aptitudinile, dar și manifestarea atitudinală.

De exemplu, disciplina Limba și literatura română contribuie la dezvoltarea tuturor competențelor – cheie. În afara de competența pe care o vizează, adică cea de comunicare în limba română, această disciplină le dezvoltă elevilor și competențe digitale(Elevii trebuie să caute informații în legătură cu

tema dată, să completeze chestionare sau să fixeze noțiuni prin realizarea unor filmulețe sau prin accesarea diverselor site-uri sau platforme educaționale). Competența de comunicare în limbi străine este dezvoltată prin studierea textelor din literatura universală sau prin prezentarea personalităților românești care au activat în alte spații culturale. Lucrul în echipă, dialogul, jocul de rol, participarea la activități și proiecte le dezvoltă competența socială și civică, dar și pe cea de sensibilizare și exprimare culturală. Un rol important în acest sens îl au organizarea de activități nonformale și participarea la diverse evenimente culturale. Libertatea de a-și exprima ideile, de a organiza diverse activități, le dezvoltă spiritul de inițiativă și antreprenariat. Crearea de scheme, materiale, portofolii ce presupun realizarea unor figuri, dezvoltă competența matematică, iar gestionarea timpului alocat sau a timpului liber, ca și monitorizarea progresului în realizarea unei sarcini dezvoltă competența de a învăța să înveți.

Prin urmare putem afirma că disciplina Limba și literatura română, contribuie la crearea profilului de formare centrat pe competențe- cheie și că pedagogia prin competențe este un răspuns la analfabetismul funcțional, dar nu trebuie înțeleasă ca unică soluție la problemele cu care se confruntă sistemul educațional. Dezvoltarea curriculumului trebuie să depășească barierele schimbării și să acționeze ca un filtru, fără a limita însă percepția asupra realității înconjurătoare.

EDUCAȚIA TIMPURIE, CENTRATĂ PE COMPETENȚE CHEIE

*Profesor: Mihoc Anca
Profesor: Fordon Roxana
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 52; Oradea*

Ne place să fim apreciați ca fiind „competenți”. Indiferent de vârsta sau preocuparea noastră de zi cu zi, sau la locul de muncă, suntem flutați atunci când ceilalți ne observă și ne apreciază competențele. În dicționarul limbii române, competența este denumită ca fiind ” Capacitate a cuiva de a se pronunța asupra unui lucru, pe temeiul unei cunoașteri adânci a problemei în discuție; capacitate a unei autorități, a unui funcționar, etc., de a exercita anumite atribuții”. Așa cum se poate observa și din definiția termenului ” competență”, este vorba despre o capacitate evidentă a cuiva de a se pronunța cu privire la un lucru, la un aspect, la o problemă evidentă, ca urmare a unei cunoașteri dobândite în prealabil.

Se pune însă o problemă cu privire la tipurile de competențe necesare unei persoane, în diferitele etape ale existenței, cu scopul de a se integra eficient în societate și de a performa la locul de muncă.

Ținând cont de faptul că preșcolăritatea este o perioadă definitivă în dezvoltarea individului, vom începe prin abordarea unor capacități necesare unui copil pentru a străbate această etapă a vieții. Chiar dacă fiecare copil are un ritm propriu de dezvoltare, copilul preșcolar atinge un nivel de competențe general, pentru a parcurge această etapă a copilăriei.

Din punct de vedere lingvistic, la vârsta de doi ani, copilul are următoarele competențe cheie:

- Vorbește destul de clar încât să fie înțeles de un adult
- Folosește un vocabular de aproximativ 50 de cuvinte
- Folosește adjective simple
- Poate lega două sau mai multe cuvinte într-un mod logic

Din punct de vedere social, la vârsta de doi ani, copilul are anumite capacități:

- Devine conștient de propria identitate
- Vrea să se joace cu alți copii
- Uneori îi sfidează pe ceilalți
- Cere ajutor

Cognitiv, copilul de doi ani:

- Știe să se prefacă
- Găsește obiecte ascunse
- Mâzgălește

- Sortează obiecte după anumite criterii

În ceea ce privește dezvoltarea fizică, copilul de doi ani a dezvoltat competențe specifice:

- Merge singur și poate sta pe vârfuri
- Se orientează în schema corporală
- Aleargă și sare în diferite variante
- Mânuieste jucăriile cu o anumită siguranță

La finalizarea ciclului preșcolar, copiii de 5-6 ani vor avea asimilate competențe cheie, necesare integrării în ciclul primar.

Lingvistic, copiii de 5-6 ani vor avea competențe cheie, cum ar fi:

- Acționează adecvat la comenzi care includ verbe (vino, deschide/închide etc.)
- Formulează propoziții simple sau dezvoltate cu 3, 4 cuvinte
- Descrie ceea ce a desenat/scriș sau ce a reprezentat
- folosește timpul viitor
- înțelege rimele

Social, competențele copilului, înainte de înscrierea la școală sunt:

- vrea să fie ca prietenii săi
- respectă reguli
- înțelege diferența de gen
- vrea să facă anumite lucruri singur

Latura cognitivă a copilului de 5-6 ani dezvăluie anumite competențe cheie:

- creează povești cu o succesiune logică a evenimentelor
- înțelege conceptul de timp și evenimente desfășurate în funcție de timp
- numără corect cel puțin până la 10
- reprezintă grafic realitatea
- Constată și descrie asemănarea sau deosebirea dintre două obiecte de același tip

Dezvoltarea fizică se referă la competențe cheie cum ar fi:

- Are o anumită autonomie personală
- Are formate deprinderi motrice de bază
- Este capabil să meargă cu bicicleta și să înoate

Am prezentat aici câteva din competențele pe care și le însușesc copiii în mod obișnuit în primii ani de viață. Competențele cheie sunt orientate, în mod clar, spre dezvoltarea educației permanente. Acestea au un caracter integral, general, transversal, fiind definite ca finalități ale procesului de instruire. În Legea Educației Naționale, formarea competențelor cheie reprezintă ținta

majoră, iar învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă un drept garantat. Desprindem, astfel, ideea că există o competență cheie care le poate cuprinde pe toate celelalte la un loc, care este reprezentată de un pachet de cunoștințe, priceperi și deprinderi, necesare tuturor indivizilor, ca un fundament pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.

Făcând referire la perioada preșcolară, pentru care am prezentat câteva competențe cheie, ar mai fi de precizat faptul că, competențele au un caracter transversal, formându-se prin intermediul mai multor discipline, iar un cadru didactic atent și dornic de performanță, va ține cont de specificul fiecărui grup de copii. Am putea spune că un copil nu are nevoie să învețe să frământe pâine, la vârsta de 6 ani, dar am realizat acest lucru cu copiii pe care îi educăm. Vopsitul copacilor cu var, în perioada primăverii, este o deprindere care îi va ajuta pe copiii noștri să iubească natura, să respecte mediul înconjurător și să facă față provocărilor vieții. Realizarea unor obiecte sau decorațiuni din materiale reciclabile reprezintă deprinderi importante pentru un copil care va deveni un individ responsabil și dornic să contribuie la bunăstarea societății.

Una dintre competențele cheie esențială într-o societate în continuă schimbare, este competența de comunicare. Este o competență pe care trebuie să o dețină și elevul și profesorul, fiind un element cheie pentru reușita în viață a fiecărui actor al procesului educativ, în parte. Cunoașterea, înțelegerea, argumentarea, luarea deciziilor, sunt elemente care formează competența de comunicare. Dacă folosim în mod optim această competență, de comunicare, vom putea să ne facem înțeleși și ne vom putea etala sistemul de competențe care ne recomandă ca ființe inteligente, pregătite pentru viață.

Competența este un instrument de lucru, pe baza căruia subiectul ia decizii, intenționat, printr-un mecanism mental, creând conexiuni și transfer de cunoștințe și priceperi, menite să creeze alte competențe, transformând individul în subiect al propriilor acțiuni.

Bibliografie:

- Badea, D. (2011). *Didactica la școala competențelor – dominante și exemplificări ale scenariului didactic*. Revista de Pedagogie, anul LIX, vol. nr. 4. București.
- MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE. (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. București.
- <https://www.uvvg.ro/docs/cercetare/cdep/Didactica-competente-final.pdf>

CURRICULUM CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE

*Profesor Guiu Stăncuța
Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea*

*Profesor Doctor Din Mihaela – Claudia
Liceul Tehnologic General Magheru Râmnicu Vâlcea*

Introducere

Procesul instructiv - educativ este în primul rând o practică socială care implică mai mult decât simple strategii de predare sau cunoștințe disciplinare (Thurlow, Long și Stuart, 2004). Natura actului de predare necesită în mod constant raționamente situaționale bazate pe ipostaze complexe și diverse.

În cele ce urmează vom explica și contextualiza conceptul de competență, noțiunea de competențe cheie și curriculum centrat pe competențe. Apoi vom prezenta competențele cheie care permit profesorilor să fie implicați într-o manieră corespunzătoare și eficientă în procesul instructiv – educativ.

Conform Dicționarului Explicativ Român, termenul de competență reprezintă „capacitate a cuiva de a se pronunța asupra unui lucru, pe temeiul unei cunoașteri adânci a problemei în discuție”. În sens larg conceptul de competență reprezintă capacitatea unui individ de a antrena un ansamblu de resurse pentru a îndeplini o gamă largă de sarcini sau de situații complexe.

Din punct de vedere al pedagogiei, termenul de competență se referă la posibilitatea elevului de a mobiliza un sistem de cunoștințe, atitudini, aptitudini pentru a duce la îndeplinire o gamă variată de sarcini de învățare.

Competențele cheie constituie ansambluri de cunoștințe, abilități și atitudini potrivite în orice conjunctură și esențiale pentru fiecare persoană în vederea adaptării într-o societate aflată în continuă și rapidă schimbare.

Educația modernă are la bază învățământul centrat pe competențe, iar beneficiile curriculumului centrat pe competențe sunt date de criteriile care îi stau la bază și de rolul pe care îl execută. Acest tip de curriculum are în favoarea sa conținuturile configurate într-o manieră modulară, originală și inventivă care oferă șanse fiecărui elev să execute activități într-un ritm adecvat propriei persoane ținând cont de interese și caracteristicile de vârstă și individuale, determinându-l în același timp să învețe.

Competența trebuie demonstrată de elev în circumstanțe reale, efective.

Învățarea centrată pe competențe nu este o metodă de predare, ci o abordare de predare extinsă. Poate avea mai multe metode, incluzând metoda de predare tradițională.

Profesorii sunt datori să deosebească cu acuitate conținuturile în funcție de situațiile didactice. Aceștia trebuie să aducă creativitate în materia de predat, dar și să elaboreze conținuturi originale și actuale când situația o impune.

Astfel, putem spune că promovarea învățământului centrat pe competențe este o rezultantă a schimbărilor permanente din cadrul societății în care trăim.

În anul 2006 Parlamentul european și Consiliul UE au adoptat o recomandare cu privire la stabilirea de competențe cheie pentru învățarea de-a lungul vieții (LLL – Long Life Learning). Acestea se regăsesc și în Legea Educației Naționale Nr. 1/2011 care prevede: „curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe cheie care determină profilul de formare al elevului:

- *Competența de comunicare în limba română și în limba maternă în cazul minorităților naționale* – capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje, capacitatea de a citi și de a înțelege diferite texte, capacitatea de a distinge informația relevantă de cea nerelevantă;
- *Competențe de comunicare în limbi străine* – capacitatea de a iniția și a susține conversații, capacitatea de a citi și înțelege texte scrise într-un domeniu familiar, capacitatea de a utiliza elemente ajutătoare pentru a înțelege diferite texte, înțelegere interculturală;
- *Competențe de bază de matematică, științe și tehnologie* – capacitatea de a gândi și raționa matematic, capacitatea de a distinge între concepte matematice, abilitatea de a înțelege lumea naturală;
- *Competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere* – capacitatea de a utiliza și manipula instrumente tehnologice, capacitatea de a recunoaște trăsăturile fenomenelor studiate ;
- *Competențe sociale și civice* – capacitatea de a arăta solidaritate, de a participa activ la viața socială;
- *Competențe antreprenoriale* – abilitatea de a pune ideile personale în practică, capacitatea de a propune și planifica proiecte ;
- *Competențe de sensibilizare și de expresie culturală* – capacitatea de a aprecia ideile creative, o gamă variată de emoții provenite din medii diferite (muzică, sport);
- *Competența de a învăța să înveți* – capacitatea de a gestiona propriile învățături”.

Toate cele opt competențe cheie au legătură între ele, iar accentul se pune pe gestionarea emoțiilor, luarea deciziilor corecte, estimarea riscurilor, creativitate. Fiecare dintre competențele cheie enumerate mai sus sunt la fel de importante pentru individ, deoarece acestea pot sprijini reușita individului în societatea modernă bazată pe informație și cunoaștere.

În concluzie, într-o societate intens globalizată, oamenii au nevoie de o gamă cât mai largă de abilități pentru a se adapta și a prospera în cadrul unui mediu care este în schimbare permanentă. Astfel, acest program care include competențe cheie ce contribuie la învățare pe tot parcursul vieții, oferă oportunități de învățare oamenilor indiferent de vârstă.

Bibliografie

1. Chis, V. (2007) – *Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competențe*. Cluj- Napoca: Editura Casa Cărții de Știință;
2. Legea Educației Naționale nr. 1/2011
3. Thurlow, Long D. and Stuart C. (2004) – *Supporting higher levels of reflection among teacher candidates: a pedagogical framework*. *Teachers and Teaching: Theory and practice*, 10(3), 405-420;
4. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/23/consiliul-european> accesat în data de 11.02.2023;
5. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content> accesat în data de 11.02. 2023;
6. „Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul întregii vieți”, în: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 111 din 6.05.2008 (2008/C 111/01)

FORMAREA COMPETENȚELOR CHEIE ELEVILOR PRIN LECȚIILE DE CHIMIE

*Prof. Speranța Petcu
Școala Gimnazială „Alexandru Ștefulescu” Tg Jiu*

MOTTO „*Îi poți da unui elev câte o lecție în fiecare zi, dar dacă îl poți îndruma să învețe stărnindu-i curiozitatea, el își va dedica întreaga viață învățării.*” Clay P. Bedford

În procesului de învățare sunt foarte importante cele trei laturi: predarea – învățarea – evaluarea, care trebuie privite din perspectiva interacțiunii lor la nivelul unui nivel pedagogic global de tip curricular concentrat pe competențe.

Conform curriculumului național competența școlară este definită „*ca un ansamblu/sistem integrat de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini dobândite de elevi prin învățare și mobilizate în contexte specifice de realizare adaptate vârstei elevului și nivelului cognitiv al acestuia în vederea rezolvării unor probleme cu care acesta se poate confrunta în viața reală.*”

Cea mai simplă definiție „*competența este capacitatea de a rezolva problemele din viața cotidiană, utilizând în timp real cunoștințele și atitudinile dobândite.*”

Comisia europeană a definit opt competențe cheie centrate în procesul educațional:

- Comunicarea în limba maternă
- Comunicarea în limbi străine
- Matematică și științe
- T.I.C.
- A învăța să înveți
- Competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice
- Educația antreprenorială
- Sensibilizarea la cultură.

Formarea unei competențe școlare este un proces care necesită timp, separabil în etape distincte cu elemente de trecere comune. Aceste etape țin de:

- a. *Știu*- achiziționarea cunoștințelor fundamentale
- b. *știu să fac*- transformarea cunoștințelor fundamentale în cunoștințe funcționale
- c. *știu să fiu*- interiorizarea cunoștințelor/ formarea atitudinilor
- d. *știu să devin* – exteriorizarea cunoștințelor; competențele științifice devin o parte a activității școlare.

Competențele-cheie sunt interdependente, iar accentul se pune, în fiecare caz, pe:

- gândirea critică;
- creativitate;
- inițiativă;
- rezolvarea problemelor;
- evaluarea riscurilor;
- luarea deciziilor;
- gestionarea constructivă a sentimentelor.

La disciplina chimie, competența de:

Comunicare în limba maternă o reprezintă- Comunicarea înțelegerii conceptelor în rezolvarea de probleme, în formularea explicațiilor, în conducerea investigațiilor și în raportarea rezultatelor;

Competențe de bază în matematică sunt- Rezolvarea de probleme în scopul stabilirii unor corelații relevante, demonstrând raționamente deductive și inductive;

Competența de bază în științe și tehnologie constă în:

1. Explicarea unor fenomene, procese, procedee întâlnite în viața de zi cu zi;
2. Investigarea comportării unor substanțe sau sisteme chimice;
3. Rezolvarea de probleme în scopul stabilirii unor corelații relevante, demonstrând raționamente deductive și inductive;
4. Comunicarea înțelegerii conceptelor în rezolvarea de probleme, în formularea explicațiilor, în conducerea investigațiilor și în raportarea rezultatelor;
5. Evaluarea consecințelor proceselor și acțiunii produselor chimice asupra propriei persoane și asupra mediului;

Competența socială și competențe civice constau în- Evaluarea consecințelor proceselor și acțiunii produselor chimice asupra propriei persoane și asupra mediului;

Competența „a învăța să înveți” constă în- Investigarea comportării unor substanțe sau sisteme chimice.

Un exemplu de bună practică pentru competența de bază în științe și tehnologie este lecția:

Soluții. Dizolvarea. Factorii care influențează dizolvarea

Clasa a VII a

Timp de lucru 50 minute

Activitate individuală! Folosind materialele necesare și respectând modul de lucru, realizați experimentele care o să vă pună în evidență fenomenul de dizolvare.

Materiale necesare:

- 3 pahare incolore

- linguriță
- substanțe: apă, cerneală(o rezervă), sare de bucătărie, zahăr

Modul de lucru:

- în cele 3 pahare turnați apă până la jumătatea lui
- în primul pahar puneți două picături de cerneală și urmăriți fenomenul
- în al doile pahar puneți o linguriță de sare și amestecați
- în al treilea pahar puneți o linguriță de zahăr și amestecați

Completați spațiile punctate răspunzând la următoarele întrebări: Ce s-a întâmplat în fiecare pahar?..... Ce fel de fenomen a avut loc?.....

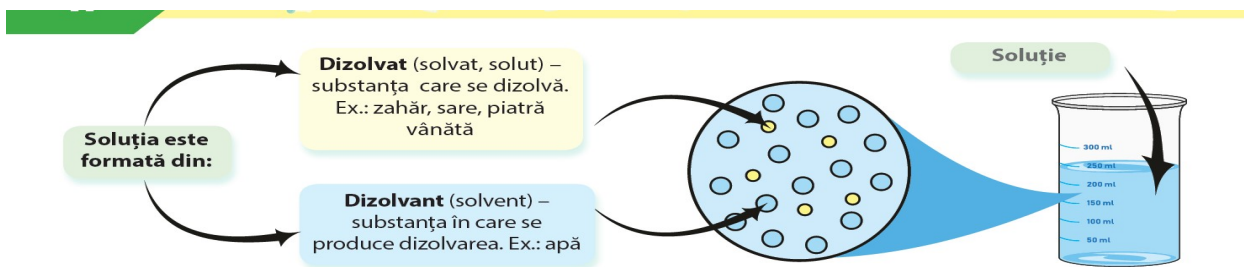
Obs! Fenomenul în urma căruia o substanță solidă, lichidă sau gazoasă se răspândește în masa altei substanțe, formând un amestec omogen, se numește **dizolvare**.

Dizolvarea este un fenomen fizic care constă în împrăștierea particulelor unei substanțe printre particulele altei substanțe.

Amestecul omogen a două sau mai multe substanțe, obținut în urma procesului de dizolvare, se numește **soluție**.

Aplicație! Analizați imaginea următoare și descoperiți componentele unei soluții(timp de lucru 3 minute).

Componentele unei soluții:

Obs! Cel mai utilizat dizolvant este apa. Soluțiile astfel obținute se numesc **soluții apoase**.

Aplicație ! (timp de lucru 4 minute). Completați spațiile punctate:

Soluția de sare de bucătărie dizolvată în apă se numește.....și se folosește la.....

Dacă peste soluția de apă cu zahăr se adaugă suc de lămâie se obține.....

Alcoolul medicinal cunoscut și sub numele de **spirt** conține alcool etilic dizolvat în apă și este folosit pentru.....

Aplicație ! (timp de lucru 5 minute). Notați cu **A** afirmațiile adevărate, iar cu **F** pe cele false:

Zahărul cubic se dizolvă mai repede în apă decât zahărul cristalizat

Zahărul pudră se dizolvă mai repede în apă decât zahărul cristalizat

Zahărul cristalizat se dizolvă mai repede în apă dacă amestecăm cu bagheta/lingurița

Zahărul cristalizat se dizolvă mai repede în apă rece decât în apă caldă

Observație! Gradul de mărunțire, agitarea și temperatura reprezintă **factorii care influențează dizolvarea.**

BIBLIOGRAFIE

1. Dumbrăveanu, Roza; Pâslaru, Vlad; Cabac, Valeriu. Competențe ale pedagogilor. Interpretări. Chișinău, Continental Grup, 2014. 192 p. ISBN 978-9975-9810-5-7.
2. Jonnaert, Philippe; Ettayebi, Moussadak; Defise, Rosette. Curriculum și competențe. Un cadru operațional. Editura ASCR, 2010. 125 p. ISBN: 978-973-7973-98-6.
3. Manual de chimie, Clasa a VII a, Editura Intuitex

FOCUSING ON KEY COMPETENCES IN EDUCATION

*Teacher for primary education, Adriana Talpes
Cornereva Agricultural Vocational School*

Since the 80s and up to the present day, almost all education systems have undergone and are currently undergoing various reforms due to the increasing pressure to achieve a certain quality education for all. It must satisfy both the increasingly sophisticated needs of man and the demands existing in today's society, with a high rate of development, rightly called a society of knowledge.

All these have in mind, first of all, the curriculum centered on the needs of the learner. This, in turn, based on competence as a fundamental element.

Thus, in all countries, the education systems consider it extremely important and necessary that graduates to be asked, not just a general culture or some specialization, but they are promptly asked to "learn throughout life", in other conditions they will not find a place in the labor market and will exclude themselves alone.

In this direction, both at the European and at the national level, there have been and are permanent concerns among the most diverse regarding the configuration of a training profile that corresponds to the needs of society, the current requirements of young people, globalization and last but not least, the need to recognize the acquisitions obtained by different education systems.

Since the year 2000, our country has been in synchrony with regard to curriculum reconfiguration through competences, worldwide.

Starting from 2006, at the European level, as a result of the efforts to optimize education, considering an extremely important thing, namely the suitability of the school to the characteristics of work, a "document" was drafted and promoted. It aims to present a "European training profile" based on eight key competences. These are: communication in the mother tongue; communication in foreign languages; mathematical skills and basic skills in science and technology; digital competence; learning to learn; social and civic skills; spirit of initiative and entrepreneurship; cultural awareness and expression.

Therefore, it is observed that these competences are nothing but sets of knowledge, skills and attitudes that will be formed to all young people for the purpose of their lifelong learning. The eight key competencies mentioned above combine in an extremely useful, enjoyable and beneficial way for the education of today's youth and beyond, new fields, academic cutting-edges and why not, inter and trans-disciplinary perspectives.

It is necessary to remember the characteristics of these key competences, characteristics that cannot be neglected at all.

First of all, all these are a set of skills that will ensure the recent graduate a flexible adaptation to a world in constant movement, but also an extremely deep interconnection with reality.

Second, all eight key competencies mentioned above are equally important, no more, no less. Each of these do nothing but lead young people, and not only, to a successful life in today's society, a society of knowledge.

Another, equally important characteristic of these key competencies is the fact that almost all of them overlap. In other words, aspects considered basic in a certain field can support the development of skills in another field.

An important place next to the characteristics mentioned above is also occupied by the fact that all these eight competencies, absolutely all of them, intertwine, so that they connect the learning contexts, both formal and non-formal, with the learning goals. They actually refer to personal life, which involves home and free time, as well as to social life and last but not least to professional life.

Another extremely important characteristic of these key competences is the fact that they are already adapted to social, economic and cultural challenges, to the surrounding reality. Therefore, they are flexible, so they can be later revised following serious monitoring, in order to be adapted to the current needs of society and individuals.

From the point of view of their application in the classroom, this seems to be quite difficult to achieve, especially if the teacher has a mono-disciplinary background. However, it must learn to progressively make trans-disciplinary openings consistent with the set of key competencies already implemented in education, otherwise it will self-exclude from the system.

In this context, in this world of knowledge, traditional disciplines can and must become working tools, the basis for the formation of key skills.

Nowadays, the concrete life problems that we have to solve cannot be solved unless we call on knowledge, skills, competences that are not only framed in the context of an object of study. Therefore, in order for young people to be able to face these challenges, we must train them to be able to make quick and efficient transfers that take place between disciplines; the ability to collect, synthesize and apply, together, all the knowledge acquired through what they have studied.

Consequently, school success is due to the student's performance in school subjects, and success in his personal, professional and social life is due to his ability to break out of the pattern of a subject and make connections, but also rapid transfers between subjects, precisely in order to solve the situations that arise.

In support of the achievement of an education centered on key competences comes integrated teaching and this proves to be a solution for a better relationship of science with

technology, with culture and with the society of the days in which we live. This teaching is the result of effective learning, trained in solving complex real-world problems.

The whole process of training key skills also considers, among other things, the training of transversal skills, which do not result from learning a single discipline, but require a mobility of acquisitions in order to transfer them to solving real problems as different as possible.

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE LA ȘCOLARUL MIC PRIN PREDAREA INTEGRATĂ

*Profesor învățământ primar, LORENA-MARIA FĂRCAȘ
COLEGIUL TEHNIC ENERGETIC „REMUS RĂDULEȚ”
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 31 BRAȘOV*

Necesitatea de a forma și dezvolta competențe prin sistemul de învățământ este astăzi acceptată ca imperioasă în majoritatea sistemelor educaționale. Curriculumul centrat pe competențe vine în întâmpinarea achizițiilor cercetătorilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competență se realizează în mod exemplar transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în contexte noi și dinamice.

Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe opt domenii de competențe cheie care determină profilul de formare a elevului:

- competența de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
- competențe de comunicare în limbi străine;
- competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
- competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
- competențe sociale și civice;
- competențe antreprenoriale;
- competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- competența de a învăța să înveți.

Competențele cheie

- reprezintă un ansamblu de *cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini*
- au un caracter transdisciplinar implicit;
- reprezintă finalitățile educaționale ale învățământului obligatoriu
- trebuie să reprezinte baza educației permanente

Cunoștințele reprezintă produse ale cunoașterii umane (reprezentări, concepte, norme, principii) care compun conținuturile învățării.

Abilitățile reprezintă capacitatea de a aplica și de a utiliza cu ușurință, eficient cunoștințe pentru a duce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme: abilități sociale, abilități emoționale, abilități intelectuale.

Atitudinile reprezintă modalități de raportare comportamentală cognitivă și afectivă la diferite aspecte ale realității: atitudinea față de învățare, față de muncă.

“Cel mai puternic argument pentru integrarea curriculumului este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline.” (J. Moffett)

Citatul de mai sus exprimă esența abordării integrate a curriculumului care este văzut azi ca necesitatea apropierii copilului de experiența concretă pe care o trăiește.

Astăzi este nevoie să ne centrăm pe formarea acelor competențe, atitudini și valori de care au nevoie elevii pentru dezvoltarea lor personală și socială.

Predarea integrată a cunoștințelor este o metodă modernă.

Curriculumul integrat reprezintă modalitatea de organizare și planificare a învățării, interrelaționarea disciplinelor, obiectelor de studiu, acestea având ca finalitate producerea de conexiuni între ceea ce învață elevii și experiențele lor de viață.

Predarea integrată vizează nu doar o disciplină de studiu ci o tematică comună mai multor discipline.

În acest fel o disciplină o ajută pe altă disciplină pentru a fi mai corect învățată. Cunoștințele dintr-un domeniu se transferă în alt domeniu.

Activitățile desfășurate integrat permit cadrelor didactice să ofere elevilor mai multă libertate și creativitate ceea ce duce la dezvoltarea personalității lor.

Unitățile de învățare se topesc în cadrul conturat de temele activităților integrate în cadrul disciplinelor de studiu ce poartă denumiri în viziune integrată: Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Muzică și mișcare, Arte vizuale și abilități practice, pe nivelurile integrării curriculare: monodisciplinar (intradisciplinar), pluridisciplinar (multidisciplinar), interdisciplinar și transdisciplinar.

Monodisciplinaritatea (intradisciplinaritatea) este centrată pe un obiect de studiu (independent). Informațiile și metodele se limitează la cele ale unei singure discipline. Integrarea la acest nivel presupune conjugarea unor conținuturi interdependente ale învățării care aparțin aceluiași domeniu de studiu. Este posibilă permeabilitatea frontierelor interne, între teme din aceeași disciplină.

Pluridisciplinaritatea (multidisciplinaritatea) este o modalitate de organizare curriculară care se concentrează pe o temă care aparține unui domeniu și care este abordată pe rând din perspectiva mai multor discipline, în mod independent, în raport unele cu altele. Astfel, tema va fi clarificată prin contribuții specifice fiecărei discipline. La acest nivel, integrarea vizează zona conținuturilor.

Interdisciplinaritatea este o modalitate de organizare curriculară care depășește zona conținuturilor și care vizează zona de metode / atitudini. Procedul de obținere a unui modul interdisciplinar: prin intersecția unor arii disciplinare diferite, fiind ignorate limitele stricte ale disciplinelor. Printr-o abordare interdisciplinară se pot realiza obiective de învățare / competențe specifice de ordin mai înalt (capacități metacognitive). Principiul organizator nu mai este focalizat pe conținuturi (ca în situația multidisciplinarității), ci se trece la centrarea pe competențe cheie.

Transdisciplinaritatea este gradul cel mai elevat de integrare a curriculumului, mergând până la fuziune; conduce spre emergența unor noi câmpuri de investigație, programe de cercetare; înglobează toate nivelurile anterioare. Transdisciplinaritatea se centrează pe viața cotidiană, pe probleme cu adevărat semnificative, așa cum apar în context cotidian și care afectează viețile oamenilor. Atât competențele, cât și conținuturile se integrează în jurul unor probleme de viață: dezvoltarea personală armonioasă, responsabilizarea socială a elevilor, integrarea în mediul natural și sociocultural.

Particularitățile psihologice ale școlarului mic sunt destul de importante pentru formarea competențelor cheie. Copiii din clasele primare, deși rămân legați de concret și fac legături între acțiune și cuvânt, încep să fie stăpâni pe sine, să își ordoneze gesturile, să se completeze mai mult, își formează priceperi și deprinderi pe care n-ar putea să le dobândească singuri. Prin trecerea în mica școlaritate, copiii își schimbă statutul, devin elevi, mai importanți în familie și în grupul de copii.

Prin metoda predării integrate, copiii pot să participe, să se implice mai mult, efectiv și afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținuturilor cu ajutorul experiențelor diverse, al învățării prin descoperire.

Învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin predarea tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii. Procesul educațional trebuie să fie unul creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor, cadrul didactic realizând un scenariu cât mai interesant al zilei. În vederea realizării obiectivelor propuse pentru fiecare activitate comună se gândește atent repartizarea sarcinilor activităților zilnice la fiecare sector de activitate.

Activitățile integrate vor fi cele prezente în planificarea calendaristică, proiectate conform planului de învățământ, orarului aferent nivelului de vârstă, susținute de experiența cadrului didactic.

Profesorul organizează și desfășoară activități integrate generate de subiecte stabile planificate pentru tot timpul anului. Aceste activități pot fi desfășurate integrat după scenariu elaborat de profesor.

Activitățile integrate au la bază un scenariu didactic integrativ explicitat într-un proiect didactic unic, cu o structură flexibilă, care să evidențieze caracterul integrat al abordărilor, interacțiunea dintre discipline, sprijinirea cognitivă și metacognitivă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

- ✓ Suport de curs „CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ primar”.

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE LA PREȘCOLARI

*Profesor MARIANA-CARMEN ISOP
Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu" Bacău*

Curriculum pentru educația timpurie pune un accent deosebit pe dezvoltarea globală a copilului, astfel încât pregătirea copilului să vizeze nu doar *competențele academice*, ci în aceeași măsură, *capacități, deprinderi, atitudini* ce țin de *dezvoltarea socio-emoțională* (a trăi și a lucra împreună sau alături de alții, a gestiona emoții, a accepta diversitatea, toleranța etc.), *dezvoltarea cognitivă* (abordarea unor situații problematice, gândirea divergentă, stabilirea de relații cauzale, etc., asocieri, corelații etc.), *dezvoltarea fizică* (motricitate, sănătate, alimentație sănătoasă etc.), *dezvoltarea limbajului și a comunicării* (ascultare în vederea înțelegerii mesajului, comunicare și exprimare orală corectă, interes pentru scris și citit, discriminare fonetică, conștientizarea mesajului scris etc.), *capacități și atitudini în învățare* (curiozitate și interes, inițiativă, persistență, creativitate).

Competențele-cheie la nivel preșcolar se regăsesc în domeniile de dezvoltare (DLC, DOS, DEC, DȘ, DPM), diviziuni convenționale ale evoluției copilului, în funcție de creștere și de maturizarea sistemului nervos, corelat cu procesul de achiziții în plan psihologic.

Educația timpurie reprezintă baza dezvoltării competențelor-cheie, nivelul pre-elementar – stimulare comportamentală, iar specificul nivelului de învățământ preșcolar în care se operează cu comportamente în loc de competențe specifice, cu domenii de dezvoltare (care sprijină învățarea centrată pe copil prin activități pe domenii experiențiale, pentru dezvoltare personală și activități liber-alese) în loc de competențe generale, cu domenii experiențiale – corespondente ariilor curriculare, fără conținuturi prescise, dând libertatea cadrului didactic de a le aborda integrat sau disciplinar pentru achiziționarea comportamentelor de sfârșit de ciclu preșcolar.

Crearea acestor premise în perioada preșcolarității are un rol major în dezvoltarea competențelor-cheie din ciclurile următoare de învățământ și asigură totodată succesul educațional al copilului, sănătatea și menține starea de bine. Punctele de plecare (premisele) pe baza cărora se formează competențele-cheie, atât la nivel antepreșcolar cât și la nivel preșcolar, se realizează pe baza cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor manifestate pe cele cinci domenii de dezvoltare.

Competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, capacități și abilități de aplicare, operare și transfer al achizițiilor care permit desfășurarea cu succes a unei activități, rezolvarea eficientă a unei probleme sau situații.

- cunoștințele – sunt formate din fapte și cifre, concepte, idei și teorii deja stabilite și care sprijină înțelegerea într-un anumit domeniu sau subiect.

- aptitudinile – sunt definite ca abilitatea și capacitatea de a desfășura procese și de a utiliza cunoștințele existente pentru obținerea de rezultate.

- atitudinile – descriu dispoziția și mentalitatea de a acționa sau de a reacționa la idei, persoane sau situații.

Studiile de specialitate au definit 8 competențe cheie: de alfabetizare, multilingvistice, în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii, digitale, personale, sociale și de a învăța să înveți, cetățenești, antreprenoriale, de sensibilizare și expresie culturală.

Pentru exemplificare, voi prezenta un proiect desfășurat cu preșcolarii, evidențiind activitățile de învățare desfășurate pe parcursul derulării proiectului și competențele cheie la dezvoltarea cărora au contribuit.

Proiect de activitate integrată

Nivel I: Grupă mijlocie „Steluțele”

Tema anuală: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „Magia sărbătorilor de iarnă”

Tema săptămânii: „În așteptarea lui Moș Crăciun”

Tema activității: „ Moș Crăciun vine la circ!”

Modalitate de realizare: Activitate integrată ALA I+ADE+ALA II

Elemente componente ale activității integrate:

- ADP (activități de formare deprinderi și priceperi)

Întâlnirea de dimineață „Bună dimineața”- activitate de socializare - „Bună dimineața, dragă Arlechino!”

- ALA I (activități liber-alese)

Centre de interes

- ✓ Joc de rol: „De-a vânzătorii de bilete la circ” -joc de creație în interpretarea unor roluri simple
- ✓ Bibliotecă: „Scrisoare pentru Moș Crăciun”- exerciții de alcătuire propoziții simple și dezvoltate
- ✓ Artă: „Clovnul”- exerciții de mototolire și lipire într-un spațiu dat

- ADE (activități pe domenii experiențiale)

- ✓ Domeniul Științe – Activitate matematică –„Numărăm și câștigăm!”- joc didactic
- ✓ Domeniul Psihomotric– „Clovonii la antrenament”- exerciții de aruncare și prindere cu ambele mâini a mingii

- ALA II -(activități liber-alese - Jocuri de mișcare, jocuri distractive) „În așteptarea lui Moș Crăciun” – joc muzical

DOMENIILE DE DEZVOLTARE:

- dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale
- dezvoltarea socio – emoțională
- capacități și atitudini în învățare
- dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii
- dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare
- Conduita senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării
- Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate
- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
- Mesaje orale în diverse situații de comunicare cunoscute
- Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare
- Comportamente vizate:
- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate
- Își coordonează mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodie
- Demonstrează abilități de socializare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice
- Inițiază/ Participă la interacțiuni pozitive cu copiii de vârstă apropiată
- Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi
- Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă)
- Evidențiază caracteristicile unor obiecte localizate în spațiul înconjurător

SCENARIUL ZILEI

Activitatea zilei începe cu prezența clovnului Arlechino care a auzit de existența lui Moș Crăciun, dar el și ceilalți prieteni clovn, de la circ, nu l-au întâlnit niciodată.

Copiii intră în clasă pe muzică de circ și se așează în semicerc, pe scăunele; se stabilește contactul vizual cu toți membrii grupei.

Educatorea, pentru a constitui un model de comportament, zâmbește, îi privește, transmite căldură și încurajare prin toate formele de comunicare – verbală și nonverbală și începe ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ. Copiii sunt invitați să se salute reciproc și să transmită gânduri și impresii.

RUTINA: Se vor executa exerciții de înviorare (Gimnastica de înviorare – joc de mișcare ”Maimuța aiurită”), după indicațiile educatoarei.

TRANZIȚIA: „1, 2, 3, fă ca mine, dacă vrei!”- joc de mișcare

După un scurt moment destinat aplauzelor, educatoarea prezintă programul zilei pe înțelesul copiilor: ALA I (Activități pe centre), ADE: DȘ (Activitate matematică) și DPM (Educație Fizică), iar în ultima parte a zilei, ALA II, copiii vor desfășura activități distractive în concordanță cu tema zilei.

La sfârșitul zilei copiii sunt invitați să se gândească la activitățile desfășurate, să numească activitatea care le-a plăcut cel mai mult. Aceștia sunt întrebați cum s-au simțit și dacă sunt activități pe care ei doresc să le desfășurăm în zilele următoare.

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ (ADP)

Întâlnirea de dimineată

TEMA ACTIVITĂȚII: „Moș Crăciun vine la circ!”

MIJLOC DE REALIZARE: Întâlnirea de dimineată

DOMENIUL DE DEZVOLTARE : DEZVOLTAREA SOCIO – EMOȚIONALĂ

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

COMPORTAMENTE VIZATE:

Inițiază /Participă la interacțiuni pozitive cu copiii de vârstă apropiată

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

Formarea deprinderii de a intra în relație cu cei din jur, respectând norme de comportament corect și util celorlalți.

OBIECTIVE:

- ✓ Să utilizeze formule de salut adecvate momentului zilei;
- ✓ Să identifice simbolurile adecvate caracteristicilor anotimpului/zilei (vreme, anotimp);
- ✓ Să completeze verbal calendarul naturii;
- ✓ Să sesizeze prezența sau absența unui coleg;
- ✓ Să manifeste prietenie, toleranță și armonie în relațiile cu cei din jur;

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Metode și procedee didactice: jocul, conversația, explicația, învățarea prin cooperare;

Mijloace de învățământ: mijloace tehnice (laptop, telefon), calendarul naturii;

Forme de organizare: frontal, individual

RESURSE:

Umane: 27 preșcolari de grupă mijlocie;

Spațiale: sala de grupă;

Temporale: 10- 15 minute;

ETAPELE ACTIVITĂȚII:

Sosirea copiilor: deprinderi de comunicare.

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ:

- ✓ Salutul:” Bună dimineața, copii minunați!” deprinderi de comunicare și consilierea părinților;
- ✓ Prezența copiilor: „După ce ne-am adunat/ Și frumos ne-am prezentat,/ Colegii ne-am întâlnit,/ Oare cine n-a venit?”– copiii vor sesiza prezența sau absența unui coleg;
- ✓ Împărtășirea cu ceilalți:„Ce îți dorești de la Moș Crăciun?;
- ✓ Calendarul naturii: „Calendaru-i încântat,/ Că va fi iar completat,/ Vremea să o studiem și-n calendar să notăm,/ Cu nori, ninsoare, viscol, furtună,/ Dar mai bine vreme bună,/ Și s-o aducem ușor, ușor în lumea copiilor!” - copiii vor completa calendarul naturii cu elemente specifice anotimpului iarna;
- ✓ Gimnastica de înviorare -se vor executa exerciții de înviorare individuale, după jocul de mișcare ”Maimuțica aiurită”;
- ✓ Noutatea zilei :„Prezența clovnului Arlechino”
- ✓ Mesajul zilei: :„Harnici și isteți, îl așteptăm pe Moș Crăciun!”
- ✓ Traziție joc de mișcare : „Unu, doi, trei, așa copii!”

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE -ALA1

Tema anuală: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „Magia sărbătorilor de iarnă”

Tema săptămânii: „În așteptarea lui Moș Crăciun”

Tema activității: „ Moș Crăciun vine la circ!!”

Categorie de activitate: ALA 1

a) Centrul de activitate – Artă

Capitol: Lipire

Tema: lipirea într-o ordine dată

Subiectul ludic: „Clovnul“

Tipul de activitate: formare de priceperi și deprinderi

Mijloc de realizare: exerciții de lipire în spațiul dat

Domeniu de dezvoltare:

- DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE
- CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE

Dimensiuni ale dezvoltării:

- Motricitate grosieră și motricitate fină, in context de viață familial
- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare

Comportamente:

- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate

- Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi

Obiective operaționale:

Pe parcursul și la sfârșitul activității, copiii vor fi capabili:

Obiective cognitive:

OC1: să denumească materialele puse la dispoziție (farfurii din carton, hârtie creponată, lipici)

OC2: să descrie modul de lucru pentru realizarea sarcinii

Psihomotorii:

OPM1: să mototolească hârtia creponată pusă la dispoziție;

OPM2: să lipească hârtia mototolită în spațiul corespunzător pentru realizarea sarcinii de lucru

Afective:

OA1: vor manifesta interes în realizarea activității.

Strategia didactică:

Metode și procedee didactice: joc, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul;

Mijloace didactice: farfurii din carton, hârtie creponată, lipici;

Forme de organizare: individual.

Strategia de evaluare:

Orală: denumirea materialelor didactice folosite în activitate;

Practică: efectuarea operației de lipire în spațiul dat.

b)Centrul de interes – Bibliotecă

Capitol: Comunicare orală

Tema: Alcătuire de propoziții simple/dezvoltate

Subiectul ludic: „Scrisoare pentru Moș Crăciun”

Tipul de activitate: formare de priceperi și deprinderi

Mijloc de realizare: Metoda Lotus

Domeniu de dezvoltare:

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR CITIRII ȘI SCRIERII

Dimensiuni ale dezvoltării:

Mesaje orale în diverse situații de comunicare cunoscute;

Comportamente:

Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă)

Obiective:

Obiective cognitive:

OC3: să denumească cadourile dorite;

OC4: să alcătuiască propoziții simple/dezvoltate pe baza cuvintelor prezentate

Afective:

OA2: vor exprima impresii în așteptarea lui Moș Crăciun

Strategia didactică:

Metode și procedee didactice: joc, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul;

Mijloace didactice: flip-chart, markere, flori de lotus;

Forme de organizare: frontal/individual.

Strategia de evaluare:

Orală: alcătuire de propoziții simple și dezvoltate

b) Centrul de interes Joc de rol

Capitol: Relații interumane

Tema: Relații de grup

Subiectul ludic: ”De-a vânzătorii de bilete la circ”

Tipul de activitate: formare de priceperi și deprinderi

Mijloc de realizare: joc de creație

Domeniu de dezvoltare:

Îmbogățirea vocabularului activ și pasiv pe baza experienței, activității personale și/sau a relațiilor cu ceilalți și simultan să utilizeze un limbaj oral corect din punct de vedere gramatical

Dimensiuni ale dezvoltării: Interacțiuni cu adulții și copii de vârste apropiate;

Comportamente: Se bucură de compania copiilor la joacă

Obiective:

Obiective cognitive:

OC4: să denumească obiectele de pe masă și obiectele folosite pentru vânzarea de bilete ;

OC5: să joace rolul atât de vânzător de bilete, cât și de cumpărător, având la dispoziție bani de jucărie și bilete;

Afective:

OA3: să aplice regulile de comportament, pentru realizarea sarcinii de rol;

Strategia didactică:

Metode și procedee didactice: joc de rol, conversația, explicația;

Mijloace didactice: magazinul de bilete, bani de jucărie, bilete;

Forme de organizare: frontal/individual.

Strategia de evaluare:

Orală: aplicarea normelor de comportare în îndeplinirea rolului atribuit conform sarcinii de joc.

RESURSE ALA 1:

Umane: 27 preșcolari de grupă mijlocie;

Spațiale: sala de grupă;

Temporale: 10- 15 minute.

ACTIVITATE PE DOMENII EXPERIENȚIALE

1. DOMENIUL ȘTIINȚE

Tema anuală: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „Magia sărbătorilor de iarnă”

Tema săptămânii: „În așteptarea lui Moș Crăciun”

Tema activității: „ Moș Crăciun vine la circ!”

Categorie de activitate: Activități pe Domenii Experiențiale

Domenii experiențiale: Domeniul Științe și Domeniul Psihomotric

Capitolul: Numere naturale

Tema: Numărul în centrul 1-3, raportarea numărului la cantitate asociind cifra corespunzătoare

Subiectul ludic: „ Numărăm și câștigăm!”

Tipul de activitate: sistematizare/consolidare

Mijloc de realizare: joc didactic

Domenii de dezvoltare:

E - DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII

A- DEZVOLTAREA FIZICĂ A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE

Dimensiuni ale dezvoltării și comportamente vizate:

E.2 Cunoștințe și deprinderi matematice elementare, pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat;

2.1 Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și numerație

A.1. Motricitate grosieră și motricitate fină în contacte de viață familiar

1.1 Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate

Comportamente vizate:

Recunoaște unele cantități ale unor obiecte.

Identifică prin comparare, mărimea sau cantitatea obiectelor de același tip.

Scopul activității:

Consolidarea numărului în centrul 1-3;

Obiective operaționale:

Pe parcursul și la sfârșitul activității, copiii vor fi capabili:

Obiective cognitive:

OC₁: să alcătuiască grupe după criteriul formei;

OC₂: să numere conștient, cu și fără suport intuitiv, în centrul 1-3;

OC₃: să constituie șirul crescător/descrescător asociind cifrele potrivite;

OC₄: să precizeze caracteristicile mulțimilor și cifrelor.

Obiective psihomotrice:

OPM₁: să grupeze materialele după criteriul formei (mingi, coifuri, stegulețe);

OPM₂ : să așeze în șir crescător/descrescător mulțimile de obiecte;

OPM₃ : să traseze liniile corespunzătoare rezolvării sarcinilor de lucru;

OPM₄ : să efectueze mișcări (sărituri, bătăi din palme) raportate la numărul dat.

Obiective afective:

OA₁: vor exprima impresii față de sarcinile de joc și învățare;

OA₂: vor manifesta implicare în sarcinile de grup/individuale.

Sarcina didactică:

Număratul în centrul 1-3, alcătuirea șirului crescător/descrescător, raportarea numărului la cantitate, asociind cifra.

Regulile jocului:

După desfășurarea primei sarcini, frontal, copiii vor fi împărțiți în 4 echipe (steluțelor galbene, roșii, argintii, albastre) care se vor întrece și ordona mulțimile cu jetoane, în șir crescător/descrescător, asociind cifrele potrivite.

- Va fi declarată câștigătoare echipa care finalizează în timpul cel mai scurt sarcinile de joc și învățare;

- În complicarea jocului, copiii vor continua întrecerea la „Roata magică”, răspunzând la întrebările construite pe baza metodei ”Cubul”(descrie, compară, analizează, aplică, asociază, argumentează). Câștigă echipa care are cele mai multe răspunsuri corecte; membrii echipei își pot ajuta colegul pentru a găsi răspunsul corect. Răspunsurile corecte vor fi aplaudate și apreciate cu câte o steluță verde care va fi așezată pe panoul din fața clasei.

Elementele de joc: Întrecerea, aplauzele, Roata magică, acordarea de recompense.

Strategia didactică:

Metode și procedee: jocul didactic, conversația, demonstrația, explicația, exercițiul, metoda „Cubul”, problematizarea.

Mijloace de învățământ: joben cu obiecte (mingi, clovn etc.), Roata magică (dispozitiv construit cu sarcini diferite), jetoane cu obiecte, tablă magnetică, coșulețe, clovn (marionetă).

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe.

Resurse:

Umane: 27 preșcolari de 4-5 ani de la grupa mijlocie;

Spațiale: sala de grupă

Temporale: 25 de minute

2. DOMENIUL PSIHOMOTRIC

Tema anuală: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „Magia sărbătorilor de iarnă”

Tema săptămânii: „În așteptarea lui Moș Crăciun”

Tema activității: : „ Moș Crăciun vine la circ”

Categorie de activitate: Activități pe domenii experiențiale

Domenii experiențiale: Psihomotric

Capitolul: aruncare și prindere

Tema: 1. Aruncarea și prinderea mingii cu ambele mâini peste sfoară.

2. Joc liniștitor: „Fluturașul”

Subiectul ludic: „Clovni la antrenament ”

Tipul de activitate: consolidare de priceperi și deprinderi de aruncare și prindere a mingii

Mijloc de realizare: Joc-exercițiu

Domenii de dezvoltare:

DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE

DEZVOLTAREA SOCIO – EMOȚIONALĂ

Dimensiuni ale dezvoltării:

Conduită senzorio-motorie pentru orientarea mișcării

Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

Comportamente vizate:

Se orientează în spațiu pe baza simțurilor.

Își coordonează mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii.

Demonstrează abilități de socializare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice

Scopul activității: Formarea de priceperi și deprinderi motrice.

Obiective operaționale: Pe parcursul și la sfârșitul activității, copiii vor fi capabili:

Obiective psihomotrice:

OPM 1- să execute corect exercițiile de mers, respectând indicațiile educatoarei;

OPM2 - să alerge în direcția indicată, cu porniri și opriri la semnal;

OPM3 – să efectueze exerciții de încălzire pentru părțile corpului;

OPM4 - să execute corect aruncarea și prinderea cu două mâini de la piept înainte;

OPM5 – să efectueze corect exerciții de respirație.

Obiective cognitive:

OC 1 - să descrie un exercițiu motric;

OC 2 - să numească jocuri de mișcare realizate cu mingea.

Obiective afectiv-atitudinale:

OA 1 - Vor participa cu implicare în activitate;

OA 2 - Vor adopta o atitudine de fair-play, aducând contribuția la reușita echipei.

Strategia didactică:

Metode și procedee didactice: explicația, conversația, demonstrația, jocul

Mijloace didactice: mingi, sfoară, laptop

Forme de organizare: frontal, individual.

Resurse:

Umane: 27 preșcolari de 4-5 ani de la grupa mijlocie;

Spațiale: sala de grupă

Temporale: 25 de minute

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE - ALA 2

Centrul de activitate – Artă

Joc muzical: „În așteptarea lui Moș Crăciun!”

Tema anuală: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „„Magia sărbătorilor de iarnă”

Tema săptămânii: „În așteptarea lui Moș Crăciun”

Tema activității: „ Moș Crăciun vine la cire!”

Categorie de activitate: Activități liber alese

Capitol: deprinderi de coordonare psiho-motrică

Tema: Realizarea de mișcări sugerate de linia melodică

Subiectul ludic: „ În așteptarea lui Moș Crăciun!”

Tipul de activitate: formare de priceperi și deprinderi

Mijloc de realizare: joc muzical

Domeniul de dezvoltare:

DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE

Dimensiuni ale dezvoltării:

Conduita senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării

COMPORTEMENTE VIZATE

Își coordonează mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodie

SCOPUL ACTIVITĂȚII

Stimularea dezvoltării calităților motrice prin valorificarea potențialului fizic nativ.

Obiective operaționale:

Obiective psiho-motorii:

OPM1: să utilizeze bețele/instrumentele musicale, în funcție de ritmul muzicii;

OPM2: să se învârtă în cerc pe ritmul melodiei

Obiective cognitive:

OC1:- să verbalizeze sarcina de joc;

Obiective afective:

OA1: vor participa cu interes la activitatea propusă.

Strategia didactică:

Metode și procedee: jocul, conversația, demonstrația, explicația, exercițiul;

Mijloace de învățământ: bețe din lemn, instrumente muzicale

Forme de organizare: frontal, individual .

Strategia de evaluare:

Practică: coordonarea mișcărilor în funcție de melodie, ritm, la semnalul educatoarei .

Resurse:

Umane: 27 preșcolari de grupa mijlocie;

Temporale: 15 - 20 minute

Bibliografice:

- ✓ *** Curriculum pentru educație timpurie 2019;
- ✓ *** Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educație timpurie 2019;
- ✓ *** Scrisoarea metodică 2022, MEC;
- ✓ M. Mătășaru, M. Chiriloaie, V. Pricopoaia, Proiectarea didactică în învățământul preșcolar Ed.CCD Bacău, 2004.

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE LA ȘCOLARUL MIC

*Profesor învățământ primar Andreianu Elvira Ioana
Liceul Teoretic „Marin Preda”, București*

Competențele reprezintă ansambluri de cunoștințe, capacități și abilități de aplicare, operare și transfer al achizițiilor care permit desfășurarea în bune condiții a unei activități, rezolvarea eficientă a unei probleme sau situații.

Necesitatea de a forma și dezvolta competențe prin sistemul de învățământ este întâlnită în prezent în cea mai mare parte a sistemelor educaționale. Prin competențe se realizează transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în contexte noi și dinamice.

Curriculumul pentru învățământ primar și gimnazial este axat pe opt domenii de competențe care stau la baza profilului de formare al elevului. Acestea sunt: competențe de comunicare în limba română și maternă, competențe de comunicare în limbi străine, competențe de bază de matematică, științe și tehnologie, competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere, competențe sociale și civice, competențe antreprenoriale, competențe de sensibilizare și de expresie culturală, competența de a învăța să înveți.

Reformele aplicate în sistemele europene de educație au drept scop realizarea unui echilibru între educație și societate astfel încât prima să stea la baza dezvoltării celeilalte dar și invers. Fiecare sistem și-a stabilit ca obiectiv principal formarea la elevi a unor competențe care să le permită integrarea pe piața muncii.

În prezent, societatea se confruntă cu un permanent proces de diferențiere, cu apariția de noi discipline care se adaugă celor deja existente, cu o explozie informațională care ajută atât la creșterea cantitativă a cunoștințelor cât și la esențializare și integrare.

Problemele concrete ce apar în viața de zi cu zi, au un caracter integrat și pot fi rezolvate apelând la cunoștințe, deprinderi, competențe ce nu aparțin unui singur obiect de studiu. Pentru ca elevii să poată face solicitărilor lumii în care trăim, trebuie să fie capabili să realizeze transferuri rapide și eficiente între discipline și să îmbine cunoștințele dobândite prin studierea disciplinelor școlare, deoarece succesul în viața personală, profesională și socială este reprezentat de capacitatea de a ieși din tiparul unei singure discipline și de a realiza conexiuni și transferuri între disciplinele școlare pentru a rezolva diversele probleme apărute.

Formarea competențelor la școlarul mic se bazează pe un curriculum integrat care presupune o anumită modalitate de predare, organizare și planificare a instruirii și produce o inter-relaționare a disciplinelor de studiu, astfel încât să răspundă nevoilor de dezvoltare ale elevilor.

De asemenea, curriculum-ul integrat are la bază crearea unor conexiuni între teme sau competențe care se formează de obicei separat în cadrul disciplinelor.

S-a constatat că o asemenea organizare a conținuturilor școlare prin integrarea acestora ,are o multitudine de avantaje. Copiii au șansa să se implice mai mult efectiv și chiar afectiv, se pot folosi de propriile experiențe și chiar să învețe prin descoperire.

O sarcină deosebită îi revine cadrului didactic care trebuie să realizeze un scenariu cât mai interesant al zilei astfel încât să îi stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor. Copiii sunt încurajați să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții. Ei își asumă responsabilități în cadrul unor grupuri mici din care fac parte, sunt încurajați să participe la jocuri de rol inițiate de către învățător sau propuse chiar de ei.

Prin abordarea integrată a conținuturilor, predarea-învățarea devine o aventură a cunoașterii în care copilul este provocat să participe activ, să fie pus în fața unor situații de învățare menite să îl determine să le analizeze și să descopere soluții plauzibile.

Rolul cadrului didactic este mai mult de stimulare și dirijare, iar motivația învățării reiese chiar din participarea entuziastă a cadrului didactic.

Se știe că, la vârsta școlară mică, activitatea care îi atrage cel mai mult este jocul. De aceea, jocurile didactice reprezintă cadrul adecvat pentru o învățare activă, participativă.

Elemente de joc cum ar fi: descoperirea, ghicirea, întrecerea, simularea asigură mobilizarea efortului propriu în descoperirea unor soluții și rezolvarea problemelor. Prin joc, copilul își pune în evidență personalitatea, trăsăturile morale, spiritul de echipă, dorința de reușită; se modelează de asemenea procesele afectiv-emoționale, se înlesnește comunicarea, se dezvoltă capacitățile psihomotorii.

În concluzie, putem spune că, în prezent, integrarea conținuturilor școlare reprezintă o necesitate și un deziderat.

Strategiile de predare-învățare integrată, sunt condiționate de o serie de factori de natură obiectivă și subiectivă; iar în dorința de a inova practica școlară trebuie să dăm dovadă de prudență în realizarea unui echilibru între diferențierea pe discipline versus integrare totală care pare a fi soluția cea mai eficientă.

BIBLIOGRAFIE

- Ionescu M., (2000). *Demersuri creative în predare și învățare*. Editura Presa UniversitarăClujeană.
- Cucoș C., (1996). *Pedagogie*. Polirom.
- Suport de curs „CRED”-*Curriculum relevant,educație deschisă pentru toți*. Formare nive II-învățământ primar.

IMPORTANȚA COMPETENȚELOR CHEIE ÎN EDUCAȚIE

*Prof. Mihaela Vasilica Borș
Școala Gimnazială Ploscuțeni, Localitatea Ploscuțeni, Județul Vrancea*

Definiția competențelor cheie conform Comisiei Europene „Competențele - cheie reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți.”.

Cele opt domenii de competențe definite de Comisia Europeană sunt: comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competențe în matematică și competențe în științe și tehnologie; competențe digitale și de utilizare a noilor tehnologii TIC; competența de a învăța să înveți; competența de relaționare interpersonală și competențe civice; spirit de inițiativă și antreprenoriat; sensibilizare culturală și exprimare culturală.

Educația și formarea au un rol important în dezvoltarea acestor competențe astfel oferindu-le condițiile pentru a reuși în viață.

Competențele cheie sunt orientate spre educarea educației permanente. Instruirea pe competențe presupune accentuarea laturii metodologice de dobândire a unor cunoștințe diverse, cu un pronunțat caracter esențial, față de primirea unor cunoștințe ca atare.

Competențele reprezintă capacitatea elevului de a rezolva o anumită situație, pe baza unor deprinderi și cunoștințe dobândite anterior.

Construirea diferitelor competențe este abordată în pedagogie de J. Piaget și L. D'Hainaut. Piaget în 1998 pune în legătură formarea de competențe cu o schemă de acțiune.

Prin studii de caz, situații problemă, elevilor li se propun situații cât mai apropiate de viața reală. Elevii sunt angajați în rezolvarea de probleme. Ei enunță și testează ipoteze. Elevii au de realizat sarcini semnificative și utile. Cercetează, compară, analizează, trag concluzii. Fiecare elev participă la activități cu un rol (moderator, raportor). Apoi urmează să prezinte ceea ce au făcut și astfel vor învăța să evalueze și în același timp să se autoevalueze.

Elementul cel mai important al sistemului de competențe – cheie, precum și al competențelor generale derivate, îl reprezintă posibilitatea acestora de a fi formate în timp.

Competența „Sensibilizare și exprimare prin cultură” oferă posibilitatea conștientizării patrimoniului cultural local, național, european. La înțelegerea diversității culturale și lingvistice în Europa și în lume. Astfel ei își formează anumite deprinderi de a aprecia operele de artă, spectacolele, de a compara propriile opinii cu ale altora, de a-și dezvolta aptitudini creative, de a-și înțelege propria cultură și a-și deschide orizontul de cunoaștere către alte culturi ale lumii.

Avantaje:

- elevii sunt implicați în activități de învățare și autoevaluare a competențelor;
- instruirea este orientată către rezultatele finale;
- răspunde exigențelor pieții muncii, deoarece asigură pregătirea absolvenților pentru viață socială și profesională;
- asigură flexibilitatea parcursului educațional, prin organizarea unui sistem modular, sistem care debutează și se finalizează cu evaluarea competențelor, este orientat către cel care învață, respectiv către disponibilitățile sale, urmărind să le pună mai bine în valoare;
- poate încorpora în orice moment al procesului instructiv educativ, noi mijloace sau resurse didactice;
- elevii au reprezentarea achizițiilor finale și a demersului (teoretic și practic) de dobândire a acestora. Prin evaluare pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru câștigarea/dobândirea competenței.

Colecția noastră de cuvinte în limbi diferite

Sarcina elevilor în această activitate este de a realiza o hartă – cu sprijinul unui profesor - în care își vor marca țările de origine și fixa pe ea cartoane cu aceleași cuvinte în diferite limbi. Scopul acestui joc de a spori gradul de conștientizare lingvistică, de a recunoaște toate limbile vorbite în cadrul unui grup de elevi. Mai mult, aceasta oferă elevilor posibilitatea de a auzi diferite limbi și de a se familiariza cu diferențele și asemănările dintre limbi.

Utilizați evenimentele actuale de știri

Începeți o discuție pe un subiect actual referitor la o problemă a diversității pentru a vedea ce știu și înțeleg elevii despre această problemă. Scopul este de a vedea modul în care studenții înțeleg provocările legate de diversitate, precum și de a le oferi posibilitatea de a elabora o soluție această problemă.

Quiz time

Introducem chestionare despre diferite culturi, religii, limbi, etc. Elevii ar trebui să fie implicați în elaborarea întrebărilor, ei ar trebui încurajați să desfășoare activități de cercetare și

să-i ajute pe colegii de școală să învețe ceva despre culturile, limbile sau religii reprezentate în clasă.

Mostre de mâncare

Prezentăm elevilor diferite bucătării într-un eveniment care poate fi organizat în colaborare cu părinții. După masă, începeți o discuție despre mâncare, ceea ce ei găsesc la fel sau diferit în comparație cu produsele alimentare din cultura lor, ceea ce le place sau nu le place. Profităm de ocazie pentru a explica modalitățile în care anumite alimente sunt tipice pentru o anumită țară sau cultură.

Sărbătorirea diferitelor evenimente

Celebrați sărbătorile din diferite țări cu clasa pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la diferitele culturi și religii. Cu această ocazie se poate explica istoricul fiecărei sărbători și de a discuta cu elevii ce a fost mai interesant pentru ei.

Grupuri colorate

Scopul acestui joc este de oferi copiilor posibilitatea de a experimenta direct discriminarea. Participanții sunt divizați aleatoriu în trei grupe. Fiecărui grup i se atribuie o culoare pe baza căreia vor fi tratați într-un fel sau altul: un grup beneficiază de tratament preferențial, cel de-al doilea grup este la fel ca de obicei, iar al treilea grup este izolat și dezavantajat.

Credincioșii

În această activitate recomandată de Consiliul Europei, participanții își privesc principiile în legătură cu chestiunile spirituale și seculare și analizează influența acestor principii asupra vieții tinerilor. Obiectivele sunt de a înțelege mai bine diferitele religii și de a promova o atmosferă incluzivă pentru diversitatea credințelor și a religiilor.

Educația este atât un drept fundamental al omului, cât și un mecanism pentru: transferul de cunoștințe și abilități; construirea, dezvoltarea și menținerea identităților; transmiterea valorilor și a modelelor comportamentale. Educația este un domeniu complex de interacțiuni intense între politici, practici și actori, care se bazează pe resursele existente. Gestionarea adecvată a diversității în școală, bazată pe principiile toleranței, respectului și nediscriminării ar favoriza dezvoltarea unei societăți viitoare incluzive și stabile, în fiecare individ ar putea să-și dezvolte întregul potențial și astfel ar contribui la binele comun.

Bibliografie

- Dulamă, M.E., *Cum îi învățăm pe alții să învețe*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2009.
- Manolescu, M., *Pedagogia competențelor - o viziune integratoare asupra educației*, În Revista de Pedagogie nr.58(3), București, 2010.

- Mândruț, O., Catană, L., Mândruț, M., *Instruirea centrată pe competențe*, Arad, Universitatea de
- Vest „Vasile Goldiș”, 2012.
- Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996.
- Piaget, J. *Psihologia inteligenței*, București, Editura Științifică, 1998.
- Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 18.12.2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții
- <https://www.teachingideas.co.uk/subjects/languages>
- http://www.bigmyth.com/2_eng_teach.html
- https://www.mozaweb.com/ro/Extra-Animatii_3D-Religiile_lumii_in_prezent-109424

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE LA PREȘCOLARI PRIN INTERMEDIUL PROIECTULUI ETWINNING “I AM CHANGING, I AM TRANSFORMING”

*Profesor învățământ preșcolar Mariana Timoș
Profesor învățământ preșcolar Loredana Proteasa
Grădinița “Floare albastră”, București*

Am implicat preșcolarii grupei “Iepurașilor” în proiectul “I am changing, I am transforming”, deoarece am dorit ca aceștia să conștientizeze importanța mediului și să -și dezvolte sensibilitatea față de mediu încă de la o vârstă fragedă, încercând să evite deteriorarea acestuia.

Resursele naturale scad de la o zi la alta din cauza creșterii populației mondiale și a schimbării obiceiurilor de consum. Din acest motiv, este necesară reducerea consumului de materiale, reciclarea deșeurilor și utilizarea eficientă a resurselor naturale.

Prin parcursul acestui proiect s-a urmărit ca preșcolarii :

- să ajute la dezvoltarea conștientizării mediului și la conservarea acestuia;
- să învețe prin experimentare și implicare;
- să fie voluntari de mediu;
- să conștientizeze importanța reducerii, reutilizării și reciclării deșeurilor;
- să-și dezvolte gândirea critică și abilitățile de argumentare;

- să integreze materialele de reciclabile în mediile de învățare.
- să participe la jocurile realizate de parteneri;
- să realizeze jucării și lucrări originale cu deseuri reciclabile;
- să realizeze împreună cu membrii familiei, produse originale din materiale reciclate;
- să răspundă la formulare digitale;
- să sărbătorească Ziua Apei;
- să sărbătorească Ziua Copacului;
- să separe și să colecteze deșeurile în sala de clasă;
- să participe la webinarul de formare și de lucru în colaborare cu elevii din școlile partenere;
- să scrie împreună cu preșcolarii din grădinițele partenere o poezie comună și un slogan pe tema proiectului.

Am reușit foarte ușor să integrăm activitățile din cadrul proiectului în programul nostru zilnic, copiii fiind atrași și interesați de reciclare, de sortarea și selectarea deșeurilor și de realizarea de jucării din materialele reciclabile. Fiind grupă mică (preșcolari cu vârsta cuprinsă între 3 și 4 ani), nu am urmat o abordare multidisciplinară.

Prin intermediul activităților desfășurate în acest proiect, preșcolarii au dobândit următoarele competențe și abilități cheie :

Competența de alfabetizare : preșcolarii și – au îmbogățit vocabularul cu noi cuvinte : reciclare selectivă, materiale reciclabile, etc.,

Competențe multilingvistice : copiii au participat la Webinarul “Zero waste” – susținut în limba engleza de către un reprezentant al organizației TEMA (Turkish Foundation for Combating Erosion, Afforestation and Conservation of Nature Assets), din Turcia. Chiar dacă au vârsta cuprinsă între 3- 4 ani, copiii au fost încântați să participe la acest webinar. Ceea ce nu au înțeles le-a fost explicat.

De asemenea copiii au vizionat toate video-urile cu sloganele pe care le –au realizat partenerii în limba lor maternă.

Competențe în domeniul matematicii : am folosit matematica în majoritatea activităților pe care le –am realizat cu copiii, am numărat deșeurile reciclate, câte avem din fiecare, câte coșuri avem în clasă, la fel am procedat și în realizarea de jucării sau lucrări din materiale reciclabile. De asemenea am folosit formele geometrice învățate (găsirea de obiecte/ materiale reciclabile cu formă de cer/ pătrat). Am folosit matematica, pe înțelesul celor mici.

Competențe în știință: Copiii au înțeles cât este de importantă reciclarea pentru mediul înconjurător. Datorită activităților desfășurate cu ocazia Zilei mondiale a apei, preșcolarii au dobândit capacitatea de a explica circuitul apei în natură și au conștientizat faptul că fiecare picătură de apă contează.

Competențe digitale: Am folosit tabla interactivă pentru a juca jocurile realizate de parteneri noștri, pe tema reciclării. Copiii care nu au fost la grădiniță în ziua webinarului Zero waste, s-au conectat de acasă, împreună cu părinții, de pe laptop sau tabletă.

Copiii au răspuns la chestionarele de satisfacție și cel final, folosind telefonul mobil sau tableta.

Colaborarea dintre parteneri a fost una productivă, deoarece am îndeplinit toate sarcinile din proiect și am participat împreună cu preșcolarii la toate activitățile planificate. Preșcolarii au participat la Webinarul Zero waste, organizat de partenerii din Turcia, am gândit împreună versurile pentru poezia colectivă pe tema reciclării (And our life will be healthier, If we learn from an early age, how to recycle), dar și versurile sloganului nostru (Do not waste, Create! Recycle!). Preșcolarii au realizat diverse lucrări materiale reciclabile.

Părinții au fost și ei implicați în proiect și au realizat acasă, împreună cu copiii, jucării din diverse materiale reciclabile, ca rezultat final al proiectului.

Pe parcursul proiectului am folosit tehnologia, pentru a augumenta activitățile din proiect. Am folosit tabla interactivă, laptopuri, tablete, telefoane dar și instrumente web2.

Am desfășurat cu copiii activități și i-am îndrumat astfel încât să atingem rezultatele proiectului. Considerăm că preșcolarii grupei conștientizează în acest moment importanța mediului și importanța conservării acestuia, majoritatea copiilor sortează și reciclează gunoiul la grupă, dar și acasă.

Activitatea și rezultatele proiectului au fost diseminate pe blogul grădiniței noastre, dar și în cadrul comisiei de curriculum de pe unitate. Către părinți activitatea și rezultatele proiectului au fost transmise via WhatsApp.

Considerăm ca acest proiect a adus în discuție o temă esențială în ziua de azi și anume reciclarea. Prin acest proiect am reușit să educăm copiii pentru a deveni adulții responsabili de mâine și conștienți pentru mediu.

Acest proiect a obținut certificatul de calitate.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE

Prof. inv. primar Guneș Cristina

Potrivit Comisiei Europene competențele - cheie reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională.

Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Legea Educației Naționale Nr. 1/2011 prevede: „Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe cheie care determină profilul de formare a elevului:

- a) competența de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
- b) competențe de comunicare în limbi străine;
- c) competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
- d) competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
- e) competențe sociale și civice;
- f) competențe antreprenoriale;
- g) competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- h) competența de a învăța să înveți.

Curriculumul centrat pe competențe induce o proiectare curriculară care are în vedere focalizarea pe achizițiile finale ale învățării, accentuarea dimensiunii acționale a învățării în formarea personalității elevului și corelarea finalităților cu așteptările societății .

Principalul avantaj al curriculumului centrat pe competențe este integrarea facilă a absolvenților pe piața muncii, datorită pregătirii în vederea satisfacerii cerințelor sociale și profesionale existente în societate.

În învățământul bazat pe competențe instruirea este orientată către rezultatele finale, elevii fiind implicați în activitatea de învățare continuă și de autoevaluare a competențelor. Astfel elevii au reprezentarea achizițiilor finale și a demersului teoretic și practice de dobândire a acestora. Prin evaluarea pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru dobândirea competenței.

De asemenea cu ajutorul acestui tip de învățământ, cadrele didactice dobândesc competențe de proiectare didactică pe baza modelului centrat pe rezultate .

Astfel, profesorul are posibilitatea sa construiască demersul didactic din perspectiva competențelor țintite, să stabilească nivelurile de complexitate ale competențelor, să asociază teme suport care susțin

și asigură formarea lor, dar și să creeze situații practice de învățare implicând activ întregul colectiv de elevi. Profesorul va stabili totodată și criteriile de evaluare privind dobândirea competenței și va evalua elevii într-un mod complex.

Învățământul centrat pe competențe oferă cadrului didactic libertate în proiectarea activităților didactice, lăsând la latitudinea acestuia decizia asupra eșalonării, pe parcursul anului școlar, a competențelor specifice și a elementelor de conținut. El poate grupa după bunul plac competențe specifice și elemente de conținut asociate acestora, în unități de învățare, cu respectarea logicii interne de dezvoltare a conceptelor abordate. Libertatea în proiectare se extinde și asupra selectării și organizării activităților de învățare adecvate condițiilor concrete din sala de clasă.

Limite ale învățământului centrat pe competențe

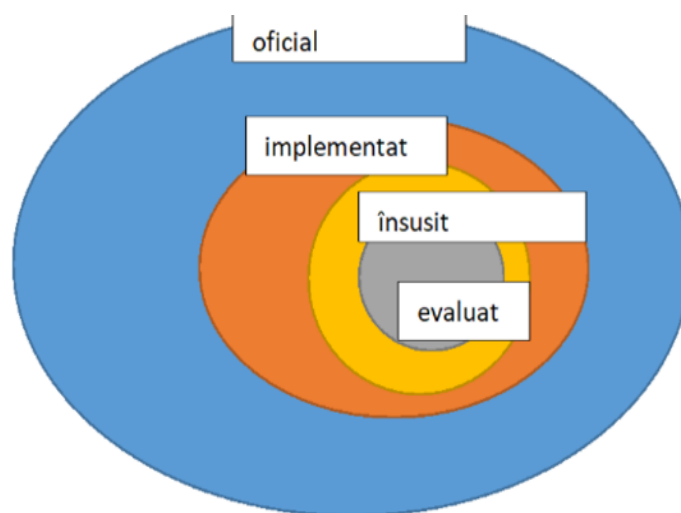
Principala limită a învățământului bazat pe competențe ar putea fi slaba dotare tehnologică a școlilor, ceea ce presupune o piedică în dezvoltarea competențelor digitale.

Necesitatea unei formări suplimentare a cadrelor didactice care să poată să predea astfel încât să fie atinse aceste competențe.

Este de menționat faptul că ne confruntăm cu apariția unor probleme legate de identificarea celor mai potrivite tehnologii care ar conduce la formarea în realitate a competențelor enumerate mai sus.

Alte limite ale învățământului centrat pe competențe ar putea fi gradul de încărcare al programelor și al cerințelor școlare, dar și imposibilitatea aprofundării de către elevi a unei cunoașterii specializate.

Centrarea pe competențe a curriculum național se manifestă la nivelul tuturor tipurilor de curriculum: oficial, implementat, însuși și evaluat.

Sursa: Note de curs, Politici Educaționale, UTCB, București, 2022

O soluție menită să ajute la minimizarea diferențelor dintre curriculum oficial – implementat – însuși și evaluat ar fi derularea unor programe de formare destinate cadrelor didactice și care să țintească uniformizarea curriculară.

Dacă aceste programe de formare ar fi gratuite, accesibile (ar putea fi accesate atât de cadrele din mediul urban cât și de cele din mediul rural) și ar fi parte a unei strategii naționale de uniformizare curriculară, consider că ar putea avea un impact major, deoarece fiecare cadru didactic va ști să adapteze la clasă programa școlară și implementarea curriculumului.

O altă soluție pe care o consider benefică reducerii diferențelor dintre cele patru tipuri de curriculum ar fi adaptarea activității didactice la particularitățile elevilor, la nevoile acestora și corelarea activităților de predare- învățare- evaluare în vederea trasării profilului de formare pentru diferite niveluri de studiu și , implicit, a formării competențelor cheie.

Pentru minimizarea diferențelor dintre cele patru tipuri de curriculum ne putem ajuta și de utilizarea unor standarde naționale de evaluare . Acestea ar trebui să fie trasate cu un flux care menține o continuitate a evaluării de la un ciclu de învățământ la altul : preșcolar – primar – gimnazial – liceal.

O altă modalitate care ar putea ajuta la diminuarea diferențelor curriculare ar putea fi curriculum la decizia școlii (CDS) .

Curriculum la Decizi Școlii este expresia gradului de descentralizare curriculară, oferind școlilor posibilitatea de adapta și completa curriculumul național în conformitate cu specificul socio-economic și cultural al zonei în care este situată instituția de învățământ. Față de disciplinele obligatorii, CDS oferă mai multă flexibilitate și astfel elevii pot deprinde abilități sociale și emoționale, precum și competențe transversale.

De asemenea, un impact major asupra diferențelor curriculare îl va avea actualizarea permanentă a curriculumului național la dinamica socială, culturală, tehnologică și epistemologică.

Bibliografie:

A.G. , Management general si strategic în educație, Editura Polirom, 2007.

NOTE DE CURS, Politici Educaționale, UTCB, București, 2022.

RAPORT DE CERCETARE „Modalități de dezvoltare a competențelor cheie în învățământul primar”, Cercetare diagnostică cu valoare aplicativă ,Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane, 2007.

ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII-STUDIU

*Prof. Androne Maria Cristina
Liceul Tehnologic Nr. 1, Mărăcineni, Jud. Argeș*

Educația pe tot parcursul vieții (life long learning) a devenit o prioritate a sistemelor de învățământ la nivel global. Chiar dacă rolul educației de bază, formale, rămâne esențial, învățarea permanentă, împreună cu educația nonformală, vin să personalizeze și să dezvolte aptitudini cât mai aproape de cerințele pieței și societății, dar și priceperea și sufletul celui care învață.

În anul 2006, Consiliul și Parlamentul Europei a adoptat un set de recomandări referitoare la competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Cele opt competențe sunt:

- **Comunicare în limba maternă**, care implică cunoștințe de citire și scriere și o bună înțelegere a informațiilor scrise și, prin urmare, cunoștințe de vocabular, de gramatică funcțională și privind funcțiile limbajului.

Această competență include, de asemenea, capacitatea de a distinge și de a utiliza diferite tipuri de surse, de a căuta, culege și prelucra informații, de a utiliza instrumente ajutătoare și de a formula și exprima argumentele oral și în scris într-o manieră convingătoare și adecvată contextului. Aceasta cuprinde gândirea critică și capacitatea de a evalua informațiile și de a lucra cu acestea.

- **Comunicarea în limbi străine**, presupune cunoștințe de vocabular și gramatică funcțională în diferite limbi și o cunoaștere a principalelor tipuri de interacțiune verbală și registre ale limbilor. Aptitudinile esențiale pentru aceste competențe constau în capacitatea de a înțelege mesajele verbale, de a iniția, susține și încheia conversații, de a citi, înțelege și redacta texte.

- **Competențe matematice și competențe de bază în științe și în tehnologie**, includ cunoștințe temeinice privind numerele, măsurile și structurile, operațiunile de bază și prezentările matematice de bază, o înțelegere a termenilor și conceptelor matematice, precum și o sensibilizare față de întrebările la care matematica poate oferi răspunsuri.

Competențele în știință se referă la capacitatea și la disponibilitatea de a explica fenomenele naturale utilizând cunoștințele și metodologia aflate în uz, inclusiv observarea și experimentarea, pentru a identifica întrebări și pentru a trage concluzii bazate pe dovezi.

- **Competențe digitale**(tehnologia informației și a comunicării), includ capacitatea de a utiliza, accesa, filtra, evalua, crea, programa și împărtăși conținuturi digitale.

- **A învăța să înveți** înseamnă capacitatea de a reflecta asupra propriei persoane, gestionarea eficace a timpului și a informației, munca în echipă în mod constructiv, păstrarea rezilienței și gestionarea propriului proces de învățare și a carierei.
- **Competențe sociale și civice** înseamnă capacitatea de a acționa în calitate de cetățeni responsabili și de a participa pe deplin la viața civică și socială, pe baza înțelegerii conceptelor și structurilor sociale, economice, juridice și politice, precum și a evoluțiilor și a durabilității la nivel mondial.
- **Spiritul de inițiativă și antreprenoriat** se referă la capacitatea de a acționa în fața oportunităților și a ideilor și de a le transforma în valori pentru ceilalți. Ele se întemeiază pe creativitate, gândire critică și soluționarea problemelor, luarea de inițiative și perseverență și capacitatea de a lucra în colaborare cu scopul de a planifica și a gestiona proiecte care au o valoare culturală, socială sau financiară.
- **Sensibilizarea și exprimare culturală** necesită cunoașterea culturilor și modurilor de exprimare locale, naționale, regionale, europene și mondiale, inclusiv limbile, patrimoniul și tradițiile acestora, precum și cunoașterea produselor culturale și o înțelegere a modului în care aceste exprimări pot influența opiniile individuale și reciproc

Competențele-cheie sunt o combinație dinamică de cunoștințe, aptitudini și atitudini pe care un adult trebuie să le dezvolte pe tot parcursul vieții, începând de la o vârstă fragedă. Educația incluzivă și de înaltă calitate, formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții oferă oportunități pentru toți în vederea dezvoltării de competențe-cheie și, prin urmare, abordările bazate pe competențe pot fi utilizate în toate mediile de educație, formare și învățare, pe tot parcursul vieții.

Provocarea pentru profesori constă în a-i conduce pe elevii de vârstă mică spre formarea acestor aptitudini și atitudini pe care să le folosească în dezvoltarea lor ulterioară.

În continuare am gândit un demers didactic care să vizeze o metodologie centrată pe competențe cheie, care a fost aplicat în cadrul unei activități cu elevii.

Disciplina: Educație civică

Clasa a IV-a

Unitatea de învățare: Grupuri din care facem parte

Subiectul: Familia

Competențe cheie urmărite:

1. Comunicarea în limba maternă:
  - Citirea și înțelegerea textului prezentat (întrebări și răspunsuri pe baza textului citit)
  - Exprimarea propriei păreri în legătură cu textul citit
2. Comunicare în limbi moderne:

- Completarea unui rebus cu denumirile membrilor familiei atât în limba română cât și în limba franceză
3. Competente matematice:
    - Exprimarea numărului de membrii din care este formata familia fiecărui elev
    - Ordonarea familiilor după numărul de membrii
    - Exprimarea fracției pe care o reprezintă fiecare elev din familia sa, raportat la numărul de membrii
  4. Competența digitală :
    - Căutarea pe internet a unor modele de arbore genealogic
  5. Competențe de bază în tehnologii
    - Realizarea individuală a arborelui genealogic
  6. A învăța sa înveți:
    - Descoperirea unor argumente pro sau contra care să demonstreze că și clasa de elevi poate fi considerată o familie (dezbateri)
  7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat:
    - Realizarea unui jurnal al săptămânii , în care fiecare elev să noteze în ce fel a participat la necesitățile familiei sale (temă pentru portofoliu)
  8. Competențe sociale și civice:
    - Realizarea de activități practice prin care să ajute la viața cotidiană a familiilor(mai ales având în vedere că locuiesc mediul rural)
    - Specificarea activității preferate.
  9. Sensibilizare și exprimare culturală:
    - Realizarea unui desen/ poezie/ cântecel care să exprime sentimentele elevului pentru familia sa și prezentarea acestuia în fața clasei.

Repere bibliografice:

1. Costea, O. (coord.). „Metodologia implementării competențelor cheie în curriculumul aplicat”, Institutul de Științe ale Educației, București, 2010.
2. Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind „Competențele cheie pentru învățarea de-a lungul vieții – Un cadru european de referință”.

ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE COMPETENȚELE LITERAȚIEI DIN PERSPECTIVA EDUCAȚIEI NONFORMALE

*Prof. nursing Maria Petrescu
Colegiul Universitar Spiru Haret, București*

Observarea și analiza, de-a lungul a 15 ani, a activității din unitățile de învățământ primar și gimnazial, din Sectorul 2, București, din punct de vedere al educației nonformale, mi-a demonstrat că rezultatele nu sunt pe termen lung, deoarece activitățile extrașcolare se organizează sporadic, doar atunci când se identifică o nevoie și apoi nu se mai reiau cu o periodicitate susținută.

Motivul principal pentru organizarea unui program de educație nonformală este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Activitățile nonformale, trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt considerate o simplă activitate cu caracter opțional ci un mod de lucru, prin activități atractive, la care să aibă acces un număr cât mai mare de copii, dar și menținerea unor rezultate pe termen mediu și lung, care să influențeze pozitiv cariera viitoare a fiecărui elev.

Consider că se impune o educație nonformală, într-un program bine structurat, prin implementarea unor activități permanente, pe tot parcursul anului școlar, reluate chiar și în vacanța de vară, care nu urmăresc să excludă modul tradițional de educație ci, să completeze instruirea prin activități atractive, la care să aibă acces un număr cât mai mare de copii dar și menținerea unor rezultate pe termen mediu și lung, care să influențeze pozitiv cariera viitoare a fiecărui elev.

Din perspectiva educației nonformale, centrarea pe competențele-cheie oferă cadrul perfect de abordare interdisciplinară a contextelor de învățare. De aceea am realizat, în decembrie 2021, o analiză de nevoi, în Școala Ferdinand I din Sectorul 2, București, în rândul cadrelor didactice și părinților, deoarece în educația nonformală, ambele categorii sunt persoane interesate, actori activi și beneficiari ai activităților implementate prin acest proiect.

Am simțit nevoia unui paralelism între cele două categorii chestionate, doar pentru a demonstra că interesele tuturor respondenților, în ceea ce privește educația elevilor, formală sau nonformală, sunt aceleași, că primează interesul elevului și că un proiect de structurare a procesului de învățare nonformală, prin implementarea activităților propuse aduce beneficii tuturor actorilor implicați.

Ancheta pe care am desfășurat-o și-a propus să studieze percepțiile și atitudinile cadrelor didactice din învățământul primar – Școala Ferdinand I, față de necesitatea și nevoia dezvoltării la nivelul comunității școlare a unui proiect de educație nonformală, numit „Școala creativității”, ca și

spațiu aplicativ, care să permită transferul și aplicabilitatea cunoștințelor, abilităților, competențelor dobândite în sistemul de învățământ formal.

Totodată, studiul a fost orientat în direcția cunoașterii modului în care sunt percepute și evaluate activitățile nonformale și modul în care intervin în promovarea și dezvoltarea comunității școlare, alese ca grup țintă pentru prezenta analiză.

Analizând modul în care se distribuie opiniile respondenților, constatăm că la nivelul Școlii Gimnaziale Ferdinand I, 100% din cadrele didactice consideră ca fiind foarte utilă derularea unui astfel de proiect, cu componentă educațională nonformală.

Analiza ne arată că 87,5% dintre cadrele didactice au decis că acest program sprijină în procent de 100% dezvoltarea elevilor și 14,3% doar în procent de 70%. În ambele variante de răspuns concluzia clară este că elevii sunt ajutați de acest tip de educație, care vine în completarea educației impuse de sistemul de învățământ.

La analizarea item-ului „Pentru a se putea dezvolta, un elev din învățământul primar, în ce măsură credeți că are nevoie” se observă clasificarea activităților supuse analizei, redând care este prioritatea din punct de vedere al cadrelor didactice:

- Să urmeze activități nonformale – 92,9% (13 respondenți)
- Să ia lecții acasă – 0%
- Să facă voluntariat - 7,1% (1 respondent).

La întrebarea „Credeți că activitățile nonformale dezvoltă profesional și cadrele didactice din învățământul primar?”, se observă dorința de implicare a cadrelor didactice în activități nonformale, în școala în care lucrează, chiar dacă aceste activități implică un efort suplimentar de timp, deoarece respondenții văd utilitatea în propria dezvoltare profesională. Acest lucru este evidențiat de procentul de 100% al respondenților care au răspuns în unanimitate Da, la această întrebare.

Dacă analizăm, prin comparație, rezultatele anchetei desfășurate în rândul părinților, observăm că ponderea cea mai mare este a părinților care afirmă că trebuie să fie consultați cu privire la alegerea activităților nonformale, pentru copiii lor, în procent de 92,85% dintre părinți, dar pe baza unei analize de nevoi reale și doar 7,14%, la distanță de prima categorie, consideră că nu trebuie să fie consultați. Niciunul dintre părinți nu declară că nu este interesat de subiect.

La solicitarea „Vă rugăm să selectați pentru care din aceste ateliere, derulate în cadrul proiectului „Școala creativității” ați opta pentru copilul dumneavoastră”, rezultatele acestei analize ne arată că prima opțiune a părinților, în procent de 12,50 %, după consultarea cu copiii rămâne „Cafeneaua cititului – club de lectură”. Aceeași majoritate apare și la întrebarea „Care dintre atelierelor prezentate v-ar plăcea să fie implementate mai des în școala copilului dumneavoastră?”, redând că prioritatea din punct de vedere al copiilor rămâne tot „Cafeneaua cititului – club de lectură”, în procent de 23.21 %.

La solicitarea de a enumera 2 deprinderi/abilități pe care copilul le-a dobândit în cadrul altor activităților nonformale la care a participat, observăm că cel mai mare procent al părinților, 30,53% menționează socializare, comunicare și pe locul II, 10,71%, apare ca abilitate cititul de plăcere.

Analiza datelor obținute cu ocazia prezentului studiu reflectă opinia categorică a cadrelor didactice și părinților, că este nevoie de implementarea de activități nonformale, în contextul învățământului formal, cu asumarea implicării în aceste activități, chiar dacă este nevoie de efortul personal, ba chiar văd utilitatea derulării unor ateliere de lucru părinți-copii, în special în zona cititului și comunicării. Se poate observa că majoritatea indicatorilor aferenți acestui studiu, înregistrează creșteri semnificative de opinie pozitivă. Acestea vizează direcția în care se îndreaptă dorințele cadrelor didactice și părinților, către calitate și performanța în îndeplinirea actului educațional.

Plecând de la aceste rezultate devine relevant că sunt importante competențele de literație, abilitățile de a citi și a scrie, dar corelat și cu contextul în care rezultatele elevilor români indică o capacitate scăzută de înțelegere și interpretare a unui text, analfabetismul funcțional devenind din ce în ce mai prezent în actualul proces educațional. Competențele de literație sunt importante pentru întreg parcursul educațional al copilului, dar și pentru cel profesional, personal și social. Aceste competențe, indiferent de sistemul de educație prin care sunt dobândite, formal sau nonformal, îi ajută pe elevi ca, după prima lectură, să fie capabili să selecteze, interpreteze și utilizeze informații dintr-un text.

Educația bazată pe competențe își dovedește eficiența și eficacitatea în contexte combinate (formal, nonformal, informal), dar și dacă sunt clar definite competențele pe care elevul trebuie să le dovedească la sfârșitul fiecărui an școlar/ciclu școlar/sfârșitul școlarității obligatorii, pedagogia prin competențe dă sens învățării, facilitând contexte reale de învățare, prin care elevul să fie motivat că tot ceea ce învață îi este util, iar competențele nu sunt privite ca o sumă de cunoștințe, abilități și alte achiziții, ci ca rezultatul aplicării combinate a acestora pentru rezolvarea de situații concrete.

Pentru că literația este văzută atât de cadrele didactice, cât și de părinți, ca o poartă către opțiuni de viață, dezvoltarea competențelor de literație este importantă pe tot parcursul școlarizării. Este disciplina care va determina înțelegerea, utilizarea, și interacțiunea cu textul, valorificând limba maternă și folosind ca disciplină limba și literatura română, fiind necesar ca profesorul, în cadrul formal și specialiști în domeniu, în cadrul nonformal, să creeze contexte favorabile și să caute căi de a înlătura handicapul analfabetismului funcțional.

Pentru că limba și literatura română nu se predă independent de literație, așa cum literația, în sensul de competență, se dezvoltă în și prin această disciplină care presupune o permanentă raportare la texte scrise sau orale, am creat ateliere, bazate pe voluntariat, care să dezvolte lectura de plăcere și nu numai.

Deoarece se consideră că Sondajul de opinie, ca metodă de cercetare, se centrează pe aspectul opinional, subiectiv al realităților sociale, am ales să completez analiza acestor două studii realizate la nivelul comunității Școlii Gimnaziale Ferdinand I, cu rezultatele obținute prin implementarea unuia dintre atelierelor propuse, anume „Cafeneaua cititului” la școala unde am realizat cercetarea și o a doua unitate de învățământ aleasă aleatoriu, din Sectorul 2, Școala Gimnazială Grigorie Ghica Voievod, continuând apoi cu o Caravană a "Cafenelelor literare" în școli, pentru a putea prezenta, în susținere, rezultatele cercetării.

Activitățile derulate în cadrul Cafenelei cititului au continuat și în perioada de pandemie, cu întâlniri online, care s-au desfășurat cu implicarea părinților, cu participare personală la seri de lectură, completând lectura propriilor copii și propunând titluri de cărți. Am fost covârșită de numărul mare de părinți care au apreciat activitatea și au participat la fiecare din seriile de lectură online, studiind lectura înainte de activitate și încântați de acest parteneriat învățător - organizator - elevi - părinți.

Observând că e nevoie de a întreține spiritul lor viu și curios, am apelat la a invita în fața lor scriitori de povești și poezii. Înainte de a veni în fața lor aceștia ne-au trimis spre studiu extrase din opera lor pe care copiii le-au citit înainte. În urma acestei lecturi s-au creionat o serie de întrebări în mintea lor despre ceea ce au scris acei scriitori, despre izvorul ideilor lor, despre locurile preferate în care scriu, dar mai ales despre viața lor reală și cât de mult s-au inspirat din ea în scrierile lor. Copiii au nevoie să umanizeze relațiile, să știe că și scriitorii sunt oameni ca ei, cu vieți proprii, dar care au făcut o pasiune din a-și așterne gândurile în scris. Nu de puține ori am observat copii cu ochii mari de uimire în fața acestui spectacol al cărții și al oamenilor din spatele cărții. Doar din formularea acestor întrebări mi-am dat seama cât de creativi sunt și cu câtă ușurință poartă un dialog cu adulții, oameni ai cărții.

În urma acestor vizite ale scriitorilor s-a născut ideea de a scrie un jurnal zilnic despre activitățile de la școală, fiecare după înclinațiile lui, după puterea lui de a așterne propriile gânduri și emoții, după capacitatea lui de a lega cu coerență un text logic. La început au fost stângace și copilărești, dar cu încurajare continuă și susținere, acestea au început să strălucească. Lumina a început să pătrundă pe măsură ce au înțeles cât de importante sunt emoțiile și trăirile lor în legătură cu ceea ce se întâmplă la școală. Nu doar acțiunea era importantă, ci mai ales gândul din spatele acțiunii.

Cei mai curajoși dintre ei le citeau în fața clasei, primind aprecierea celorlalți, dar am avut elevi care îmi trimiteau cu regularitate ceea ce au scris, dornici fiind să-și îmbunătățească aceste abilități. Nu întotdeauna mă puteam apleca asupra acestor scrieri, dar rămâneam deseori după program și analizam împreună operele lor. Copiii simțeau că prind aripi atunci când pronunțam

cuvântul „opera”, pentru că deja se simțeau adevărați scriitori. Pentru a le stârni dezvoltarea ideilor și folosirea unor expresii metaforice le spuneam întotdeauna să adauge „sare și piper” scrierilor lor.

Din „operele” elevilor s-a născut o antologie de versuri și proză eco, al cărei antologator sunt, ilustrată cu desenele lor care apar în volum și pe coperta realizată de mine și care se numește „Mesaj către Pământ”, apărută la Editura Destine, în anul 2021. Cartea a fost tipărită prin contribuția exclusivă a părinților, care au înțeles importanța acestui proiect cultural și aportul pe care îl va avea acest document editat în CV-ul fiecărui elev.

Cartea aceasta este o continuă încercare și luptă de a angrena copii, profesorul și părinții în diverse proiecte ale momentului și de a scoate de la ei cât mai multă substanță creativă și inovatoare.

Și pentru a avea un tablou de final, complet, despre „Cafeneaua cititului”, impactul în mediul școlar, familial și mass-media al acestor activități, vă citez aici un articol de presă, apărut în Revista Clipe albastre, sub egida Uniunii Scriitorilor din România:

„Dragostea de lectură și de cărți este unul dintre cele mai mari daruri pe care orice adult le poate oferi unui copil și de aceea participanții de astăzi, Dl. Victor Ghe. Stan, Președintele Filialei de Literatură pentru copii și tineret a Uniunii Scriitorilor din România, Poetul Nicu Doftoreanu și scriitorul și profesorul Maria Petrescu, organizator și moderator al întâlnirii, au hotărât să citească împreună cu copiii cărți frumoase, să le vorbească copiilor despre importanța cititului, despre respectul pentru cărți și autori.(...)”

Am vorbit cu copiii și cu doamna lor, despre cărțile care le fac plăcere, despre modalități de a învăța să citească, prin joacă, despre importanța cititului împreună cu părinții, despre modul în care alegem lectura pentru vacanțe.(...)”

Pentru invitați, întâlnirea cu elevii a fost o provocare, o experiență frumoasă, care trebuie repetată. Elevii au fost încântați de faptul că au putut cunoaște scriitori, au putut pune întrebări și au înțeles importanța cărților, în viața elevilor. Au înțeles cât de importantă este lectura, studiul individual, gândirea creatoare, îmbogățirea limbajului și dezvoltarea imaginației.”

Odată cu începutul de an am trecut de la „Cafeneaua cititului” la Caravana „Cafenelelor literare” în școli. Am mers și am organizat întâlniri între elevi, cadre didactice și scriitori, sărbătorind Ziua Internațională a Cititului Împreună.

Caravana continuă și va continua pentru că profesori și părinți, care au citit despre caravană, ne solicită să mergem și în școala lor.

Am fost alături de elevii Școlii Gimnaziale Ferdinand I și Școlii Gimnaziale nr. 145, din Sectorul 2, continuând, la solicitarea expresă a Școlii Gimnaziale nr. 108, Sector 4, care și-au dorit această experiență. Ne-am întâlnit cu 180 de elevi, de primar și gimnaziu, dornici de cunoaștere, pregătiți cu întrebări și fascinați de universul creat de scriitori și scrierile lor.

La fiecare întâlnire au participat scriitori de poezie și proză pentru copii și nu numai. Fiecare autor a citit poeme personale, din categoria literatură pentru copii.

Am vorbit despre importanța lecturii de plăcere, beneficiile cititului, abilitățile pe care le dezvoltă, importanța participării la cene literare și importanța scrisului.

Întâlnirea cu 120 de elevi, la o singură cafenea literară, a fost o provocare. O sală de sport plină, zeci de întrebări, aceeași temă: importanța lecturii și a cărților în viața elevilor, care se va oglindi, în timp în imaginea unui adult educat, sensibil și inteligent, startul educării cu ajutorul cărților, dezvoltarea cititului de plăcere și "secrete" din viața unui scriitor. Am vorbit elevilor despre plăcerea lecturii, libertatea de a alege, efectul cititului de plăcere, starea de bine generată de lectură, provocările cititului și nu în ultimul rând abilitățile pe care le dezvoltă. Invitat de onoare Dl. Victor Gh Stan, Președintele Filialei București - Literatură pentru Copii și Tineret a Uniunii Scriitorilor din România, scriitor, critic și istoric literar, dramaturg și editor, i-a fascinat pe elevi cu poveștile despre literatură și istorie.

Activitățile derulate au fost multiple, cu teme diverse și din alte domenii aflate în strânsă legătură cu limba română, istoria, artele, limbile străine, pentru a acoperi toate dorințele și nevoile elevilor, cadrelor didactice și părinților.

Toate cele trei categorii beneficiare ale atelierelor, elevi, cadre didactice și părinți, au participat activ, au demonstrat interes față de acest subiect, nevoia unor schimburi de păreri/opinii cu specialiști din domeniu și au avut un procent de implicare și participare crescut.

Citind aceste rezultate ne dăm seama cât de mult a însemnat organizarea acestor activități pentru copii. Și nu ne oprim aici! Vom continua seria Cafenelelor literare în școli, cu dorința de a extinde, prin colaborarea cu scriitorii din țară, extinderea în mediul educațional din zona rurală.

Ca rezultat al dezvoltării acestui atelier, un procent mare din elevii participanți și-au îmbunătățit situația școlară la limba română și istorie. Rezultatele ne arată însă o creștere semnificativă a stimei de sine în rândul elevilor, eliminarea complexelor de inferioritate generată de dificultățile financiare și o mai bună socializare cu grupul în care activează, dar și cu elevii din clasa din care face parte.

Dar cel mai important prim rezultat este că am găsit elevi talentați, care scriu, dar nu sunt susținuți pentru că nu este cunoscut talentul lor, pentru că nu vorbesc despre asta celor din jur. Aceștia trebuie promovăți și motivați să iasă din carapacea lor, să aibă curaj și încredere în talentul lor și să fie ajutați să-și promoveze scrierile. Așa am cunoscut-o pe eleva Raluca Smarandache, clasa a IV-a în Școala Gimnazială nr. 108, care scrie poezie, are 70 de poeme scrise din care unul cu 150 de strofe. Un "geniu" de 10 ani, pe care nu îl cunoștea nimeni. Acum lucrăm împreună la primul volum de poezie, cu 35 de poeme, care va fi tipărit cu ajutorul contribuției școlii, părinților și Asociației Mihai

Eminescu Luceafărul, pe care o coordonez și va apare în acest an la Editura UZP. Apoi vom continua să lucrăm la ce de-al doilea volum care va cuprinde restul lucrărilor.

Strategia de implementare a atelierului propus, în care sunt implicați elevi, cadre didactice, părinți, presupune activități pe termen lung și mediu, în perspectiva unor reacții responsabile din partea celor implicați, în vederea construirii unui mediu stabil în care copilul să-și poată dezvolta armonios personalitatea.

Cadrelor didactice, prin participarea și coordonarea acestor activități li se oferă șansa să observe mai bine copiii, să le descopere capacitățile, să îi orienteze spre pregătirea lor pentru viață, să lucreze în echipă cu părinții.

În cazul educației nonformale, consider că parteneriatele educaționale școală-familie nu trebuie să se reducă doar la formele tradiționale prin care școala colaborează cu familia și anume: ședințe cu părinții, vizite la domiciliul elevilor, corespondența cu părinții, lectoratele pedagogice, vizite, activități extrașcolare, ci implică părinții în activități concrete la nivel de școală.

Implicarea activă a părinților, în parteneriatul cu școala, crește gradul de expunere al propriilor așteptări cu privire la educație, înseamnă creșterea gradului de participare activă a părinților în mediul școlar, valorizarea părinților și dezvoltarea spiritului de inițiativă al acestora.

Propunerea acestor activități oferă posibilitatea participării părinților în educația nonformală, astfel încât ei să conștientizeze că au un rol hotărâtor în dezvoltarea propriului copil. Toate activitățile propuse, desfășurate cu implicarea părinților, îi vor determina pe aceștia să se simtă folositori, acordând o mai mare atenție școlii. Îi vor învăța să se respecte între ei, să se ajute, să colaboreze, și să comunice mult cu copiii lor.

ACTIVITĂȚILE DE VOLUNTARIAT PROMOVEAZA TOLERANȚA ÎNTRE COPII

*Profesor învățământ primar Cristea Simona Olguța,
Școala Gimnazială nr. 17 Galați*

Activitățile de socializare și timp liber au ca obiectiv promovarea toleranței între copii, dezvoltarea solidarității, valorificarea abilităților copiilor cu dizabilități prin diverse ateliere (dans, muzica, teatru, zumba, engleză) cu ajutorul voluntarilor care promovează comportamentul civic în comunitate.

Orice copil are nevoie de anumite abilități pentru a duce o viață mulțumitoare pentru a se dezvolta, pentru a menține relații normale, pentru a face față obstacolelor întâmpinate.

Cu ajutorul voluntarilor, copiii cu dizabilități mențin relații normale, se dezvoltă și își umplu timpul liber. Ei nu se mai simt excluși, marginalizați, capătă încredere în forțele proprii. În viitor, ei vor reuși să colaboreze și își petrec timpul liber într-un mod social, vor avea un sentiment de atașament față de ceilalți, își vor îmbunătăți stima de sine.

Astfel de ateliere sunt o ocazie unică de care tinerii cu dizabilități au parte pentru că vor cunoaște și alți tineri, chiar dacă puțin diferiți, reușind să învingă prejudecățile. Exemple de ateliere de voluntariat:

- ateliere de limba engleză - se folosesc foarte multe jocuri pentru înțelegerea limbii;
- clubul de teatru - oferă posibilitatea copiilor de a spune ceea ce gândesc despre lumea în care trăiesc;
- clubul de dans modern - copiii comunică mai ușor și se pot stabili relații de prietenie;
- ateliere art terapie - copiii au posibilitatea de a se exprima pe sine creativ, se va folosi arta vizuală ca mijloc de expresie, se dezvoltă cunoașterea pe sine;
- clubul de muzică - muzica declanșând procese afective dintre cele mai variate și așteptate, trăiri interioare, sentimente de armonie;
- clubul de zumba - educă copiii și tinerii pentru un stil de viață sănătos prin activități sportive.

Timpul liber nu este „un timp neocupat”. El joacă un rol important și este o condiție indispensabilă pentru îmbogățirea personalității omului.

În concluzie, îmbunătățirea standardului de viață, oferta mai bogată și diversificată de posibilități de petrecere a timpului liber duce la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Activitățile de voluntariat, voluntarii tineri și adulți, contribuie la integrarea sigură și ușoară a copiilor cu dizabilități care altfel ar fi marginalizați, iar ca adulți ar deveni depresivi și autoizolați.

Activitățile de voluntariat trebuie susținute și promovate permanent și la toate nivelele.

METODA PROIECTULUI – STRATEGIE DE DEZVOLTARE ȘI EVALUARE A COMPETENȚELOR SPECIFICE LIMBILOR STRĂINE

*Prof. Grama Vasilica
Liceul Teoretic "Mihail Sebastian", Brăila*

Odată cu creșterea volumului de informații ce inundă societatea noastră, se diversifică mult și formele de învățare ale elevului.

O atenție deosebită se acordată învățării autonome. În acest context, putem propune metoda proiectului ca o formă complexă de lucru individual sau în grup, care necesită o perioadă mai îndelungată de timp (uneori de câteva săptămâni sau, chiar, de câteva luni), metodă interactivă de predare-învățare, care presupune o micro-cercetare sau o investigare sistematică a unui subiect, ce prezintă interes pentru elevi.

Obiectivul de bază al metodei proiectului este studierea de către elevi, împreună cu profesorul, a fenomenelor din viața cotidiană. Această metodă a apărut la începutul secolului XX datorită necesității de flexibilitate și relevanță a curriculumului.

În contextul formării de competențe, învățarea bazată pe proiect, ca model de instruire centrat pe elev, devine tot mai populară, câștigând teren în bunele practici de instruire, elevii fiind tot mai des implicați în procesul de învățare autonomă, având posibilitatea de a analiza, de a cerceta “probleme complexe, provocatoare, care se aseamănă cu cele din viața reală”.

Ideea învățării bazate pe proiect a fost lansată de J. Dewey, care a denumit-o inițial “învățarea prin acțiune (learning by doing)”, afirmând că “educația este o reconstrucție a experienței”. Această idee a fost, mai apoi, preluată și popularizată de W. H. Kilpatrick, care a definit proiectul drept “o activitate perseverentă cu țel (wholehearted purposeful activity)”, prin care “elevii trebuie să dobândească experiență și cunoștințe în urma rezolvării problemelor practice în situații sociale autentice”.

Potrivit lui Ronald Marx, instruirea bazată pe proiect presupune "o temă / întrebare cu conținut valoros, care este ancorată în probleme din lumea reală; o investigație, care să permită educabililor să învețe concepte, să aplice informațiile descoperite și să reprezinte cunoștințele acumulate într-o varietate de moduri; o oportunitate de colaborare dintre studenți, profesori și alte persoane din comunitate, astfel încât participanții să poată învăța unii de la alții, și utilizarea de instrumente cognitive, care să ajute elevii la reprezentarea ideilor cu ajutorul tehnologiilor moderne" . John Thomas susține că învățarea bazată pe proiect necesită "sarcini complexe, bazate pe întrebări sau probleme dificile, care implică elevii în design de rezolvare a problemelor, de luare a deciziilor sau

activități de investigare, oferind elevilor posibilitatea de a lucra în mod autonom pe perioade relativ lungi de timp și culminând cu produse sau reprezentări realiste".

Cu alte cuvinte, învățarea bazată pe proiect presupune selectarea de informații, prelucrarea și sintetizarea acestora, formularea de întrebări, care să călăuzească investigația, interacțiuni în cadrul grupului, comunicarea rezultatelor, corelarea lor, realizarea și prezentarea unui produs final, respectarea termenelor și dozarea timpului.

Reieșind din aceasta, învățarea pe bază de proiect este pentru elevi nu doar o motivație de a participa la formarea propriei sale personalități, ci și un model de instruire, care îi implică în activități de investigare a unor probleme și au drept rezultat obținerea unor produse autentice. În cadrul proiectului, elevii învață prin investigații, soluționând o problemă sau cercetând o situație de învățare autentică, ce are ca scop descoperirea adevărului, fiind încurajați de către profesor să pună întrebări, să planifice și să desfășoare acțiuni de cercetare a mai multor surse informaționale și de colectare a datelor, să ducă observații, să ia decizii și să reflecteze la ceea ce au descoperit, să tragă concluzii.

Proiectul poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup și trebuie organizat riguros în mai multe etape . În viziunea lui Katz proiectul presupune trei etape.

La prima fază, elevii și profesorul discută și selectează un subiect, care urmează să fie explorat. La etapa a doua, elevii efectuează investigațiile, formându-și reprezentări și formulând concluzii, iar cea de a treia fază presupune acțiunile de prezentare a produsului final. Există mai multe etapele de desfășurare a unui proiect:

1. Alegerea temei;
2. Stabilirea obiectivelor;
3. Planificarea activităților: distribuirea sarcinilor, identificarea surselor de informare, stabilirea unui calendar de desfășurare a acțiunii, stabilirea metodelor de cercetare;
4. Cercetarea / investigația propriu-zisă;
5. Analiza și generalizarea rezultatelor obținute;
6. Realizarea produsului final;
7. Susținerea proiectului;
8. Evaluarea cercetării / activității desfășurate .

Reieșind din cele expuse mai sus, pașii pentru realizarea unui proiect ar fi:

1. INFORMAREA

Elevii își colectează informația necesară planificării și realizării sarcinilor, folosind surse disponibile de informare: manuale, cărți de specialitate, publicații, siteuri Internet, etc.

- Profesorul le oferă surse bibliografice.

2. PLANIFICAREA

Elevii își pregătesc planul de acțiune pe care îl vor aplica în îndeplinirea sarcinilor, se planifică resursele ce vor fi utilizate.

Se face împărțirea sarcinilor între membrii grupului, care trebuie să fie clar definite.

- Toți membrii grupului trebuie să participe activ și să colaboreze la execuția proiectului.
- Profesorul are rol de moderator, intervine, sugerează, oferă suport.

3. DECIZIA

Elevii decid în grup asupra alternativelor sau strategiilor de rezolvare a problemelor.

- Rolul profesorului este să comenteze, să discute și, dacă este necesar, să modifice strategiile de rezolvare a problemelor propuse de elevi.

4. IMPLEMENTAREA

- Elevii își desfășoară activitățile creative independent și responsabil; fiecare membru al proiectului trebuie să-și îndeplinească sarcinile în acord cu planul de acțiune și cu diviziunea muncii.
- Profesorul va ghida elevii și le va corecta greșelile.

5. CONTROLUL

- Elevii își autoverifică rezultatele muncii, după care urmează etape de evaluare reciprocă între membrii grupului, pentru a se stabili gradul de definitivare a proiectului.
- Profesorul își asumă rolul de persoană-suport și de sfătuitor, venind cu sugestii de îmbunătățire.

6. EVALUAREA

- Elevii și profesorii evaluează în comun procesul și rezultatele obținute.
- Rolul profesorului este de a-i conduce pe elevi la feedback, de a-i face să înțeleagă greșelile făcute, eficiența muncii și experiența câștigată.

Pașii de realizare a unui proiect:

În plus, orice proiect presupune trei componente de bază: conținutul, procesul și produsul final. Deci, proiectul urmărește crearea unui produs final: fie că elevii realizează un film documentar sau un slide-show despre problemele ecologice, fie că elaborează o broșură turistică tipărită sau electronică pentru a evidenția locurile cu semnificație istorică din țara alofonă sau realizează o prezentare multimedia, fie că organizează o conferință cu comunicări, prezentări publice sau crează pliante, postere, eseuri, elevii sunt implicați în activități reale, ce au semnificație dincolo de sala de clasă sau de școală. În dependență de scopul propus spre realizare, Kilpatrick distinge patru tipuri de proiecte de învățare:

1. Proiecte constructive – contruirea / confecționarea unor obiecte sau lucruri relaționate cu viața socială (harti, sheme, machete, modele, colete, etc.);

2. Proiecte artistice – țin de latura estetică a vieții (muzică, desene, pictură, cultură, etc.);
3. Proiecte de soluționare a unei probleme – se referă la identificarea soluțiilor pentru rezolvarea unei probleme într-o situație de viață concretă, ce ține de orice domeniu social;
4. Proiecte de grup – presupune realizarea unei activități practice de către o echipă de elevi (sădirea unei grădini de flori sau de legume în curtea școlii) .

Ioan Cerghit distinge mai multe tipuri de proiecte instructive:

- proiecte de investigație - acțiuni - anchete, monografii, culegeri etc;
- proiecte de acțiune ecologică - de determinare a poluantului, de înfrumusețare a cartierului, a localității, de eliminare a poluării, de protecție a mediului etc;
- proiecte de activitate manuală - de realizare a unor activități practice: îngrijirea florilor, grădănit etc;
- proiecte de tip constructiv - confecționare a unor materiale pentru lecții, construcție a unor machete, de strângere a unor materiale pentru organizarea unui muzeu etc.;
- proiecte de tip probleme - rezolvarea unor probleme cu care se confruntă;
- proiecte de tip învățare - îmbunătățirea unor practici de instruire;
- proiecte de absolvire - proiecte de semestru, de an

Avantajele învățării prin proiect sunt:

- implicarea elevilor în activități autentice, promovând conexiuni interdisciplinare, pluridisciplinare și transdisciplinare;
- promovarea dezvoltării globale a personalității, prin valorificarea achizițiilor de la diferite discipline de studiu, prin integrarea cunoștințelor, a capacităților, deprinderilor și atitudinilor/valorilor;
- sporirea motivației intrinsece a elevilor prin apelarea la situații semnificative din viața cotidiană și prin centrarea pe interesele acestora, ținându-se cont de talentele posedate de elevi;
- stimularea învățării autonome la elevi și dezvoltarea creativității și spiritului responsabilității acestora;
- dezvoltarea capacităților de investigare și de sistematizare a informațiilor prin valorificarea diferitor surse de informare și documentare;
- facilitarea învățării prin cooperare (în cazul proiectelor de grup);
- crearea premizelor pentru stimularea dezvoltării întregului sistem de competențe-cheie.

Pe de altă parte proiectul este o „metodă complementară sau alternativă de evaluare” disciplinară sau interdisciplinară, care are „un real potențial formativ, superior celorlalte metode de evaluare”, deoarece, folosind această metodă, elevul este pus în situația de a căuta, analiza, sintetiza,

asocia și compara informația / datele, și, nu în ultimul rând, „de a scoate din cutiuțele minții lor cunoștințele depozitate, indiferent de disciplina la care au fost ele dobândite” .

În ultimii anii, această formă de evaluare este tot mai des utilizată de către profesori, fiind preferată de elevi, deoarece aceștia au posibilitatea să conceapă un proiect pe un subiect care îi interesează, astfel aceștia sunt foarte motivați să realizeze un proiect reușit și nu percep această metodă ca fiind una de evaluare.

Proiectul ca metodă complexă de evaluare, individuală sau de grup este foarte eficientă în special în cazul abordării temelor interdisciplinare, tocmai pentru că, prin natura sarcinilor pe care le propune, solicită transferul de cunoștințe și competențe dobândite în cadrul altor discipline și valorifică foarte mult competențele transversale precum: competențele de comunicare, negociere, planificare, organizare. Această metodă permite aprecierea unor capacități și cunoștințe superioare și identificarea unor calități individuale ale elevilor .

Prin urmare, metoda proiectului oferă elevilor posibilitatea de a demonstra ce știu, la nivel de cunoștințe, dar, mai ales, ceea ce știu să facă, adică de a-și pune în valoare anumite capacități / abilități, într-un cuvânt metoda proiectului le dă elevilor oportunitatea de a demonstra un anumit nivel de competență, iar profesorului oportunitatea de a evalua aceste competențe.

Metoda proiectului permite astfel evaluarea următoarelor competențe: □ competența de a selecta informațiile utile în vederea realizării proiectului;

- competența de identifica și utiliza metode de lucru adecvate îndeplinirii obiectivelor;
- competența de a folosi corespunzător echipamentele și instrumentele necesare conceperii proiectului;
- competența de a crea un produs final, utilizând diferite tehnologii;
- abilitatea de a lucra în echipă (în cazul proiectelor în echipă); □ competența de a susține proiectul realizat, punând în prim plan aspectele relevante.

Printre avantajele utilizării proiectului ca metodă de evaluare se numără:

- Contribuția la stimulează creativității;
- Sporirea încrederii elevilor în forțele proprii;
- Dezvoltarea abilități de gestionare a timpului;
- Sporirea abilității de control asupra emoțiilor (susținerea a proiectelor în fața unui auditoriu);
- Dezvoltarea competenței de lucru în echipă. Faptul că necesită mult timp pentru organizare, desfășurare și evaluare, existând astfel riscul ca interesul elevului față de proiect să scadă, reprezintă cel mai mare dezavantaj al acestei metode. Reieșind din cele expuse mai sus, conchidem ca metoda proiectului este propusă de curriculumul modern ca una din cele mai

ample metode de învățare autonomă independentă și colaborativă, dar, și ca instrument de evaluare formativă și sumativă.

Proiectul este o metodă de evaluare modernă care permite elevilor să își dezvolte abilitățile de a lucra în echipă, de a se organiza, de a-și gestiona eficient timpul de lucru, abilități solicitate din ce în ce mai mult pe piața muncii.

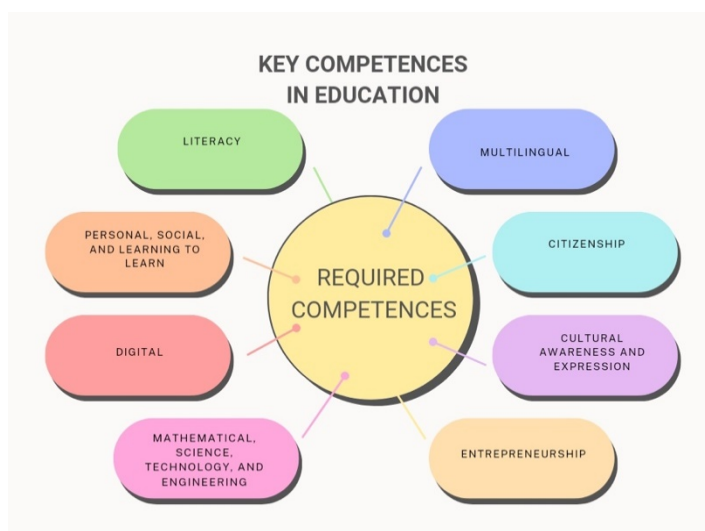
Bibliografie

1. Delory Christian, L' évaluation des compétences dans l'enseignement fondamental. De qui parle-t-on?, in vol. L'évaluation des compétences chez l'apprenant. Pratiques, méthodes et fondements, L. Paquay, G. Carlier, L. Collès, A.M. Huynen (éditeurs), Presses universitaires de Louvain, Belgique, 2002. 159p.
2. Gerard Francois-Marie, Păearca Stefan, Evaluarea competențelor. Ghid practic. București: Aramis, 2012. 208p.
3. Guțu Ion, Brînză Eugenia, Voroniuc Silvia. ș.a. Curriculum național la limba străină I, Chișinău, 2010. 90p. 93
4. Ionescu M., Radu I. (coord.), Didactica modernă. Ediția a II-a, revizuită. Cluj Napoca: Editura Dacia, 2004. 242p.
5. Katz Lilian, The project approach. ERIC Digest. Champaign, IL: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education, 1994. 145p.
6. Mihailov E., Velisco N., Cherdivară M. ș. a. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală. Chimie, Chișinău: Cartier, 2012. 136p.
7. Minder M., Didactica funcțională: obiective, strategii, evaluare. Traducere din franceză. Chișinău: Cartier educațional, 2003. 197p.
8. Moirand S., Enseigner à communiquer en langue étrangère, Paris, Hachette, coll. F autoformation, 1990. 188p.
9. Negreț-Dobridor I., Teoria generală a curriculumului educational. București: Polirum, 2008. 436p.

BUILDING CULTURAL AWARENESS IN THE ENGLISH CLASS

*Profesor Monica-Luiza Vasile
Școala Gimnazială „Garabet Ibrăileanu” Târgu Frumos*

According to the provisions of the European Commission in cooperation with the EU Member States, key competences must be developed from an early age and throughout life. They include knowledge, skills, and attitudes needed by all for their personal fulfilment and development, employability, social inclusion, and active citizenship. They can be promoted providing high-quality education, training, and lifelong learning for all. (Source: www.education.ec.europa.eu)

Cultural awareness and expression is a vital component of all languages. In other words, to learn a language well requires knowing something about the culture of that language. Communication that lacks appropriate cultural content often results in humorous incidents, or worse, is the source of serious miscommunication and misunderstanding. As such, the foundation of intercultural competence is in **the attitudes** of the intercultural speaker and mediator. Intercultural attitudes are those of curiosity and openness, readiness to suspend disbelief about other cultures and belief about one's own. Building cultural awareness serves to develop the sense of observation, teach tolerance, and break cultural stereotypes. All these aims go beyond the simple teaching of the language as they create the ground for better knowledge of the culture, but also help deepen the knowledge of one's own culture and better appreciation of both, which results in broadening one's comprehension of different ways of behaviour.

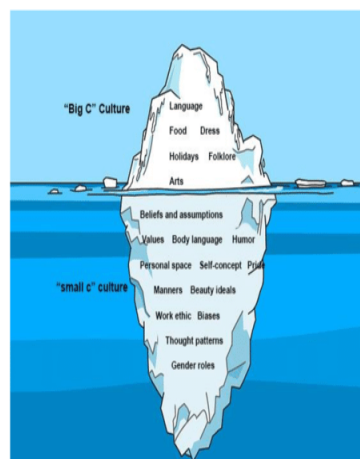
Culture has been defined as "a way of life of a group of people, the configuration of all of the more or less stereotyped patterns of learned behaviour which is handed down from one generation to the next one through means of language and imitation". (Barnow 1973: 6) There are two types of culture: the **Big C culture**, which is factual knowledge about the fine arts such as literature, music,

dance, painting, sculpture, theatre, and film, and the **Small c culture**, which includes features of daily life such as food, transportation, and clothing, attitudes, assumptions, beliefs, perceptions, norms and values, social relationships, customs, celebrations, rituals, politeness conventions, patterns of interaction and discourse organisation, the use of time and physical space in communication, and last but not least, body language.

Some of the small-c culture aspects are directly observable, hence they are easy to grasp and learn (for example, celebrations and rituals). However, many dimensions of a given culture are hidden from the eye. Here we include those aspects which are deeply internalized and subconscious and are often noticed only in contrast with another culture. Culture provides people with a general cognitive framework for an understanding of the world and for functioning in it. Culture mediates relationships among men and between men and their environment. It is the primary determinant of how a person views reality both consciously and unconsciously. Moreover, it provides the context which enables human beings to communicate.

The metaphor of an iceberg to understand culture has been used by numerous theorists. The visible part is the one that relates to Culture with a **capital C**, whereas the invisible part represents the notion of culture with a **small c**. An intercultural approach to foreign language teaching recognizes the relevance of both notions of culture and the relationship of the two. Just like the invisible part of an iceberg, the invisible part of culture is the foundation of cultural representations. Thus, certain values, attitudes, and beliefs of a group of people are displayed in their music, traditions, and literature. Foreign language teaching today is not satisfied with a display of a culture's visible representations, but also wants to tackle its foundation. Culture can only be explained and understood if the connection between visible and invisible is considered a unit. With a concentration on the visible representations of culture only, clichés and stereotypes are reinforced. Students would only experience the otherness of a foreign culture, but not understand its motivations. Consequently, a definition of culture today considers “a whole way of life”.

Source: https://www.researchgate.net/figure/The-Iceberg-Model-of-Culture_fig2_347909410

In order to understand culture we undergo a process of several stages. Firstly, we compare the new culture to our own culture. At this level the two cultures seem equal, with no differences whatsoever. Secondly, we begin to discover little differences between cultures because we get to know more about the target culture. Thirdly, we start seeing similarities as well as differences between the two cultures.

Finally, we understand that the two cultures are separate.

According to Tomlinson and Masuhara (2004), cultural awareness consists of perceptions of our own and other people's cultures. These perceptions are: internal, as they develop in our minds; dynamic, as they are constantly being added to and changed; variable, as they are modified from experience; multi-dimensional, as they are represented through sensory images (mental pictures), mental connections, and affective associations, as well as through the inner voice (Masuhara, 2003; Tomlinson, 2000) and interactive, in that they connect with and inform each other.

Cultural awareness involves a “gradually developing inner sense of the equality of cultures, an increased understanding of your own and other people's cultures, and a positive interest in how cultures both connect and differ. Such awareness can broaden the mind, increase tolerance and facilitate international communication.” (Tomlinson, 2001, p. 5) Tomlinson and Masuhara (2004) also state that the main objectives of a cultural awareness approach are to help the learners to:

- discover assumptions, values, and attitudes that underlie utterances and behaviors in other cultures and in their own cultures;
- notice implicit conflicts and analyse the causes;
- identify options for conflict solutions;
- try out options, observe the consequences, and take necessary measures;
- resist falling back on stereotyping and ethnocentrism;
- develop sensitivity to cultures;
- develop empathy with other cultures;
- acquire cross-cultural skills;
- develop the ability to use language appropriately and effectively in various cultural contexts.

Intercultural education is, in this respect, a series of attempts to engage with diverse cultures and lifestyles showing respect. It should promote understanding and respect for other people and cultures, fight racism and xenophobia, and promote equal opportunities for all. It encompasses the “**Intercultural Competence**” which is a set of cognitive, affective and behavioural skills and characteristics that supports effective and appropriate interaction in a variety of cultural contexts. The concept of “intercultural communicative competence” (Byram, 1997) has refocused the goal of language education with culture integrated into language study. The use of the term “intercultural” reflects the view that EFL learners have to gain insight into their own and the foreign culture

(Kramsch, 1993). Intercultural communicative competence refers to the “ability to ensure a shared understanding by people of different social identities, and the ability to interact with people as complex human beings with multiple identities and their own individuality” (Byram, Gribkova & Starkey, 2002, p. 10). This competency emphasizes the mediation between different cultures, the ability to look at oneself from an ‘external’ perspective, analyse and adapt one’s own behaviours, values and beliefs (Byram & Zarate, 1997).

The components of **intercultural competence** are knowledge, skills and attitudes, complemented by the values one holds by belonging to a number of social groups. These values are part of one’s social identities. At the same time, *interculturality* is the interaction of people from different cultural backgrounds using authentic language appropriately in a way that demonstrates knowledge and understanding of the cultures. It is the ability to experience the culture of another person and to be open minded, interested, and curious about that person and their culture. Language learners must be able to evaluate personal feelings, thoughts, perceptions, and reactions in order to understand another culture and use that experience to reflect on their own life and surroundings. In order to communicate successfully, language learners must be able to relate appropriately to their audience. They should be able to react and respond appropriately to their own personal feelings, attitudes, and perceptions as well as those of people of other cultures. Reflecting on experiences in which they interact with others of different cultures helps the learners analyse and learn from each experience. Intercultural experiences provide the most meaningful opportunities for developing capacity in a language.

Consequently, interculturality assumes an awareness and respect for others and their differences. It demonstrates an ability to negotiate language meaning and usage based on cultural understanding and responsiveness. In order to develop it in learners, teachers guide them to focus on the three essential elements: 1. use of the target language; 2. interactions with speakers of that language; 3. engagement with the culture in which the speakers live, including use of authentic cultural products. Understanding interculturality requires that language learners reflect on their reaction to the other speaker, identify and understand their own culture, accept the other’s right to be different or similar, and negotiate common ground. Students should be taught to listen for the target language outside of class and recognize speakers of the language. They should also become aware of authentic products as they encounter them in the community and on television or the internet. We should encourage them to think about how they react to people and things that are different, that possess different values or opinions, and that share similar characteristics. If language learners can understand what makes them the way they are, they can better understand that others are different because of their history or environment. Once speakers understand differences, they are more likely to accept others’ rights to be different.

What about a teacher faced with a pupil from another culture? What we have in this situation is interculturality defined as interaction between a professional with his/her own identity, a synthesis of numerous forms of group membership: national, regional, religious, social class, origin, profession, institutional mission, all of them coming together in a unique way according to the life-set and personality of the individual, interaction with another person, family, group with a very different identity because of social and cultural membership, added to the pupil's status as a migrant or political refugee and in the process of acculturation in the host country. Intercultural pedagogy will therefore set itself the task of allowing the child or adolescent to be him/herself, to discover his/her identity without totally fitting into standard French culture or the culture of origin of the immigrant parents.

The concept of "Interculturality" has been considered from two perspectives in Education. From a theoretical point of view, several definitions have been provided at the same time that its philosophical, anthropological, and ethical foundations have been studied, taking as reference, for example, the Declaration of Human Rights. From the practical point of view, a number of strategies, resources and activities have been designed to incorporate interculturality into the classroom practice (for example, in relation to modern language teaching). Language teaching has also been affected by Interculturality. It has come to cover the space which culture has always had in the language curriculum and it is considered another competence to aim at in the learning process. Furthermore, the presence of interculturality in the language curriculum coincides with a general shift from linguistic to educational objectives as it is recognised that "through the process of learning a new foreign language at school (...) students are also encouraged to get involved in the construction of the world around them." (Vez, 2001)

The Intercultural Competence is deeply rooted in the cultural awareness and is usually seen as having three basic elements: knowledge (*savoir*), "theory"; skills (*savoir-faire*), "techniques", and awareness / attitudes (*savoir-être*), "ready practice", **three dimensions:** cognitive ("objective" and "verifiable" knowledge); affective (basic "subjective" motivation), and behavioural (forms of action and reaction appropriate and accepted in situated – spatial and temporal – context). Perhaps the most appropriate definition was provided by Michael Byram: "Briefly, intercultural competence involves five elements:

- **Attitudes:** curiosity and openness, readiness to suspend disbelief about other cultures and belief about one's own.
- **Knowledge:** of social groups and their products and practices in one's own and in one's interlocutor's country, and of the general processes of societal and individual interaction.
- **Skills of interpreting and relating:** ability to interpret a document or event from another culture, to explain it and relate it to documents from one's own.

- **Skills of discovery and interaction:** ability to acquire new knowledge of a culture and cultural practices and the ability to operate knowledge, attitudes and skills under the constraints of real-time communication and interaction.
- **Critical cultural awareness/political education:** an ability to evaluate critically and on the basis of explicit criteria perspectives, practices and products in one's own and other cultures and countries.

In short, someone with some degree of intercultural competence is someone who is able to see relationships between different cultures - both internal and external to a society - and is able to mediate, that is interpret each in terms of the other, either for themselves or for other people. It is also someone who has a critical or analytical understanding of (parts of) their own and other cultures - someone who is conscious of their own perspective, of the way in which their thinking is culturally determined, rather than believing that their understanding and perspective is natural. Assessing knowledge is thus only a small part of what is involved and what needs to be assessed is learners' ability to step outside, to make the strange familiar and the familiar strange, and to act on that change of perspective."

Byram's Model of Intercultural Communicative Competence

The best known model of intercultural competence is supplied by Byram (1997). It is the model that most definitions of intercultural competence are based upon today. Byram explicitly states that his model is designed to help teachers of languages understand the concept of intercultural competence. The model also had a major influence on the definition of intercultural competence in the *CEF*, as well as in the national standards and the curricula for English in Berlin and Brandenburg. Byram's model is based on Hymes and van Ek's model of communicative competence. He starts off with a thorough analysis of the factors that influence intercultural communication, namely *attitudes*, *knowledge* and *skills*. According to Byram, *attitudes* of curiosity and openness, of readiness to suspend disbelief and judgement with respect to others' meanings, beliefs and behaviours, a willingness to suspend belief in one's own meanings and behaviours, and to analyse them from the viewpoint of the others with whom one is engaging are necessary for successful intercultural communication. The attitudes do not necessarily need to be positive. Therefore, Byram sums up the attitudes with the ability to step back from one's own worldview and cultural identity.

Another important factor individuals bring into intercultural communication is their *knowledge*. Byram divides this knowledge into two categories. The first one is described as "knowledge about social groups and their cultures in one's own country, and similar knowledge of the interlocutor's country". The second category considers procedural knowledge and is summarized as "knowledge of the processes of interaction at individual and societal levels". This knowledge takes into account linguistic and cultural behavior of the participants in intercultural communication.

Finally, Byram comments on two *skills* that are dependent on the participants' knowledge and attitudes, and thus have an influence on the effectiveness of intercultural communication. For one, there are *skills of interpreting and relating* understood as "the ability to interpret a document or event from another culture, to explain it and relate it to documents from one's own". The second set of skills, *discovering and interacting*, is described as the "ability to acquire new knowledge of a culture and cultural practices and the ability to operate knowledge, attitudes and skills under the constraints of real-time communication and interaction". Both skills require an active engagement of the participants in intercultural communication. The choice of different approaches to the teaching of culture as well as activities and techniques associated with them depends on many factors, the most important being: the situation in which the language is taught; the learner's age and command of a foreign language, and the teacher.

Pedagogical objectives

The main objective of teaching cross-cultural communication is the development of capability of multidisciplinary handling of communication, through the development of the historical and thematic global vision. The contents and objectives of the courses must extend the simple knowledge and handling of information from the perspective of the design, in order to manage the greater objective which is to create their own identity and the capability to generate contribution and development. A major goal of cross-cultural communication education is the attainment of cross-cultural interaction. Some specific objectives are:

- to create an understanding of a student's own culture;
- to create strategies to improve day-to-day cross-cultural communication and maximize cultural sensitivity;
- to identify communication breakdowns which stem from the cross-cultural aspects of an interaction;
- to explore stages of adaptation and personal strategies for managing the stress of culture shock;
- to describe the relationship of culture and communication as mutually reciprocal influences;
- to avoid misunderstanding based on cultural differences and methods for managing relationships;
- to understand the country context and its impact on professional and personal objectives;
- to develop a communication perspective on intercultural interaction that incorporates: knowledge of a variety of ways of developing messages among different cultures, knowledge of how information varies in its processing by acoustic and visual modalities within cultures, development of an attitude of an open-mindedness in cross-cultural communication, and understanding of the basis of acceptance or rejection for communication in different cultures.

In order to teach culture and develop the intercultural competence, there are different approaches to it, such as the **intercultural approach**, the **multicultural approach**, the **transcultural approach** and the **foreign-cultural approach**. An *approach* has come to mean "the theory,

philosophy and principles underlying a particular set of teaching practices” (Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics 2002). In very broad terms, approaches can be classified into two: those which focus only or mostly on the culture of the country whose language is studied (**the mono-cultural approach**) and those which are based on comparing the learners’ own and the other culture (**the comparative approach**). No matter what approach is used, it is important that the teaching of culture never loses sight of the individual. The focus should be on how societal values, institutions, language, and the land affect the thought and lifestyle of someone living in the culture we are studying. Furthermore, the learners’ involvement is very important, together with the investigatory attitudes to develop the skills of finding, evaluating, analysing and communicating aspects of culture.

These approaches encompass a wide range of intercultural activities that can be used either in multicultural classes or in homogenous classes. In both situations, the teacher must begin with the students’ own cultural background and the cultures that have direct contact with and then expand from that point until all world cultures have been covered. It is essential that intercultural training begin as early as possible. No teacher should postpone it until the learners are at an advanced language level. Thus, the intercultural activities prove that the teaching of culture should help students:

- develop an understanding of the fact that all people exhibit culturally-conditioned behaviours;
- develop an understanding that social variables such as age, sex, social class, and place of residence influence the way in which people speak and behave;
- become more aware of conventional behaviour in common situations in the target culture;
- increase their awareness of the cultural connotations of words and phrases in the target language;
- develop the ability to evaluate and refine generalisations about the target culture, in terms of supporting evidence;
- develop the necessary skills to locate and organise information about the target culture;
- stimulate students’ intellectual curiosity about the target culture, and encourage empathy towards its people.

Nonetheless, when it comes to intercultural communication, there are certain barriers that cannot be neglected, such as:\

1. Ethnocentrism, i.e. interpreting the other culture based on one’s own cultural values. Ethnocentric people have the tendency to interpret the other culture, based on their own cultural values. For example, an American manager considers English as the “best” and will not learn another language. The manager may consider another language as inferior or illogical. And if they consider their nonverbal system as the most civilized, they will have the tendency to reject other systems as

primitive. In this way the ethnocentrism can become an obstacle for an efficient empathy and lead not only to the total destruction of communication, but to antagonism and even hostility.

2. Culture bound verbal and non-verbal communication. Knowledge of the non-verbal code system of a culture different from one's own is particularly helpful in establishing a communication relationship within intercultural context. Non-verbal codes consist of body movements, facial expressions, gestures, para-language, chronemics and proxemics. Verbal communication displays non-verbal cues through emotion and speaking style as well as intonation, rhythm and other prosodic attributes. The following discussion propagates non-verbal actions which are extremely culture-bound.

3. Stereotypes, i.e. perceptions and beliefs we hold about groups or individuals based on our previously formed opinions and attitudes. Stereotypes do not develop suddenly but are formed by our culture over period of time. Stereotypes can either be positive or negative. If a group is termed as dishonest we start treating everyone in that group as dishonest irrespective of individual natures. Many examples can be given as the one is the women are not good at math or tough subjects like Aeronautics which may cause women in turn to avoid studying such subjects.

4. Culture shock, i.e. the feeling of disorientation experienced by a person suddenly subjected to an unfamiliar culture or way of life. Culture shock is the physical and emotional discomfort a person experience when entering a culture different from his or her own. Culture shock is not a sudden phenomenon; rather, it builds up slowly and is often a series of small events. Culture shock may involve sadness, loneliness, melancholy; preoccupation with health, depression, feeling vulnerable, feeling powerless, changes in temperament, not to mention anger, irritability, resentment, unwillingness to interact with others or even identifying with the old culture or idealizing the old country. Apart from that, loss of identity, inability to solve simple problems, and lack of confidence are an undeniable issue.

5. Gender communication, i.e. differences between men and women can create problems in communication. While men may respond aggressively, women tend to yield space rather than challenge the intruder. These differences can create problems in communication. In the work place, employees in the traditional female role, secretary, generally have a smaller space rather than the employee in the traditional male role, executive.

6. Non-verbal communication, i.e. body movements, facial expressions, gestures, para-language, chronemics and proxemics are very helpful in establishing a communication relationship

Approaches to teaching culture

The **mono-cultural approach** is considered inappropriate today because it does not consider the learners' understanding of their own culture. The **comparative approach**, on the other hand, emphasises that the foreign culture should be related to the learners' own culture. It draws on the

learner's own knowledge, beliefs and values which form a basis for successful communication with the members of that culture. Michael Byram (1994: 43) states that learners cannot simply step into another culture because that would mean to deny their own culture. A comparative approach does not necessarily mean that learners need to evaluate which culture is better. On the contrary, through comparison, learners discover both similarities and differences of their own and other cultures which can lead to increased knowledge, understanding and acceptance.

Risager (1998: 243-252) describes four approaches to the teaching of culture: the **intercultural approach**, the **multicultural approach**, the **transcultural approach** and the **foreign-cultural approach**. The **intercultural approach** is based on the idea that culture is best learned through comparison. Though the focus is on the target culture, it deals with the relations between the learners' own country and the country /countries where the language is spoken. The aim is to develop the learners' intercultural and communicative competences. The **multi-cultural approach** draws on the idea that several cultures exist within one culture. It includes a focus on the ethnic and linguistic diversity of the target country/ countries as well as on the learners' own. The basic idea behind the **transcultural approach** is that in the modern world cultures are interwoven due to extensive tourism, migration, world-wide communication system, economic interdependence and globalisation. Its main aim is to teach learners to use it for international communication, but such an approach denies the link between language and culture. The **foreign-cultural approach** is based on the concept of a single culture and focuses on the culture of the country where the language is spoken. It does not deal with the learner's own country and the relations between the two. The teaching aim is to develop the so-called native speaker communicative and cultural competence.

Apart from the above-discussed approaches, we should also mention the **thematic approach** which starts from themes like: humour, beauty, common sense, religion, education, etc. and tries to show the relationships and values in a given culture. The **topic-based approach** concentrates on more general topics, such as: the British life, health, or social classes not in isolation, but within a series of unifying contexts. The **problem-oriented approach** aims at getting learners interested in the other culture and encourages them to do some research on their own. The **task-oriented approach** is also based on the learners' own research. It differs from the previous one in that learners work in pairs or small groups on different aspects of the culture. They share and discuss their findings with others in order to form a more complete picture. In the end they interpret the information within the context of the other culture and compare it with their own. The **skill-centred approach** is more practical and aims at developing learners' skills, which they may need to manage the issues involved in (mis)communication between cultures / societies.

What is more, some theoreticians support the idea of focusing a little more on similarities, instead on the differences between cultures because the differences between cultures might create

false expectations in the learner and so emphasize aspects of the target culture that are no longer typical of the culture of interest. Others claim that the FL teachers are the key to develop interculturality in class by the approaches, methods and materials used in order to create cross-cultural students. No matter what approach is used, it is important that the teaching of culture “never loses sight of the individual” (Brooks 1964, cited in Seelye 1993: 135). Seelye (ibid.) goes on to say that the focus should be on “how societal values, institutions, language, and the land affect the thought and lifestyle of someone living in the culture we are studying.” Furthermore, the learners’ involvement is very important, together with the investigatory attitudes to develop the skills of finding, evaluating, analysing and communicating aspects of culture.

Cultural Topics

The CEF (2001: 102-103) offers a list of seven categories that are considered characteristic of a particular European society and its culture. These include *everyday living* (e.g. food and drink, holidays and working practices), *living conditions* (e.g. housing conditions), *interpersonal relations* (e.g. class structure, family structures and relations between generations), *values, beliefs and attitudes* (e.g. social class, wealth, regional cultures, minorities and arts), *body language, social conventions* (punctuality, dress and behavioural and conversational conventions) and *ritual behaviour* (e.g. birth, marriage and death).

Hasselgreen (2003: 47-52) suggests a list of categories based on those in the CEF. The categories have been regrouped and supplemented on the basis of students’ essays and, therefore, consider their interests. The topics are centred around learners’ intercultural abilities. These are: *ability of coping with daily life activities, traditions and living conditions* (eg. in home, school and at festivals), the *ability to deal with social conventions* (eg. good manners, dressing and meeting people); *confidence in the values, beliefs and attitudes of the foreign language users* (eg. what they are proud of, worry about and find funny), *the ability to use verbal communication means* (eg. greeting, apologising, expressing gratitude, embarrassment and love) and *lastly, the ability to use non-verbal language* (eg. body language and facial expressions).

Cultural Techniques

There is a great variety of techniques and activities developed for integrating culture into language teaching. Thus, scholars in the field present them from their own perspectives. Stern (1992: 223-232) lists them in eight groups and include:

- Creating an authentic classroom environment (displays and exhibitions of realia are the techniques);
- Providing cultural information (e.g. cultural aside, culture capsule and culture cluster);
- Cultural problem solving (e.g. culture assimilator);
- Behavioural and affective aspects (e.g. drama and mini-drama);

- Cognitive approaches (e.g. student research);
- The role of literature and humanities (e.g. literary readings and watching films);
- Real-life exposure to the target culture (e.g. visits to the class by native speakers, pen-pals, and visits /student mobilities to other countries);
- Making use of cultural community resources (e.g. using the everyday environment when learning in a target-language community).

One of the techniques used in the classroom is **creating an authentic environment**. There should be a wide range of posters, brochures, realia, maps, displays, and bulletin boards meant to create a visual and tangible presence of the other culture. Also, **the cultural aside** stems as an item of cultural information offered by the teacher when it arises in the text. This is often unplanned, like an incidental comment, so it can be very brief and incomplete, but it helps students make mental associations and create a cultural content for the language.

The culture capsule is a brief description of a cultural aspect followed by a discussion of the contrasts between the learner's culture and the target language culture. The teacher presents the information orally, sometimes combined with realia and visuals or a set of questions to stimulate discussion. One capsule should not last more than 10 minutes. **The culture cluster** is a combination of related culture capsules. Two or more capsules which belong together can make up a cluster that should be concluded by some sort of activity, such as a role-play. Parts of the culture cluster can be presented in succeeding lessons and in the end there is an activity which integrates the set of capsules into a single sequence. Culture clusters are good methods because they give students knowledge and intellectual awareness of several cultural aspects, but they also help to develop empathy in this respect. An example of such a cluster is students' role-playing British manners or stereotypes.

Besides that, **the culture assimilator** is a brief description of a critical incident of cross-cultural interaction that may be misinterpreted by students. After they read the description of the incident, the students get four possible explanations from which they are asked to choose the correct one. In the end they are explained why there is only one correct choice. Culture assimilators have many advantages: they are fun to read, they involve the learner with a cross-cultural issue, and they create an insight into and tolerance of the cultural diversity.

The drama is very useful for clarifying cross-cultural misunderstandings because it involves learners in a role-play and simulation and encourages them to put themselves in the place of a member of the other culture. **The minidrama /miniskit** is a series of skits or scenes (3-5) of everyday life that illustrate culturally significant behaviour and contain examples of miscommunication. The skit is read, watched or acted out and followed by a discussion. **The slice-of-life technique** consists of a segment of life chosen by the teacher from another culture and presented to the students at the

beginning of the class: for example a song, a video, or a poem about the topic of the lesson. It aims at catching the students' attention and arousing their interest, without taking too much time.

Critical incidents /Problem solving are somehow different from the culture assimilators because they describe incidents or situations which demand that a participant makes some kind of decision. They do not necessarily require intercultural interaction. Students read the incident individually and make their own decisions then they form groups to discuss their findings. Next, there is a class debate where everyone tries to give reasons for their decisions and thus students have the opportunity to see how their reasoning and decision is similar to or different from the native members of the target culture.

The self-awareness technique aims at raising students' consciousness of basic beliefs that govern their values, attitudes and actions through sensitivity exercises, self-assessment questionnaires, problem-solving and checklists of value orientation. **The cultoon** is a technique similar to a visual culture assimilator. The teacher gives a cartoon strip where there is some misunderstanding. The situations (usually four) are usually described verbally by the teacher. Students have to think whether the reactions of the characters in the cultoons are appropriate or not and try to get to the right interpretation. Cultoons generally promote the understanding of cultural facts without reaching the emotions involved in the cultural misunderstandings.

The micrologue is a technique where culture is made the focus of language learning. The teacher chooses a cultural passage to be read out in class, the students listen, then answer the questions, give an oral summary and, finally, write the material as a dictation. **Student research** is considered one of the most powerful tools that can be used with more advanced students because it combines their interests with the classroom activities. First, the teacher asks learners to search the Internet or library and find information on any aspect of the target culture. During the next class learners explain to their group what they have found out and answer any questions about it. There may be projects on it. Research techniques enable learners to find out things for themselves and "approach the new society with an open mind" (Stern 1992: 229).

The **WebQuest** is an inquiry-oriented activity in which most of the information used by learners is drawn from the Internet. Its aim is to use learners' time well, to focus on using information rather than looking for it, and to support learners' thinking at the levels of analysis, synthesis and evaluation. A WebQuest consists of the following parts: *introduction, task, process/steps, resources, evaluation /assessment, and conclusion /reflection*. The **CultureQuest** is another web-based activity. It involves students in inquiry-based classroom projects aiming at exploring other peoples and cultures, at promoting better understanding and appreciation of other cultures, strengthening inquiry, research and literary skills and providing students with technology skills. The result is a website.

These methods and techniques described so far depend on many factors when being used in teaching cultural issues. A teacher should always consider the following aspects when choosing a technique for a certain topic, according to Brown (2000: 202):

1. Does the technique recognise the value and belief systems that are presumed to be part of the culture(s) of students?
2. Does the technique refrain from any demeaning stereotypes of any culture, including the culture(s) of students?
3. Does the technique refrain from any possible devaluing of student's native language(s)?
4. Does the technique recognise varying willingness of students to participate openly due to factors of collectivism /individualism and power distance?
5. If the technique requires students to go beyond the comfort zone of uncertainty avoidance in their culture(s), does it do so emphatically and tactfully?
6. Is the technique sensitive to the perceived roles of males and females in the students' culture(s)?
7. Does the technique sufficiently connect specific language features (e.g. grammatical categories, lexicon, and discourse) to cultural ways of thinking, feeling and acting?
8. Does the technique in some ways draw on the potentially rich background experiences of students, including their experiences in other cultures?

Cultural Activities

Intercultural activities can be used either in multicultural classes or in homogenous classes. In both situations, the teacher must begin with the students' own cultural background and the cultures that have direct contact with and then expand from that point until all world cultures have been covered. It is essential that intercultural training begin as early as possible. No teacher should postpone it until the learners are at an advanced language level. Three general stages can be used to implement the intercultural approach in an EFL classroom. In the first stage the focus is the students' own culture. The aim of this phase is to help students look at their native culture at the conscious level and perceive it from an objective point of view. The students' own culture should be seen from a totally new perspective: it is no longer the point of reference for perceiving and evaluating other cultures, but one of the many various cultures in the world and part of the world's heritage. In the second stage the aim is to widen the learners' perspectives by getting them to know the cultures of the English-speaking countries and to compare those cultures to their own. At this point it should not be that difficult for students to view another culture from an objective point of view, as an alternative.

The final stage means intercultural education. Thus, students expand their cultural knowledge by learning about all the cultures of the world or as many cultures as possible. So, this stage is the longest and the most difficult and demanding. In this respect the teacher might use the

class textbook – because some textbooks, especially those for the secondary school students – contain texts and activities which provide information about world cultures. A disadvantage here would be that textbooks generally present information about foreign cultures without any initial preparation of the students (so the teacher’s role is extremely important here), not to mention that the cultural facts are depicted superficially. Consequently, students perceive a foreign culture by curiosity and not as a matter of fact. That is why diverse and comprehensive activities are required in class in order to develop different cultural attitudes and skills in the English learners.

The possible activities to develop cultural competences may include:

1. Increase the cultural awareness (*Cultural categorisations* (similarities and differences); *My story* (who I am and where I come from); *The ideal student* (teachers from other cultures have different pictures of the concept of ”ideal student”); *What embarrasses you?* (different perception on the embarrassing and ridiculous situations); *The world as I see it* (describe the world from our perspective); *Superstitions*.
2. Words, metaphors, or stories: *One woman's story* (emigrant experience); *The quality of silence* (significance of silence in different cultures); *Note the difference* (the linguistic variety of the English language in different areas of the world)
3. Cultural concepts: *Icebergs* (things can be hidden, but they exist – cultural myth vs. cultural reality); *Onion ring culture* (the onion as cultural metaphor, the relation between cultural products and cultural values); *Codes of conduct* (analysis and explanations on the different behaviour codes).
4. British Culture: *What strikes you in a strange culture?* (cultural shock, different perceptions on life in Great Britain); *Don't let me be misunderstood!* (cultural differences between the Great Britain and the United States of America); *Four ways of complaining* (different ways of complaining); *The prince and the pauper* (role play focused on stereotypes in social behaviour); *UK quiz* (general information about Great Britain).

In a cultural classroom, a teacher should:

- Appreciate and accommodate the similarities and differences among the students’ cultures.

These differences should be displayed in a positive manner which creates a basis for the development of effective communication and instructional strategies. Social skills such as respect and cross-cultural understanding can be modelled, taught, prompted, and reinforced by the teacher.

- Build relationships with students. Developing an understanding of students’ lives also enables the teacher to increase the relevance of lessons and make examples more meaningful.

- Focus on the ways students learn and observe them to identify their task orientations. For example, before some students can begin a task, they need time to prepare or attend to details. In this

case, the teacher can allow time for students to prepare, provide them with advance organizers, and announce how much time will be given for preparation and when the task will begin.

- **Teach students to match their behaviours to the setting.** We all behave differently in different settings. Teaching students the differences between their home, school, and community settings can help them switch to appropriate behaviour for each context.

- **Use a variety of instructional strategies and learning activities.** Offering variety provides the students with opportunities to learn in ways that are responsive to their own communication styles, cognitive styles, and aptitudes. In addition, the variety helps them develop and strengthen other approaches to learning.

- **Consider students' cultures and language skills when developing learning objectives and instructional activities.** Facilitate comparable learning opportunities for students with differing characteristics. For example, consider opportunities for students who differ in appearance, race, sex, disability, ethnicity, religion, socioeconomic status, or ability.

- **Incorporate objectives for affective and personal development.** Provide increased opportunities for learners to boost their self-esteem, develop positive self-attributes, and enhance their strengths and talents. Such opportunities can enhance students' motivation to learn and achieve.

- **Communicate expectations.** Let the students know the “classroom rules” about talking, verbal participation in lessons, and moving about the room.

- **Provide rationales.** Explain the benefits of learning a concept, skill, or task.

- **Facilitate independence in thinking and action.** When students ask questions, the teacher can encourage independence by responding in a way that lets the student know how to find the answer for him /herself.

- **Promote student on-task behaviour,** by keeping students actively involved in the lessons.

- **Monitor students' academic progress during lessons and independent work.** Make the students aware of the various situations in which a skill or strategy can be used as well as adaptations that will broaden its applicability to additional situations.

- **Provide frequent feedback:** acknowledging a correct response, prompting a student who has given an incorrect answer by providing clues or repeating or rephrasing the question, stating the appropriate aspects of a student's performance, or making students aware of specific aspects of their performance that needs work, reviewing concepts and asking questions, making suggestions for improvement, and having the students correct their work.

Conclusion

As a conclusion, the elements of culture to be introduced in a language class use a large variety of techniques, from short activities to student research and internet-based activities. Clear

aims will ensure their efficient use. The success of the methods and techniques used in class is ensured by the constant monitorisation of the class by the teacher.

BIBLIOGRAPHY

1. Barnow B.S., *The effects of head start and socioeconomic status on cognitive development of disadvantaged children. // Doctoral dissertation.* – University of Wisconsin, 1973, p.52.
2. Byram, Michael, Morgan, C., 1994, *Teaching-and-Learning Language-and-Culture*, Clevedon: Multilingual Matters.
3. BYRAM, Michael, 1997, *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*, Clevedon, Multilingual Matters.
4. BYRAM, Michael and ZARATE, G., 1997, “*Definitions, objectives and assessment of sociocultural competence*”, In: BYRAM, Michael, ZARATE, G. and NEUNER G., *Sociocultural Competence in Language Learning and Teaching*. Strasbourg: Council of Europe.
5. Byram, M., Gribkova, B. & Starkey, H., 2002, *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching*, Strasbourg, Council of Europe.
6. Brown, D.H., 2000, *Principles of language learning & teaching*, 4th ed., New York, Longman, pp.176-200.
7. Council of Europe, 2001, *Common European Framework for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, Cambridge University Press.
8. Hasselgreen, Angela, 2003, *Assessing young learners*, in *The Routledge Handbook of Language Testing*, edited by Glenn Fulcher and Fred Davidson, New York.
9. Kramsch, C. ,1993, *Context and Culture in Language Teaching*, Oxford: Oxford University Press.
10. Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics 2002
11. Risager, K., 1998, *Language teaching and the process of European integration*, in M.B.M. Fleming (Ed.), *Language learning in intercultural perspective. Approaches through drama and ethnography*, Cambridge: Cambridge University Press.
12. Stern, H. H., 1992, *Issues and options in language teaching*, Oxford University Press.
13. Tomlinson, B. & Masuhara, H., 2004, *Developing Language Course Materials*. Singapore: RELC.

Websites

1. www.education.ec.europa.eu
2. https://www.researchgate.net/figure/The-Iceberg-Model-of-Culture_fig2_347909410

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE LA ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ - EXEMPLU INTERESANT

*PROFESOR ANA-VIOLETA MUNTIANU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ RĂCHITENI, JUD. IAȘI*

Clasa: a V-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: *Ipostazele copilăriei*

Subiectul: Lectură. Textul suport: „Aventurile lui Tom Sawyer” de Mark Twain

Tipul lecției: mixtă, combinată

Competențe generale:

1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri;
4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii române în procesul comunicării orale și scrise

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea temei, a unor informații esențiale și de detaliu, a intențiilor de comunicare explicite și/sau a comportamentelor care exprimă emoții din texte narative, monologate sau dialogate.
- 2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte divers.
- 2.4. Manifestarea interesului și focalizarea atenției în timpul lecturii unor texte pe teme familiare.
- 4.1. 4.1. Utilizarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative.
- 4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative.

Strategii didactice

Metode și procedee: conversația, învățarea prin descoperire, explicația, lectura explicativă și expresivă, brainstormingul, tehnica 6/3/5.

Metode de evaluare: observarea sistematică a elevilor, chestionarea orală, tehnica 3/2/1, RAI.

Forme de organizare: activitate frontală, individuală și pe grupe.

Resurse:

- a. materiale și mijloace tehnice de învățământ: tabla Jamboard, caiete de notițe, marker, fișe de lucru.
- b. umane și capacități de învățare: elevii clasei a V-a; capacitatea de receptare a elevilor, capacitatea elevilor de a colabora și de a putea să redea cunoștințele însușite anterior; ritmuri de învățare apropiate.

Competența cheie: Comunicare în limba maternă

La ce soluții de transformare a lui Tom ați apela dacă ați fi implicați în educația lui? Se aplică tehnica 6/3/5.

Competența cheie: Comunicare în limbi străine

Realizați un minidicționar român-englez-francez care să cuprindă cuvintele-cheie ale textului *Aventurile lui Tom Sawyer*.

Competența cheie: Competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii (B)

Realizați, printr-un grafic, relația lui Tom cu mătușa Polly.

Competența cheie: Competență digitală

Utilizați internetul pentru a căuta informații referitoare la banda desenată.

Competența cheie: A învăța să înveți

Elevii achiziționează și procesează noi cunoștințe: banda desenată, elementele sale componente: personaje, timp, spațiu, acțiune.

Competența cheie: Competențe sociale și civice

Discutați despre atitudinea lui Tom în ceea ce le privește pe celelalte personaje care apar în text.

Competența cheie: Spirit de inițiativă și antreprenoriat

Compuneți un cântecel despre calitățile lui Tom.

Competența cheie: Sensibilizare și exprimare culturală

Numiți trei asemănări și trei deosebiri dintre cadrul descris și un alt loc pe care l-ai vizitat.

Bibliografie

- Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Polirom, Iași, 2014.
- Romonți, Adrian, Iacob, Ionela, *Limba și literatura română. Manual pentru clasa a V-a*, Booklet, București, 2018.

ROLUL COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN CARIERA DIDACTICĂ

*Profesor învățământ primar doctorand ANGELICA MARIA NEGREA
Colegiul Național "Radu Negru" Făgăraș*

Literatura de specialitate comportă o multitudine de definiții și viziuni asupra termenului de *competență*. Elementele comune care centrează definiția termenului de competență sunt: cunoștințele, abilitățile și atitudinile. Cadrul didactic este evaluat din perspectiva competențelor deținute, devenite unicul indicator al gradului de eficiență în activitatea sa.

Cercetătorii au definit calitatea pregătirii cadrelor didactice ca fiind cea mai importantă variabilă cu implicații asupra rezultatelor elevilor. Pregătirea inițială fundamentează calitatea dobândirii competențelor și asigură certificarea oficială necesară exercitării profesiunii didactice. La nivelul formării inițiale se are în vedere formarea psihopedagogică și didactică, dobândirea competențelor de specialitate, pe coordonatele teoretic și practic. Ursula Șchiopu definește competența ca fiind acea "capacitate profesională remarcabilă izvorâtă din cunoștințe și practică, deci în urma cercetării inteligente și sistematice a unei activități relativ dificile. Competența conferă randament, precizie, siguranță și permite rezolvarea de situații în direcția în care s-a format" [1, p. 97].

Sintetizând cele expuse, ajungem la concluzia conform căreia competența este un edificiu realizat din cunoștințe, aptitudini, priceperi și deprinderi care sunt utile cadrului didactic și îl valorizează în contextul realizării unei sarcini primite sau în contextul în care se solicită rezolvarea unor probleme cu adoptarea unei atitudini adecvate situației particulare, bazată pe valori personale și profesionale. Cadrul didactic va fi apreciat profesional prin competența de a ști ce face, de a face ceea ce face așa cum trebuie.

Problematika zilelor noastre se conturează în planul integrării profesionale. Lungi perioade de timp, absolvenților de studii liceale și universitare le era ușor să se integreze în sfera profesională după finalizarea studiilor. Tânărul absolvent se confruntă în perioada actuală cu numeroase provocări, care sporesc tensiunea, generează stres. Lipsa posturilor titularizabile, norma didactică fragmentată în mai multe unități de învățământ, managementul neimplicat, practica pedagogică insuficientă, lipsa de predictibilitate legislativă, examenele de titularizare și definitivat în învățământ conturează tabloul provocator. Sprijinirea cadrelor didactice aflate la debut, motivarea creionării unui plan de carieră și susținerea pentru construirea faptică a acestuia devin ținte strategice ale planului de dezvoltare instituțională pentru un bun management instituțional cu implicații asupra reușitei școlare, asupra performanțelor academice, asupra performanțelor, atât în plan profesional cât și personal, dar cu mari implicații la nivelul comunității.

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică 2017 scoate în evidență faptul că în educație e de dorit să existe ”standarde didactice profesionale, care să definească la nivel național ce ar trebui să știe și să poată face cadrele didactice”, care să cuprindă ”un set de cunoștințe, abilități și aptitudini pentru o activitate didactică eficientă” și să clarifice, să ghideze ”diferitele dimensiuni ale unui act pedagogic de calitate” [2, p. 30]. Colaborarea în cadrul unităților de învățământ, mentoratul, activitatea în grupuri profesionale de lucru sunt opțiunile care ar sprijini cadrele didactice în procesul de formare continuă și le-ar ajuta să se adapteze la noul mediu de învățare ca să poată construi acțiuni educaționale eficiente. Raportul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică 2017 recomandă ca ”toate cadrele didactice debutante să aibă un mentor” [2, p. 32].

Mentoratul, îmbunătățirea formării profesionale a cadrelor didactice la nivelul școlilor, buna integrare socio – profesională în instituția primitoare echilibrează dezechilibrul creat de sistemul de formare pentru viitoarele cadre didactice. Evaluarea cadrelor didactice din perspectiva competenței didactice considerăm că nu e de dorit să minimizeze latura motivațională a cadrului didactic pentru carieră și pentru predare, dar și cunoașterea psihopedagogică este esențială și echilibrează valoarea dascălului.

Bibliografie:

1. Șchiopu U. Dicționar de psihologie. București: Babel, 1997.
2. OECD [on-line]. Ed. anual. Paris, 2017.
https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2017_eag-2017-en [accesat 21 aprilie 2022].

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE LA ORELE DE MATEMATICĂ

*Profesor Adriana Nicolae
Școala Gimnazială "Virgil Calotescu" Bascov*

Dezvoltarea socială accelerată, apariția, în permanență, a unor tehnologii noi, economia globalizată implică dobândirea și aprofundarea unor abilități speciale de către toți absolvenții. Adaptarea flexibilă și rapidă a absolvenților la aceste schimbări poate fi realizată prin competențele cheie, un ansamblu de cunoștințe, deprinderi și atitudini, care contribuie la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient sarcinile și responsabilitățile pe care le are.

Toți cetățenii au nevoie de competențele cheie pentru dezvoltarea personală, precum și pentru ocuparea unui loc de muncă. Soluționarea problemelor, gândirea critică, capacitatea de a coopera, creativitatea, sunt mai esențiale decât oricând în contextul societății noastre aflate în schimbare rapidă, prin urmare dezvoltarea acestor competențe trebuie urmărită pe tot parcursul vieții.

Cele opt domenii de competențe definite de Comisia Europeană și care apar în actuala Lege a Educației Naționale nr. 1 sunt:

- comunicarea în limba maternă;
- comunicarea în limbi străine;
- competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie;
- competențe digitale și de utilizare a noilor tehnologii (TIC);
- competența de a învăța să înveți;
- competențe de relaționare interpersonală și competențe civice;
- spirit de inițiativă și antreprenoriat;
- sensibilizare culturală și exprimare artistică.

Aceste competențe cheie se suprapun și se intersectează, în sensul că aspecte esențiale dintr-un domeniu sprijină achiziția și aprofundarea unor aspecte din alt domeniu. De asemenea, competențele cheie sunt traversate de un număr de teme care se aplică transversal în cadrul de referință: gândire critică, creativitate, rezolvare de probleme, evaluarea riscului, luarea deciziilor, managementul constructiv al emoțiilor etc. Prin urmare, se poate spune că aceste dimensiuni se regăsesc la nivelul fiecărei competențe-cheie, având rolul de a permite învățarea și transferarea lor în viața cotidiană.

Exemplu de centrare pe competențe cheie la Matematică, clasa a VII-a, Unitate de învățare Perimetre și arii – patrulatere.

Se propune elevilor de la clasa a VII-a A să realizeze un proiect din care să reiasă:

- a) Ariile pereților și tavanului sălii de clasă, în vederea determinării cantității de lavabilă și de amorsă necesare pentru zugravirea sălii de clasă;
- b) Aria podelei sălii de clasă, cu scopul de a determina câți metri pătrați de parchet sunt necesari pentru a acoperi întreaga suprafață.
- c) Perimetrul podelei pentru a determina lățimea șipcilor folosite la îmbinarea dintre perete și podea.
- d) Ofertele de preț ale diferitelor magazine la parchet, lavabilă, amorsă și alte instrumente necesare pentru zugrăvirea și parchetarea sălii de clasă.
- e) Găsirea unei echipe eficiente din punct de vedere calitate / preț / timp de execuție a lucrării, care să se ocupe de renovarea sălii de clasă.

Aceste informații vor fi centralizate și prezentate folosind aplicația power point, atât în limba română, cât și în limba engleză. Fiecare grupă prezintă proiectul și concluziile celorlalte echipe.

În cadrul acestei activități elevii vor dobândi următoarele competențe:

- ✓ Comunicarea în limba maternă: Elevii își dezvoltă limbajul specific, noțiunile și conceptele, exprimă concluzii într-un limbaj adecvat stilului și utilizează principalele caracteristici ale diferitelor stiluri și registre ale limbii, conștientizează variabilitatea limbii și a comunicării în diferite contexte.
- ✓ Comunicare în limbi străine: elevii își dezvoltă și abilitățile de comunicare în limba engleză.
- ✓ Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii: Elevii utilizează termenii și conceptele matematice (perimetre, arii); conștientizează faptul că o gamă de probleme în situațiile vieții de fiecare zi au un răspuns dat de matematică. Aplică principii matematice în context cotidian, sistematizează și comunică datele observării directe, de realizare a analizei acestora și de stabilire de concluzii. Elevii își dezvoltă dorința de a utiliza cunoștințele și metodologia menită să explice lumea înconjurătoare.
- ✓ Competență digitală: Elevii implicați în proiect utilizează tehnologia multimedia pentru a primi, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații și capătă deprinderi de folosire, cu responsabilitate, a computerului.
- ✓ A învăța să înveți: Prin acest proiect elevii au disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, individual și în grup. De asemenea, au posibilitatea de a-și organiza eficient timpul, de a rezolva problemele propuse, de a evalua și asimila noi cunoștințe și de a aplica noile deprinderi într-un context nou. Acest proiect participă la formarea și dezvoltarea motivației de a continua învățarea pe parcursul întregii vieți.
- ✓ Competențe sociale: Elevii învață și aplică formele de comportament ce trebuie deținute pentru ca un individ să fie capabil să găsească și să angajeze o echipă cu scopul de a realiza o activitate anume, în exemplul dat, renovarea sălii de clasă. Elevii se vor implica pentru rezolvarea unei sarcini comune.

Prin acest proiect, elevii își dezvoltă respectul față de opiniile celorlalți, aprecierea și înțelegerea diferențelor.

- ✓ Spirit de inițiativă și antreprenariat: Li se cere elevilor să găsească cea mai bună modalitate de a renova sala de clasă, prin urmare se face apel la asumarea responsabilității pentru acțiunile cuiva, dezvoltarea unei viziuni strategice, stabilirea obiectivelor și motivarea de a reuși. Se urmărește dezvoltarea capacității de a lucra individual și în grupe.
- ✓ Sensibilizare și exprimare culturală: Elevii fac cunoștință cu tipurile de lavabilă și alte materiale considerate eficiente în astfel de situații, conștientizează moștenirea culturală locală, națională, universală. Au posibilitatea de a raporta propriilor puncte de vedere creative la opiniile altora (echipa de muncitori care vor renova sala de clasă). Elevii își dezvoltă abilități de tip creativ, care pot fi transferate într-o varietate de contexte și vor înțelege diferite elemente de manifestare culturală.

La baza formării competențelor stă transferul de cunoștințe, îmbinat cu motivația și interesul, care generează participarea activă a elevilor. În opinia lui M. Minder, a educa înseamnă a face să se modifice comportamentul copilului, adică în cadrul învățării are loc schimbarea comportamentului dintr-o stare în alta. Modificarea competenței anterioare presupune existența unui spațiu psihic, numit zona de dezvoltare proximală, care îl predispune pe elev spre acceptarea situațiilor de învățare.

Este important ca profesorul modern să fie permanent orientat spre elev și să confere eficiență procesului didactic prin realizarea reușită a rolurilor pe care le are: organizator, îndrumător, consilier, mediator, participant, consultant, facilitator, evaluator. Formarea generației tinere, și nu doar informarea ei, a determinat axarea curriculumului pe formare de competențe.

Bibliografie:

1. Singer, M., Voica, C., *Învățarea matematicii. Elemente de didactică aplicată. Ghidul Profesorului*, Ed. Sigma, 2002.
2. *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematica primar-gimnazial*, Ed. SC Aramis Print, 2001.

ONLINE LEARNING COMPETENCES IN TODAY'S PANDEMIC CONTEXT

*Profesor de biologie, Cerneanu Andreea Elena
Școala Gimnazială Anton Pann, Râmnicu Vâlcea*

The COVID-19 outbreak caught everyone off guard. Everything has come to a halt. Activities have been postponed, jobs have been shut, and institutions have been closed. The new corona virus appears to have brought the globe to a rest.

Students, on the other hand, enhance their skills through online learning and video conferences with their teachers. Because maintaining schools open creates a potential hazard to pupils, the concept is now the best option.

Many institutions, including schools, have turned their focus to internet platforms in order to conduct classes online. As a result, digital learning has arisen as an alternative to traditional face-to-face lectures, providing to the demands of all levels of education from pre-primary to college level.

As a result, numerous parties, including government and private organizations, are doing their best to help each other by polishing up their existing online platforms and applications, as well as offering training to teachers on how to use these apps and platforms to their full potential. Furthermore, both government and non-government organizations, as well as business firms, are working to assist the school system in making a peaceful flow to the virtual world. Another technique to ease children's studying is to make a consistent effort to produce personalized teaching-learning material suitable for online classes.

Advantages of online teaching and learning:

1. Opportunities for Networking

Elearning also allows students to network with colleagues from different world regions. This frequently leads to new chances for interaction with other experts in the development of a project. At the very same time, their knowledge to other nations makes them ethnically aware and able to readily integrate into diverse situations.

2. Expertise is Available all the time

An electronic university education may provide students with access to specific graduate programs that are not available at a nearby or conveniently reachable educational facility. Online classes enable the exchange of information, allowing more individuals to gain right to education that is not widely available in some geographic areas. Due to budget constraints, students are unable to access the internet and are without technological devices such as a laptop, phone, or computer, as well as radio and television. Students who have the means to attend online classes confront challenges

due to a lack of spatial context, which also applies to lecturers who are expected to conduct online classes from their homes.

There are indeed social impediments, such as gender inequality because girls are expected to undertake home tasks rather than attend online lessons in the mornings. Boys are frequently expected to work on the family farm fields in rural communities. The topic of who has control over TVs and radios is significant in families where these devices are available. The majority of the time, girls are not permitted to watch educational programs.

3. Flexibility

Because they are not bound by a regular schedule, students can easily manage their employment and studies. In a traditional classroom environment, class meeting times are predetermined, and students have no control over this, requiring them to plan their lives around these dates. Most individuals who choose web - based learning have other obligations and prefer this style of learning since it allows them control over how they allocate their time to their various pursuits.

4. Cost Savings

Digital learning can be less expensive for a variety of reasons. Commuting, for example, is free of charge. The virtual student is not affected by transportation costs such as fuel, parking, automobile maintenance, and public transportation.

Disadvantages of online teaching:

1. Interaction is lacking.

Because online degrees are completed on a computer, there may be little or no facial expression interaction with peers and faculty. In most circumstances, you will only communicate via email. Some pupils may find it challenging to study in such circumstances.

2. Issues with Technology

If both the teacher and the learner lack the necessary technological skills, the fulfillment of the online tutoring process may be hampered. Issues with software allows online learning stressful, especially if resources and notes are unavailable due to a poor Internet connection.

3. Self-motivation is required.

Except for yourself, there will be no one to motivate you to study. And it may be tough for you to stay disciplined and focused at times, especially if you are busy with other jobs and responsibilities in your life, or if you are constantly distracted while studying at home.

4. It can be aggravating.

Some kids prefer in-person contact with all of the verbal and nonverbal expressions, so internet communication can be challenging. Online learning is a whole new and stressful task for those who battle to express in writing.

5. Less enthusiastic

Teleconferencing is useful, but it does not replace in-person bonding. Many students are hesitant to speak when they haven't met the person in person.

Nowadays is a really exciting period in the history of science and innovation. Online classes provide technology-based instructional settings that broaden learning possibilities and may deliver high-quality education in a variety of scenarios and modalities. While online education may be a very successful alternate medium of instruction for mature, self-disciplined students, it is an unsuitable education system for more dependent learners. Online delayed education provides students control over their learning opportunity and allows community colleges to have more flexibility with their study schedules; nevertheless, this throws more responsibility on the student. To keep up with the speed of the course and effectively engage in an online program, students must be highly organized, self-motivated, and possess a high level of time management skills.

References:

- Goff, Brian. Collaborative Learning. Benefits of Online Learning. Rochester Institute of Technology. October 2012.web.5
- Na. Advantages and Disadvantages of eLearning. eLearner:n.d. web.5 October, 2012.
- [www.thejakartapost.com ›life›2020/04/11›challenge-student.org › disadvantages-of-e-learning](http://www.thejakartapost.com/life/2020/04/11/challenge-student.org/disadvantages-of-e-learning)

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR-CHEIE ÎN CADRUL OREI DE LIMBĂ MODERNĂ

*Profesor Palalogos Aurelia Melania
Școala Gimnazială "Ștefan cel Mare", Bistrița*

Noile planuri-cadru de învățământ, precum și noile programe școlare reprezintă două componente importante ale noului Curriculum Național care își propun să ofere fiecărui elev posibilitatea de a avea șanse egale la o educație de calitate. Finalitatea procesului instructiv-educativ este de a crea un profil de formare al absolventului, din perspectiva a ceea ce trebuie să știe (cunoștințe), să știe să facă (abilități, aptitudini) și să se manifeste atitudinal (atitudini) la finalul unui ciclu de învățământ.

Profilul de formare al absolventului de gimnaziu reprezintă o componentă reglatoare a Curriculumului Național și descrie așteptările exprimate față de elevi la sfârșitul ciclului gimnazial. Acesta este structurat pe baza a opt competențe - cheie existente la nivelul Uniunii Europene, respectiv : *competența de literație, competența în multilingvism, competența matematică și competența în științe, tehnologie și inginerie, competența digitală, competența personală, socială și a învăța să înveți, competența civică, competența antreprenorială, competența de sensibilizare și exprimare culturală.*

Putem defini competența elevului ca fiind capacitatea lui de a mobiliza - a identifica, a combina, a activa- un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini, pentru a realiza diverse sarcini. O competență se poate dezvolta, sau evalua, atunci când elevul este pus în legătură cu situații concrete de viață, în cadrul cărora el trebuie să-și mobilizeze resursele, să conștientizeze nivelul la care sunt achizițiile sale, să-și dea seama de limite și să încerce să le depășească.

Am gândit la clasa a VIII-a, disciplina limba franceză, o activitate bazată pe dezvoltarea a trei competențe-cheie (comunicare în limbi străine, competențe matematice, spirit de inițiativă și antreprenariat), activitate pe care am numit-o *Profesor pentru o oră!*. Activitatea urmărește dezvoltarea și îmbunătățirea relației profesor-elev, este un schimb de roluri între profesor și unul dintre elevii săi care poate aduce modificări benefice, poate contribui la schimbare, poate ajuta la dezvoltarea personală atât a elevului cât și a profesorului, la creșterea stimei de sine dar și a respectului și a comunicării constructive în relația elev-dascăl. Timp de 50 minute, profesorul se așează în bancă, iar elevul devine profesor, ținând lecția în fața colegilor săi. Doar că munca lui presupune și pregătirea lecției, schițarea etapelor lecției, căutarea materialelor , evaluarea activității colegilor și evaluarea propriului demers / autoevaluarea.

Pentru că activitatea se desfășoară la ora de limba franceză, se urmărește dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină, de receptare a unor mesaje orale și scrise și de exprimare orală. Tema aleasă fiind “Numerele de la 0 la 100” (Les nombres de 0 à 100), prin activitățile pe care le propune, “profesorul” urmărește în același timp și dezvoltarea competențelor matematice, iar inversarea rolurilor și asumarea de sarcini și responsabilități noi înseamnă spirit de inițiativă și antreprenoriat.

După verificarea temei, “ profesorul” le propune o activitate de spargere a gheții (activité de brise-glace) care are de fapt și rol de anunțare a temei: elevii se așează în cerc, urmând să numere în limba franceză de la 1 la 7. Cel care începe trebuie să-și atingă umărul drept / stâng, iar cel care se află în dreapta/stânga lui continuă...și tot așa până ajung la 7. Dacă vreunul greșește ori nu știe numărul respectiv, trebuie să danseze timp de 10 secunde. In continuare, activitățile propuse pentru a consolida numerele până la 100 în limba franceză presupun itemi de tip asociere, ordonare, efectuare de calcule, iar la sfârșit un joc foarte îndrăgit : *Bingo!* La sfârșitul orei, “profesorului” îi revine sarcina de a aprecia implicarea în activități a elevilor, urmând apoi să reflecteze asupra propriei prestații, identificându-și punctele forte și aspectele care pot fi îmbunătățite. Profesorul real îi acordă elevului cu rol de “profesor” consultața necesară înainte de pregătirea orei, ajutându-l la organizarea lecției pe etape, la alegerea, selectarea și organizarea materialului de predat, la acordarea feedback-ului.

Prin această activitate se mai urmărește și creșterea încrederii în sine a elevului, a îmbunătățirii valențelor de public speaking, a unei organizări temeinice a materialului de predat, a dezvoltării capacităților de delegare și asumare a sarcinilor .

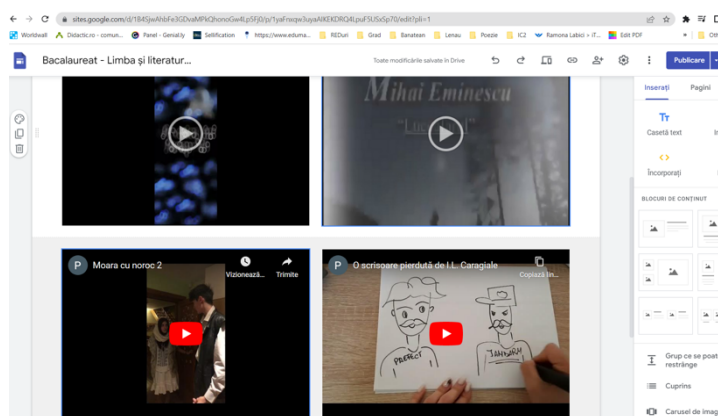
Această activitate este doar un exemplu de bună practică despre cum putem dezvolta la ora de limbă modernă nu doar o singură competență-cheie, ci două-trei sau chiar mai multe. Astfel de activități pot sta la baza unor proiecte educative la nivel de școală / județean/regional/național/internațional, reușind să-l scoată pe elev din zona sa de confort și să-l determine să conjuge ceea ce știe (cunoștințe), cu ceea ce știe să facă (abilități, aptitudini) și cu ceea ce poate manifesta la nivel atitudinal.

PREDAREA CENTRATĂ PE COMPETENȚE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

*Profesor Labici Ramona
Colegiul Național Bănățean, Timișoara*

„Predarea centrată pe competențe” a ajuns să fie o sintagmă șablonizată, îndelung (re)folosită și totuși de o mai mare actualitate ca oricând. Mai ales în context postpandemic, după experiența unei digitalizări forțate, dar oarecum necesare în acord cu nevoile reale ale generației de „nativi digitali”, se pune tot mai mult problema calității procesării informației de către elevii care au un acces la informație mai mare ca oricând. Conținuturile sunt oferite din abundență în toate mediile (școlar, dar mai ales extrașcolar), iar adevărata provocare a zilelor noastre este de a organiza și mai ales de a adânci procesarea uriașei cantități informaționale¹.

La limba și literatura română, una dintre problemele apărute este tendința generației actuale de a respinge lectura scriitorilor canonici considerată de unii dintre elevi ca fiind anacronică. Ba că e greu de accesat limbajul, ba că sunt prea lungi operele literare, ba că efectiv obligativitatea lecturii duce la respingerea din start a procesului lecturii, fie el și unul de altfel atractiv – acestea ar fi doar unele dintre pretextele invocate spre a nu parcurge operele literare din programa școlară. Aceiași elevi însă, dacă sunt abordați din perspectiva propriilor pasiuni, ca de pildă editarea video sau jocurile pe calculator, se transformă aproape instantaneu în cei mai implicați jucători sau căutători de comori/informații.

Fotografie 1 - booktrailere

În Captură de ecran 1 se pot vedea unele dintre booktrailerele realizate de unii elevi pasionați de editarea video, care au fost dispuși să adâncească nivelul de implicare în parcurgerea lecturilor obligatorii pentru a livra un conținut corect și interesant inclusiv din punct de vedere cultural. Aceștia au antrenat și alți elevi în demersul lor de montare a booktrailerelor, au relatat chiar că s-au întâlnit

¹ Albulescu, I.; Catalano, H., *e-Didactica. Procesul de instruire în mediul online*, p.191

inclusiv pentru a citi și discuta fragmente din cărțile indicate, pe care unii nu le-ar fi citit deloc sau chiar ar fi apelat doar la rezumatele oferite din belșug pe diverse site-uri web. De asemenea, incluzând aspecte legate de gamification în recapitularea sau fixarea unor conținuturi și mai ales în verificarea unor lecturi obligatorii, constatarea este că elevii, fie ei și de liceu, au o disponibilitate crescută de a-și apropria lecturile respinse în alt context și de a-și verifica notițele sau chiar de a căuta ei înșiși informații culturale conexe cu subiectul abordat. În capturile de ecran de mai jos sunt surprinse câteva dintre jocurile didactice digitale pe care elevii le-au parcurs și pentru care s-au simțit motivați să se pregătească în avans.

Fotografie 2 – jocuri didactice

Booktrailerele și jocurile didactice digitale sunt, desigur, doar două dintre metodele ce se pot încadra în noua didactică a literaturii despre care vorbește și doamna profesor Alina Pamfil². Folosirea instrumentelor digitale a devenit, de altfel, „principala urgență educativă”³, iar în acest sens este lăudabil efortul uriaș depus de cadrele didactice în a asimila competențe digitale. Într-un fel s-a constatat o omogenizare a resurselor de învățare folosite de jucătorii actului educațional, elevi și profesori deopotrivă.

² Pamfil, A. , *Didactica literaturii. Reorientări*, p.5

³ Ilie, E. , *Didactica literaturii române. Fundamente teoretico-aplicative*, p.200

De menționat este și faptul că limba și literatura română permite abordări dintre cele mai diverse în dezvoltarea de competențe acordate la stilul de viață actual, în funcție de necesitățile clasei, dar și de obiectivele specifice asumate de profesor. Se poate urma alternativ câte un model de predare a unei opere literare, cu insistență asupra celui considerat prioritar. La clasele unde nivelul de relaționare e necesar să fie îmbunătățit, se poate opta intensiv pentru un model social de predare; unde se constată necesități cu precădere legate de îmbogățirea vocabularului, se pot integra aspecte ale modelului lingvistic. În mare, principalele abordări posibile ar fi:

1. Abordări specifice modelului dezvoltării personale
2. Abordări asociate modelului cultural
3. Abordări specifice modelului lingvistic
4. Abordări adecvate modelului social

E clar că se impune necesitatea de a oferi o motivație validă și din perspectiva elevului pentru a prelucra conținuturile atât de bogate oferite de școala românească. Iar aducerea acestora pe un teren al pasiunilor elevilor (cum ar fi cele legate de gamification sau de urmărirea unor filme și seriale) și deci al emoției implicite ar fi o poartă sau un portal spre școala prezentului.

Bibliografie

- Albulescu, I.; Catalano, H. (2021), *e-Didactica. Procesul de instruire în mediul online*, Editura Didactica Publishing House, București
- Pamfil, A. (2016), *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București
- Ilie, E. (2008), *Didactica literaturii române. Fundamente teoretico-aplicative*, Editura Polirom, Iași

IMPLEMENTAREA EDTECH ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

*Profesor Oana Sturz
Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară "Terezianum", Sibiu*

Este deja de notorietate recomandarea 2006/962/CE privind cele opt competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, în contextul lumii contemporane în care oamenii au nevoie de diferite abilități pentru a se adapta și a prospera în concordanță cu evoluția rapidă a mediului de muncă și de viață. În cele ce urmează ne propunem să investigăm felul în care competențele digitale se pot dezvolta prin implementarea EdTech în învățământul profesional și tehnic.

Tehnologia este peste tot în jurul nostru. De la algoritmi care identifică produsele pe care am dori să le cumpărăm sau persoane cu care ne-ar plăcea să ne întâlnim, până la gadgeturi inspirate din filme SF, tehnologia a devenit o parte indispensabilă a vieții noastre. Așadar, de ce să nu o folosim pentru a rezolva problemele de zi cu zi și pentru a ne ajuta elevii să-și exprime creativitatea? Poate că exact în sala noastră de clasă, există vizionarii și inventatorii zilei de mâine, haideti să îi lăsăm să experimenteze cu tehnologia și să vadă cu ce pot veni ei pentru a face o lume mai bună!

Rolul suprem al școlilor, mai ales al celor cu profil tehnologic, este de a pregăti elevii pentru locuri de muncă care poate încă nu există, unde vor trebui să folosească tehnologii noi, pentru a rezolva probleme pe care nici nu le putem imagina acum. Înainte de pandemie, nimeni nu și-ar fi imaginat cât de diferită va deveni lumea, într-un timp foarte scurt. Nu putem ști niciodată ce ne rezervă viitorul și nici cât de aproape este de fapt. Dar integrarea EdTech în viața de zi cu zi a elevilor, profesorilor, părinților și tuturor membrilor comunității educaționale s-ar putea dovedi cheia pentru educația viitorului.

Școlile profesionale sau cele din învățământul tehnic, sau cum sunt numite în diferite domenii, sunt o parte esențială a sistemului de învățământ. Ele pregătesc elevii pentru locuri de muncă cerute pe piața muncii, cu înaltă calificare și bine plătite, practicând taxe de școlarizare mult mai mici sau chiar inexistente. Astfel, implementarea EdTech se poate dovedi un lucru util, dacă nu chiar mai util pentru studiile profesionale, atâta timp cât nevoile acestor școli sunt luate în considerare. De exemplu, combinarea metodelor de instruire, oferirea de tutoriale video captivante și personalizarea metodelor de evaluare sunt doar câteva dintre modalitățile prin care profesorii-instrucori pot motiva elevii să profite la maximum de e-learning.

EdTech (o combinație de „educație” și „tehnologie”) se referă la hardware și software conceput pentru a îmbunătăți învățarea dirijată de profesori în sălile de clasă și pentru a îmbunătăți

rezultatele educaționale ale elevilor. EdTech este încă în stadiile incipiente ale dezvoltării sale, dar arată promițătoare ca metodă de personalizare a unui curriculum pentru nivelul de abilități ale unui elev prin introducerea și consolidarea conținutului nou într-un ritm pe care acesta îl poate gestiona.

EdTech, prescurtare pentru “tehnologia educației”, se referă, așadar, la noile implementări tehnologice în sala de clasă. Tabletele în clasă, ecranele de proiecție interactive și tablele albe, livrarea de conținut online etc sunt toate exemple de EdTech. Scopul EdTech este de a îmbunătăți rezultatele elevilor, de a îmbunătăți educația autentică și personalizată și de a reduce sarcina de predare a educatorilor/ instructorilor. În timp ce mulți laudă tehnologia în clasă, alții se tem că este impersonală și poate duce la colectarea de date și urmărirea atât a elevilor, cât și a cadrelor didactice. Tocmai de aceea, vom încerca să scoatem în evidență, în continuare, 8 beneficii majore pe care le aduce EdTech în educația de tip profesional și tehnic.

1. Gestionarea riscurilor pentru sănătate și siguranță în muncă:

Cursurile de SSM nu sunt preferatele tuturor, dar gestionarea riscurilor, totuși, nu este o glumă. Împreună cu înclinația către risc a unui adolescent, putem acum să vedem cât de important este să evităm pericolele pentru sănătate și să facem acest lucru din timp. Folosind EdTech, tinerii practicanți care beneficiază de formare în domeniul securității și sănătății în muncă au mai puține șanse de a avea un accident la locul de muncă. Până când elevii își termină cursurile, ei ar trebui să știe cum să se protejeze pe ei înșiși și pe ceilalți, ceea ce duce la un mediu de lucru mai sigur în general.

În acest sens, unul dintre cele mai mari avantaje ale utilizării unei platforme de învățare este că elevii pot urma periodic cursuri de formare în domeniul SSM. În loc să participe la activități față în față, aceștia pot face acest lucru în propriul ritm și pot primi memento-uri pentru a le finaliza la timp. Mai mult decât atât, pot pur și simplu să-și ia telefoanele și să verifice, de câte ori este nevoie, o lecție, înainte de a face orice fel de activitate riscantă.

2. Dezvoltarea competențelor digitale:

Competențele digitale sunt necesare pentru toate tipurile de muncă, dar este o greșeală să presupunem că tinerii se nasc cu competențele potrivite. Profesorii pot sprijini elevii să dobândească unele competențe digitale utilizând o platformă de învățare. De exemplu, ei vor ști cum să acceseze și să partajeze resurse, să organizeze documente importante într-un portofoliu, cum să intre în legătură cu colegii și chiar să ofere feedback online. Acestea pot fi de considerate ca niște competențe bonus pe care elevul le poate dobândi până când va absolvi cursurile de specializare și calificare.

În plus, după ce se angajează, e foarte probabil să fie nevoiți să utilizeze o platformă de învățare în domeniul afacerii respective, pe care angajatorii o folosesc adesea pentru a pregăti angajați din diverse industrii, de la specialiști culinari, la tehnicieni de laborator.

3. Preluarea controlului asupra învățării:

În educația de tip tehnic, elevii accesează calea cea mai rapidă pentru a obține un loc de muncă. Acest lucru înseamnă, de asemenea, că trebuie să învețe cum să fie mai proactivi în procesul de învățare. Profesorii pot profita de acest aspect și pot stabili obiective și căi de învățare pentru toți elevii. În acest fel, ei sunt responsabili pentru educația lor și nu invers.

Văzându-și propriul progres, înseamnă că elevii înțeleg mult mai bine procesul de învățare. În plus, pe lângă structurarea conținutului într-o manieră logică, profesorii pot îmbunătăți lecțiile cu conținut distractiv și interactiv. De exemplu, integrând EdTech în lecție, o activitate de învățare poate începe cu un videoclip introductiv cu cele mai importante concepte teoretice. Apoi, elevii pot urmări demonstrație video, urmată de un scurt test. Ulterior, ei primesc o insignă și puncte care le oferă un sentiment de realizare care îi motivează să învețe mai mult și să fie curioși în legătură cu studiile lor.

4. Combinarea diferitelor metode de instruire:

E-learning deschide o nouă lume de posibilități pentru cursanți în mediul online, iar școlile ar fi bucuroase să accepte mai mulți cursanți chiar și din alte țări. Cu toate acestea, acest lucru poate să nu fie suficient pentru formarea profesională, deoarece necesită învățarea de noi abilități fizice. În consecință, se poate apela la un compromis între abordarea online și cea față în față în care lecțiile online să fie pentru aspectele teoretice, lăsând mult mai mult timp pentru pregătirea practică în format fizic. De exemplu, atâta timp cât elevii au un computer sau un smartphone, se pot conecta și se pot pregăti pentru lecție prin videoclipuri scurte și captivante. În acest fel, ei pot fi mai motivați să învețe într-un mediu familiar decât stând într-o sală de clasă pentru a participa la o prelegere.

5. Tutoriale online atractive:

În ziua de azi poți învăța cum să faci orice online, așa că de ce să te deranjezi cu școala, s-ar putea întreba unii tineri? Însă, comparativ cu tutorialele de pe YouTube, de exemplu, școala oferă cursuri acreditate și se asigură că elevii învață efectiv abilitățile și demonstrează cunoștințele. În învățământul profesional și tehnic, elevilor le-ar fi utile însă o serie de tutoriale video captivante și ușor de urmărit. Renunțarea la manuale sau oferirea doar a celor online pe care le pot consulta dacă este nevoie este, de asemenea, o idee bună. Astfel, în loc să încarce pe platformă documentație scrisă,

școlile își pot crea propriile videoclipuri, care sunt relevante și complementare formării la locul de muncă.

6. Combinarea diferitelor tipuri de evaluări:

Formarea profesională necesită o abordare holistică a evaluării. Elevii din învățământul profesional și tehnic ar putea chiar să aibă problemă cu testele și examenele care nu măsoară cu adevărat ceea ce au învățat, în special aspectele practice. Acestea fiind spuse, această situație poate fi îndreptată dacă ei învață să vadă evaluarea ca pe o măsurare a progresului. Folosind o platformă de învățare, cadrele didactice pot atribui cu ușurință teste inedite. De exemplu, în loc de eseuri, elevii susțin chestionare auto-notate ca o modalitate de a-și îmbunătăți cunoștințele teoretice. Acestea pot fi, de asemenea, folosite doar pentru practică și nu trebuie să fie adăugate la o notă finală. Alternativ, în loc de teste pe hârtie cu creionul, aceștia pot trimite videoclipuri sau imagini cu munca lor și pot primi feedback de la profesori și colegi. În acest fel, ei vor fi mai motivați să interacționeze cu o platformă de învățare și să finalizeze sarcini care îi vor ajuta să devină mai încrezători.

7. Crearea de simulări ale condițiilor reale de muncă:

Nu toate școlile au finanțarea și resursele pentru a oferi echipamente specializate tuturor elevilor. În plus, există întotdeauna partea de gestionare a riscurilor de luat în considerare, așa că profesorii trebuie să se bazeze pe alte metode pentru a pregăti elevii pentru viitoarele lor cariere.

Utilizarea simulării pentru a confrunța elevii cu scenarii din viața reală este, astfel, un lucru benefic. Este, fără îndoială, mai puțin costisitor și riscant, ca să nu mai vorbim că este o opțiune durabilă. Realitatea virtuală și augmentată poate arăta cum arată un anumit loc de muncă, poate ajuta elevii să învețe prin practică și să-și dezvolte abilități esențiale. Nu este de mirare că antrenamentul VR este mai eficient decât cel tradițional și dezvoltă atât abilități hard, cât și soft. De exemplu, elevii din școlile culinare pot învăța cum să gestioneze un restaurant, sau cursanții de la asistență medicală învață cum să interacționeze cu un pacient.

8. Crearea unui portofoliu profesional:

Odată ce elevii au absolvit o formă de învățământ profesional și tehnic, tranziția la locul de muncă poate fi mai ușoară sau mai dificilă, în funcție de mulți factori, inclusiv de numărul de candidați pentru un post. În consecință, elevii trebuie să iasă în evidență și să arate ceea ce au învățat. O modalitate de a face acest lucru este să înceapă să-și construiască portofoliul profesional, lucru pe care îl pot face pe tot parcursul școlarității. De exemplu, un restaurant poate solicita să vadă posibilitatea de a planifica meniuri întregi iar absolventul nostru să aibă exemple de bună practică în portofoliu. De asemenea, ei pot prezenta și activități de formare la locul de muncă - practica la agenții

economici. Elevii pot ține un jurnal al experiențelor lor, cu detalii despre abilitățile pe care le-au învățat și despre cum le pot aplica în viitor. Pe de altă parte, pot enumera cursurile pe care le-au urmat pe parcursul studiilor prin intermediul platformei de învățare. Astfel, un portofoliu poate acționa ca un factor motivațional pentru a continua și a învăța mai mult și se va dovedi util în viitoarele interviuri de angajare.

În concluzie, putem afirma că orice experiență de învățare este semnificativă și elevii ar trebui încurajați să experimenteze cât de mult pot și să accepte eșecul ca pe o parte normală a oricărui proces de învățare. Învățăm din experiențele personale și propriile eșecuri mai mult decât învățăm doar citind sau observând experiențele profesorilor noștri.

Cu EdTech, este posibil să se creeze laboratoare virtuale care să le permită elevilor să experimenteze chiar și cu cele mai inovatoare abordări. Poate că nu toate ideile noi ar putea fi geniale, dar unele sunt și pot schimba lumea.

Învățarea autentică și personalizată a fost în viața omului de la începuturi și va rămâne cu siguranță. Într-un fel, totul se rezumă la a te întoarce la elementele de bază: să înveți și să experimentezi pentru a rezolva problemele de zi cu zi. Așa se face că, la începutul istoriei omenirii, oamenii au inventat roata sau au început să „îmblânzească” focul. Astăzi scopul este „îmblânzirea” tehnologiei pentru a face o lume mai bună, mai sigură și mai durabilă.

Tehnologiile educaționale și-au dovedit valoarea în ultima vreme și au un mare potențial de a ajuta la personalizarea educației. Atâta timp cât sunt folosite pentru a completa sala de clasă fizică - nu pentru a o înlocui - suntem încrezători că ele vor continua să fie o parte uriașă din viața noastră mult timp după ce pandemia va deveni doar o memorie colectivă.

CURRICULUM-UL PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ȘI FORMAREA COMPETENȚELOR-CHEIE LA ȘCOLARII MICI

*Profesor învățământ primar ZORZOLIU GINELA
Liceul Teoretic,,Tudor Vladimirescu”Drăgănești-Olt, Județul Olt*

Necesitatea de a forma și dezvolta competențe prin procesul de învățământ este astăzi acceptată ca imperioasă în majoritatea sistemelor educaționale. Proiectarea curriculum-ului pe competențe vine în întâmpinarea achizițiilor cercetărilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competență se realizează în mod exemplar transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în situații/contexte noi și dinamice.

Profesorul Ioan Neacșu definește competențele ca „structuri articulate, dinamice, flexibile și deschise de cunoștințe, abilități, valori și atitudini care permit să realizăm o activitate/acțiune/sarcină relativ definită într-un timp și spațiu determinate” (Note de curs).

Într-o accepțiune largă, conceptul de competență poate fi definit ca fiind capacitatea unei persoane de a mobiliza un ansamblu integrat de resurse „cognitive, afective, gestuale, relaționale etc.” pentru a realiza o categorie de sarcini sau pentru a rezolva o familie de situații problemă. În termeni pedagogici, competența este capacitatea elevului de a mobiliza (identifica, combina și activa) un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori pentru a realiza familia de sarcini de învățare.

În principiu, competența poate fi considerată ca o disponibilitate acțională a elevului, bazată pe resurse bine precizate, dar și pe experiența prealabilă, suficientă și semnificativ organizată. Se materializează în performanțe ale elevului, predictibile în mare măsură pe baza prestațiilor anterioare.

Competența este un potențial care trebuie probat/demonstrat de elev în situații concrete. O competență este un potențial; se poate afirma că un elev deține o competență anume numai dacă acel potențial este probat/demonstrat/verificat în situații concrete ce aparțin unei familii de situații. Pentru a proba o competență, un elev trebuie să mobilizeze resursele necesare. O competență nu se poate dezvolta „(și, în consecință, nici evalua), decât punând elevul în contact cu situații concrete în care acesta încearcă să mobilizeze resursele sale (achizițiile anterioare), conștientizând (metacogniție) propriile limite și încercând să le depășească, insistând asupra obstacolelor întâmpinate”. Asemenea situații complexe/concrete nu pot fi standardizate, oferite prin documentele / programele școlare.

Competențele sunt rezultatul unei învățări eficiente; ele pot fi antrenate în rezolvarea de probleme complexe din lumea reală. Procesul de formare a competențelor are în vedere și formarea unor competențe transversale, care nu rezultă din învățarea unei singure discipline ci presupune o

mobilitate a achizițiilor pentru transferul acestora în rezolvarea de probleme reale diverse. Având în vedere aceste aspecte, Legea Educației Naționale Nr. 1/2011 prevede: „Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe cheie care determină profilul de formare a elevului:

- a) competența de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
- b) competențe de comunicare în limbi străine;
- c) competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
- d) competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
- e) competențe sociale și civice;
- f) competențe antreprenoriale;
- g) competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- h) competența de a învăța să înveți.

Aceste competențe cheie urmărite în formarea pe tot parcursul vieții reprezintă un reper la care se raportează și alte tipuri de competențe: generale, generice, transpersonale, specifice. Competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, abilități, valori și atitudini, diferite de la un nivel de pregătire la altul. Ele vor fi însoțite de indicatori de performanță proiectați în funcție de particularitățile elevilor, astfel încât fiecare competență are un anumit nivel de realizare la sfârșitul claselor primare și alt nivel, la sfârșitul învățământului gimnazial.

Competențele = c1 (cunoștințe) + c2 (capacități) + c3 (comportamente)

La nivelul unor programe pentru învățământul preuniversitar se operează cu “teme”, cu “orientări tematice” de fapt, care semnifică faptul că profesorul are o anumită libertate de a alege sau de a propune conținuturi. Organizarea conținuturilor are și propriile limite și avantaje:

- Dificultatea pregătirii cadrelor didactice care să predea într-o asemenea manieră, deoarece sistemul de formare inițială și continuă a cadrelor didactice din România este predominant axat pe predarea pe discipline, în funcție de specializarea de pe diploma de absolvire a facultății;
- Imposibilitatea aprofundării de către elevi a cunoașterii științifice specializate;
- Lipsa de tradiție pedagogică a integrării;
- Lipsa dotarilor / resurselor materiale;
- Opoziția latentă sau activă a cadrelor didactice privind tendințele integratoare.

Problemele concrete de viață, ce trebuie rezolvate zi de zi, au un caracter integrat și nu pot fi soluționate decât apelându-se la cunoștințe, deprinderi, competențe ce nu sunt încadrate în contextul strict al unui obiect de studiu. Pentru ca elevii zilelor noastre să facă față solicitărilor lumii

contemporane, trebuie să le formăm capacitatea de a realiza transferuri rapide și eficiente între discipline, de a colecta, sintetiza și de a pune la lucru împreună cunoștințele dobândite prin studierea disciplinelor școlare.

Dacă succesul școlar este dat de performanța elevului în cadrul contextelor disciplinare, succesul în viața personală, profesională și socială este dat tocmai de capacitatea de a ieși din tiparul unei discipline și de a realiza conexiuni și transferuri rapide între discipline pentru soluționarea problemelor ivite.

Curriculum-ul integrat presupune o anumită modalitate de predare și o anumită modalitate de organizare și planificare a instruirii și produce o inter-relaționare a disciplinelor sau obiectelor de studiu, astfel încât să se răspundă nevoilor de dezvoltare ale elevilor.

Caracteristici și argumente ale activităților integrate:

- învățarea devine un proiect personal al elevului, îndrumat, orientat, animat de către învățător;
- învățarea devine interesantă, stimulativă, semnificativă;
- la baza activității stă acțiunea practică, cu finalitate reală;
- elevii participă pe tot parcursul activităților desfășurate;
- activitățile integrate sunt în opoziție cu instruirea verbalistă și livrescă;
- accentul cade pe activitatea de grup și nu pe cea cu întreaga clasă;
- le oferă elevilor posibilitatea de a se manifesta plenar în domeniile în care capacitățile lor sunt cele mai evidente;
- cultivă cooperarea, și nu competiția;
- elevii se deprind cu strategia cercetării; învață să creeze situații, să emită ipoteze asupra cauzelor și relațiilor în curs de investigație, să estimeze rezultatele posibile, să mediteze asupra sarcinii date;
- sunt instrumente de apreciere prognostică deoarece arată măsura în care elevii prezintă sau nu anumite aptitudini și au valoare diagnostică, fiind un bun prilej de testare și de verificare a capacităților intelectuale și a aptitudinilor creatoare ale acestora;
- cadrul didactic trebuie să renunțe la stilul de lucru fragmentat, în care lecțiile se desfășoară una după alta, cu distincții clare între ele, ca și cum nu ar face parte din același proces și să adopte o temă de interes pentru elevi, care transcede granițele diferitelor discipline, organizând cunoașterea ca un tot unitar, încheșat;
- obiective ale mai multor discipline planificate în cursul săptămânii sunt atinse în cadrul unor scenarii/activități zilnice care includ fragmente din disciplinele respective sub un singur generic.

Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculumului, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din diferitele domenii ale cunoașterii, astfel încât să se asigure că elevul achiziționează o imagine coerentă, unitară despre lumea reală. „Curriculum-ul integrat presupune

crearea de conexiuni semnificative între teme sau competențe care sunt de regulă formate separat, în interiorul disciplinelor. Aceste teme sau competențe au o puternică legătură cu viața cotidiană a elevilor și își propun, direct sau indirect, să contribuie la formarea unor valori și atitudini.”

O asemenea organizare a conținuturilor școlare, prin integrarea conținuturilor, cu toate avantajele sale, și-a dovedit însă și propriile dificultăți și limite. Acestea ar fi imposibilitatea aprofundării de către elevi a cunoașterii științifice specializate, dificultatea pregătirii cadrelor didactice care să predea discipline integrate de învățământ, lipsa de tradiție pedagogică a integrării, dar și opoziția latentă sau activă a educatorilor față de tendințele integratoare.

Prin metoda predării integrate, copiii pot să participe, să se implice mai mult, efectiv și afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținuturilor cu ajutorul experiențelor diverse, al învățării prin descoperire. Învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin predarea tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii.

Procesul educațional trebuie să fie unul creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor, cadrul didactic realizând un scenariu cât mai interesant al zilei. În vederea realizării obiectivelor propuse pentru fiecare activitate comună se gândește atent repartizarea sarcinilor activităților zilnice la fiecare sector de activitate.

Activitățile integrate vor fi cele prezente în planificarea calendaristică, proiectate conform planului de învățământ, orarului aferent nivelului de vârstă, susținute de experiența cadrului didactic. Varietatea acestora încurajează copiii să manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții. Copiii își asumă responsabilități și roluri în micro-grupul din care fac parte, participând la jocuri de rol interesante, inițiate la sugestia celor din jur sau create chiar de ei.

La completarea scenariului pot fi de un real folos vizitele, plimbările, întâlnirile cu specialiști. Tematica acestora este aleasă încât prin activitățile integrate să se înlesnească contactul cu lumea înconjurătoare. Activitățile integrate au la bază un scenariu didactic integrativ explicitat într-un proiect didactic unic, cu o structură flexibilă, care să evidențieze caracterul integrat al abordărilor, interacțiunea dintre discipline, sprijinirea cognitivă și metacognitivă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Allal, Sinaceur, Mohammed, (1986), Interdisciplinaritatea și științele umane, București, Editura Științifică, Colecția de idei contemporane
2. Barzea, C. (coord.), (1993), Reforma învățământului în România: condiții și perspective, București, Institutul de Științe ale Educației
3. Bocoș, Mușata, Jucan, Dana, (2010), Fundamentele pedagogiei.

4. Teoria și metodologia curriculumului repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor, Editura Paralela
5. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2002), Metode interactive de grup-Ghid metodic, Arves
6. Cucuș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996
7. Ionescu, Miron; Radu, Ioan, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
8. Pălășan, Toader; Crocan, Daniel Ovidiu; Huțanu, Elena, *Interdisciplinaritate și integrare – o nouă abordare a științelor în învățământul preuniversitar* – Revista Formarea continuă a CNFP din învățământul preuniversitar, București, 2003

ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN PROCESUL DE INTEGRARE AL COPILOR CU DIZABILITĂȚI ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL

*Profesor de psihopedagogie specială: Coman Adriana
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Buzău*

Focalizarea atenției educaționale pe grupele vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o anumită societate și impune căutarea unor noi formule de solidaritate umană, lucru ce are o semnificație aparte în societatea noastră. În conformitate cu Convenția pentru Drepturile Copilului și apelând la principiul nondiscriminării, drepturile copiilor trebuie respectate indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie a copilului ori a părinților, indiferent de situația lor materială, de incapacitatea lor, sau de altă situație. În prezent se consideră că cea mai bună soluție pentru copiii cu CES este integrarea lor în școlile de masă. Aceasta nu înseamnă că educația lor se realizează la fel cu cea a celorlalți elevi. Educația lor trebuie să se realizeze în funcție de particularitățile lor: să fie o educație diferențiată sau personalizată, realizată într-o școală de masă devenită școală incluzivă sau într-o instituție de învățământ special.

„Școala pentru toți” reprezintă dezideratul maximei flexibilități și toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socio-culturale, lingvistice și psihologice existente între copii, scopul fiind acela de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate. În acest context, integrarea școlară în unitățile obișnuite de învățământ pentru copiii cu dizabilități este binecunoscută, atât în Europa, cât și în România, cunoscând în ultima perioadă o tendință tot mai crescândă. Prin urmare, școala reprezintă numai un segment al sistemului social, iar schimbările din cadrul ei nu pot avea succes în absența unor schimbări concertate la nivelul celorlalte segmente. Acest fapt impune gândirea unei structuri care să îmbine flexibil și eficient demersurile din toate domeniile, unde învățământul special și cel special integrat să răspundă nevoilor reale de școlarezare a copiilor cu diferite dizabilități.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. Rolul primordial în integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în sistemul educațional îl deține profesorul/specialistul. Sunt câteva condiții care trebuie să fie îndeplinite, pentru a se realiza integrarea în mod eficient.

Profesorul trebuie să dețină cunoștințe de specialitate: cunoașterea particularităților psihice, afective, cognitive, comportamentale a copilului cu CES. El trebuie să aibă abilitatea de a identifica potențialul de dezvoltare a acestuia, particularitățile sale de a învăța, ritmul de achiziție a informațiilor, care sunt limitele sale. Copiii cu dizabilități și în mod special cei cu deficiență mintală au un anumit prag de care nu mai pot trece, ei pot ajunge la un maxim al posibilităților lor de a învăța,

dincolo de care intervine stagnarea și chiar regresul. De cele mai multe ori, profesorul trebuie să intervină cu metode de stimulare cognitivă pentru a menține elevul la nivelul la care a ajuns și a preîntâmpina regresul acestuia. Astfel, analizând particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, s-a ajuns la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor/competențelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Importanța cunoașterii copilului de către profesor este vitală pentru actul didactic. Practic, întreg demersul pornește de la tabloul particularităților psihoindividuale pe care dascălul le identifică și în funcție de acestea sunt alese metode și strategii didactice care să vină în sprijinul copilului, pentru a-i asigura o învățare și implicit o integrare cât mai eficientă.

Educația integrată se referă la integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe educative speciale (copiii cu deficiențe senzoriale, fizice, intelectuale, limbaj, socio-economice și culturale, copiii din centrele de asistență și ocrotire, copii cu ușoare tulburări psihocomportamentale și afective, copii infectați cu HIV), pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și mai echilibrate personalității acestora.

Interpretând această definiție, se poate afirma că integrarea se aplică și în cazul copiilor cu dizabilități severe în cadrul învățământului special. Am întâlnit cazuri în care copii cu deficiență mintală severă au avut nevoie de sprijin îndelungat pentru a se adapta programului școlii, pentru a se integra în colectiv.

O bună integrare înseamnă a crea copilului sentimentul propriei eficiențe, să îi crezi credința că poate fi util. Profesorul trebuie să acționeze chiar în această direcție, să îi ofere contextul în care să se dezvolte. Integrarea nu înseamnă numai acțiune asupra copilului cu probleme, integrarea depinde foarte mult și de cei din jur, colegii care trebuie să îl accepte pe colegul lor. Și în acest caz, profesorul deține un rol foarte important. De cele mai multe ori, datorită unei atitudini greșite pe care o au cei din jur, copilul cu dizabilități este marginalizat, exclus din grup. În cazul copiilor cu dizabilități severe, impactul emoțional pe care o are excluderea poate să nu fie trăită în sens negativ, gradul de conștientizare a situației în care este pus este limitat, îngust; în schimb, aceasta are efect negativ asupra socializării copilului, și nu numai.

O creștere cognitivă, în cazul lor, are loc în grup, prin intermediul interacțiunilor, prin joc. Este bine cunoscut nouă profesorilor, faptul că jocul este metoda cea mai eficientă de a-l determina pe copil să învețe. Profesorul trebuie să pună în centrul activității sale copilul cu dizabilități, în jurul său să închege relațiile, să-l valorizeze prin joc și prin intermediul relațiilor interpersonale. În funcție de capacitatea de înțelegere a copiilor, accentul trebuie pus pe diferențele care există între copii și

este necesar să se găsească metode cât mai eficiente care să-i facă pe aceștia să înțeleagă diferențele dintre ei și să le accepte.

Modul de abordare pe care îl pune în practică profesorul este foarte important pentru a asigura succesul educațional. Premisa de la care trebuie să pornească orice act de predare-învățare este centrarea pe elev, pe nevoile lui speciale, tratarea acestuia ca o individualitate. De regulă, la clasă există proiectare pentru grup; se urmărește crearea de grupuri cât mai omogene, urmărind diferite criterii: vârstă, nivel intelectual, nivel de cunoștințe. Dar chiar și în interiorul unui astfel de grup, indiferent cât de omogen am crede că este, există diferențe interindividuale: chiar dacă copiii au aceeași dezvoltare cognitivă, au același număr de deprinderi, comportamente, același volum de cunoștințe, există moduri diferite prin care ei receptează informațiile, există interese și motivații diferite; moduri de a se angaja și de a susține o activitate foarte distincte (unii lucrează mai greu, au un ritm mai lent, au nevoie de susținere și apropiere, încurajare continuă, alții lucrează independent). Astfel de situații se întâlnesc atât în învățământul de masă cât și în învățământul special, dar o atenție deosebită trebuie să fie acordată copiilor cu deficiențe, pentru că, capacitatea lor de a recupera, de a fi flexibili, de a compensa este mai scăzută. O atenție mult mai mare trebuie să fie acordată copiilor cu dizabilități severe, ei având moduri mult mai particulare de a se raporta la actul de învățare. Ține de competența profesorului de a alege metodele și strategiile cele mai eficiente pentru a reuși să transmită mesajului său, astfel încât acesta să ajungă la copil, să producă o transformare, un progres, să îl ajute să se simtă acceptat și înțeles, să îi creeze sentimentul apartenenței la un grup, grupul școlar.

Copiii cu dizabilități severe fac parte dintr-o categorie specială în ceea ce privește tratamentul didactic de care trebuie să beneficieze. Pe lângă metodele și strategiile didactice pe care profesorul trebuie să le adapteze în funcție de tipul de deficiență (mintală, fizică, senzorială), profesorul trebuie să fie foarte atent la manifestările psihoafective ale copilului. Acești copiii trăiesc diferit handicapul de care suferă, au manifestări psihocomportamentale particulare. De asemeni, atitudinea celor din jur diferă, iar ei își însușesc în mod diferit aprecierile celorlalți.

În cele mai multe cazuri, copiii cu dizabilități severe sunt integrați în învățământul special. Dar sunt întâlnite și cazuri în care se încearcă pentru acești copii integrarea în învățământul de masă. Se poate pune întrebarea: „Este locul lor acolo?” Există un principiu al egalității de șanse pentru fiecare dintre copiii? Dar problema trebuie privită din perspectiva a ceea ce este bine pentru acesta. Acești copii au nevoie de o atenție specială din mai multe puncte de vedere: personal didactic de specialitate, bază materială adecvată. Și cele mai multe școli duc lipsă de așa ceva. Iar această carență se întâlnește până și în școlile speciale.

Problema specializării poate fi rezolvată în parte de profesor, prin participarea sa la cursuri de perfecționare, dar sistemul poate interveni în creșterea eficienței educației și integrării acestor copii, prin facilitarea accesului cadrelor didactice la cursuri de formare și specializare cât mai variate.

Profesorii, în acest demers al instruirii, acționează nu numai asupra copiilor, ci și asupra familiei. Aceasta face parte integrantă din proces, prin rolul complementar pe care trebuie să-l îndeplinească.

În experiența didactică am întâlnit multe categorii de părinți care au copii cu dizabilități grave, în special dizabilități mintale.

O categorie este reprezentată de acei părinți care înțeleg foarte bine problemele copilului lor, sunt informați, se raportează obiectiv și acceptă situația și au așteptări realiste. În acești părinți, profesorii au un partener în procesul educațional și, de cele mai multe ori, evoluția copilului lor este pozitivă. Interesul acordat copilului, atitudinea tolerantă, obiectivă, acceptarea necondiționată, preocuparea părinților de a frecventa cursurile și programele de terapii asigură progresul acestuia.

O altă categorie de părinți este aceea care este interesată de soarta copilului, dar nu înțelege exact problemele cu care se confruntă acesta, nu acceptă, sau acceptă foarte greu situația prin care trec. Chiar dacă părinții sunt foarte preocupați de copil, faptul că ei au așteptări nerealiste, își propun și așteaptă mai mult decât ar putea acesta să atingă, poate să aibă un impact negativ asupra evoluției lui. Și pentru că nu înțeleg problematica copilului lor, abordează metode educaționale greșite, care nu fac decât să determine persistența dacă nu, chiar accentuarea problemelor. Unii părinți, din dorința ca copilul lor să dobândească unele cunoștințe cât mai repede, îl supun unor sarcini care depășesc posibilitățile lui cognitive, îl suprasolicită, toate acestea având deseori un efect opus intenției inițiale. Copilul poate pierde prilejul de a achiziționa chiar și minimum de cunoștințe. Aici trebuie să intervină profesorul în calitate de consilier al părintelui: să îl îndrume în procesul de cunoaștere a propriului copil.

Alți părinți sunt aceia total indiferenți față de copiii lor. Sunt mulți care își abandonează copiii, unii când constată ca aceștia au probleme; alții pur și simplu datorită nepăsării, indiferenței. Profesorul este neputincios, în astfel de cazuri. În demersul său didactic lipsește o verigă importantă: familia. El nu poate încerca decât să compenseze lipsa familiei, dar acesta este un gest imposibil. Copiii simt lipsa mamei, tatălui, a casei părintești, a atmosferei familiale. Din observațiile făcute asupra acestor copiii, am constatat că aceștia manifestă mai des probleme comportamentale.

Dar, după cum am menționat la începutul acestui referat, rolul principal în educația și integrarea copiilor o deține profesorul. El reprezintă veriga principală; prin intermediul lui se realizează contactul direct, nemijlocit cu copilul; profesorul este cel care îi formează deprinderi de lucru, comportamente dezirabile, autonomie personală și socială, îi oferă mediul propice de dezvoltare cognitivă și dezvoltare a personalității. Profesorul reprezintă cheia dezvoltării acestuia pentru că, fiind vorba de copiii cu cerințe speciale, actul educațional reclamă metode și tehnici speciale. Actul de instruire nu poate fi lăsat la voia întâmplării. Totul trebuie bine organizat, „regizat”, începând de la resursele materiale până la atitudinea profesorului și limbajul nonverbal. Copilul cu dizabilități severe, în special cel cu dizabilități mintale, simte, înainte de toate. Canalul său predilect

de comunicare este cel nonverbal, atitudinal. De cele mai multe ori, mesajul verbal transmis acestui copil nu are nici un impact, nu produce nici un efect. El nu înțelege, nu poate urmări un set propozițional; nupoate face sinteza cuvintelor, îmbinarea acestora într-o structură cu sens. Ceea ce citește copilul este tonul vocii, expresivitatea. Este necesar să comunicăm mai mult cu corpul, fața, pentru a putea stabili un canal de comunicare comun. Pentru că acești copii ne transmit mesaje tot pe această cale.

De aceea pentru a reuși noi, profesorii, trebuie să avem eficiență în demersul nostru didactic, avem nevoie, pe lângă pregătirea de specialitate, o atitudine deschisă, flexibilitate, bune abilități de comunicare, răbdare, calm, tact, creativitate. Cu aceste calități ne naștem, dar nu le putem dobândi și prin educație și învățare.

De asemeni, cercetările în domeniul educației speciale relevă noi și noi metode de abordare, poate mult mai eficiente decât cele tradiționale. Profesorii trebuie să fie mereu informați, trebuie să învețe continuu. Dar, ca o insuficiență a sistemului actual, de cele mai multe ori, participarea la cursuri de perfecționare poate să fie costisitoare. Profesorul trebuie să beneficieze de susținere pentru avea acces la aceste cursuri.

Am accentuat foarte mult importanța integrării școlare a copiilor cu dizabilități, pentru că de modul cum este realizată aceasta, depinde integrarea socială a acestora. Integrarea școlară este primul pas, pregătește și oferă terenul propice integrării sociale de mai târziu.

În concluzie, pentru a face posibilă înțelegerea multidimensională a educației integrate a copiilor cu dizabilități trebuie să se țină seama de o serie de factori ce depind de calificarea specialistului, scopul urmărit, tipul de handicap și gravitatea acestuia, vârsta subiectului, condițiile didactico-materiale etc.

Prin întregirea copiilor cu dizabilități atât pe plan național cât și internațional se urmărește dezvoltarea unor capacități fizice și psihice care să-i apropie cât mai mult de copiii normali, a introducerii unor programe cu caracter corectiv-recuperator, crearea climatului afectiv pentru formarea motivației pentru activitate și învățare, stimularea potențialului restant, formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur, a unor deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene etc. care să faciliteze normalizarea lor deplină.

Scopul primordial al abordării integrării educative a copiilor cu CES este cel al egalizării șanselor pentru toți copiii și asigurarea demnității personale, vizând îndeosebi asigurarea posibilității de desfășurare a activității în mediile și colectivitățile cele mai favorabile dezvoltării individului cu CES.

Bibliografie:

1. Gherguț, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*, Iași, 2001;
2. Popovici, D.V., *Elemente de psihopedagogia integrării*, Ed. Pro Humanitate, București, 1999;
3. Stănică, I., Popa, M., *Psihopedagogie specială*, Editura Pro Humanitas – București, 2001;
4. Verza, E., *Psihopedagogie specială*, E.D.P., București, 1995;

ROLUL COMPETENȚELOR CHEIE ÎN EDUCAȚIE

*Prof. Maria-Simona Bodescu
Liceul Teoretic "Gh. Lazăr", Avrig*

Competențele cheie în educație reprezintă o abordare pedagogică care pune accentul pe dezvoltarea abilităților și competențelor necesare pentru viața de zi cu zi și pentru viitorul profesional al elevilor, în loc de concentrarea pe cunoștințe și informații teoretice. Aceasta abordare educațională se concentrează asupra dezvoltării competențelor și abilităților practice într-un domeniu, în loc de a se concentra exclusiv pe cunoștințe teoretice sau pe memorarea faptelor. Aceasta încurajează elevii să devină activi în procesul de învățare și să-și construiască cunoștințele prin experiențe practice, aplicând ceea ce au învățat pentru a rezolva probleme și a face față situațiilor reale.

Competențele cheie sunt un set de aptitudini și cunoștințe care sunt considerate esențiale pentru dezvoltarea personală și profesională a unei persoane, deoarece pregătesc elevii pentru a face față cu succes provocărilor vieții și ale societății. Aceste competențe sunt necesare pentru a înțelege, a comunica și a interacționa cu lumea înconjurătoare într-un mod adecvat și eficient. Prin urmare, ele sunt foarte importante în formarea profilului absolventului și în pregătirea tinerilor pentru integrarea în lumea muncii.

Aceste competențe includ:

1. Comunicarea în limba română și maternă.
2. Competențe de comunicare în limbi străine.
3. Competențe de bază de matematică, științe și tehnologie, inclusiv abilitatea de a aplica cunoștințele teoretice în situații practice.
4. Cunoașterea și utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor.
5. Abilități sociale și civice, cum ar fi cooperarea, negocierea și luarea deciziilor în echipă.
6. Competențe antreprenoriale și capacitatea de a lua inițiative și de a inova.
7. Conștientizarea și expresia culturală.
8. Gândirea critică și rezolvarea de probleme- competența de a învăța să înveți.

Centrarea pe competențe cheie încurajează elevii să învețe în mod activ și să aplice cunoștințele și aptitudinile în situații reale. În acest fel, elevii își dezvoltă capacitatea de a învăța și de a-și construi propriul set de cunoștințe și abilități, pregătindu-se pentru o viață de succes și pentru o implicare activă în societate.

Iată câteva exemple de competențe cheie și rolul lor în educația școlară:

Competența de comunicare - implică abilitatea de a transmite mesaje în mod clar și coerent, atât în scris, cât și în vorbire. Competențele de comunicare ajută elevii să își exprime ideile în mod

clar și coerent. Aceasta este o abilitate esențială într-o clasă, deoarece elevii trebuie să poată comunica cu profesorii și colegii lor. Această competență este importantă în toate domeniile vieții, inclusiv în relații, afaceri și în viața de zi cu zi.

Competența digitală - implică abilitatea de a utiliza tehnologia și de a înțelege mediile digitale. Într-o clasă, competențele digitale pot ajuta elevii să folosească tehnologia pentru a căuta informații, a comunica cu colegii și a crea proiecte. Această competență este tot mai importantă în era digitală, deoarece majoritatea joburilor și a activităților necesită utilizarea tehnologiei.

Competența de învățare continuă - implică abilitatea de a învăța și de a se adapta la noile schimbări și situații, ceea ce este important într-o clasă, deoarece elevii trebuie să învețe în mod constant și să se adapteze la diverse cerințe și nevoi.. Această competență este importantă într-o lume în continuă schimbare, în care cunoștințele și abilitățile devin rapid absolute.

Competența civică - implică abilitatea de a participa activ la viața comunității și de a fi un cetățean responsabil. Această competență include empatia, responsabilitatea și angajamentul civic. Astfel elevii vor putea să fie mai implicați în comunitatea lor, să lucreze în echipă și să își dezvolte abilitățile sociale. Această competență este importantă în dezvoltarea unei societăți mai bune, în care cetățenii sunt implicați și responsabili.

Gândire critică și rezolvarea problemelor: aceste competențe ajută elevii să analizeze informațiile și să ia decizii bine fundamentate. Aceasta este importantă într-o clasă, unde elevii sunt adesea nevoiți să ia decizii cu privire la strategiile de învățare și să rezolve probleme complexe.

Competența culturală și lingvistică - implică abilitatea de a înțelege și de a aprecia diversitatea culturală și lingvistică. Această competență este importantă într-o lume globalizată, în care interacțiunea cu oameni din culturi diferite devine tot mai frecventă.

Educația este un aspect important pentru dezvoltarea individuală și colectivă a unei societăți, iar dezvoltarea competențelor în educație poate juca un rol crucial în îmbunătățirea sistemului educațional din România.

Există numeroase avantaje ale învățării axate pe competențe. În primul rând, aceasta poate ajuta la dezvoltarea abilităților practice și aplicative într-un domeniu, ceea ce poate fi benefic pentru elevii în viața de zi cu zi și în cariera lor viitoare. De asemenea, poate ajuta la îmbunătățirea capacității de a gândi critic și de a rezolva probleme, deoarece elevii trebuie să aplice cunoștințele și abilitățile într-un context real.

De asemenea, învățarea axată pe competențe poate fi utilă și pentru a face față schimbărilor constante din societate și de pe piața muncii. Elevii care au învățat cum să-și dezvolte abilitățile și să se adapteze la noi situații vor fi mai pregătiți să facă față schimbărilor din lumea reală.

Cu toate acestea, învățarea axată pe competențe poate fi dificil de implementat. Necesită o pregătire adecvată și resurse suficiente pentru a oferi elevilor experiențe practice semnificative. De

asemenea, evaluarea competențelor poate fi mai dificilă decât evaluarea cunoștințelor teoretice, deoarece trebuie să se evalueze abilitățile și capacitățile practice, precum și cunoștințele.

În concluzie, învățarea axată pe competențe poate fi o metodă eficientă de a-i pregăti pe elevi pentru succesul în viața de zi cu zi și în cariera lor viitoare. Cu toate acestea, este important să se ia în considerare aspecte precum pregătirea adecvată a profesorilor, resursele disponibile și evaluarea competențelor pentru a putea implementa această abordare cu succes.

În România, sunt multe domenii în care competențele în educație pot fi îmbunătățite, cum ar fi:

1. Formarea și pregătirea cadrelor didactice - se poate îmbunătăți formarea profesorilor prin oferirea de cursuri de specializare și actualizare, precum și prin promovarea unor programe de mentorat și supervizare continuă.

2. Integrarea tehnologiei în educație - se poate îmbunătăți accesul la tehnologie și utilizarea acesteia pentru a îmbunătăți procesul de învățare și pentru a îmbunătăți calitatea educației.

3. Dezvoltarea competenței lingvistice - se poate îmbunătăți nivelul de cunoaștere a limbii române, precum și a limbilor străine, prin promovarea programelor de învățare și formare continuă.

4. Dezvoltarea competențelor de gândire critică și creativă - se poate promova învățarea activă și participativă, prin crearea unor medii de învățare în care elevii să fie încurajați să gândească independent și să ia decizii raționale.

5. Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale - se poate îmbunătăți dezvoltarea abilităților de comunicare, colaborare, empatie și rezolvare a conflictelor, prin promovarea unor activități și programe specifice.

Acestea sunt doar câteva exemple de domenii în care se poate îmbunătăți dezvoltarea competențelor în educație din România. Este important ca toți actorii din sistemul educațional - elevii, părinții, profesorii și autoritățile competente - să lucreze împreună pentru a îmbunătăți educația în țara noastră.

Este foarte important pentru un profesor să conștientizeze și să clarifice competențele cheie pentru elevii săi, deoarece acestea sunt abilități și cunoștințe esențiale pentru a reuși în viață și în carieră.

Prin definirea și clarificarea competențelor cheie, un profesor poate ajuta elevii să înțeleagă ce abilități trebuie să dezvolte pentru a deveni mai buni într-un anumit domeniu și pentru a-și atinge obiectivele de învățare. Aceste competențe cheie includ, printre altele, gândirea critică, comunicarea, rezolvarea de probleme, colaborarea, creativitatea și spiritul antreprenorial.

De asemenea, identificarea și clarificarea competențelor cheie poate ajuta profesorii să dezvolte planuri de învățare și strategii de predare mai eficiente. Acestea pot fi folosite pentru a ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile și cunoștințele într-un mod mai structurat și coerent.

În general, conștientizarea și clarificarea competențelor cheie pot fi benefice atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Prin aceste metode, elevii pot învăța abilitățile și cunoștințele necesare pentru a reuși în viață și în carieră, în timp ce profesorii pot dezvolta strategii și planuri de predare mai eficiente.

Pentru a realiza activități în care integrăm competențe, trebuie să identificăm mai întâi competențele relevante pentru activitatea respectivă. Apoi, putem urma următoarele etape:

1. Identificarea competențelor necesare: Identificăm competențele necesare pentru a realiza activitatea. Aceste competențe pot fi generale sau specifice și pot include cunoștințe, abilități și atitudini.

2. Planificarea activității: Planificăm activitatea în mod eficient astfel încât să putem integra competențele identificate. Stabilim obiectivele și etapele necesare pentru a atinge aceste obiective.

3. Selecția materialelor și resurselor: Alegem materiale și resurse care ne vor ajuta să integrăm competențele. Acestea pot include cărți, videoclipuri, software și alte instrumente.

4. Integrarea competențelor: În timp ce realizăm activitatea, trebuie să utilizăm competențele identificate pentru a aborda problemele și a face progrese. Este recomandabil ca profesorul să integreze competențele în moduri creative și să le aplice în diferite contexte.

5. Evaluarea performanțelor: Monitorizăm și evaluăm performanțele în timpul și după finalizarea activității pentru a vedea dacă am reușit să integrăm competențele și să atingem obiectivele. Analizăm ce a funcționat bine și ce putem îmbunătăți pentru activitățile viitoare.

Este important să reținem că integrarea competențelor nu se face doar o dată, ci este un proces continuu de învățare și dezvoltare.

Cadrul didactic trebuie să continue să identifice și să integreze noi competențe pe măsură ce se dezvoltă și să își îmbunătățească performanțele.

METODA PREDĂRII/ÎNVĂȚĂRII RECIPROCE

Mihaela Iustina Gavrilă
Șc. Gimnazială „Vasile Alecsandri” Brăila

I. AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE METODEI PREDĂRII/ÎNVĂȚĂRII RECIPROCE

Avantaje:

- este o strategie de învățare în grup, care stimulează și motivează;
- ajută elevii în învățarea metodelor și tehnicilor de lucru cu textul, tehnici de muncă intelectuală pe care le pot folosi apoi și în mod independent;
- stimulează capacitatea de concentrare asupra textului de citit și priceperea de a selecționa esențialul.

Un neajuns al acestei metode ar fi faptul că fragmentele logice ale textului pot fi de dimensiuni diferite, ceea ce face ca unele grupe să aibă mai mult volum de muncă și deci vor avea nevoie de mai mult timp pentru îndeplinirea sarcinilor. Pentru îndepărtarea acestui neajuns, se poate stabili o grupă mai numeroasă pentru un fragment mai lung și, în cadrul acestei grupe, același rol poate fi împărțit între doi sau trei elevi.

II. EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI

CLASA: a II a

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

SUBIECTUL: „Boierul și Păcală”(poveste populară românească)

TIPUL LECȚIEI: însușire de noi cunoștințe și deprinderi de învățare

Boierul și Păcală

după Alexandru Mitru

1.Odată, Păcală stătea la marginea unei păduri. Cum se uita el în zare, văzu o trăsură venind în goană. Atunci el luă în brațe un trunchi mare de copac tăiat.

În trăsură erau boierul, cucoana și vizitiul, care mâna caii. Boierul, văzând pe Păcală, spuse vizitiului să oprească trăsura și-i zise omului:

-Dar ce faci aici, române?

-Iaca, am adus și eu lemnul ista să se hodinească olecuță, că apoi am să-l duc la mine acasă. Dar dumneavoastră unde vă grăbiți?

-Eu am auzit de unul Păcală, care păcăleşte oamenii, și mă duc să-l gădesc, să mă păcălească și pe mine.

2.-Eu sunt Păcală. Dar acum nu pot să vă păcălesc, că nu am păcălitorul la mine. Mă duc în sat să-l iau. Și, ca să vin mai degrabă, dați-vă jos din trăsură și țineți lemnul ista bine, să nu se clatine deloc.

Se coborâră atunci toți trei din trăsură, iar boierul se prinse de copac. Păcală se sui în trăsură și pe-aici ți-e drumul!

3.Se făcu noapte, dar Păcală nu mai venea. Abia a doua zi trecu un om pe-acolo:

-Bună ziua! zise străinul. Dar ce păziți dumneavoastră acolo?

Atunci boierul îi povesti toată întâmplarea și cum voise să fie păcălit.

-Dar nu-i destulă păcăleală, zise străinul surâzând, că Păcală a plecat cu trăsura și caii?

Li se va comunica elevilor că vor participa la o lecție deosebită în care vor fi deopotrivă și elevi și învățători, că vor descoperi, prin eforturile proprii, tainele unui text literar, în care este vorba despre un cunoscut personaj popular, celebru prin istețimea lui.

APLICAREA PROPRIU-ZISĂ A METODEI

1. Elevii vor fi împărțiți pe trei grupe, câte una pentru fiecare fragment logic al textului.

2. Li se explică modul de lucru al metodei de predare-învățare reciprocă și se stabilește de comun acord cu elevii care vor fi sarcinile fiecăruia în interiorul grupei, precum și numele : „Rezumatorii”, „Întrebătorii”, „Clarificatorii”, „Prezicătorii”.

3. Se expune o planșă pe care sunt scrise sarcinile și cerințele fiecărui rol;

4. Pentru a evita interpretarea greșită, prin urmare și învățarea greșită, învățătorul va citi model textul.

5. Fiecare grup va analiza fragmentul dat și va rezolva cerințele formulate. La început se lasă elevilor un interval mai mare de timp pentru a avea răgaz să se informeze asupra conținutului, dar și să se adapteze atmosferei de lucru.

Activitatea elevilor

FRAGMENTUL 1:

REZUMATORII: prezintă povestirea pe scurt a primului fragment.

ÎNTREBĂTORII: formulează întrebări, prin care să îndrepte atenția către situațiile - cheie ale textului:

- De ce a luat Păcală trunchiul în brațe, imediat ce a văzut trăsura?

- De ce voia boierul să fie păcălit?
- Ce a vrut să spună Păcală prin expresia „...am pus și eu lemnul aista să se odihnească olecuță...”?

CLARIFICATORII: explică termenii noi și clarifică, din proprie inițiativă, anumite situații care le-au pus și lor gândirea la încercare, răspunzând și la întrebările puse de „întrebători”.

- *boier – persoană de demult, bogată, care avea în stăpânire mult pământ;
- *vizitiu – persoană care conducea caii unei trăsurii;
- *ista – acesta (formă populară);

PREZICĂTORII: își imaginează cum de i-a venit lui Păcală ideea să-l păcălească pe boier luând trunchiul de copac în brațe.

FRAGMENTUL 2:

REZUMATORII: rezumă cel de-al doilea fragment

ÎNTREBĂTORII: pun întrebări esențiale pentru înțelegerea conținutului fragmentului:

- Avea într-adevăr Păcală un păcălitor acasă?
- De ce le-a cerut Păcală să coboare toți trei din trăsură, dacă numai unul „trebuia” să țină trunchiul?
- De ce a insistat Păcală ca boierul să țină „bine lemnul ista să nu se clatine”?

CLARIFICATORII: explică acele cuvinte și expresii care sunt cheia înțelegerii fragmentului și răspund la întrebările grupei întrebătorilor:

- *păcălitor – obiect inexistent, inventat de Păcală, în realitate se referea la istețimea cu care îi putea păcăli pe ceilalți;
- *degrabă – repede, în grabă;

PREZICĂTORII: formulează diferite ipoteze prin care încearcă să prevadă ce s-ar fi întâmplat dacă situațiile s-ar fi schimbat (dacă boierul ar fi fost mai isteț).

FRAGMENTUL 3:

REZUMATORII: povestesc al treilea fragment.

ÎNTREBĂTORII: formulează întrebări prin care să se îndrepte atenția spre explicarea păcălelii:

- Ce credeți că gândea omul când l-a văzut pe boier ținând bine un trunchi în brațe?
- De ce nu și-a dat seama boierul că era păcălit?
- Cum credeți că era acel față de boierul care s-a lăsat păcălit atât de ușor?

CLARIFICATORII: explică termenii noi și răspund la întrebările cheie:

- *surâzând – zâmbind

PREZICĂTORII: fac un exercițiu de imaginație:

Să ne imaginăm că, după păcăleală, boierul îl caută și îl găsește pe Păcală. Ce credeți că s-ar fi întâmplat?

- Dacă era un om rău, cum l-ar fi pedepsit pe Păcală? I-ar fi luat trăsura înapoi?
- Dacă era un om drept (chiar dacă nu prea isteț), i-ar fi lăsat trăsura și l-ar fi apreciat că i-a îndeplinit dorința?”

6. În final fiecare grup „predă” colegilor ceea ce a învățat. Membrii fiecărui grup își exercită rolurile, învățându-i pe colegii din celelalte grupe ce au aflat.

BIBLIOGRAFIE:

SCHEAU, IOAN; *Gândirea critică – Metode active de predare-învățare*; Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004.

ROLUL INSTRUMENTELOR MULTIMEDIA ȘI AL APLICAȚIILOR DIGITALE ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR CHEIE ÎN GRĂDINIȚĂ

*Profesor Învățământ Preșcolar Chiriță Ecaterina-Cristina
Grădinița cu Program Normal și Program Prolungit „Frunza de stejar”, Orașul Plopeni*

*„Scopul educației ar trebui să fie pregătirea unor oameni care să acționeze și să gândească independent și care, în același timp, să vadă în slujirea comunității realizarea supremă a vieții lor”-
Albert Einstein*

Lumea în care trăim oferă o multitudine de posibilități de cunoaștere, printre care și o multitudine de produse tehnologice. Preșcolarii trebuie ghidați și ajutați pe de o parte să fie capabili să înțeleagă rostul acestora, dar și modul și măsura în care trebuie utilizate pentru a reprezenta un beneficiu pentru ei. Utilizarea calculatorului în procesul de învățământ devine o necesitate în condițiile dezvoltării accelerate a tehnologiei informației. Pentru noile generații de copii, obișnuiți deja cu avalanșa de informații multimedia, conceputul de asistare a procesului de învățământ cu calculatorul este intrinsecă. Competențele digitale nu sunt direct vizate de curriculumul pentru educația timpurie, dar se recomandă ca, în măsura în care resursele disponibile permit, să fie abordate prin modul de desfășurare a activităților”, conform Axei Programei pentru educația timpurie din Curriculumul pentru educația timpurie, 2019.

Procesul de educație este mult mai eficient prin utilizarea calculatorului, ce permite transmiterea și asimilarea noilor cunoștințe într-un mod mult mai atractiv pentru copii. “Instruirea asistată de computer schimbă gândirea copilului, dar și a cadrului didactic față de învățare, preșcolarul devine centrul demersului de învățare, copiii învață jucându-se, sunt puși în situația de a rezolva probleme prin găsirea rapidă de soluții și luarea de decizii” (Berteș, M -Învățarea activă și transdisciplinaritatea).

Rolul lui este activ pentru că își construiește cunoașterea, cadrul didactic mijlocește învățarea completând experiența sa personală cu ceea ce-i oferă platforma e-learning și softurile educaționale.

Calculatorul este un mijloc de instruire care ține atenția copilului activă pe tot parcursul activității de învățare, este perceput rând pe rând ca o jucărie, o unealtă, o resursă de informații, intrând deja în rutină utilizarea calculatorului, pentru comunicare, informare, instruire. Aspectul formativ prevalează celui informativ, scopul principal nu constă în stocarea unui număr mare de informații în mintea copilului, ci în formarea unei gândiri științifice, capabile să sesizeze desfășurarea fenomenelor, să le descopere cauzele, să fie în stare de a-și însuși cunoștințe noi, sub altă formă. Astfel, această formă de învățare este bazată nu doar pe o descoperire autonomă de noi cunoștințe, ci și pe abordări interactive prin intermediul situațiilor problemă. Învățarea asistată pe calculator se

poate utiliza ca metodă cu preșcolarii în condițiile în care cadrele didactice au pregătirea necesară care să le permită utilizarea calculatorului, în grădiniță existând baza materială care să permită desfășurarea unor astfel de activități, timpul alocat să fie în concordanță cu vârsta și interesele preșcolarilor. TIC se poate utiliza în activitățile în care predarea și învățarea se fac utilizând lecții electronice, interactive (“Fabrica de ciocolată”, “Cum se face cașcavalul?”), multimedia (documentare, prezentări), softuri educaționale (“PitiClic la grădiniță”), concepute interdisciplinar și în care copiii pot fi creativi, explorând și îmbogățindu-și cunoștințele cu informații din cele mai variate domenii.

Preșcolarii învață astfel într-un mod plăcut și accesibil, imaginile viu colorate, animația, grafica contribuind la dezvoltarea limbajului și a vocabularului celor mici. Un astfel de soft educațional este “Circulație rutieră pentru cei mici”, care vine în sprijinul preșcolarilor în a învăța regulile de circulație, semnificația indicatoarelor. Softul se adresează domeniilor “Științe”, “Limbă și comunicare”, ”Om și societate”. Pornind aplicația se va vizualiza o secvență de introducere, urmată de cadrul cu personajul DubluClic, agentul de circulație pe stradă. Imaginea se derulează ținând cursorul spre dreapta, prezentându-le copiilor opțiunile pe care le au. Dând dublu clic se accesează capitolele: “ABC- ul circulației”, folosit în cadrul activităților de Educarea Limbajului și Cunoașterea Mediului, prezentându-se regulile de circulație; “Șotiile lui DubluClic”, se adresează domeniilor Educație pentru societate, Educație rutieră și Cunoașterea Mediului” prezentându-se semnificația indicatoarelor rutiere; “Hai la drum ca pieton” poate fi utilizat în cadrul domeniilor Educație pentru societate și în cadrul opționalului de Educație rutieră, preșcolarul fiind pus în ipostaza de pieton care respectă semnificația indicatoarelor rutiere; “Călătorind cu autobuzul” poate fi utilizat eficient în activitățile de Educație pentru societate, în vederea însușirii regulilor și normelor de circulație cu mijloacele de transport în comun; “Locuri de joacă” le prezintă copiilor cum se pot juca în locurile special amenajate, ferindu-se de accidente și se adresează domeniului Educație pentru societate; “Dicționarul circulației” se poate folosi cu succes în activitățile de Educarea Limbajului și Educație pentru societate, prin definirea pe înțelesul copiilor a termenilor rutieri, iar în final parcurgerea unui test pentru “obținerea permisului de bun pieton”. Fiecare capitol prezintă informații despre subiect și jocuri în care se aplică respectivele cunoștințe. La începutul jocului este prezentată sarcina pe care copilul o are de îndeplinit, iar pentru un plus de informații suplimentare, se poate deschide “caseta de ajutor”, ce are ca simbol semnul întrebării.

Astfel, prin utilizarea softului educațional, preșcolarii au fost familiarizați cu mijloacele de transport și locomoție, regulile de circulație, cunoașterea regulilor generale ale circulației și transformarea acestora în deprinderi de comportare corectă în vederea prevenirii accidentelor, stimularea curiozității pentru mediul înconjurător, exersarea spiritului de observație. Exercițiile de identificare și aplicarea a regulilor în situații diferite, exercițiile de asociere a mijlocului de transport

cu mediul de proveniență, exercițiile de recunoaștere a semnificațiilor indicatoarelor rutiere, dar și cele de recunoaștere a formelor geometrice și de reconstruire a imaginilor, au vizat aprofundarea și consolidarea cunoștințelor copiilor. Fiind prezentate într-o formă grafică atractivă, animația sporește capacitatea individuală a copiilor de a vizualiza conceptul însușit. Preșcolarii le place mai mult să-și însușească informații, cunoștințe noi prin intermediul softurilor educaționale, având propriul ritm și beneficiind de un feedback rapid și permanent.

Utilizarea softurilor educaționale în grădiniță s-a dovedit a fi un instrument de învățare eficient, care facilitează și optimizează învățarea. Ele determină apariția unor modificări semnificative în achiziția cunoștințelor și în atitudinea față de învățare a copiilor. Calitatea interacțiunii cu preșcolarul este o caracteristică importantă a unui soft educațional, de ea depinde modul cum se produce învățarea.

Pentru copilul de 5-6 ani, folosirea calculatorului îi dezvoltă un stil cognitiv, care poate fi la fel de eficient ca învățarea prin contactul direct cu lumea înconjurătoare, pentru că îl ”îndreaptă spre independență, îi dezvoltă creativitatea tehnică, îl introduce într-un climat de competitivitate, punându-l în situația de a învăța prin efort propriu” (S.M. Cioflica , B. Iliescu- Prietenul meu, calculatorul, Ghid de utilizare pentru preșcolari).

În contextul pandemiei provocate de Covid-19 , s-a impus regândirea modalităților de predare și de interacțiune cu preșcolarii. Astfel, achiziționarea tablelor interactive în cadrul Proiectului intitulat ” Educație inovativă la grădiniță”, proiect al Asociației ” Frunza de stejar” și co-finanțat de Consiliul Județean Prahova, în baza Legii 350/2000, a însemnat pentru comunitatea grădiniței noastre, un acces la un învățământ la alt nivel, adaptat nevoilor preșcolarii. Tabla interactivă a creat o experiență de învățare extraordinară tuturor preșcolarii noștri, a adus rezultate incredibile în activitatea cu cei mici. Pentru că rolul educatorului s-a schimbat în ultimii ani și nu mai are rol doar în transmiterea informațiilor, tabla interactivă poate ajuta la grupă deopotrivă educatorul și preșcolarii, captând atenția copiilor și menținând conectarea, concentrarea pe toată durata activității. Fiind un instrument digital care transformă oricând o activitate plictisitoare într-una interactivă (toți copiii dorindu-și să participe), dă posibilitatea preșcolarii de a interacționa direct cu imaginile, similar unui ecran cu touch-screen, primind în același timp și un feedback imediat. Astfel, s-au putut realiza cu preșcolarii activități de evaluare, observare, s-au realizat diferite proiecții în concordanță cu temele planificate, s-au folosit aplicații digitale deosebit de utile la grădiniță.

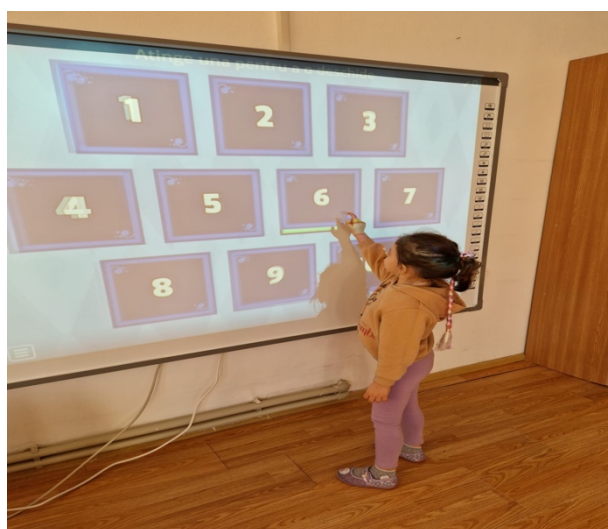
Wordwall, instrument digital ușor de utilizat și plăcut copiilor, datorită elementelor ludice inserate, s-a folosit pentru aprofundarea poveștilor învățate, cunoștințelor despre vocabular sau matematice, cunoștințe despre mediu, etc. Aplicația NABU ne-a ajutat să alimentăm pasiunile copiilor pentru lectură, să readucem puterea poveștilor în viața copiilor, de a construi drumuri accesibile către cunoaștere. Platforma Youtube Kids i-a ajutat pe copii să exploreze și să descopere

lucruri noi și interesante, iar ABC.mousse.com, cu jocurile distractive și interactive, a oferit copiilor informații despre lectură, matematică, artă, muzică, etc.

Mijloacele multimedia, instrumentele digitale au contribuit la creșterea actului educațional din grădiniță, prin realizarea unor activități interactive și creative, cu metode de predare interactive, metode ce se pot adapta cu ușurință vremurilor actuale (predare on-line). Cadrele didactice trebuie doar să aloce timp suficient pentru a selecta, testa, analiza asupra multitudinii de instrumente digitale utile, și de a alege, în final, pe cele care răspund nevoilor de învățare ale copiilor și de care pot beneficia pe deplin. Formarea competențelor digitale trebuie să înceapă încă de la grădiniță, competența digitală fiind esențială pentru educație, viața profesională și participarea activă în societate.

Sursă: Grupa Mare ” Iepurașii veseli și isteți”, Grădinița cu Program Normal și Program Prolungit ” Frunza de stejar”, Orașul Plopeni, Profesor Învățămant Preșcolar Chiriță Ecaterina-Cristina, 2021

Sursă: Grupa Mică ” Degețica-frunzica”, Grădinița cu Program Normal și Program Prolungit ” Frunza de stejar”, Orașul Plopeni, Profesor Învățămint Preșcolar Chiriță Ecaterina-Cristina, 2022

Bibliografie:

- Berteza, M “Învățarea activă și transdisciplinaritatea”, Editura Pro Media Plus, Cluj-Napoca, 2003;
 S.M. Cioflica , B. Iliescu „Prietenul meu , calculatorul” , (Ghid de utilizare pentru preșcolari), Ed. Tehno-Art, Petroșani, 2003;
 Dobrițoiu M, Corbu C, Guță A, Urdea Ghe, Bogdanffy L ” Instruire Asistată de Calculator și Platforme Educaționale On-Line, Editura Universitas, Petroșani, 2019;
 Anexa la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019 Ministerul Educației Naționale Curriculum pentru Educația Timpurie, 2019;

Webografie:

<https://www.elearning.ro/invatarea-asistat-de-calculator-n-activitile-precularilor>

TOWARDS LEARNER AUTONOMY

*Profesor Vlad Loredana - Gabriela
Liceul Teoretic "Mihail Kogălniceanu", Loc. Mihail Kogălniceanu, Jud. Constanța*

One of the most important processes taking place along with the foreign language learning is developing some degree of autonomy. Language learning and teaching can contribute to the achievement of educational aims wider than just acquiring knowledge, but they can sustain an educational process leading to the creation of independent individuals able to think for themselves and therefore acquiring necessary lifelong skills. The learners who have reached a certain level of autonomy can manage their own learning outside the classroom and this aim puts in the limelight the vital role of the key competence of learning how to learn.

Developing learner autonomy is a gradual and sometimes difficult process which can only be successfully developed through a combination of efforts by the teacher, peers, and the student. Autonomy requires understanding one's own strengths and weaknesses and accumulating a set of various resources that can maximize exposure and improvements in speaking, listening, writing and reading. Henri Holec, who first coined the term learner autonomy in the early 1980s and defined it as "the learner's ability to take charge of one's own learning" as cited by D. Little (1991: 7), also developed on the meaning of this concept by tracing its main characteristics or the skills autonomous learners need:

[...] "to have and to hold the responsibility for all the decisions concerning all aspects of this learning, i.e.:

- determining the objectives;
- defining the contents and progressions;
- selecting methods and techniques to be used;
- monitoring the procedure of acquisition properly speaking (rhythm, time, place, etc.);
- evaluating what has been acquired" (D. Little, 1991: 7)

This implies acquiring knowledge of one's own needs and individual learning styles, developing the ability to set goals, monitor the learning process, carry out self-evaluation and choose the best learning strategies. Dam, as cited in D. Little (2004: 1), considers that "learner's autonomy grows as a result of their never-ending effort to understand the WHY, the WHAT and the HOW of their learning". To put it in a nutshell, it implies taking responsibility of one's own learning process.

The moment when learners should be exposed to techniques which help them become autonomous learners should happen "as soon as possible", as claimed by D. Little (1991: 46), because "in their application at primary level these techniques deliberately seek to imitate the modes of

learning that have shaped the child's development to date, that is problem solving in a context of social interaction." He adds the fact that for those learners at second and third levels, who haven't been exposed to these techniques, learning becomes just a way to get good qualifications and the teachers are seen as tools to prepare them to pass the exams. This leads to a comfortable state of dependence on the teacher, which impedes the learners from achieving success on their own.

There is a tight link between learner autonomy and intrinsic and extrinsic motivation.

Deci and Ryan (1985: 261) claim that intrinsic motivation leads to more effective learning and that it is promoted in circumstances in which "the learner has a measure of self-determination and where the locus of control is clearly with the learner". When conditions are created that facilitate intrinsic motivation, students' learning, especially conceptual learning and creative thinking, increases dramatically by contrast to that of students in settings that foster extrinsically oriented learning. The key argument in Deci and Ryan's theory is that self-determination leads to intrinsic motivation. Two important conditions for the development of intrinsic motivation are that learners should perceive the learning environment to be "informational" rather than "controlling"-that is that the environment supports the learner through informative rather than evaluative feedback. Informational structures are those that facilitate independence in learning, offering the learner opportunities for choice and decision making:

"The human organism is inherently active and there is perhaps no place where this is more evident than in little children. They pick things up, shake them, taste them, throw them across the room and keep asking: What's this? They are unendingly curious and they want to see the effects of their actions. Children are intrinsically motivated to learn, to undertake challenges and to solve problems. Adults are also intrinsically motivated to do a variety of things. They spend large amounts of time painting pictures, building furniture, playing sports, whittling wood, climbing mountains and doing countless other things for which there are no obvious or appreciable external rewards. The rewards are inherent in the activity and even though there may be secondary gains, the primary motivators are the spontaneous, internal experiences that accompany the behaviour." (Deci and Ryan, 1985: 11)

By contrast, controlling structures are those in which the locus of control rests with someone or something other than the learner: the teacher, the grades, rewards, improved career prospects or university entry.

On the other hand, there are many circumstances when extrinsic motivation is the predominant possibility when children are introduced to learning knowledge and skills that they have no intrinsic wish to learn. For example, when introducing foreign language learning in formal settings, it is usually necessary to use extrinsic incentives and controlling events to coerce children to learn sufficient of the language to develop some intrinsic motivation. Thus, an important role of the teacher

is to deliver tests, give grades and feedback in such a manner that the learner perceives it as an informational event that helps him make further decisions, not as a threat to their self-determination.

The teacher's role is not only to teach a language but also to instruct learners on how to study outside the classroom and give them the motivation they need to pursue their goal. David Little (1991: 10) underlines that learner autonomy is often misinterpreted as being learning without a teacher but in compulsory education the development of learner autonomy takes place in close cooperation between teacher and students. Scharle and Szabo (2000: 37) focus on the important role of the teacher. They report that "most language teachers are drawing attention to the frustration of investing endless amounts of energy in their students and getting very little response" but they underline the fact that "even otherwise motivated learners may assume a passive role if they feel the teacher should be in charge of everything that happens in the classroom". Phil Benson, as cited in Lamb and Reinders's (2008: 25) book, supports this point of view claiming that autonomy does not mean "desirable classroom behaviours such as doing one's homework, actively using target language in pair or group work, learning from one's mistakes, listening to each other and using opportunities to learn outside the classroom", but possessing "a capacity to act responsibly and independently of the teacher's direction in the classroom." According to Breen and Mann, as cited in Benson and Voller's (1997: 147) book, "an essential precondition for the teacher to be able to foster autonomous learning is an explicit awareness of the teacher's own self as a learner" and the appropriate use of strategies to promote students' autonomy is as important because the teacher's behaviour has a strong influence on students, who may end up getting used to be autonomous. Students need to be encouraged to become better thinkers.

Teachers have to make students aware of how useful is to be intellectually prepared for all kinds of challenges they may face in their life and how much one's education depends primarily on oneself. But this wouldn't be effective without the necessary tools. Teachers can provide these tools by promoting the development of receptive and expressive language skills, extending children's thinking, encouraging them to examine and investigate using the type of questioning approach that stimulates creative thinking. Reflective teachers are those who can reflect on their own role and change it if needed. They reflect on how their own biography as a learner and as a teacher shaped their current assumptions and practices in the classroom and manage to adapt to the learners' needs in the present. All in all, the teachers who can promote autonomy in the classroom are necessarily autonomous teachers themselves.

At the beginning of the instruction, learners do not know what to do to learn effectively and achieve learning autonomy. David Nunan, in Benson and Voller's (1997: 194-195) book, draws attention on how learning materials can be designed in ways to encourage learner autonomy and on

the steps which should be taken in the classroom. He proposes five levels of encouraging learner autonomy:

“The initial level simply attempts to make learners aware of goals, content and strategies underlying the materials they are using. [...] At a slightly deeper level, learners move from awareness to achieve involvement in their own learning by making choices from a range of content and procedural options. The next step is to encourage them to intervene in the learning by modifying and adapting the goals, content and tasks. At the next level, learners will set their own goals, develop their own content, and create their own learning tasks. Finally, the fully autonomous learner will move beyond the formal learning arrangement, whether this be a classroom, a self-access centre or one-to-one tutorial, continuing to create their own learning materials from the resources that exist in the community without the support that a learning arrangement involves.” (Benson and Voller, 1997: 194-195)

These steps can be integrated in the teaching of any pedagogical materials. The strategy dimension can be added to conventional pedagogical materials by any of the people implementing programmes or using the materials regardless of how conventional these may be.

Teachers should help students transcend the classroom and make connections between the content of the classroom and the real world. It is by using in everyday life what they have learnt in the classroom that the learners start to become truly autonomous. However, as David Nunan (1997: 201) claims, “fully autonomous learners are a rarity and encouraging learners to move towards autonomy is the best done inside the language classroom.” He highlights the two types of goals that should be incorporated into the language classroom curriculum: “language content goals” and “learning process goals” and disapproves of any attempt to have separate lessons developed to learner strategy training.

Nowadays, there is a large amount of various language learning materials available throughout the world. However, foreign language learners seem to have difficulties when it comes to make use of them. It is even harder for them to take any action when the need for the target language is rather remote because it leads to low immediate motivation to learn. To bring these resources into attention and show learners how to take advantage of them, Stephen M. Ryan, as presented by Benson and Voller (1997: 223), conducted an experiment in Japan which consisted of a course whose goal was to enable the students to pursue their English studies without the aid of a teacher. The principles covered by Stephen M. Ryan during the course, and which would help a learner towards gaining learning autonomy, are the following:

- *“enjoyment and interest are important criteria in selecting resources;*
- *When dealing with graded material, an 80 per cent mastery of one level is sufficient cause to move to the next level;*

- *With ungraded material, completion of the task rather than full comprehension of the text should be the measure of success;*
- *When dealing with a text that uses difficult language to deal with a difficult topic, find a way to acquaint yourself with either the topic or the language before tackling the text;*
- *Prediction is an essential part of the reading/listening process;*
- *Being understood when writing/speaking is usually more important than being formally correct.”*

The act of learning a language must be a personal act to be effective. No one can learn something for the learner, they can only help themselves by providing the necessary tools to manage their learning. Results are obtained through a complex organization of materials, lessons, exercises, tests and, even if traditionally the teacher is responsible for setting up this organization, it has been proved the effectiveness of including the learners in this decision-making process about their learning and the management of it. This effectiveness has been related to the close relationship between learner autonomy and motivation. With students taking on responsibility of their own learning process motivation level raises because these learners feel that the success or the failure of their endeavours is only a consequence of their own work and effort. Language learning and teaching should contribute to the achievement of wider educational aims. The key competence of learning how to learn sustains an educational process which creates independent individuals who are able to achieve a certain level of autonomy in the classroom, think for themselves, but most importantly, acquire necessary lifelong skills.

Bibliography

- Benson Phil, Peter Voller. (1997) *Autonomy and Independence in Language Learning*. London & New York: Longman.
- Deci, Edward L., Richard M. Ryan. (1985) *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. Rochester, New York: University of Rochester.
- Lamb Terry, Hayo Reinders (eds.). (2008) *Learner and Teacher Autonomy. Concepts, Realities and Responses*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamin's Publishing Co.
- Little D. (1991) *Learner Autonomy: Definitions, Issues and Problems*. Dublin: Authentik.
- Little D. (2004) "Learner Autonomy, Teacher Autonomy and the European Language Portfolio". UNTELE, Université de Compiègne.
- Nunan, David. (1997) "Designing and Adopting Materials to Encourage Learner Autonomy". *Autonomy and Independence in Language Learning*. Benson and Voller (eds.), Harlow: Addison Wesley Longman Ltd..
- Scharle, Agota, Anita Szabo. (2000) *Learner Autonomy – A Guide to Developing Learner Responsibility*. Cambridge University Press.

UN DEMERS DIDACTIC CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE

*Profesor pentru învățământ primar Ana Anton
Liceul „Carol I”, orașul Plopeni, Județul Prahova*

Centrarea învățământului pe competențe cheie activează zonele de atitudini și comportamente, punând în valoare potențialul elevilor, precum și dorința lor de a se implica în activități de învățare, de rezolvare de probleme, de experimentare, de observare, de planificare a unor activități, de diseminare etc.

Voi puncta câteva activități de învățare dintr-un demers didactic centrat pe competențe cheie, la Comunicare în limba română, pentru clasa I.

Clasa I

Disciplina: Comunicare în Limba Română

Unitatea de învățare: „Toamna, în lumea plantelor”

Subiect: „Spectacolul vitaminelor” – sunetul și litera „a”

COMPETENȚA	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
Sensibilizare și exprimare culturală	- Elevii vor interpreta cântecul „Legume și fructe”
Competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii (B)	- Identificarea fructelor și legumelor care se coc în anotimpul toamna din cântecul interpretat.
Comunicare în limbi străine	- Rostirea fructelor și legumelor în limba română și în limba engleză, precum și a sunetului inițial al acestora.
Competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii (B)	- Precizarea beneficiilor consumului de fructe și legume.
Comunicare în limba maternă	- Formularea de propoziții despre fructele și legumele de toamnă identificate în cântec; - Stabilirea numărului de cuvinte din propozițiile alcătuite; - Exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe, a silabelor în sunete, a poziției sunetului „a”; - Realizarea schemelor grafice.
A învăța să înveți	- Concurs individual: Elevii vor scrie nume de fructe și de legume. Vor sublinia litera „a” — Câștigă elevul care

	a scris mai multe cuvinte și care a identificat sunetul „a”, într-un timp dat.
Spirit de inițiativă sau antreprenoriat	* Micii afaceriști – „Standul cu fructe și cu legume” - Directorul compartimentului de marketing va fi elevul care a câștigat concursul și va alege numele afacerii. Elevii vor face propuneri.
Competențe sociale sau civice	* „Compartimentul de marketing” – elevii vor lucra pe grupe interacționând, colaborând, oferindu-și ajutorul reciproc.
Comunicare în limba maternă	- I grupă - realizarea reclamei afacerii, pliantelor; - a II-a grupă: crearea unor rețete de suc, salată de fructe/de legume, cu precizarea numărului de fructe/legume necesare/bucăți.
Competența digitală	Cu ajutorul telefoanelor sau tabletelor vor descoperi fructele și legumele ce le vor folosi în rețete: „Jocul fructelor și legumelor” realizat în wordwall.
Sensibilizare și exprimare culturală	- a III-a grupă va face „designul” afacerii
Competențe matematice (A) și competențe de bază în științe și tehnologii (B)	* „Compartimentul financiar - contabil”: „Contabilii” stabilesc prețul sucului, salatei de fructe/de legume, în funcție de cantitățile prevăzute în rețete.
Comunicare în limba maternă	Se vor citi rețetele.
Competențe digitale	Joc online „Reguli de igienă”
Sensibilizare și exprimare culturală	Elevii vor interpreta sceneta „Spectacolul vitaminelor”.

Exemplele pot continua, iar un cadru didactic competent poate da culoare unei lecții centrată pe competențe cheie, captând, cu succes, interesul copiilor pe tot parcursul activității.

BIBLIOGRAFIE:

*** Metodologia privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar – planuri-cadru de învățământ și programe școlare, (aprobată prin ordinul ministrului educației naționale nr. 3593/ 18.06.2014). Disponibilă la adresa <http://www.ise.ro/metodologie-privind-elaborarea-si-aprobarea-curriculumului-scolar> (accesată în 10 ianuarie 2019);

*** Planuri-cadru de învățământ pentru învățământul primar, aprobate prin OMEN nr. 3371/12.03.2013. Disponibile la adresa <http://programe.ise.ro/Actuale.aspx> (accesate în 10 ianuarie 2019);

*** <https://www.educred.ro/>

VALORIFICAREA COMPETENȚELOR-CHEIE PRIN DISCIPLINELE OPȚIONALE

*Profesor învățământ primar Crinela Grigorescu
Profesor învățământ primar Constanța Marin
Școala Gimnazială Nr. 84, București*

Curriculum-ul Național oferă posibilitatea conceperii unor trasee curriculare diferențiate și personalizate, această posibilitate concretizându-se în raportul dintre „curriculum nucleu” sau obligatoriu și cel „la decizia școlii”. Curriculum-ul la decizia școlii oferă o gamă largă de posibilități adaptate cerințelor elevilor: orientarea învățării spre formarea de capacități cognitive, acționale și atitudini; flexibilizarea ofertei de învățare venită dinspre școală (structurarea unui învățământ pentru fiecare, centrat pe elev); adaptarea conținuturilor învățării la realitatea cotidiană și la preocupările, interesele și atitudinile elevului; posibilitatea realizării unor parcursuri școlare individualizate, motivante pentru elevi, orientate spre inovație și împlinire personală.

În acest context, am decis împreună cu clasa de elevi pe care o îndrum să inițiez un opțional de teatru de păpuși, numit „Păpușile pe scenă”, care a avut drept efect înființarea trupei de păpușari ai clasei, trupă care a oferit multă bucurie elevilor școlii prin spectacolele prezentate și care a participat cu succes la multe concursuri.

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Nr. 84, București

Clasa: a III-a B

Denumirea opționalului: „Păpușile pe scenă” – teatru de păpuși

Perioada derulării: 1 an școlar

Argument

Jocul, ca activitate reprezentativă a vârstei copilăriei, este modalitatea copilului de a cunoaște și a explora lumea înconjurătoare, de a asimila comportamente necesare în viața de adult, învățarea prin joc fiind potrivită particularităților psihice ale vârstei. Disponibilitatea copiilor de a se identifica cu personaje din diverse creații literare, de a-și imagina cum ar fi să fie un personaj sau altul, bucuria lor de a se exterioriza prin prisma acestor personaje și de a fi altcineva decât ceea ce sunt în viața cotidiană, îi fac pe copii să fie actorii perfecți, deschiși și voluntari ai teatrului, în general, și ai teatrului de păpuși, în special.

Mănuirea păpușilor, prietenii muți părtași la bucuriile și tristețile vârstei copilăriei, ca joc de rol, este adorată de copii. Teatrul de păpuși clădește pentru ei o lume în care aceștia se simt minunați și trăiesc cu bucurie, transpunându-i în scene accesibile cu personaje familiare, care vin doar în alte ipostaze și alte înfățișări. Personajele-păpuși, care seamănă foarte mult cu jucăriile lor, îi ajută în

relaționare, copiii putând să le însuflețească, să le dea viață și în felul acesta virtuțile teatrului de păpuși trec din sfera cognitivului în cea a moralului, prin formarea unor trăsături de caracter, de comportament moral, a unor sentimente legate de situațiile de viață prezentate care au întotdeauna caracter moralizator. Sfera esteticului este accentuată prin aprecierea artei de către copii, aceștia descoperind câtă muncă înglobează aceasta și câtă sensibilitate și complexitate ascund cei care o creează. Funcția de comunicare, expresivă, de construcție și de creație accentuează caracterul educativ al teatrului de păpuși.

Având la îndemână forța acestor argumente, se poate iniția un opțional de teatru de păpuși sub genericul „Păpușile pe scenă”, disciplină opțională integratoare a mai multor arii curriculare: Limbă și comunicare, Om și societate, Arte, Tehnologii.

Scop: dezvoltarea creativității elevului la capacitatea sa maximă, a gustului estetic, a deprinderilor morale, a sentimentelor și atitudinilor cu caracter moral și estetic.

Obiective generale:

- dezvoltarea capacităților de comunicare;
- dezvoltarea capacităților creatoare, de interpretare de roluri specifice unor personaje;
- confecționarea prin efort propriu a păpușilor, decorurilor, paravanului necesare în montarea spectacolului;
- însușirea unor termeni de specialitate care denumesc părți componente ale păpușilor și decorurilor;
- formarea și dezvoltarea deprinderii tehnicilor de mânăuire a păpușilor și a decorurilor specifice unui teatru de păpuși.

Competențe generale:

1. Receptarea și exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
2. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană și manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic
3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării
4. Realizarea de creații funcționale și estetice folosind materiale și tehnici adecvate

Corelarea competențelor generale cu competențele specifice și exemple de activități de învățare:

1. Receptarea și exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe specifice	Activități de învățare
1.1. Manifestarea curiozității și familiarizarea cu universul teatrului de păpuși	-vizitarea unui teatru de păpuși; -discuții cu angajații unui teatru de păpuși; -vizionarea unor piese de teatru de păpuși;

	-asumarea unor atribuțiuni care țin de munca într-un teatru de păpuși.
1.2. Manifestarea disponibilității pentru interpretarea de roluri, în manieră adecvată, dictate de specificul personajelor	<p>-citirea expresivă a unui text, recitarea expresivă a unei poezii;</p> <p>-realizarea unor dialoguri improvizate pe anumite teme și în situații determinate;</p> <p>-imitarea unor zgomote din natură, a unor voci de oameni sau animale;</p> <p>-exerciții-joc de creație literară-inventarea unor povești și dramatizarea lor;</p> <p>-interpretarea rolurilor din piesa care va fi pusă în scenă, potrivit specificului și facturii fiecărui personaj;</p> <p>-citirea scenariului, aprofundarea acestuia prin exerciții de citire selectivă;</p> <p>-delimitarea fragmentelor logice (scene) ale textului;</p> <p>-evidențierea trăsăturilor fiecărui personaj prin jocuri de rol, mimă, simulare;</p> <p>-citiri pe roluri și interpretarea unui rol în mai multe variante, în manieră proprie;</p> <p>-pregătirea și susținerea unor probe pentru realizarea distribuției spectacolului (castingul).</p>

2. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană și manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic

2.1. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale unei persoane	<p>-recunoașterea, în situații diferite, a trăsăturilor unor personaje;</p> <p>-discutarea moralei unor fabule, a mesajelor morale desprinse din povești, scenete, fabule;</p> <p>-ilustrarea prin desen, pictură, modelaj a unor comportamente morale/imorale ale unor personaje.</p>
2.2. Explorarea unor norme morale care reglementează relațiile cu ceilalți	-utilizarea exemplelor (precum cele prezentate în povestiri, desene animate, fabule familiare elevilor, din viața reală) pentru ilustrarea unor norme morale;

	<p>-recunoașterea respectării/încălțării unor norme morale, pornind de la contexte familiare elevilor (de exemplu, prezentate în povești, fabule, desene animate familiare elevilor, comportamente ale copiilor și ale adulților);</p> <p>-exerciții de identificare a rolului normei morale ca model de acțiune.</p>
2.3. Recunoașterea și punerea în aplicare a unor comportamente moral-civice din viața de zi cu zi	<p>- exerciții de identificare a unor termeni care se referă la valori morale, pornind de la povești, fabule, desene animate;</p> <p>-identificarea unor valori morale, în situații imaginare sau reale (în fragmente din povești, cazuri prezentate de mass-media, experiențe familiare de viață);</p> <p>-exemplificarea unor comportamente moral-civice specifice vieții cotidiene pornind de la lecturi, fabule, desene animate, scenete;</p> <p>-jocuri de rol care pun în practică comportamente moral-civice în contexte familiare.</p>

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării

3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de lectura activă a unor povești, scenete, fabule, povestiri, basme și însoțite de dans	<p>-jocuri de mimare a unor atitudini corespunzătoare fragmentului citit/audiat;</p> <p>-joc de alegere a unor măști în funcție de expresivitatea și mesajul textului audiat/citit;</p> <p>-jocuri de exprimare mimică a reacției față de citirea, audierea sau vizionarea unor fragmente de texte însoțite și de dans;</p> <p>-jocuri de imitare a unor mișcări caracteristice animalelor pentru ilustrarea unui fragment literar/coregrafic.</p>
3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor fragmente din povești, fabule, desene animate asociate cu melodii improvizate	<p>-jocuri de mimare prin mișcare corporală/dans a unor povești scurte;</p> <p>-improvizarea unor melodii sau a unor fragmente melodice pe un ritm dat;</p>

	-exprimarea liberă, creativă, cu ajutorul sunetelor și mișcării, față de o stare emoțională, impresie etc.
--	--

4. Realizarea de creații funcționale și estetice folosind materiale și tehnici adecvate

4.1. Realizarea de produse unicat, personalizate și utilizabile, în urma desfășurării unor activități dominant manual, creative și ludice	<ul style="list-style-type: none"> -realizarea unor jucării din diferite materiale/deșeuri; -analiza specificului diferitelor tipuri de păpuși: Wayang, Bibabo, bilă, Muppets etc.; -croirea, asamblarea și finisarea unor păpuși de diferite tipuri; -imaginarea și figurarea unui spațiu (o scenă de teatru în miniatură); -schițarea și confecționarea unor măști cu teme din poezii, cântece, povestiri, festivaluri; -croirea, asamblarea și finisarea elementelor constitutive ale păpușilor și decorurilor; -schițarea și confecționarea costumelor pentru scenete și momente artistice.
4.2. Participarea la activități integrate în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică	<ul style="list-style-type: none"> -realizarea de obiecte și machete tematice; -schițarea și crearea de decoruri pentru punerea în scenă a unei piese de teatru de păpuși; -redarea poziției și a mersului păpușii în spatele paravanului; -„vorbirea” și gestică păpușii; -mânuirea decorurilor.

Conținuturile învățării

1. Învățăm despre păpușari

- Călătorie în lumea păpușilor (prezentarea celor mai cunoscute tipuri de păpuși; construirea unor păpuși din hârtie și carton)
- Intonarea unui text
- Sunetele și vocea. Imitația și improvizația artistică
- Realizarea unei păpuși de tip „bilă”

2. Scenariul piesei de teatru

- Familiarizarea cu conținutul piesei
- Identificarea și caracterizarea personajelor piesei

-Realizarea distribuției piesei (punerea în scenă)

-Castingul – concursul pentru distribuirea rolurilor

3. Învățăm să fim scenografi

-Păpușa Wayang

-Realizarea păpușilor care întruchipează ființe umane (confecționare, asamblare, finisare)

-Realizarea păpușilor care întruchipează animale și plante

-Realizarea decorurilor

4. Suntem păpușari adevărați

-Tehnica mânăririi păpușilor

-Tehnica mânăririi decorurilor

-Montarea spectacolului și premiera

-Prezentarea spectacolului în fața colegilor din alte clase (Preg.-a II-a și grădiniță)

Concordanța dintre obiective , conținuturi, activități și competențe de formare

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ

Nr. crt.	Unități de învățare	Comp. specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săpt.	Obs.
1.	Învățăm despre păpușari	1.1. 1.2. 4.1.	Călătorie în lumea păpușilor -vizitarea unui teatru de păpuși, vizionarea unui spectacol, întâlnire cu actori de teatru de păpuși pentru înțelegerea universului specific unui teatru de păpuși profesionist, a meseriilor întâlnite acolo; -prezentarea celor mai cunoscute tipuri de păpuși; -crearea unei păpuși de tip „bilă” Vocea – instrument de expresie teatrală; antrenarea acesteia	6	I – VI	

			<ul style="list-style-type: none"> -intonarea unui text; -improvizația artistică; -imitația. <p>Recapitulare</p> <p>Evaluare</p>			
2.	Scenariul unei piese de teatru de păpuși	1.2. 2.1. 2.2. 2.3. 3.1. 3.2. 4.2.	Structura piesei de teatru <ul style="list-style-type: none"> -familiarizarea cu conținutul piesei; -identificarea și caracterizarea personajelor piesei; Transpunerea scenică a unui scenariu <ul style="list-style-type: none"> -alegerea tehnicii de transpunere: artă dramatică sau arta animației; -realizarea distribuției și a repartizării celorlalte sarcini specific punerii în scenă a unui spectacol: regie, scenografie, confecționare decoruri, confecționare costume, recuzită, organizarea spectacolului; -castingul. Memorarea și transpunerea rolurilor Exersarea sarcinilor primite, repetițiile pe text Recapitulare Evaluare	8	VII - XIV	
3.	Învățăm să fim scenografi	3.1. 3.2. 4.1. 4.2.	Păpușa Wayang <ul style="list-style-type: none"> -realizarea păpușilor care întruchiează ființe umane; 	16	XV - XXX	

			-repetarea rolurilor, alternativ cu crearea păpușilor. Evaluare Realizarea păpușilor care întruchipează animale și plante Realizarea decorurilor, decorarea paravanului Repetarea rolurilor, alternativ cu celelalte acțiuni Evaluare			
4.	Suntem păpușari adevărați! (montarea spectacolului)	1.1. 1.2. 2.2. 2.3. 3.1. 3.2. 4.1. 4.2.	Tehnica mânăuirii păpușilor -mersul, vorbitul, gestică; -sincronizarea membrilor păpușari. Tehnica mânăuirii decorurilor Repetarea piesei cu păpușile Evaluare Premiera spectacolului Prezentarea spectacolului în fața colegilor din alte clase (Preg. – a II-a și grădiniță)	6	XXXI - XXXVI	

Modalități de evaluare

Observarea comportamentului elevilor

Probe orale

Probe practice: jocuri de rol, mimă, simulare; analiza produselor activității; exerciții-joc de improvizație și dicție

Autoevaluarea și interevaluarea

Expoziție de lucrări și desene

Prezentarea spectacolului

Standarde de performanță

1. Receptarea și exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

S1 – Interpretarea rolurilor piesei care va fi pusă în scenă potrivit trăsăturilor fiecărui personaj prin gestică, mimică, timbrul vocii, volum, mișcare scenică

2. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană și manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic

S2 – Identificarea rolului normei morale ca model de acțiune și punerea în aplicare a unor comportamente moral-civice în viața cotidiană

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării

S3 - Exprimarea liberă, creativă, cu ajutorul sunetelor și mișcării, pentru evidențierea mesajului transmis de piesa de teatru și pentru exteriorizarea trăirilor interioare ale personajelor

4. Realizarea de creații funcționale și estetice folosind materiale și tehnici adecvate

S4 – Realizarea cât mai atentă și mai aproape de realitate a diferitelor tipuri de păpuși

S5 – Stăpânirea tehnicii de mână a păpușilor și a decorurilor pentru realizarea unui spectacol de succes

Bibliografie

1. Bebu Ana, Cum să fac un teatru de păpuși, București, 2010, Editura Aramis
2. Leonte R., Ghidul opționalului – Teatrul de păpuși, 2009, Editura Rovimed Publishers
3. Mareș Toma, Copiii și teatrul lor de păpuși, București, 1985, Editura „Ion Creangă”
4. XXX, Micul actor, București, 1985, Editura „Ion Creangă”

A BETTER SYSTEM OF EDUCATION IN ROMANIA, BASED ON COMPETENCIES

*Profesor: Monica Felherț
Liceul Tehnologic Nr 1 Salonta, Bihor*

Romania has made great strides in improving its education system in recent years, but there is still a need for a better competencies system of education. In this essay, I will try to expose the benefits of such a system and the steps we, as teachers, can take to implement it. A competencies system of education is an approach that focuses on developing the skills and knowledge that students need to succeed in the workforce and their personal lives.

One benefit of a competencies system in education is that it would help to better prepare students for the demands of the modern workforce. In today's economy, employers are looking for workers who can provide a wide range of skills, including critical thinking, problem-solving, and communication. By focusing on these competencies in school, students would be better prepared to meet these demands and succeed in their careers. Another benefit of a competencies system in education is that it would help to reduce inequality. Nowadays, students from disadvantaged backgrounds often struggle to succeed in school because they lack the resources. By focusing on competencies rather than just knowledge, schools could help to level the playing field and give all students the tools they need to succeed. We can integrate competencies into the Romanian system of education in several ways. Here are some suggestions:

Develop a framework for competencies that students need to acquire in their academic and personal lives. Developing a framework for competencies in education can help schools and educators to design curricula and instructional strategies that support the development of these competencies. Proficiency levels describe the expected level of mastery for each competency at each grade level. These help educators design instructional strategies that support students in developing these competencies over time.

Assessment and monitoring are components of the competency framework. Educators should use formative and summative assessments to monitor student progress and provide feedback to students on their development of the identified competencies. Monitoring progress can help educators to identify areas where students need additional support and adjust instructional strategies as needed.

Integrate competencies into the curriculum: Once the framework is in place, schools could begin integrating competencies into the curriculum, such as mathematics, science, and language arts. In mathematics, for example, students can be taught problem-solving skills and the application of math in real-world scenarios. Science courses should emphasize critical thinking, hypothesis testing,

and data analysis, while language arts courses can focus on communication, writing, and media literacy. Moreover, we can teach competencies through interdisciplinary approaches. For example, projects could focus on real-world scenarios that require critical thinking, problem-solving, communication, and collaboration skills. This approach can help students develop a deep understanding of the interrelatedness of different subjects and how to apply them to real-world challenges.

Offer professional development for teachers: Professional development is essential to help them stay up-to-date with the latest trends and research in education, improve their teaching skills, and enhance their ability to support their students' learning. Here are some professional development opportunities that can benefit teachers:

Workshops and conferences: Attending workshops can expose teachers to new teaching strategies, educational technologies, and research-based practices. These meetings help teachers to meet other professionals in their field and learn from their experiences.

Online courses and webinars: Online courses and webinars offer teachers the flexibility to learn at their own pace.

Professional learning communities: Teachers can form professional learning communities (PLCs) with their colleagues to share ideas, collaborate on projects, and provide feedback on each other's teaching.

Coaching and mentoring: Coaching and mentoring programs can provide one-on-one support to teachers, helping them to identify areas for growth and development, set goals, and receive feedback on their teaching practices.

Action research: Teachers can conduct action research in their classrooms, using data and feedback to identify areas for improvement and implement changes to their teaching practices. These can be valuable professional development opportunity, as it allows teachers to take ownership of their learning and development.

Professional reading and reflection: Encouraging teachers to read professional literature and reflect on their practice can also be an effective form of professional development. These can help teachers to stay current with the latest research and best practice and continually refine their teaching strategies.

Encourage interdisciplinary learning: Interdisciplinary learning can help students make connections between different subjects and develop critical thinking skills, problem-solving abilities, and a deeper understanding of complex issues. Here are some ways to encourage interdisciplinary learning in education.

Integrate subject areas: Teachers can collaborate to integrate subject areas and develop lessons that address multiple disciplines. For example, a science teacher and an English teacher could collaborate on a project in both scientific research and writing skills.

Use real-world problems: For example, a project on sustainability could incorporate science, math, social studies, and language arts to explore the environmental, economic, and social aspects of sustainability.

Create interdisciplinary courses that combine multiple subject areas to provide students with a more comprehensive educational experience. A subject on climate change could combine science, social studies, and language arts to explore scientific, economic, and political aspects of climate change.

Use technology: Technology can provide opportunities for interdisciplinary learning, such as online resources that combine videos, simulations, and other interactive tools from multiple subject areas. Teachers can also use technology to create interdisciplinary projects that incorporate digital media and other online resources.

Encourage student choice: Giving students the freedom to choose their projects and explore their interests can help them make interdisciplinary connections and develop a deeper understanding of complex issues. Teachers can provide guidance, allowing students to take ownership of their learning.

Assess competencies: Assessing competencies in education is essential to determine whether students are meeting the expected learning outcomes and identify areas where they may need additional support or guidance. Here are some methods for assessing competencies in education. Performance-based assessments require students to apply their knowledge and skills to real-world tasks or scenarios. These assessments can provide insight into how students can apply their learning in real-world situations and identify areas where they may need additional support or guidance.

Rubrics: Rubrics are assessment tools that provide clear criteria for evaluating student work. They can assess competencies, including critical thinking, problem-solving, and communication skills. Rubrics can provide students with clear expectations for their work and help to ensure that assessments are objective and consistent.

Portfolios: Portfolios demonstrate students' progress and development over time. Portfolios assess competencies such as writing, research, and critical thinking. It also helps to identify areas where they may need additional support or guidance.

Formative assessments: Formative assessments provide feedback to students during the learning process. Formative assessments can include quizzes, discussions, and other activities that provide immediate feedback to students.

Standardized tests: Standardized assessments are administered to large groups of students to measure their performance against standardized criteria. These tests can provide a snapshot of student performance, but at the same time, they may not provide a comprehensive picture of a student's competencies.

Observations can provide insight into a student's level of engagement, participation, and critical thinking skills.

Invest in resources: Investing in resources in education is crucial for providing high-quality learning experiences for students. Here are some ways to invest in resources in education:

Facilities: Providing safe, modern facilities can enhance the learning experience for students.

Professional development: Investing in professional development opportunities for teachers can improve their teaching practices and keep them up-to-date on the latest teaching methods and educational resources. These can include providing training on new technology, workshops on best teaching practices, and opportunities to attend conferences.

Learning materials: Investing in high-quality learning materials such as textbooks, workbooks, and other educational resources can enhance the learning experience for students.

Support staff: Providing support staff such as counselors, social workers, and academic advisors can provide students with additional support to help them succeed. These professionals provide students with guidance on academic and personal issues and can help connect them with resources to address their needs.

Enrichment activities: Providing opportunities for students to participate in extracurricular activities such as music, sports, and clubs can enhance their learning experiences and provide opportunities for social and emotional growth.

Community partnerships: Partnering with community organizations can provide additional resources, such as volunteer support, access to community resources, and opportunities for students to engage with community issues. These partnerships can provide opportunities for students to develop real-world skills and experiences.

In conclusion, integrating competencies into the Romanian education system can help better prepare students for the demands of the modern workforce, reduce inequality in education, and improve the quality of education in Romania. By creating a framework for competencies, integrating them into the curriculum, offering professional development for teachers, encouraging interdisciplinary learning, assessing competencies, and investing in resources, the Romanian education system can become a leader in this domain.

Bibliography

- Achieve, Inc. “21st Century Skills: The Challenges Ahead.” Achieve, n.d., www.achieve.org/21st-century-skills-challenges-ahead
- Campbell, Monica. “What Are 21st Century Skills in Education?” Education Week, 2 Apr. 2020, www.edweek.org/teaching-learning/what-are-21st-century-skills-in-education/2020/04.
- City, Jennifer. “What Is the Importance of 21st Century Skills in Education?” Top Hat, 20 Apr. 2020, www.tophat.com/blog/21st-century-skills-importance-education/.
- Nestor, Michelle. “The Role of Parents in 21st Century Education.” Education Week, 8 Apr. 2020, www.edweek.org/teaching-learning/the-role-of-parents-in
- <https://www.winginstitute.org/quality-teachers-compentencies>
- <https://logiclike.com/en/blog/21st-century-skills>
- <https://www.edtechreview.in/trends-insights/insights/role-of-parents-in-21st-century-learning/>

COMPETENȚA - CHEIE SPRE VIITOR

*Profesor învățământ preșcolar Alina Ileana Deac
Grădinița nr. 62, Sector 4, București*

Școala românească se află de peste 30 de ani într-o perpetuă și consecventă schimbare, reflectată la nivelul tuturor departamentelor, nivelurilor și principiilor de calitate. Scopul primordial al acestor schimbări ce privesc educația per ansamblul ei rezidă în necesitatea formării unei societăți mature, responsabile, pregătite pentru a se alinia la standardele europene. Dezvoltarea multilaterală a unei societăți se află în raport de dependență cu dezvoltarea calității în educație și a educației per ansamblu. Deși aparent identici, cei doi termeni sunt în fapt, complementari. Calitatea în educație cuprinde ansamblul de acțiuni ce stau la baza furnizării actului educațional: legislație, curriculum, programă școlară, instrumente de lucru, manuale școlare, precum și la resursa umană implicată în actul de predare și conducere. În schimb, calitatea educației face referire la produsul obținut în urma proiectării și realizării actului de predare, și anume la ansamblul de cunoștințe, priceperi, deprinderi și competențe pe care le dobândește elevul pe parcursul și la finalul unui ciclu școlar.

Un învățământ de calitate presupune o îmbinare optimă între cele două categorii - proces și produs, pe termen lung, în acord cu cerințele societății actuale, la nivel mondial. Calitatea se definește ca gradul de satisfacție pe care îl atinge eficacitatea ofertei educaționale specifice sistemului de învățământ, prin atingerea standardelor impuse la nivel național, respectiv internațional. Nu putem vorbi de calitate în educație fără a ne referi la cei trei factori direct implicați în realizarea și implementarea ei: profesori și elevi, sistem și societate. Fiecare factor implicat direct sau indirect furnizează anumite așteptări și valori la nivelul cărora calitatea în educație trebuie să se ridice, punând accent pe actul de predare - învățare - evaluare, produsul învățării, rezultatele obținute de elevi, formarea cadrelor didactice, gradul de reziliență al acestora, și mai ales, alinierea promovabilității pe domenii la piața muncii și nevoile actuale ale societății.

Educația din România reprezintă o imensă provocare. Iar această provocare se manifestă zilnic, de la cel mai mic la cel mai mare, într-un perpetuum mobile circular și amețitor, din care reușește să coboare zâmbind și pregătit cel mai tenace și mai adaptabil. Căci educația la timpul prezent se află în strânsă legătură cu gradul de adaptabilitate al tuturor celor ce face parte din ea. Procesul educativ european se dorește a fi un mix perfect de teorie și practică, de cultură tradițională și modernă, de abilități și deprinderi, „incluziune socială și cetățenie activă”⁴ menite să transforme puiul de om într-un adult responsabil, motivat, stimulat, respectat și integrat în societatea contemporană, aflată și ea într-o permanentă schimbare.

---

⁴ <https://education.ec.europa.eu/ro/education-levels/school-education/key-competences-and-basic-skills>

Și atunci care este cheia care poate să deschidă toate ușile transformării umane pentru a face față cu succes mâine cu ceea ce ai cules azi? Evident, asimilarea de competențe cheie și de bază de către fiecare individ, pentru a putea obține împlinirea personală și profesională și integrarea activă în societate. În acest sens, sunt binecunoscute demersurile Consiliului European (2006) în ceea ce privește promovarea competențelor cheie⁵ la nivelul sistemului educațional din țările europene: alfabetizarea, multilingvismul, competențele matematice, digitale și tehnologice, interpersonale, competențe civice și sociale, spiritul antreprenorial și culturalitatea. Asimilarea de competențe cheie vizează învățarea pe tot parcursul vieții, iar debutul acesteia se regăsește în România, începând cu anul 2019, de la debutul vieții, prin integrarea curriculară a educației antepreșcolare cu cea preșcolară. Deși poate este mult spus, asimilare de competențe la vârste fragede, Curriculum pentru educație timpurie (0-6 ani) centrează procesul instructiv educativ pe cinci domenii de dezvoltare⁶ premisele pe baza cărora se vor forma competențele cheie de mai târziu: dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale, dezvoltarea socio - emoțională, capacități și atitudini de învățare, dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii și dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii. Fiecare competență cheie sau domeniu de dezvoltare cuprinde un ansamblu de cunoștințe, deprinderi și atitudini ce asigură progresul elevului, în ritm propriu și personalizat, prin centrarea actului didactic asupra acestuia.

Predarea, învățarea și evaluarea interrelaționează cei doi actori principali ai scenei educației și condiționează calitatea acesteia. Fiecare schimbare la nivelul unuia dintre actori (elev - profesor) determină schimbare la nivelul celuilalt. De aceea, orice decizie luată la nivelul sistemului educațional, impactează profesorul și are influență majoră asupra gradului de asimilare a competențelor cheie de către elev. Orice decizie a profesorului are impact direct asupra elevului și orice decizie a elevului poate schimba profesorul.

Sistemul educațional este centrat pe competențele cheie, cel puțin la nivel teoretic, ar fi minunat dacă acest principiu ar fi respectat în practică de fiecare profesor. Astfel, fiecare elev și-ar primi cheia care i-ar deschide ușa spre un viitor de succes.

---

⁵ <https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/key-competences?>

⁶ Curriculum pentru educație timpurie, MEN, 2019, București

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE

*Prof. Dumitrescu Lucica
Liceul de Arte „Margareta Sterian”, Buzau*

În urma integrării europene a României, una din direcțiile fundamentale ale redefinirii învățământului românesc o constituie dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, formarea personalității autonome și a creativității, prin diversificarea și optimizarea activității educative extracurriculare și extrașcolare, de mare impact asupra elevilor, cadrelor didactice și comunității locale.

Noile demersuri educaționale redimensionează atât statutul cât și sarcinile cadrelor didactice, care trebuie să devină manageri de educație, prin intermediul unor proiecte/programe educative operaționale, adecvate ethos-ului unității școlare și orizontului de așteptare al comunității locale, proiecte/programe desfășurate pe baza unor convenții/contracte de parteneriat. Prin structură, obiective și conținut, educația trebuie să răspundă neconținut exigențelor cerute de evoluția realității naționale și internaționale. Semnificația și eficiența actului educativ sunt date de disponibilitatea educației de adaptare și autoreglare față de cerințele tot mai numeroase ale spațiului social. Școala trebuie să se afle în dialog autentic și permanent cu societatea, străduindu-se să realizeze punți de legătură între nevoile educaționale, resursele/disponibilitățile intelectuale ale copiilor / tinerilor și perspectivele de dezvoltare economică a societății. În acest sens, colaborarea dintre elevii diferitelor școli nu este un proces spontan, ci este o activitate organizată, susținută, conștientă, direcționată spre problemele educative ale tinerei generații.

Cultivarea capacității creatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane, chiar dacă au existat și poziții sceptice care au susținut că învățământul actual nu contribuie la dezvoltarea creativității, observându-se că el cultivă, mai ales, disciplina, conformismul, incompatibile cu climatul de libertate favorabil imaginației creatoare. Creativitatea este un complex de însușiri și aptitudini psihice care, în condiții favorabile, generează produse noi și valoroase pentru societate. Școala trebuie să stimuleze exprimarea potențialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze inițiativele lui, ingeniozitatea și curiozitatea, să favorizeze stabilirea unor relații care să nu exagereze prin autoritate, să ofere ocazii elevului de a lua singur decizii și să stimuleze încrederea în sine, într-o atmosferă de comunicare liberă. Activitățile școlare, chiar dacă urmăresc însușirea de către elevi a unor cunoștințe temeinice, a unor priceperi și deprinderi, implicând în ansamblu o concepție științifică despre lume și viață și chiar dacă duc la formarea și dezvoltarea unei personalități creatoare, nu pot răspunde suficient dorinței de cunoaștere și de creație - însușiri caracteristice copiilor.

Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ impun imbinarea activității școlare cu activități extracurriculare ce au numeroase valențe formative. Desfășurarea activităților școlare și extrașcolare permite și manifestarea creativității de grup, a relațiilor creative. În acest cadru și educatorul își poate afirma spiritul novator, creativitatea didactică.

Activitățile extracurriculare sunt activități complementare activității de învățare realizată la clasă, urmăresc lărgirea și adâncirea informației, cultivă interesul pentru diferite ramuri ale științei, atrag individul la viața socială, la folosirea timpului liber într-un mod plăcut și util, orientează elevii către activități utile care să întregescă educația școlară, contribuind la formarea personalității. De aceea, școala trebuie să fie deschisă spre acest tip de activitate care îmbracă cele mai variate forme. Aceste activități sunt apreciate de către copii și de către factorii educaționali în măsura în care îndeplinesc niste condiții :

- urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ ;
- valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor ;
- organizează timpul liber într-o manieră placută, relaxantă ;
- formele de organizare ale acestor activități au caracter recreativ, dar urmăresc un scop educativ ;
- au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup , creează un sentiment de siguranță și încredere.

Întregul complex al activităților extrașcolare organizate în școală sau în afara școlii, sub atenta și priceputa îndrumare a dascălilor, aduc o importantă contribuție la formarea și educarea elevilor, în modelarea sufletelor acestora, are profunde implicații în viața spirituală și educativă a comunității. Aceste activități întregesc activitatea educativă a școlii, aducând un surplus informațional elevilor și completând condițiile concrete ale educației acestora. Astfel, experiența de învățare non-formală și informală întregeste, completează și lărgeste experiența de învățare formală. Elevii devin capabili să înțeleagă lumea în care trăiesc și să o transforme, să se cunoască pe sine și să se transforme, să recepteze și să transmită mesaje, exprimându-și gândurile și sentimentele fie prin comunicare verbală, utilizând un limbaj bogat și nuanțat, fie prin creație plastică. Ilustrând realitățile vieții lor cotidiene, activitățile specifice școlii, familiei și comunității din care fac parte, variatele forme de exprimare ale copiilor, dobândesc atât rol formativ cât și informativ. Rezultatul actului lor creator devine astfel cartea lor de vizită, dar și a școlii în care învață.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creator în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica, în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed- back pozitiv.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița coord. , (2008), Psihologie școlara, Ed.Polirom, Iași
- 2.Manolache, Anghel-coord. general (1979), Dicționar de pedagogie, Ed. Didactică și Pedagogică, București
- 3.Ștefan, Mircea (2006),Lexicon pedagogic, Ed. Aramis, București
- 4.Revista învățământ primar nr. 4 din 1998, Contribuția activităților extrașcolare în optimizarea procesului de învățământ

ACTUALA PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU GIMNAZIU ȘI ROLUL MANUALULUI DIGITAL ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR-CHEIE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

*Profesor Foarfecă Liliana
Școala Gimnazială Alexandru Vlahuță, Focșani*

Programa școlară este al doilea document important, după planul de învățământ, elaborat de Ministerul Educației Naționale, reprezentând o detaliere a acestuia din urmă ce se particularizează în funcție de obiectul de învățământ disociat pe ani de studiu. Denumită, în trecut, programă analitică și, în prezent, „curriculum scris”⁷, programa școlară „are deopotrivă un caracter orientativ și, în parte, obligatoriu pentru fiecare disciplină școlară”⁸. Ca document oficial, recunoscut la nivel național, programa are o structură fixă pentru obiectul de studiu, ce nu permite schimbări din partea persoanelor ce activează în învățământ. Respectarea conținuturilor se face întocmai, atâta timp cât programa este în vigoare și nu intervine o altă modificare impusă de Minister. De asemenea, programa poate fi considerată un ghid al educației sistematice, permițând profesorului să aleagă unul dintre manualele alternative apărute în oferta educațională, a cărui abordare didactică se corelează cu structura acestui instrument curricular .

La baza oricărei programe școlare se află câteva deziderate care asigură funcționalitatea, aplicabilitatea și eficiența conținuturilor de învățare din cadrul disciplinei de învățământ avute în vedere. Unul dintre aceste premise vizează enunțarea într-un mod didactic a conținuturilor informaționale, având ca finalitate formarea unor capacități și atitudini ale elevilor. Un alt reper esențial care contribuie la conceperea acestui document este coerența pe verticală, în sensul „unor relații de racordare și continuitate de la un ciclu la altul”⁹ și pe orizontală, în direcția „unor conexiuni în cadrul aceleiași arii curriculare sau între arii curriculare diferite”¹⁰. În ceea ce privește persoana abilitată care poate studia, analiza și consulta o programă școlară poate fi atât autorul manualelor școlare, cât și cadrul didactic. În primul caz, cei care alcătuiesc și coordonează un manual vor concepe materialul didactic prin raportare la programa școlară, dintr-o perspectivă subiectivă, având posibilitatea să aleagă anumite lecții corelate cu unitățile de învățare. În al doilea caz, cadrul didactic

---

⁷Bogdan Balan, Ștefan Boncu, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, București, Editura Polirom, 2005, p.115;

⁸Vistian Goia, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002, p.25;

⁹Corneliu Crăciun, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Deva, Editura Emia, 2004, p.7;

¹⁰Ibidem;

deține avantajul de a putea opta pentru manualul potrivit, selectându-l cu obiectivitate din gama variată a acestora, având în spate o experiență didactică suficientă pentru a anticipa progresul școlar.

Programa școlară de limba și literatura română pentru ciclul gimnazial, în varianta actuală, a fost implementată la ordinul ministrului educației naționale, fiind publicată în Monitorul Oficial din 28.02.2017. Este o dată relativ recentă, care propune o schimbare de paradigmă a programei școlare odata cu introducerea masivă a tehnologiilor informaționale și de comunicare în școală. Softurile educaționale, platformele de educație online, aplicații educative Web, manualele digitale reprezintă provocări ale sistemului de învățământ românesc ce se adaptează unei societăți surprinse în plină eră ascensională. Această reactualizare și restructurare a conținuturilor vine după o perioadă semnificativă de 8 ani, ceea ce înseamnă că procesul de învățământ este unul dinamic, adaptabil contextului psiho-social, sincronizându-se, într-o mare măsură, cu spațiul cultural european.

Structura programei școlare este complexă și completă, riguros și atent concepută, din punct de vedere informațional, didactic și metodic. Așadar, componentele documentului sunt bine delimitate și sunt formulate clar, concis, coerent, conținuturile prezentate fiind susținute de exemplificări potrivite ale activităților de învățare. Elementele structurale sunt următoarele:

- Nota de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice
- Exemple de activități de învățare
- Conținuturi de învățare
- Sugestii metodologice
- Strategii didactice recomandate

Nota de prezentare este o parte introductivă ce prezintă succint domeniul materiei umaniste, precizând finalitățile, competențele-cheie și componentele acestei discipline. Obiectivul principal expus în debutul programei școlare vizează conturarea unei personalități complete, autonome și echilibrate a individului, acumulând un set de valori necesare evoluției sale personale. În acest sens, în programa școlară se stipulează următorul aspect:

„Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală.”¹¹

În vederea construirii unui profil general-valabil pentru absolventul de gimnaziu, programa precizează două competențe-cheie, care, ulterior, vor fi dezvoltate, concretizate și argumentate în corpul propriu-zis al documentului. Perioada celor 4 ani de studiu are în vedere o competență

---

¹¹<http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/01-Llimba%20si%20literatura%20%20romana%20materna.pdf>, p.2;

lingvistică („comunicarea în limba maternă¹²) și o competență afectiv-informațională („sensibilizare și exprimare culturală”¹³). Pentru dobândirea competenței lingvistice este necesară parcurgerea unor etape ale instruirii: căutarea informațiilor și asimilarea unor idei, opinii, sentimente deduse din textele literare, apoi filtrarea, adaptarea și exprimarea subiectivă a acestora în anumite contexte de comunicare orală sau scrisă și, în cele din urmă, interacțiunea în dialoguri proactive. Însușirea competenței afectiv-informaționale mizează pe o asumare a identității culturale și lingvistice, îndeplinite în urma unor activități educative: identificarea unor elemente ce aparțin patrimoniului cultural și universal, conceperea unor lucrări personale, creative ce exprimă un mesaj profund, implicarea în diferite proiecte educaționale sau evenimente de anvergură culturală într-un cadru formal sau nonformal.

Tot în secvența de uvertură a programei sunt precizate și detaliate componentele disciplinei limba și literatura română, într-o manieră integrată ce dovedește complementaritatea, contiguitatea și interdependența lor. La nivelul claselor V-VIII sunt trei componente esențiale: lingvistică, interrelaționară, estetică și culturală.

Componenta lingvistică este cea care corespunde științelor limbii, urmărind exprimarea corectă, conștientă și eficientă a limbii. Aceasta stabilește o relație eficientă între uz și normă, elevul fiind nevoit să respecte niște reguli ale limbii pentru a putea să comunice, să intre în dialog, să răspundă unor solicitări verbale. Se reglează, se implementează și se asumă în mod conștient aspectele normative ale limbii printr-o învățare dirijată, concentrică, sistematică. Prin această competență, elevul deține șansa de a se iniția și în alte domenii ale cunoașterii, pentru că instrumentul lingvistic este indispensabil comprehensiunii unor conținuturi instructiv-educative.

Componenta interrelaționară este asociată cu științele comunicării, vizând consolidarea unei laturi sociale a individului. Varianta orală a comunicării impune însușirea elementelor de retorică, dar și a unor aspecte comportamentale importante, menite să permită elevului integrarea într-un grup social. Așadar, limbajul verbalizat este dublat de limbajul trupului, fiecare elev reușind, la sfârșitul ciclului gimnazial, să exprime siguranță de sine, încredere, perspicacitate, strategie oratorică. De asemenea, este imperioasă o corectitudine, o coerență și o logică a discursului, componenta interrelaționară fiind completată de cea lingvistică.

Componenta estetică și culturală ține de literatură, determinând formarea integrală a individului, atât prin dobândirea unei baze culturale solide, cât și prin rafinarea gustului estetic. Dezvoltarea plăcerii pentru lectura națională și universală, extinderea universului cultural, conștientizarea altor realități posibile în afară de cea empirică, disocierea realității primare de

---

¹²Ibidem;

¹³Ibidem;

irealitate, corelarea celor două lumi prin similaritatea unor experiențe trăite de către elev, respectiv de către protagonistul unei opere literare, extragerea unui mesaj etic ce conține un adevăr general reprezintă câteva dintre notele definiției ale acestei competențe.

Enunțarea acestor competențe corelate cu cele trei domenii ale materiei dezvăluie interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea, în contextul în care limba și literatura română reprezintă un domeniu vast concretizat într-un orizont cultural deschis tuturor disciplinelor.

Nota de prezentare este urmată de enunțarea *competențelor generale*, care punctează capacități și atitudini specifice disciplinei de limba și literatura română. Aceste obiective-cadru stabilesc reperele celor trei domenii ale disciplinei, limbă, comunicare și literatură, și direcțiile de activare în procesul educațional. Sunt precizate următoarele 5 competențe generale:

„1.Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral

2.Receptarea textului scris de diverse tipuri

3.Redactarea textului scris de diverse tipuri

4.Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

5. Exprimarea identității lingvistice și cultural proprii în context național și internațional”¹⁴

Toate aceste competențe pot fi asociate domeniului limbii, pentru că au la bază formarea componentei lingvistice. Fie că este vorba despre o comunicare orală sau scrisă, elevul trebuie să respecte cu desăvârșire normele limbii pentru a putea recepta un anumit mesaj sau pentru a transmite, la rândul său, opinii, puncte de vedere, idei și sentimente. Însă, competența 4 este direcționată, exclusiv, către știința limbii, pretinzând din partea educatului să țină cont de corectitudinea, adecvarea și eficiența exprimării în anumite activități școlare și extrașcolare. Încălcarea acestor principii ale codului lingvistic va conduce către o exprimare ambiguă, fără finalitate, incoerentă și eronată prin săvârșirea unor greșeli de punctuație, ortografie și de exprimare. Așadar, elevul, care își însușește de la bun început aceste reguli ale limbii, se va adapta cu ușurință contextelor educaționale și va fi dispus să asimileze numeroase noțiuni ce-i consolidează substratul cultural.

Din competențele generale se dezvoltă *competențele specifice*, particularizându-se în rezultate ce sunt preconizate în urma parcurgerii materiei, de-a lungul anului școlar. Aceste obiective de referință vizează progresul școlar al elevului, prin formarea unor capacități și deprinderi, prin dobândirea unor noțiuni fundamentale, prin exersarea unor abilități și aptitudini.

La clasa a V-a, competența generală 4 se ramifică în 5 competențe specifice cărora le sunt asociate *exemple de activități de învățare*, cele din urma având un rol orientativ în predarea conținuturilor instructiv-educative. Acestea sunt următoarele:

---

¹⁴Ibidem, p.4;

„4.1 Utilizarea achizițiilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă a intențiilor comunicative

4.2 Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative

4.3 Monitorizarea propriei pronunții și scrieri și a pronunției și scrierii celorlalți, valorificând achizițiile fonetice de bază

4.4 Respectarea normelor ortografice și ortoepice în utilizarea structurilor fonetice, lexicale și sintactico-morfologice în interacțiunea verbală

4.5 Utilizarea competenței lingvistice în corelație cu gândirea logică/ analogică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții”¹⁵

Utilizarea, aplicarea, monitorizarea și respectarea sunt imperatiivele competențelor specifice ale componentei lingvistice, fără de care nu ar fi posibilă dezvoltarea gândirii logice, respectiv analogice în contextul respectării normelor limbii. Asumarea acestor competențe este foarte importantă, în condițiile în care învățarea se face toată viața, iar individul este într-o continuă evoluție culturală.

Referitor la activitățile de învățare, programa școlară oferă modalități concrete de desfășurare și organizare a activităților educative, implicând elevul în diferite tipuri de exerciții care îi solicită atenția, memoria, gândirea, motivația, afectivitatea, spiritul critic etc. Elevul îndeplinește sarcini diverse, antrenându-se în activități ludice, care vor fi cu atât mai atractive dacă acestea sunt realizate cu ajutorul Tehnologiilor de informație și comunicare. De exemplu, se propun exerciții de completare a cuvintelor într-un text lacunar, exerciții de identificare a unor forme corecte ale limbii, exerciții de utilizare corectă a normelor gramaticale în mesaje cu diferite teme, jocuri bazate pe confuzii fonetice, lexicale, sintactico-morfologice etc.

Conținuturile de învățare din programa școlară actuală se împart în cinci domenii: Comunicare orală, Lectură, Redactare, Elemente de construcție a comunicării, Elemente de interculturalitate. Cele particularizate pe domeniul limbii, care privesc tematica lucrării de cercetare, vizează nivelul 4, *Elemente de construcție a comunicării*. La clasa a V-a gramatica urmărește parcurgerea unor noțiuni fundamentale de sintaxă, accentuând părțile principale de propoziție (Subiectul și Predicatul) și propunând doar Atributul ca parte secundară de propoziție. Așadar, se studiază:

-*Predicatul verbal,*

-*Subiectul exprimat (simplu și multiplu), Acordul predicatului cu subiectul,*

-*Atributul.*

Pentru clasa a VI-a competența generală 4 se particularizează în competențe specifice, similare celor menționate în clasa a V-a, la care se mai adaugă și altele ce nuanțează formarea achizițiilor

---

¹⁵Ibidem, p. 6-7;

gramaticale. Primele două competențe (4.1 și 4.2) sunt valabile și pentru clasa a V-a și pentru clasa a VI-a, în rest acestea se schimbă, dovedindu-și gradul de aplicabilitate în ceea ce privește respectarea normelor gramaticale. Competențele sunt următoarele:

„4.3 Valorificarea achizițiilor fonetice de bază, în realizarea propriei pronunții și scrieri și pentru evaluarea pronunției și scrierii celorlalți, prin raportarea la normă, cu scopul corectării erorilor în comunicare

4.4 Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă

4.5 Redactarea unor texte, valorificând gândirea logică și competența lingvistică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții”¹⁶

Se presupune că în anul școlar anterior aspectele gramaticale au fost monitorizate și respectate cu strictețe conform unor instrumente abilitate, Dicționarul ortografic și ortoepic al limbii române, Dicționarul explicativ al limbii române și alte dicționare și gramatici ale Academiei, pentru ca în clasa a VI-a să se treacă la etapa valorificării acestor norme în texte redactate pe un anumit subiect.

Conținuturile limbii sunt actualizate prin lecții de recapitulare, dar se adaugă noțiuni noi în materie de Elemente de construcție a comunicării. Pentru sintaxa propoziției, se studiază:

-*Predicatul nominal; verbul copulativ a fi; numele predicativ. Acordul numelui predicativ*

-*Subiectul neexprimat (inclus, subînțeleas)*

-*Complementul. Complementul direct, indirect în dativ și complementul prepozițional; Circumstanțialul de mod, circumstanțialul de timp, circumstanțialul de loc.*

Pentru clasa a VII-a, competența 4 se ramifică în competențe ce impun un alt nivel de asimilare, înțelegere, consolidare și asumare a achizițiilor morfosintactice. Dintre acestea, se poate aminti competența specifică 4.4: „Raportarea conștientă la normă în exprimarea intenției de comunicare, din perspectivă morfosintactică, fonetică și lexicală”¹⁷. Interesante sunt activitățile propuse în dreptul competenței, impunând abilitatea elevului de a conștientiza efectele încălcării normelor de limbă, prin lucrul cu texte diferite: exerciții de reconstituire a unor texte traduse prin translator automat, făcând apel la cunoștințele proprii și la aspectele normative ale limbii. Pentru conținut, materia de clasa a VII-a se îmbogățește cu următoarele conținuturi:

-*Atributul (realizări prin adjectiv, substantiv, pronume, numeral, adverb)*

-*Circumstanțialul de cauză. Circumstanțialul de scop. Topica în propoziție. Norme de punctuație*

Clasa a VIII-a încheie ciclul gimnazial, iar programa școlară atinge punctul maximal al noțiunilor teoretice pe care ar trebui să le asimileze fiecare elev în parte. Competența generală 4

---

¹⁶Ibidem, p.11-12;

¹⁷Ibidem, p.16;

dezvoltă obiective de referință ce corespund particularităților de vârstă a elevilor de clasa a VIII-a. Această etapă a școlarizării pune bazele unei gândiri logice și analogice, când sunt activate procesele de analiză, sinteză, generalizare și abstractizare, menite să asigure învățarea continuă. Se rețin două dintre competențele specifice înscrise la acest nivel de învățământ:

„4.3 Analizarea elementelor de dinamică a limbii, prin utilizarea achizițiilor de sintaxă, morfologie, fonetică, lexic și semantică prin raportare la limbile moderne

4.4 Valorificarea relației dintre normă, abatere și uz în adecvarea strategiilor individuale de comunicare”¹⁸

La nivelul acestor competențe, se poate observa tendința transdisciplinară a programei școlare, în sensul în care limba română poate fi înțeleasă și prin analogie cu alte limbi străine, studiate la clasă. Această situație educațională impune elevului o gândire comparativă, analogică și disociativă, limba română rămânând instrumentul de bază cultural la care se raportează, indiferent de contextul comunicării, orice ființă educabilă. Relația dintre normă, abatere și uz reprezintă o problemă interesantă ce ține de subtilitatea limbii, de reglementări, reguli, excepții, situații permisibile etc.

Conținuturile de învățare se extind, de la sintaxa propoziției trecându-se la o sintaxă a frazei - *Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice: atributiva, completiva directă, completiva indirectă și prepozițională, circumstanțiala de loc, de timp, de mod, cauzala, finala*. Noțiunile de sintaxă a propoziției interesează în contextul unor expansiuni și contrageri, fenomene gramaticale ce pretind din partea elevului abilități temeinice de analiză sintactico-morfologică.

Așadar, conținuturile care vizează elementele de sintaxă la nivelul propoziției sunt concentrice, fiind expuse, în programa școlară, de la simplu la complex. În clasa a V-a se studiază predicatul verbal, subiectul exprimat și atributul, în clasa a VI-a se adaugă predicatul nominal, subiectul neexprimat și complementul necircumstanțial și circumstanțial, iar în clasa a VII-a se revine la atribut printr-o clasificare amplă și la complementul circumstanțial, adăugându-se alte două feluri ale acestuia. Dincolo de aceste noțiuni pur lingvistice, se are în vedere și respectarea unor norme ale limbii care funcționează în interiorul sintaxei propoziționale: acordul predicatului cu subiectul, acordul numelui predicativ, topica și norme de punctuație în cazul complementului.

Sugestii metodologice menționate în structura programei școlare au rolul de a oferi câteva indicații orientative profesorilor de limba și literatura română de a realiza finalitățile educaționale, asigurând învățarea permanentă, eficientă, cantitativă, dar mai ales calitativă. Este justificată această variantă actuală a programei școlare, restructurarea în cele 5 domenii ale limbii fiind realizată din rațiuni metodologice. Învățarea trebuie să fie treptată, concentrică, funcțională, pragmatică, relevantă pentru integrarea elevului ca viitor individ în mediul socio-cultural. Pentru validarea acestei

---

¹⁸Ibidem, p.21-22;

programe, autorii actului oficial au precizat principiile didactice care stau la baza procesului de predare-învățare-evaluare, accentuând aspectele inovative și constructive ale însușirii limbii române în toate compartimentele ei. Sintetizând, aceste principii sunt următoarele:

- principiul interactiv al limbii
- principiul gândirii logice și creative
- principiul receptării semantice a textelor literare și nonliterare
- principiul metalingvistic
- principiul conștientizării unei învățări permanente
- principiul învățării active și a evaluării continue
- principiul integralității competențelor-cheie
- principiul sociolingvistic.

Strategii didactice recomandate în finalul programei școlare vizează fiecare competență în parte, sugerând diferite tipuri de activități menite să antreneze copilul în procesul educației și să-l determine să evolueze pe plan intelectual, social și afectiv. Competența 4 este corelată cu activități de identificare, însușire, exersare, reflecție asupra normelor limbii, particularizate în exerciții de repetiție, recunoaștere, exemplificare, completare, înlocuire, transformare, redactare, toate fiind exerciții cu un pronunțat caracter ludic.

În funcție de structura acestei programe școlare se realizează și *manualul*, care în prezent nu este unul unic, ales de Ministerul Educației, ci apare în varianta sa alternativă. Manualul este o carte a elevului, dar și a profesorului, respectând, în detaliu, programa școlară și prezentând conținuturile științifice accesibile și adaptate nevoilor și cerințelor elevilor, ca beneficiari direcți ai procesului de instruire. Însă, profesorul este cel care ia decizia de a opta pentru un manual alternativ, tipărit la o anumită editură, urmărind ca acesta să corespundă nivelului de pregătire al clasei, al particularităților psihocomportamentale ale elevilor, al limitelor educaționale specifice vârstei. Acesta uzitează de numeroase materiale auxiliare, metodici, ghiduri, culegeri, dicționare, concepute în conformitate cu bibliografia de specialitate și se poate orienta ușor în alegerea manualului potrivit. Având o experiență culturală și didactică, profesorul este în măsură să aprecieze calitatea unui manual. Utilitatea acestui document este asigurată de câteva cerințe obligatorii ce asigură buna funcționare a procesului de instruire, în urma căruia elevii vor obține rezultate considerabile. Corneliu Crăciun, în lucrarea sa de metodica a limbii, precizează aceste aspecte care se impun în realizarea unui bun manual școlar. Dintre acestea, se remarcă în mod deosebit următoarele:

- „-să fie în concordanță cu prevederile programei
- să aibă caracter științific
- să reprezinte un rezultat al selectării informațiilor
- să realizeze informarea și formarea elevilor în mod accesibil

- să aibă un cert caracter educativ
- să fie plăcut elevilor
- să aparțină cu adevărat autorilor
- să fie diversificat
- să stimuleze spiritul de creativitate
- să permită utilizarea independentă de către elevi.”¹⁹

Așadar, manualul este o carte concepută în mod riguros în care trebuie să se țină cont de anumite criterii valorice: originalitatea, accesibilitatea informațiilor, corectitudinea lingvistică, diversitatea materialelor, coerența structurală.

În ceea ce privește conținutul științific, manualul cuprinde pentru fiecare capitol în parte câteva aspecte notabile ce merită atenția profesorului, dar și a elevului, pentru primul asigurând o eficiență și o continuitate a procesului instructiv-educativ, pentru cel din urmă reprezentând o conștientizare a propriei învățări și a finalităților ce trebuie atinse. Elementele compoziționale ce nu lipsesc din paginile manualului sunt obiectivele enunțate la un nivel accesibil elevilor, sarcinile de lucru concepute cu un anumit grad de dificultate, de la simplu la complex, sugestiile și informațiile utile pentru realizarea sarcinilor de lucru, sarcinile suplimentare de învățare, exercițiile de recapitulare, evaluare și de autoevaluare.

Pentru un elev, manualul școlar îndeplinește următoarele funcții: „transmitere de cunoștințe funcționale prin metode active, formare și dezvoltare de capacități, consolidarea achizițiilor, evaluare, integrarea achizițiilor, informare, educație socială și culturală”²⁰. Pentru un cadru didactic, funcțiile se direcționează către dimensiunea metodică și pedagogică: „informare științifică generală, formare în domeniul didacticii disciplinei, sprijin în pregătirea și desfășurarea lecțiilor, sprijin în evaluarea achizițiilor elevilor.”²¹

Așadar, manualul școlar îndeplinește un rol important atât în activitatea de predare-învățare-evaluare a cadrului didactic, aplicând principiile pedagogice și metodice, cât și în activitatea de instruire a elevului ce se ghidează după conținuturile informaționale.

---

¹⁹Corneliu Crăciun, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și în liceu*, Deva, Editura Emia, 2004, p.8;

²⁰Emanuela Ilie, *Didactica limbii și literaturii române*, București, Editura Polirom, 2014, p.25-26;

²¹Ibidem, p.26;

BENEFICIILE EDUCAȚIEI ÎN NATURĂ

*Profesor pentru învățământul primar Barbu Cristina
Școala Gimnazială Nr. 5, București*

Noul curriculum oferă cadrelor didactice oportunități de îmbinare armonioasă a activităților specifice educației formale cu activități didactice organizate în mediul informal. Cunoașterea naturii stimulează potențialul creativ al copilului, intuiția și imaginația acestuia. Observarea și explorarea directă a mediului înconjurător, înțelegerea și cunoașterea naturii prin participarea activă și conștientă a elevilor la descoperirea și redescoperirea fenomenelor și proceselor naturale în funcție de experiența lor de viață, de nevoile reale de cunoaștere ajută la integrarea conștientă a copilului în mediul natural, social și cultural.

Dezvoltarea capacităților de observare, explorare și înțelegere a realității mediului înconjurător, cunoașterea, înțelegerea și utilizarea în comunicare a unor termeni specifici și formarea unor atitudini pozitive prin stimularea interesului față de păstrarea unui mediu echilibrat și exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a acestuia reprezintă câteva motive pentru care educația în natură se recomandă la toate vârstele școlare.

În natură elevii pot avea parte de o învățare experiențială concretă și bazată pe ceea ce văd, ating, aud sau miros. Acest lucru îi ajută să înțeleagă mai bine mediul în care trăiesc, să simtă și să vadă schimbările din natură.

Beneficiile educației în natură sunt numeroase pentru elevi: le dezvoltă imaginația, creativitatea, stimulează învățarea, se concentrează mai ușor, devin curioși, conștientizează importanța îngrijirii mediului înconjurător, încep să aprecieze și să iubească mai mult natura, îi ajută să înțeleagă mai ușor conținuturile, să își extindă sfera de cunoaștere, iar învățarea poate fi experimentală și senzorială.

Educația în natură intervine ca un ajutor esențial pentru formarea copilului ca persoană participantă la societate, este mult mai motivantă, stimulativă și cu un impact puternic asupra procesului de învățare. Activitățile în aer liber stârnesc curiozitatea copiilor, îi fac mult mai atenți și dornici de învățare. Astfel, ei înțeleg mai ușor că omul este o parte a mediului, iar efectele negative ale acțiunilor sale au consecințe asupra mediului, obține cunoștințe de bază necesare soluționării problemelor mediului său imediat, judecă responsabilitățile individuale și colective și se angajează în obținerea cooperării pe linia rezolvării unor probleme.

Spre deosebire de sistemul tradițional de învățare, educația în aer liber prezintă anumite avantaje:

- mobilizează mai ușor resursele corporale și mintale, deoarece copiii sunt mult mai sensibili când se află în mijlocul naturii;

- produce efecte educative mai puternice și mai durabile privind dobândirea capacității de stăpânire a unor situații complexe, de inovare, de conducere, de spirit de echipă și de comunicare.

Ea se adresează tuturor celor trei nivele de învățare:

- ♣ nivelul acumulărilor de cunoștințe (cognitiv);

- ♣ nivelul deprinderilor fizice (motric);

- ♣ nivelul individualizării unor trăsături de comportament (afectiv).

Copiii pot astfel învăța mai multe lucruri despre mediul înconjurător în care își desfășoară activitatea, relațiile dintre componentele acestuia și cum pot să-și aducă aportul la protejarea lui; învață despre propria persoană, propriile limite și cum pot fi acestea depășite; comunică și colaborează productiv în cadrul unui grup. Scopul urmărit în activitățile desfășurate în natură este de a dezvolta personalitatea fiecărui participant, de a-și forma o atitudine pozitivă de respectare și protejare a mediului în care trăiesc și de a stimula dorința de a cunoaște mai multe despre planeta pe care viețuiesc.

Copiii sunt mai activi în natură, au o permanentă bună dispoziție și se manifestă deosebit, identificându-se cu mediul, iar comunicarea devine naturală și spontană.

Bibliografie:

1. Cucuș Constantin- „Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?”, <http://www.doxologia.ro/> decembrie, 2012;
2. Mazilu Mirela Elena- „Ecologie și protecția mediului înconjurător”, Timișoara, Editura Mirton, 2004
3. Salade Dumitru- „Dimensiuni ale educației”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998

CE AU ÎN COMUN CLĂTITELE ȘI COMPETENȚELE CHEIE?

*Profesor Andreea Țui
Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară Suceava*

Cele opt competențe cheie recomandate de Uniunea Europeană pentru învățarea pe tot parcursul vieții le știe deja orice profesor. Centrarea pe aceste competențe cheie în educație este unul din lucrurile care mă preocupă an de an.

Alfabetizarea matematică este abilitatea de a aduna, scădea, înmulți și împărți mental sau în scris pentru a rezolva o gamă de probleme în situațiile vieții de zi cu zi. Accentul se pune mai ales pe proces decât pe rezultat, mai degrabă pe activitate decât pe cunoaștere.

An școlar 2022 – 2023

Clasa a IX a A, școală profesională

Domeniul: Industrie alimentară

Calificare profesională: brutar, patiser

Testare inițială la disciplina matematică – media clasei: 1,90.

Observații: mulți elevi nu stăpânesc operațiile cu numere întregi și ordinea efectuării operațiilor, unii elevi nu stăpânesc tabla înmulțirii, nu au cunoștințe legate de procente, mulți elevi au probleme în corelarea textului unei probleme de matematică cu cerințele efective ale problemei.

Planul de măsuri .... e lung, stufos și neatractiv pentru elevi.

Am încercat și realizarea unui proiect în strânsă legătură cu specializarea clasei prin care să îi atrag spre studiul matematicii și spre studiu în general.

În cadrul miniproiectului „Rețeta mea preferată” am încercat să dezvoltăm câteva dintre cele opt competențe cheie recomandate de Uniunea Europeană.

Competența cheie	Etapa proiectului
Competența de a învăța să înveți ”A învăța să înveți” cuprinde disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, atât individual cât și în grup. Aceasta include abilitatea de a organiza eficient timpul, de a rezolva probleme, de a achiziționa, procesa, evalua și asimila noi cunoștințe, și de a le aplica într-o varietate de contexte.	Elevii au avut o săptămână la dispoziție pentru alegerea rețetei și documentare. Deși proiectul este unul individual, ei au discutat între ei, s-au sfătuit, au renunțat la rețeta dorită atunci când mai mulți colegi au ales aceeași rețetă.
Comunicarea în limba română implică cunoștințe de scriere și citire, precum și	În a doua parte a proiectului, elevii au notat ingredientele necesare rețetei, cantitățile

<p>înțelegerea informațiilor scrise; presupune cunoștințe de vocabular, gramatică și funcțiile limbajului. Ne dorim ca elevii să aibă capacitatea de a folosi diferite surse, de a căuta informații și de a formula idei, oral și în scris.</p>	<p>necesare, precum și modul de preparare. Unii dintre ei au scris rețete preluate din cărți de bucate sau internet, alții au folosit rețete de familie, de la mame sau bunici.</p> <p>Astfel s-a ivit un bun prilej de a discuta despre surse, despre cum căutăm informații, despre drepturi de autor, despre plagiat.</p>
<p>Competențele necesare în domeniul matematicii includ cunoștințe despre numere, operații de bază, înțelegerea termenilor și a conceptelor matematice; la fel și aptitudinile de a aplica matematica de bază în contexte de zi cu zi.</p>	<p>În a treia parte a proiectului, elevii au realizat bugetul rețetei alese, calculând prețul fiecărui ingredient, precum și prețul per porție. Au fost necesare competențe de matematică, dar și informații legate de prețurile din magazine.</p>
<p>Competența digitală</p> <p>Elevii trebuie să înțeleagă modul în care tehnologia digitală sprijină comunicarea, creativitatea și inovarea și, de asemenea, să cunoască efectele și riscurile acestora. Aptitudinile necesare includ capacitatea de a utiliza, de a filtra, de a crea și de a împărtăși conținut digital.</p>	<p>În a patra parte a proiectului, elevii au realizat prezentarea proiectului. Unii au ales să facă o prezentare PowerPoint, alții au folosit aplicația Canva, iar câțiva au realizat proiectul pe foi de scris.</p>
<p>Spirit de inițiativă și antreprenoriat</p> <p>Se bazează pe creativitate, gândire critică și soluționarea problemelor, precum și pe capacitatea de a lucra în colaborare.</p>	<p>Pe tot parcursul realizării acestui proiect, elevii au colaborat între ei, împărtășind idei, ajutându-se în realizarea prezentărilor, încercând să fie cât mai creativi.</p>

Fie că au scris despre clătite, cozonac sau sarmale, elevii clasei a IX-a A școală profesională, calificarea profesională brutar, patiser, au observat că matematica poate fi interesantă, utilă, creativă. Ceea ce a părut la început o joacă i-a condus spre achiziții ale învățării și la combinarea unor cunoștințe, deprinderi și atitudini realizate contextului.

CELE 8 COMPETENȚE CHEIE EDUCAȚIONALE, DEFINITORII PENTRU VIITORUL ELEVILOR

*Profesor Cosmin Daniel Deiak
Școala Gimnazială Frata, localitatea Frata*

*Profesor Maria Reti
Școala Gimnazială Cășeiu, localitatea Cășeiu*

Schimbările care au intervenit în ultimul timp în domeniul cunoștințelor și al tehnologiei au adus după sine nevoia de formare a unor indivizi cu competențe de învățare pe tot parcursul vieții. Pentru a putea vorbi despre competențe și rolul acestora în viața oricărui copil educat, trebuie să avem în vedere un lucru esențial și anume acela că, deși educația și perioada de învățare se întinde pe o anumită perioadă a vieții, învățarea pe tot parcursul vieții a devenit un proces care se desfășoară și după încheierea acestei perioade. Învățarea pe tot parcursul vieții ne ajută să înțelegem mai bine lumea din jurul nostru, ne oferă mai multe oportunități și ne poate îmbunătăți calitatea vieții.

Datorită schimbărilor care au apărut la nivelul competențelor cerute pentru ocuparea anumitor locuri de muncă, învățarea pe tot parcursul vieții a devenit o necesitate și nu o alegere cum era acum ceva timp în urmă. De aceea, putem afirma că învățarea nu se termină niciodată iar societatea de azi are nevoie de indivizi pregătiți pentru o lume care este într-o continuă schimbare.

În noile directive educaționale ce vin din mediul european, rolul învățării mecanice este pus la un nivel inferior, accentul fiind pus pe competențe și pe memorarea mecanică. Astfel, și sistemul educațional românesc trebuie să aplice aceste noi reguli pentru a dezvolta elevilor competențe necesare pieței de muncă, care este într-o continuă schimbare.

Cele opt domenii ale Competențelor-cheie sunt: comunicarea în limba maternă, comunicarea în limbi străine, competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologie, competențe digitale, a învăța să înveți”, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare culturală și exprimare artistică.

În continuare vom prezenta sintetizat câteva caracteristici ale acestor competențe-cheie.

Competența de comunicare este esențială pentru reușita fiecărei persoane în viață, în familie, în timpul liber și, bineînțeles pentru dezvoltarea altor competențe cheie. O comunicare este eficientă când mesajul transmis este înțeles și descifrat de către receptor. Învățarea este produsă și de decodificarea corectă a mesajelor. Elevii sunt încurajați să își exprime părerile, să își împărtășească ideile cu cei din jur.

Comunicarea în limbi străine se referă la capacitatea de a înțelege și a interpreta gânduri, sentimente, opinii, fapte, oral sau în scris, în diferite contexte sociale și culturale. Tot în acest context se poate vorbi și de înțelegerea multiculturală.

Cu privire la competența matematică, ne putem referi la utilitatea matematicii în viața de zi cu zi precum: calculul aritmetic, calculul unor suprafețe sau volume, estimările și aproximările, dar și cunoștințe despre utilizarea sau înțelegerea unor reprezentări matematice pe care le putem întâlni în viața de zi cu zi cum ar fi tabele, grafice²².

La nivelul de bază, abilitățile TIC cuprind utilizarea tehnologiei multimedia pentru a primi, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații și pentru a comunica și a participa în rețele, prin Internet.

Domeniul de competențe sociale și civice se referă printre altele la înțelegerea codurilor de conduită și maniere. La fel de importantă este și conștientizarea conceptelor de bază cu privire la indivizi, grupuri, organizații de muncă, egalitate de gen și nediscriminare, societate și cultură. Competențele civice se bazează pe cunoașterea conceptelor de democrație, justiție, egalitate, drepturi civile. Deprinderile pentru competențele civice se referă și la solidaritate și interes în rezolvarea de probleme ale comunității locale și societatea în ansamblul ei.

Sensibilizarea culturală și exprimarea artistică cuprinde aprecierea importanței exprimării creative a ideilor, experiențelor, emoțiilor cu ajutorul diferitelor medii (muzica, literatura, artele plastice).

Antreprenoriatul are o componentă activă și una pasivă, cuprinde atât capacitatea de a induce schimbări și abilitatea de a le primi, sprijini și adapta la inovația adusă de către factorii externi. De asemenea, implică asumarea responsabilității pentru acțiunile cuiva, dezvoltarea unei viziuni strategice, stabilirea obiectivelor și realizarea lor, precum și motivarea de a reuși²³.

“A învăța să înveți” contribuie puternic la managementul traseului profesional. Definiția dată acestui domeniu de competențe arată statutul său complex. La o primă citire a definiției deducem faptul că cele mai multe dintre elementele domeniilor de competențe europene se regăsesc incluse. Poate că ar trebui fracționată în: a învăța să înveți pentru o disciplină, o temă, a învăța să înveți pentru un tip de activitate umană, a învăța să înveți pentru relații armonioase cu cei din jurul tău și cu mediul în care trăiești, a învăța să înveți pentru a te înțelege, valorifica, căuta succesul personal.

Dobândirea competențelor-cheie se încadrează în principiile de egalitate și acces pentru toți. Bineînțeles că formarea și dezvoltarea competențelor-cheie atât în învățământul obligatoriu și cel care urmează acestei perioade, cât și pe tot parcursul vieții, presupune existența unor metodologii de evaluare a nivelului de competență într-un anumit domeniu, atins de fiecare persoană.

---

²² <https://www.uvvq.ro/docs/cercetare/cdep/Didactica-competente-final.pdf>, accesat la 14.02.2023

²³ <https://www.elearning.ro/centrarea-pe-competentele-cheie-in-educatie>, accesat la 14.02.2023

În ansamblu, cu excepția competenței de comunicare în limbi străine, recomandările Uniunii Europene nu conțin descriptori expliți, ce ar permite evaluarea nivelului de competență. Aceste aspecte sunt lăsate la latitudinea fiecărei țări, fapt ce îngreunează, în mare măsură, analiza modului în care sistemele educaționale asigură formarea și dezvoltarea competențelor-cheie²⁴.

Pentru a putea înțelege aceste competențe trebuie să avem în vedere faptul că „învățarea bazată pe competențe reprezintă un model conceptual de dobândire de cunoaștere, abilități și alte achiziții (valori și atitudini) pe parcursul unui program de studiu”²⁵

Pentru ca învățarea bazată pe competențe, să fie una eficientă este necesar „să se formuleze și evalueze la nivelul fiecărei competențe, acțiuni cheie specifice măsurabile și observabile”²⁶. Pentru a putea forma competențe este nevoie de o bază solidă de cunoștințe, achiziții și valori. Aceste trei elemente însumează o parte din învățare, iar după ce au fost atinse se pot observa rezultatele acestor competențe cheie. Bineînțeles că pentru a atinge acest scop este nevoie de o formă măsurabilă ce se poate realiza prin evaluare orală sau scrisă, eseu sau proiect.

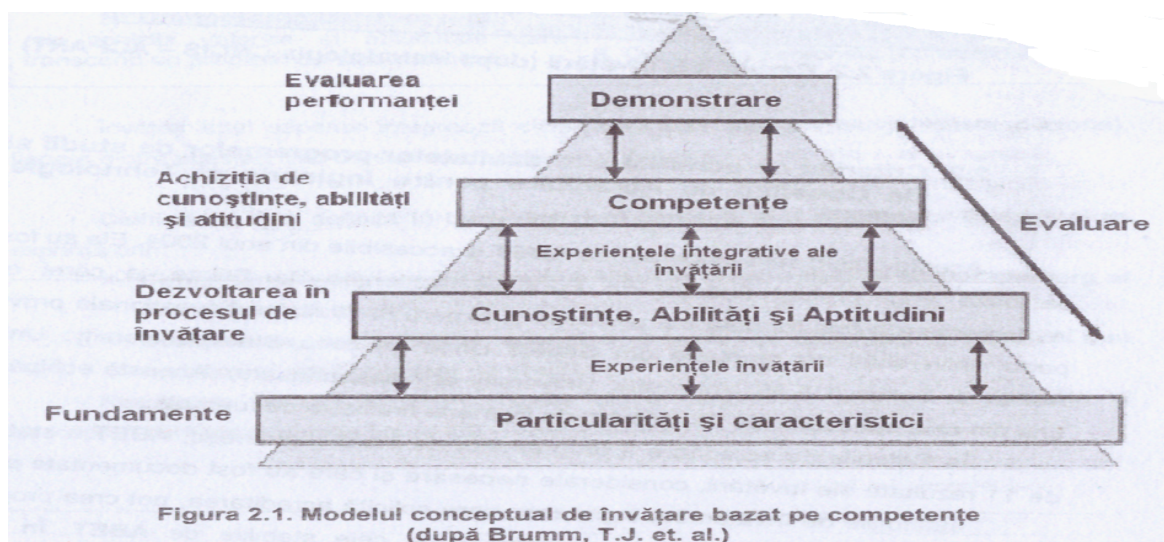

Fig. nr 2.1. Modelul conceptual de învățare bazat pe competențe, (după Brumm T.J.et al.)

Sursa: Ștefan Iordache , 2010, p.41

Conform acestei reprezentări, putem observa că fără bază sau fundament nu poate exista stabilitate în procesul de învățare și în educația tinerilor școlari; acumularea de cunoștințe noi ce vin din experiența fiecărui ciclu parcurs este necesară pentru ca cei care învață să poată ținti tot mai sus

²⁴ https://ipp.md/old/public/files/Proiecte/Studiu_Formarea_Compentelor-Cheie.pdf, accesat la 14.02.2023

²⁵ Ștefan Iordache, Maria Iordan, Nicolae Petrescu, Alexandru Stoica, Elena Bărăscu, *Competențe profesionale și transversale de natură transdisciplinară cheie, pentru învățământul de ingineria mediului și industrie alimentară, în contextul intergrării României în spațiul european al cercetării*, Editura [Valahia University Press](http://www.valahiauniversitypress.ro), Târgoviște, 2010, p.41.

²⁶ Ibidem, p.41.

Pentru a putea ținti spre vârful piramidei trebuie să se aibă în vedere dezvoltarea cunoștințelor și achiziționarea celor trei puncte importante: cunoștințe, abilități și aptitudini sub acronimul (C.A.A.) care de fapt duc la formarea competențelor cheie. Acestea se ierarhizează conform figurii nr.1. la un nivel înalt al piramidei. În vârful piramidei, se regăsește demonstrarea celor dobândite de la baza piramidei prin experiența de învățare, culminând, în final, prin evaluarea celor 8 competențe cheie ce se vor regăsi în cerințele angajării pe piața de muncă.

Pentru ca aceste competențe cheie să aibă finalizate la locul de muncă, ele se dezvoltă atât prin educație cât și prin cunoștințe, abilități și aptitudini ce au fost dobândite prin competențele deprinse din școală; aceste „competențe pot fi clasificate în profesionale și transversale”²⁷. Competențele profesionale se dobândesc la locul de muncă și uneori țin de profesia pe care o urmează orice om și de pregătirea pe care a primit-o prin educație .

Competențele transversale se regăsesc în cele 8 competențe cheie, ce au fost elaborate de către Comisia Europeană pentru educație prin cursuri de formare pentru toate cadrele didactice din România. Astfel putem afirma că acest lucru a contribuit la o deschidere mai largă spre aceste competențe cheie, prin familizarea cu acestea și punerea unui accent mai mare pe competențe necesare angajării pe piața de muncă, la finalul unui ciclu de învățământ realizat de elevi.

Un alt mediu de educație superioară este mediul universitar care „trebuie să elaboreze programe de studii și calificări mai relevante pe piața forței de muncă conform inițiativei ”Noi competențe pentru noi locuri de muncă”, document care pune în aplicare Programul de lucru „Educație și formare profesională-2020”, formulat de către Comisia Comunităților Europene din 25 noiembrie 2009”²⁸.

Dacă vorbim de competențele transversale, aceste abilități sunt bine definite de către cadrele didactice în demersul lor didactic, iar un exemplu concret îl pot expune prin faptul că activez ca și cadru didactic pe disciplina Religie Ortodoxă care cumva vine și utilizează din fiecare competență cheie. Astfel, fiecare dintre cele 8 competențe cheie vor ajuta la dezvoltarea elevilor și oportunitatea de a se angaja pe piața forței de muncă.

Dar pentru a înțelege termenul de „cheie” care este utilizat în cadrul acestor competențe gândite și analizate de către Comunitatea europeană, trebuie văzut faptul că „implementarea competențelor „cheie” într-un sistem educațional european integrat necesită o strategie care se axează pe două direcții principale:

-garantarea achiziției de competențe „cheie” prin stabilirea unor standarde educaționale comune pentru programele de studii specifice domeniilor de specializare;

---

²⁷ Ibidem, p.42.

²⁸ Ibidem, p.53.

-stabilirea de relații de tip „feedback” între mediul socio-economic și universități pentru îmbunătățirea abordării curriculei universitare”²⁹.

Revenind la disciplina pe care o predau, Religia Ortodoxă, și câte benefici aduc aceste competențe cheie în cadrul acestei discipline, voi exemplifica cum putem utiliza matematica de nivel primar în exerciții de calcul ușor: Aflați din următoarele calcule zilele de sărbătorire a următoarelor praznice: $3+3=6$ Sf. Ierarh Nicolae (Moș Nicolae), etc.

În urma utilizării atât a competențelor de comunicare în limba maternă cât și a celor de limbi străine, competențe digitale, sociale și civice, competența de a învăța să înveți, cele antreprenoriale și de exprimare interculturală, putem observa că cele 8 competențe cheie vor avea, la finalul unui ciclu de studiu, un feedback bun și mulțumitor atât din partea cadrului didactic, cât și a elevului, ajutându-l pe acesta din urmă să atingă cerințele de angajare pe piața muncii.

Prin competențele digitale, disciplina Religie Ortodoxă se bucură de o multitudine de resurse digitale care au fost create de către cadrele didactice în perioada pandemiei și după pandemie, dar și după ce au fost formate în cadrul programului CRED, unde aceștia au înțeles mai bine rolul competențelor digitale în predarea disciplinei Religie Ortodoxă.

Luată pe rând fiecare dintre cele 8 competențe cheie, pot avea finalitate prin evaluarea acestora și prin feedback-ul pe care profesorii îl primesc din partea celor educați. Dar, ca acestea să fie înțelese de către cei educați, este necesară și abilitatea de a învăța să înveți, elevul fiind dirijat de către profesor astfel încât să reușească la examenul de Evaluare națională.

Prin competența- a învăța să înveți- se pot realiza și învăța multe metode cum sunt cele activ-participative pe care profesorii le utilizează, dar și unele hărți conceptuale ce îi ajută pe elevi să sintetizeze informațiile dobândite la toate disciplinele pe care le studiază.

De aceea, omul este cel care are nevoie de învățare pe tot parcursul vieții și de abilități necesare în domeniul în care s-a specializat. Fără aceste abilități și aptitudini pe care le dobândește atât prin educație și experiență, dar și prin profesia pe care o face, poate să conștientizeze importanța pe care educația o are în viața unui om.

În cadrul competenței antreprenoriale, disciplina Religie Ortodoxă aduce modele care pot oferi învățături și experiențe necesare pentru a fi un bun antreprenor cu calități și aptitudini, pentru a câștiga respectul celorlalți oameni de afaceri, la fel cum Mântuitorul Iisus Hristos este amintit de către orice om de afaceri, ca fiind un lider înnăscut și cunoscând gândirea și acțiunile acestora în domeniul afacerilor.

În ceea ce privește competența socială și civică, disciplina Religie Ortodoxă este în măsură să fie un exemplu de urmat deoarece datorită unor oameni care au devenit sfinți și au reușit să se ocupe

---

²⁹ Ibidem, p.63.

de cei săraci și bolnavi prin construirea de spitale, cămine de locuit, școli, biserici. Aceștia au ajutat prin comportament, la nevoie, pe cei greu încercați, pe cele trei fete din legenda Sfântului Nicolae și alte multe exemple de bună purtare pe care Mântuitorul ni le-a oferit pentru a fi transmise mai departe și generațiilor ce vor urma.

Competența de exprimare interculturală se referă la toate tradițiile și obiceiurile atât populare, cât și religioase ale unui popor. În cadrul disciplinei Religie Ortodoxă acestea ne sunt oferite de către poporul evreu din care s-au născut și alte religii ori au preluat anumite concepte religioase despre viață, educație și dovezi arheologice ce vin în susținerea și credibilitatea tuturor evenimentelor din istoria poporului evreu păstrate în Sfânta Scriptură.

Și disciplina Istorie contribuie la formarea celor opt competențe cheie. Studiul disciplinei Istorie este important pentru înțelegerea societății în care trăim și pregătirea noastră pentru a putea trăi în aceasta.

La disciplina Istorie, trebuie să încurajăm elevii să își îmbunătățească competențele de comunicare în limba maternă, dându-le posibilitatea să redacteze proiecte, eseuri, să analizeze diverse surse istorice, să realizeze pagini de ziar sau reviste cu caracter istoric.

În ceea ce privește comunicarea în limba străină, elevii pot primi diverse citate în limba engleză, franceză, să le traducă. În cazul claselor cu predare intensivă a unor limbi străine, elevii pot analiza diverse surse istorice scrise într-o limbă străină.

Competența matematică, științifică și tehnologică se poate realiza prin activități de studiu al timpului, al axelor cronologice, al hărților, al succesiunii secolelor.

În vederea dobândirii competenței digitale, elevii pot să consulte sensul termenilor istorici folosind diverse site-uri. Elevii sunt încurajați să realizeze prezentări PowerPoint. Totodată, se pot concepe rebusuri, teste on-line pe care elevii le pot rezolva în clasă sau acasă.

Pentru realizarea competenței a învăța să înveți elevii pot studia anumite surse istorice, să realizeze o schema a lecției prezentate, prin extragerea ideilor esențiale din text date spre studiu.

Competențele sociale și civice pot fi dobândite prin implicarea și găsirea unor soluții pentru probleme din societate, realizarea unor interviuri cu personalități din comunitate, organizarea de vizite la muzeu, dezbateri, expoziții.

Spiritul de inițiativă și antreprenoriat poate fi dezvoltat, de exemplu, prin organizarea unei activități extracurriculare (program cultural artistic, cu o temă istorică), a unei reviste a școlii, interviuri cu personalități ale comunității locale.

Competența sensibilizarea și exprimarea culturală poate fi dobândită prin prezentarea unor albume, fotografii, opere de artă, organizarea unor vizite la spectacole cu tematică istorică, spectacole de teatru.

În cele ce urmează, vom prezenta modalitatea prin care aceste competențe pot fi atinse la o lecție de istorie la clasa a V-a din cadrul unității de învățare *Lumea romană – Viața cotidiană în lumea romană*: familia și virtuțile romane; educația; jocurile

Comunicarea în limba maternă – abilitatea de a exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă orală, cât și în cea scrisă:

Fișă de lucru – Familia. Cerințe:

- a. Cine era capul familiei la romani?
- b. Care era rolul femeii în societatea romană?

Comunicarea într-o limba străină -abilitatea de a exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă orală, cât și scrisă – abilitățile de traducere, în cazul de față. În cadrul fișei de lucru se folosesc unele denumiri în limba latină. Se alcătuiește o listă cu principalele virtuți ale romanilor.

Competența matematică, științifică și tehnologică – buna stăpânire a aritmeticii, o înțelegere a lumii naturale și o abilitate de a pune în aplicare cunoștințele și tehnologia pentru a răspunde nevoilor umane. Elevii alcătuiesc un tabel în care introduc noțiuni legate de educația la romani (vârstele la care copiii învățau diferite materii).

Competența digitală – utilizarea cu încredere și în mod critic a tehnologiei informației și comunicațiilor. Folosind internetul, elevii află informații despre îmbrăcămintea romanilor, găsind asemănări și deosebiri între tipurile de îmbrăcăminte. A învăța să înveți- prin învățarea prin descoperire elevii identifică pe baza unei fișe de lucru principalele jocuri și jucăriile folosite de romani.

Competențe sociale și civice –prin activități în echipă elevii identifică care sunt elementele caracteristice fiecărui tip de locuință romană. Asemănările și deosebirile între locuințele romanilor și cele din zilele noastre. Spirit de inițiativă și antreprenoriat-lucrând în echipe, elevii vor realiza o expoziție virtuală cu tema Casele romane.

Sensibilizare și exprimare culturală – sub îndrumarea profesorului elevii vor realiza un pliant despre viața cotidiană în lumea romană.

Educația centrată pe competențe trebuie să dea sens învățării, facilitând contexte reale de învățare, prin care elevul să fie motivat că tot ceea ce învață îi este util. Pentru aceasta este necesară o abordare interdisciplinară. (Aici putem exemplifica în cazul disciplinelor Religie și Istorie abordarea unor teme cum ar fi Creștinismul – la clasa a V-a, Reforma religioasă , la clasa a VI-a). Competențele nu trebuie privite ca o sumă de cunoștințe, abilități și alte achiziții, ci ca rezultatul aplicării combinate a acestora pentru rezolvarea de situații concrete.

În concluzie, cele 8 competențe cheie sunt necesare și de utilitate pentru demersul didactic, dar și pentru cerințele de angajare pe piața de muncă prin dobândirea de cunoștințe care vin dintr-o

bază solidă de citit și abilitățile de comunicare în alte limbi de circulație internațională și aptitudini. Toate acestea sunt adunate sub forma acestor competențe sau aptitudini necesare pe tot parcursul vieții.

Bibliografie:

Ștefan Iordache, Maria Iordan, Nicolae Petrescu, Alexandru Stoica, Elena Bărbăscu, Competențe profesionale și transversale de natură transdisciplinară cheie, pentru învățământul de ingineria mediului și industrie alimentară, în contextul integrării României în spațiul european al cercetării, Editura Valahia University Press, Târgoviște, 2010,

<https://www.elearning.ro/centrarea-pe-competentele-cheie-in-educatie>, accesat la 14.02.2023,

https://ipp.md/old/public/files/Proiecte/Studiu_Formarea_Competentelor-Cheie.pdf, accesat la 14.02.2023,

https://ipp.md/old/public/files/Proiecte/Studiu_Formarea_Competentelor-Cheie.pdf, accesat la 14.02.2023,

Anexă

Sursa: Ștefan Iordache , 2010, p.41

CENTRAREA PE COMPETENȚE CHEIE ÎN EDUCAȚIE

*Profesor învățământ primar Stroie Mariana Daniela
Școala gimnazială nr.1 Moara Vlăsiei, jud. Ilfov*

În ultimii ani, societatea românească s-a confruntat cu numeroase și complexe provocări, iar ritmul accelerat al schimbărilor a determinat profunde și semnificative transformări la nivelul sistemului de învățământ, pe toate palierele sale. Lumea contemporană a suferit mari transformări, impuse de deschiderile spre noi sfere de interes sau de reactivarea unora aflate în stare latentă. Urmare a schimbărilor rapide ce și-au pus amprenta asupra tuturor sistemelor sociale, cadrele didactice au fost nevoite să-și reconfigureze stilurile educaționale și să-și asume un cumul de roluri din ce în ce mai complexe și variate pentru a se alinia exigențelor societății contemporane, iar sistemele de învățământ au făcut eforturi pentru a se ancora în realitatea globală și a se adapta permanent la schimbările apărute, căutând soluții pentru asigurarea unei educații de calitate.

Confruntat la nivel național cu o criză acută pe mai multe paliere, sistemul educațional a căutat soluții de eficientizare și modernizare a educației. Cercetările în domeniu arată că, deși s-au propus nenumărate proiecte de schimbare, componenta de bază rămâne calitatea resurselor umane, iar schimbările depind, de fapt, de fiecare dintre actorii educației. Imperativul calității în educație îndeamnă la o reconsiderare a demersului educațional, astfel încât strategiile didactice elaborate să fie centrate pe învățare și, respectiv, pe cel care învață. Sunt evocate adesea modele din străinătate, ale unor țări ce obțin rezultate foarte bune la evaluările aplicate elevilor și se adoptă aceste tipare ca atare, fără a verifica dacă ele sunt potrivite școlii românești și contextului economico-socio-cultural în care trăiesc și se dezvoltă elevii noștri.

Astăzi, cadrele didactice se confruntă cu un orizont al așteptărilor în continuă schimbare. Pentru a menține un standard ridicat al actului didactic, ei au nevoie de un set diversificat de **competențe**, precum și de abilitatea de a se adapta rapid la diverse medii de învățare. Cu toate acestea, există încă o mare discrepanță între cursurile pe care le urmează adesea profesorii și competențele de care aceștia au nevoie: competențe de lucru cu elevi cu nevoie speciale, competențe TIC pentru predare, noi tehnologii, strategii de învățare individualizată, formarea de competențe interdisciplinare la elevi, evaluarea achizițiilor acestora.

Studiind în profunzime evoluția conceptului de competență, a fost remarcată o propulsare a acestui termen care, în ultimii ani, care a devenit un imperativ major al curriculumului școlar și o prioritate a oricăror reforme curriculare. Modernizarea învățământului românesc a dat naștere unor controverse în rândul specialiștilor, în ceea ce privește problematica acestui domeniu „cheie“ al oricăror schimbări sociale. Competențele-cheie sunt achiziții ale învățării ce permit adaptarea

flexibilă și rapidă a elevului la situațiile de învățare propuse. Pentru elevul secolului XXI, nu cantitatea de informație asimilată este importantă ci accentul se deplasează pe educarea și modelarea personalității sale în spirit activ-participativ, pe formarea unor deprinderi și conduite necesare integrării sale optime într-o societate dinamică, supusă continuu schimbării. Elevul modern are nevoie de o educație adaptată, care să îi permită valorificarea potențialului în condiții de maximă eficiență. În prezent, nu se mai vorbește despre achiziții, reproducerea unor informații, verificarea modului în care elevul și-a însușit sau nu un conținut ci despre ce este capabil elevul de astăzi să facă cu ceea ce a învățat, cum reușește să aplice operativ ceea ce a învățat. Astfel, dezvoltarea competențelor- cheie s-a impus din nevoia de învățare pe parcursul întregii vieți, de valorificare și de transfer a rezultatelor învățării, de abordare integrată a învățării.

Condiții esențiale ale succesului, **competențele-cheie în educație** reprezintă doar una dintre componentele pe care un cadru didactic trebuie să le stăpânească bine, deoarece acesta trebuie să identifice sursa dificultăților întâmpinate de elevi în învățare, să stabilească elementele pozitive din dezvoltarea copilului care vor constitui punct de plecare în activitatea viitoare, să dirijeze învățarea și să asigure feed-back-ul. El trebuie să dovedească că este deschis spre nou, spre practici didactice inovative, neputându-și permite ca demersurile întreprinse să fie marcate de rutină și rigiditate. Evaluând competențele elevilor, evaluăm în același timp, direct sau indirect, calitatea prestației didactice, calitatea procesului de învățământ, a instituției școlare și, în cele din urmă, calitatea sistemului educativ cu toate componentele sale. Se poate afirma că fiecare performanță a elevilor reprezintă rezultatul unui cumul de factori, de la cei individuali la cei sociali.

Pentru ca actul evaluării competențelor cheie să fie un succes, este necesar să se producă o schimbare a modului de gândire la nivelul tuturor „actorilor” implicați în actul educației, iar cadrul didactic să recurgă la aplicarea celor mai eficiente practici pentru valorizarea elevilor ca “subiecți” ai propriei lor formări. Pentru acest deziderat, elevul trebuie implicat în procesul evaluării, formându-și treptat competențe de luare a deciziilor, de adoptare a unor soluții personale, de reglare a propriei învățări, înțelegând astfel competențele ca instrumente de progres individual.

PROIECT DIDACTIC - MEM

PROF. INV. PRIMAR BABAȘCU LORENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.29 MIHAI VITEAZUL, CONSTANȚA

CLASA: pregătitoare B

ARIA CURRICULARĂ: Matematică și Științe ale naturii

DISCIPLINA: Matematică și explorarea mediului

UNITATEA TEMATICĂ: „Cadoul Corinei”

SUBIECTUL LECȚIEI: numărul și cifra 9

TIPUL LECȚIEI: fixare și sistematizare

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată

- **Matematică și explorarea mediului**
- Arte vizuale și abilități practice

Competențe specifice:

1.1. Recunoașterea și scrierea numerelor în centrul 0-31;

1.2. Compararea numerelor în centrul 0-31;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

a) Obiective cognitive:

OC1 – să identifice vecinii numerelor naturale din centrul 0-9;

OC2 – să descompună corect numărul 9, ajutându-se de materialul intuitiv;

OC3 – să răspundă corect la ghicitori.

b) Obiective psiho-motorii:

OPM1 – să manevreze corect instrumentele de lucru în rezolvarea sarcinilor;

OPM2 – să adopte poziția corectă în bancă.

c) Obiective afective:

OA- manifestarea interesului de a participa activ la lecție.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul, demonstrația

Mijloace de învățământ: tablă magnetică, tablă digitală, marker, cărțicica de iarnă, stilou, creioane colorate, jetoane, ghicitori, păpuși, laptop, videoproiector, scara numerică, buline, lipici, steluțe, coroane (recompensa), bețe de spumă, coșul cu surprize.

Forme de organizare: frontală, pe echipe.

Forme și tehnici de evaluare: observarea sistematică a elevilor, aprecieri verbale

Resurse umane: 22 de elevi

RESURSE TEMPORALE: 45 de minute

BIBLIOGRAFIE:

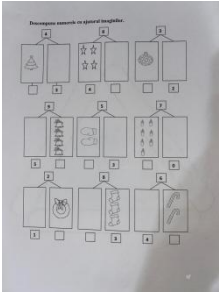
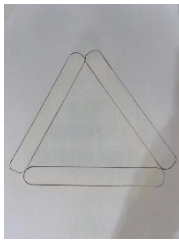
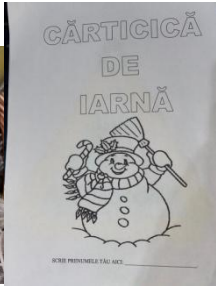
MECTS- „Programa pentru disciplina Matematică și explorarea mediului, aprobată prin ordin al ministrului nr.3418/19.03.2013”, București, 2013;

Etapetele lecției	Timp	Conținutul instructiv-educativ	Strategii didactice			Evaluare
			Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric	5 min	Se asigură condițiile optime pentru începerea orei; se aerisește sala de clasă, se pregătesc materialele didactice. Întâlnirea de dimineață: Se fac salutul, prezența, se prezintă <i>Calendarul naturii</i> , pe baza căruia se stabilesc: data, ziua, luna, anul, anotimpul, vremea (<i>Cum ne îmbrăcăm? Ce haine purtăm?</i>), noutăți.	Conversația	Calendarul naturii	Frontală	
2. Captarea atenției	1 min	Se vor introduce cele două personaje, Cristi și Crina. Veniți tocmai de la Covasna, cei doi românași le-au adus copiilor clasei pregătitoare B un coș în care se află multe surprize pe care le vor descoperi pe parcursul orei de matematică.	Conversația	Păpuși, coșul cu surprize	Frontal	Observarea sistematică a elevilor
3. Anunțarea temei și enunțarea obiectivelor	1 min	Anunț copiii că la <i>Matematică și explorarea mediului</i> vom face provocările aduse de Cristi și Crina, lucrând pe echipe: primul rând, echipa BRĂDUȘILOR, apoi RENILOR și a OMULUI DE ZĂPADĂ. Vom descoperi împreună răspunsurile la ghicitori, vom duce la bun sfârșit provocările primite din partea musafirilor noștri (descompunerea numărului 9, reamintirea vecinilor numerelor), iar la final, vor primi coroanțe drept recompensă pentru efortul depus.	Conversația		Frontal	Observarea sistematică a elevilor
4. Dirijarea învățării (recapitularea)	27 min	Se vor citi ghicitorile, iar fiecare rând/echipă va oferi răspunsul pentru ghicitoarea alocată lui/ei. Ghicitori probleme pentru cele trei echipe: <i>Prima echipă – răspunde rândul 1</i> <i>Este simplu de făcut</i> <i>După unu e trecut</i> <i>Seamănă cu un rățoi</i> <i>Sigur știți, e cifra ...</i> <i>(doi)</i>	Conversația Exercițiul	Jetoane magnetice cu numerele de la 0 la 10	Pe echipe	Observarea sistematică a elevilor

		<p>A doua echipă – răspunde rândul 2 <i>Câți pitici sunt în poveste Câte zile-n săptămână După șase poposește Sigur știți ce cifră este. (șapte)</i></p> <p>A treia echipă – răspunde rândul 3 <i>După zero este pusă Două linii cifra are Una mică și-alta mare Care-i cifra asta oare? (unu)</i></p> <p>E1. ECHIPA BRĂDUȚILOR – rândul 1 E2. ECHIPA RENILOR – rândul 2 E3. ECHIPA OMULUI DE ZĂPADĂ – rândul 3</p> <p>Prezint frontal SCARA NUMERICĂ adusă de cei doi invitați, apoi numărăm cu voce tare elementele (bulgării), crescător și descrescător, formând mulțimi prin încercuire.</p> <p>Ex. 1: Jocul jetoanelor Pentru prima echipă, voi ridica un jeton (exp.: 6), iar elevii de pe primul rând vor sări de 6 ori. Pentru a doua echipă, voi ridica jetonul cu numărul 9, iar elevii vor sări de 9 ori. Analog pentru echipa 3, jeton 7.</p> <p>Ex. 2: Vecinii numerelor Fiecare echipă va primi jetoane, un elev-un jeton. Mă adresez echipei 1: <i>Care sunt vecinii numărului 2? Care este vecinul mai mare? Dar mai mic?</i> Elevii vor ridica jetoanele corespunzătoare mulțimii de elemente cerute (1 și 3). La tablă se vor exemplifica vecinii prin jetoane cu morcovi, copiii vor ieși, pe rând, să le așeze. La fel se va proceda și cu celelalte două</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația</p> <p>Exercițiul, explicația, demonstrația</p> <p>Explicația, demonstrația, conversația</p>	<p>Scara numerică</p> <p>Jetoane cu numere</p> <p>Jetoane cu elemente</p> <p>Imagine cu brăduțul, bețișoare din spumă, buline, lipici, steluțe</p>	<p>Frontal</p> <p>Pe echipe</p> <p>Pe echipe</p> <p>Frontal</p>	
--	--	---	---	--	---	--

		<p>echipe, pentru vecinii lui 5 și 8.</p> <p>Ex. 3: Brăduțul</p> <p>Fiecare elev va primi o cărticică de iarnă pe bancă, în care vor găsi planșa pe care vor realiza un brăduț, alături de un sac în care se află elementele din care îl vor compune. Se prezintă modelul de brăduț pe tabla digitală. Le explic modul de realizare, în timp ce le demonstrez cum se va lucra: <i>baza brăduțului o formăm dintr-o bucată de spumă pe care o vom lipi în spațiul indicat pe fișă, în poziție orizontală. Celelalte două bucăți le vom lipi în poziții oblice, una înclinată spre stânga, iar cealaltă, dreapta. Ați observat ce figură geometrică are bradul? (formă de triunghi/triunghiulară)</i></p> <p>Elevii vor lipi 9 buline albastre pentru a-l decora și o stea pe care o vor pune în vârf. La final, îi voi întreba cum au decis să-l descompună pe 9 (<i>I-am descompus în 3-3-3/ 3-6/7-2 etc</i>).</p>				
5. Fixarea cunoștințelor	10 min	<p>Se va lucra în completare</p> <p>Fișa 2 din cărticica de iarnă primită,</p> <p>descompunând numerele. Vor desena elemente și vor scrie numerele corespunzătoare acestora, astfel încât să formeze numerele învățate.</p>	Explicația	Fișa 2, creioane colorate, stilou	Frontal	Observarea sistematică a elevilor
6. Evaluarea (aprecieri finale)	1 min	<p><u>BRAVO!</u></p> <p><i>Bine astăzi ați lucrat! Răspunsuri corecte-ați dat! Pe doamna o veți mândri! Și coroană veți primi! –</i> recitată de Cristi și Crina.</p> <p>Se fac aprecieri generale asupra comportamentului elevilor în cadrul lecției (aplauze). Vor fi apreciați elevii care au fost activi în timpul lecției. Vor primi recompensa – COROANA.</p>	Conversația	Coronițe	Frontal	Aprecieri verbale

CENTRAREA PE COMPETENȚE CHEIE ÎN EDUCAȚIE

*Profesor Doina Iuliana Pană
Școala Gimnazială Nr. 22, Galați*

Centrarea pe competențe cheie este o temă intens dezbătută în ultimii ani, ce aduce o nouă abordare a paradigmei învățării-predării-evaluării. Aceasta se datorează faptului că finalitățile actualului curriculum sunt axate pe competențe, nu pe obiective.

Din punct de vedere teoretic, conform Comisiei Europene, competențele cheie sunt „un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți”.

În prezent, întreg demersul educațional se concentrează pe formarea unei tipologii de elevi care să aibă capacitatea de rezolvare de probleme, pe baza unor deprinderi și cunoștințe dobândite anterior. Pentru aceasta, elevul trebuie să fie pus în diferite situații de învățare prin intermediul cărora să își formeze deprinderi, atitudini, să dobândească cunoștințe, să realizeze transferul acestora de la o disciplină de studiu la alta, nu doar să acumuleze noțiuni și algoritmi de lucru.

Privită din această perspectivă, competența reflectă capacitatea elevului de a antrena totalitatea cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor și valorilor pentru a rezolva situații reale de învățare, pentru a demonstra în situații concrete ceea ce știe și poate să facă ca să aducă transformarea. Elevul trebuie să își mobilizeze toate resursele de care dispune, să le identifice, să le combine și să le activeze în situații concrete.

Centrarea pe competențe pune accentul pe ce trebuie să știe, dar mai ales pe ce trebuie să facă elevul cu ceea ce știe la finalul fiecărui ciclu de învățare. Din această perspectivă, accentul cade pe măiestria cadrului didactic de a certifica achizițiile elevului în termeni de rezolvare de situații concrete și nu în termenii unui cumul de cunoștințe și de deprinderi pe care elevul le va uita în scurt timp sau pe care nu știe cum să le utilizeze în viața activă. Abordarea prin competențe de bază este un răspuns la problematica analfabetismului funcțional.

Din punctul de vedere al curriculumului, un element important îl reprezintă corelația dintre competențele specifice, conținuturile și activitățile de învățare. Ele sunt astfel structurate încât să ofere cadrului didactic posibilitatea de abordare transdisciplinară.

În continuare, sunt exemplificate câteva exemple de activități de învățare ce contribuie la dezvoltarea competențelor cheie la disciplina Muzică și mișcare, clasa a III-a, pe cele 8 domenii:

1) Comunicarea în limba maternă:

- analiza textului cântecelor învățate, corelarea cu noțiunea de strofă, vers, rimă;
- lectura unor texte despre diferite personalități din domeniul artistic, biografii;
- exprimarea opiniei personale despre viața și opera unor compozitori studiați (de exemplu, George Enescu);
- elaborarea unui text pe baza unei structuri date sau a unor informații de tipul „Știați că....” despre anumite instrumente muzicale;

2) *Comunicare în limbi străine:*

- interpretarea unor cântece din repertoriul internațional;
- utilizarea unor softuri educaționale, CD-uri educaționale, canale de Youtube ce utilizează de regulă limba engleză;

3) *Competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologii:*

- utilizarea noțiunilor matematice de pătrime, optime, doime;
- folosirea unor numărători în jocuri și cântece;
- confecționarea unor jucării muzicale;

4) *Competențe digitale:*

- utilizarea internetului pentru documentare;
- realizarea unor proiecte pe teme muzicale, utilizând diferite programe, aplicații;
- utilizarea manualelor digitale și a softurilor educaționale.

5) *Competențe pentru a învăța să înveți:*

- învățarea prin pași mici (vers, strofe, refren) cu accent pe cuvinte sau expresii cheie pentru o memorare de lungă durată;
- corelarea textului cu unele simboluri sau desene;
- utilizarea unor organizatori grafici pentru învățarea pașilor de dans;

6) *Competențe de relaționare interpersonală și competențe civice:*

- învățarea unor pași de dans în grup;
- vizionarea unor spectacole de teatru ce impun o conduită specifică;
- participarea la miniconcerte cu soliști vocali sau instrumentali;
- întâlniri cu diferite personalități din domeniul artistic;

7) *Spirit de inițiativă și antreprenoriat:*

- participarea, proiectarea sau realizarea unor proiecte caritabile;

8) *Sensibilizare culturală și exprimare artistică:*

- participarea la serbări, concursuri de interpretare vocală sau dans;
- interpretarea unei piese de teatru;

Referințe bibliografice:

1. MÂNDRUȚ, O. CATANĂ, L. MÂNDRUȚ, M. (2012) *Instruirea centrată pe competențe*. Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" din Arad, Centrul de Didactică și Educație Permanentă, Arad;
2. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006). Official Journal of the European Union. L 394/10.

CENTRAREA PE COMPETENȚE CHEIE ÎN EDUCAȚIE-COMPETENȚA DE COMUNICARE

*Profesor învățământ primar Pop Mariana
Liceul Tehnologic Grigore C. Moisil, Târgu Lăpuș, Maramureș*

În accepțiunea Comisiei Europene, definiția competențelor – cheie este următoarea: „Competențele - cheie reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți”.

Din această definiție rezultă următoarele: competențele se definesc printr-un sistem de cunoștințe – deprinderi (abilități) – atitudini; au un caracter transdisciplinar implicit; competențele – cheie reprezintă într-un fel finalitățile educaționale ale învățământului obligatoriu; acestea trebuie să reprezinte baza educației permanente.

Legea Educației Naționale (articolul 4), precizează că: „Finalitatea principală a educării o reprezintă formarea competențelor (definite ca „un ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini necesare în situații diferite)”. În articolul 13 se subliniază că învățarea pe tot parcursul vieții este un drept garantat; această competență – cheie devine în acest fel o țintă educațională majoră. Articolul 68 din Curriculum național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe :

1. competențe de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
2. competențe de comunicare în limbi străine;
3. competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
4. competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
5. competențe sociale și civice;
6. competențe antreprenoriale;
7. competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
8. competența de a învăța să înveți.

Aceste competențe sunt ansambluri structurate de cunoștințe, deprinderi și valori. Se apreciază că nu poate exista o echivalență între formulări ale competențelor și diferitele tipuri de exprimare a obiectivelor. Acestea nu pot fi reduse sau asimilate reciproc. Competența reprezintă capacitatea elevului de a rezolva o anumită situație, pe baza unor deprinderi și cunoștințe dobândite anterior. Există de asemenea părerea că nu pot fi descrise componente ale unei anumite competențe (sau

„subcompetențe”), ci pot fi approximate anumite niveluri de realizare a acestora. Există aprecieri conform cărora competențele pot fi transformate în „situații de învățare” (sau „activități de învățare”) care sunt asociate acestora și nu în obiective, indiferent de gradul de generalitate al acestora.

Competența de comunicare

Științele educației au definit competența de comunicare în primul rând prin capacitatea de a activa cunoștințe, de a manifesta atitudini, de a le contextualiza în sfera interrelaționării. Complexitatea procesului trebuie văzută și din perspectiva implicațiilor formative pe care le au cele două acțiuni fundamentale: înțelegere de text și producere de text, atât în componenta scrisă, cât și în componenta orală. Tabelul de mai jos sintetizează schema competenței de comunicare:

	COMPREHENSIUNE DE TEXT	PRODUCERE DE TEXT
ORAL	A asculta	A vorbi
SCRIS	A citi	A scrie

PRO DIDACTICA Nr. 11-12, anul XIX, 2009

Competența de comunicare derivă din competența-cheie *a învăța să înveți* și trebuie tratată ca o componentă de bază a domeniului definit de citit-scris. Aceasta se regăsește în conținutul competențelor generale specifice disciplinei *Limba și literatura română*, așa cum sunt acestea prevăzute de noile programe:

- receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare;
- utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată;
- receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse;
- utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare cu scopuri diverse.

În concepția lui C. Simard, citat și de documentele UE privind politicile lingvistice, componentele competenței de comunicare sunt în număr de șase și converg pentru definirea modelului curricular al disciplinei, după cum urmează:

- *componenta verbală* care integrează toate componentele limbii (dimensiunea lingvistică, o dimensiune textuală și o dimensiune discursivă);
- *componenta cognitivă* al cărei rol este de identificare a operațiilor intelectuale implicate în producerea și înțelegerea limbajului;
- *componenta enciclopedică* ce impune cunoașterea aspectelor lingvistice, textuale, discursive specifice unor anumite domenii de activitate umană: istorie, tehnică etc.;

- *componenta ideologică* al cărei rol este de a dezvolta capacitatea de a ne situa și de a reacționa la diverse idei, valori, atitudini, principii vehiculate prin discurs;
- *componenta literară* operează trimiteri literare și pune în valoare capacitățile de valorificare a creativității verbale individuale;
- *componenta socio-afectivă* dezvoltă sentimentele și atitudinile care pot influența comportamentul verbal al fiecăruia.

Limba și literatura română este un domeniu cu mare deschidere formativă și informativă, cu încărcătură culturală și cu efect major asupra comunicării, ca activitate specific umană. Paradigma comunicativ-funcțională a disciplinei se reflectă în componenta pragmatică a domeniului de referință, aducând în prim-plan competența de comunicare văzută ca factor ce poate facilita substanțial integrarea în spațiul socio-cultural. Această abordare pragmatică, pe care o aplică noile programe, argumentează faptul că un enunț nu exprimă doar o stare de lucruri, ci și gândurile, sentimentele pe care ideile enunțate le provoacă atât auditoriului.

O modalitate pentru dezvoltarea competenței de comunicare este metoda proiectelor. Am ales această metodă pentru tema „Personaje preferate”. Am optat pentru această activitate deoarece **cartea** reprezintă pentru noi una dintre preocupările zilnice, încercând ca fiecare activitate să ne ducă la descoperirea unui personaj, a unui autor nou, să ne apropie de minunata lume a cărților.

Prin acest proiect elevii au fost responsabilizați să realizeze singuri a doua carte din viața lor de școlar. De data aceasta cartea trebuia să aibă aceeași temă pentru toți elevii și să aibă aceleași caracteristici: alegerea celor zece personaje din lecturile studiate, dar și din lecturile, textele pe care le știu copiii din alte surse.

Prin această activitate, elevii își dezvoltă memoria, gândirea, imaginația și vocabularul, atenția distributivă, cunoștințele lor cunosc un salt calitativ, se trezește curiozitatea, interesul, se nasc sentimente, se formează atitudini, își educă stăpânirea de sine, mai ales atunci când vor prezenta cartea în fața clasei, a colegilor. Întreaga personalitate a copilului se dezvoltă prin perseverența, curajul și simțul de răspundere. Deși tema este comună, copiii au libertatea de a alege personajele preferate, de a realiza o copertă potrivită pentru cartea lor, dar și de a prezenta personajele care i-au impresionat cel mai mult.

Scopul proiectului este dezvoltarea interesului pentru lectură și exprimarea acestuia prin realizarea unor texte despre personaje cunoscute, de a-i face pe elevi să îndrăgească lectura, de a arăta prin diverse mijloace că lectura este prezentă în viața școlarii. Exprimarea de idei, experiențe și emoții, sentimente prin modalități specifice artelor

Imagine din cadrul proiectului “Personaje preferate”, Clasa a II-a B, Liceul Tehnologic „Grigore C. Moisil”

Obiectivul acestui proiect educațional era de a-i face pe elevi să îndrăgească lectura, de a face din lectură un gest natural, de a arăta prin diverse mijloace că lectura este prezentă în viața școlărilor mici. Lectura este o abilitate de bază pe care copiii trebuie să o dezvolte în școală și contribuie esențial la educarea lor în dimensiuni etice și estetice. Este important să aducem cartea în fața copiilor de câte ori putem.

Bibliografie:

- Cucoș, Constantin (coordonator), „Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice”, Ed. Polirom, Iași, 1998;
- C. Simard “Éléments de didactique du français langue première”, Montréal, De Boeck și Lancier, 1997
- Leuștean, Ioana, „Didactica limbii și literaturii române”, Suceava, 2004;

CENTRAREA PE COMPETENȚELE CHEIE EUROPENE ÎN PREDAREA ISTORIEI

*Profesor Brețcan George Claudiu
Școala Gimnazială Letea Veche, Județul Bacău, Oraș Bacău*

În urma parcurgerii anilor de școală elevii vor dezvolta o serie de competențe cheie. Aceste competențe sunt ansamble structurate de cunoștințe, abilități și aptitudini dezvoltate prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse. Aceste competențe cheie au fost elaborate de o serie de structuri europene și au ca scop pregătirea elevilor pentru a deveni cetățeni europeni activi și implicați.

Istoria este una dintre cele mai importante și complexe discipline studiate în școală. Aceasta contribuie, de-a lungul anilor de studiu, la însușirea de către elevi a competențelor cheie prevăzute în documentele educaționale ale Uniunii Europene. Istoria participă semnificativ la formarea absolventului unui ciclu școlar nu doar prin contribuția adusă la însușirea competențelor-cheie, dar și printr-o serie de informații, deprinderi și valori specifice acestei discipline care sunt transmise elevilor în cadrul orelor de istorie sau în timpul unor activități școlare și extrașcolare desfășurate alături de profesorul de istorie.

Unele competențe cheie europene sunt transmise într-un mod natural în cadrul orelor de istorie pe când altele sunt transmise în plan secundar, dar toate sunt livrate beneficiarului educațional în final. Competențele cheie cele mai facil de transmis în cadrul disciplinei istorie sunt *Competențe sociale și civice*, *A învăța să înveți* și *Sensibilizare și exprimare culturală*.

În ceea ce privește însușirea de către absolvent a competenței-cheie *Competențe sociale și civice* contribuția Istoriei este decisivă. Aceasta ajută la formarea unui viitor cetățean bine informat, capabil de a selecta și înțelege critic noi surse de informare, activ și implicat în problemele societății, atât la nivel local cât și la nivel național și european.

Disciplina Istorie contribuie în proporție foarte mare și la însușirea competențelor cheie *A învăța să înveți* și *Sensibilizare și exprimare culturală*. Principala contribuție la formarea competenței *A învăța să înveți* este capacitatea absolventului de a selecta noi surse de informare, tradiționale și digitale, de a analiza critic aceste surse, de a le înțelege și de a le filtra folosind propriile cunoștințe, experiențe anterioare, emoții, principii și valori.

Referitor la competența *Sensibilizare și exprimare culturală* tot Istoria este responsabilă, în mare măsură, de cultivarea patriotismului, a sentimentului de apreciere și acceptare a culturii, valorilor, tradițiilor și obiceiurilor naționale și europene precum și de dorința de a conserva și proteja patrimoniul cultural național și european.

Prin transmiterea către absolvent a acestor competențe cheie, dar și a celorlalte competențe, în cadrul orelor de istoria, acesta adoptă o serie de valori și atitudini precum toleranță, acceptare, respect manifestat față de alte etnii, rase, religii, minorități și grupuri sociale.

Absolventul își însușește toate aceste deprinderi, abilități, atitudini și valori nu doar în cadrul orelor de istorie ci și în cadrul unor activități școlare și extrașcolare desfășurate sub egida disciplinei Istorie: serbări, concursuri, festivaluri, târguri, vizitarea unor muzee, galerii de artă, monumente de patrimoniu, întâlnirea cu personalități ale culturii naționale și europene, cu martori și participanți la unele evenimente istorice, implicarea în activități de voluntariat, excursii, tabere etc.

Contribuțiile Istoriei la dobândirea competențelor cheie europene de către elevi sunt următoarele:

Comunicare în limba maternă:

- utilizarea corectă a limbajului de specialitate;
- înțelegerea mesajului istoric;
- exprimarea opiniilor față de evenimentele istorice;
- definirea termenilor istorici;
- dezbateră asupra unor probleme istorice;
- redactarea unui eseu;

Comunicare în limbi străine:

- vizionarea de filme/documentare istorice în limbi străine;
- studiul unor expresii/citate din limbi străine;
- realizarea unor lucrări/eseuri/discursuri cu tematică istorică în limbi străine;
- utilizarea unor termeni istorici proveniți din limbi străine;
- participarea la proiecte europene desfășurate în limbi de circulație internațională;
- vizite/excursii în alte țări;

Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii:

- înțelegerea axelor cronologice;
- studierea teoriei evoluționiste;
- calcularea distanțelor între anumite localități;
- studiul unităților de măsură;
- compararea hărților istorice;
- analiza arhitecturii istorice;

Competența digitală:

- folosirea unor softuri educaționale;
- folosirea unor site-uri/biblioteci virtuale;
- studierea apariției/dezvoltării/impactului tehnologiei asupra societății;

- prezentarea unor teme/proiecte prin intermediul unor aplicații digitale (ex. PPT);
- selectarea surselor digitale credibile;
- vizitarea unor muzee virtuale;

A învăța să înveți:

- analizarea/interpretarea surselor istorice;
- construirea unor scheme logice;
- gestionarea timpului alocat unui proiect;
- înțelegerea cauzelor/ evenimentelor istorice;
- deprinderea de a folosi auxiliarele istorice (dicționarul, harta, atlasul);
- analiza critică a surselor de informare digitală;

Competențe sociale și civice:

- respectarea diversității culturale/religioase;
- cultivarea unor valori morale prin prezentarea unor exemple negative;
- implicarea elevilor în activități de voluntariat;
- invitarea unor personalități/ martori/ participanți la anumite evenimente istorice;
- dezvoltarea patriotismului;
- implicarea activă în viața comunității (activități culturale/artistice/religioase);

Spirit de inițiativă și antreprenoriat:

- organizarea unor excursii/serbări prin implicarea elevilor;
- prezentarea unor modele de succes din lumea afacerilor;
- organizarea unor activități de voluntariat cu implicarea elevilor;
- implicarea în strângerea de fonduri;
- stimularea creativității/asumarea unor riscuri;
- explicarea termenilor cu caracter economic;

Sensibilizare și exprimare culturală:

- vizitarea muzeelor/galeriilor de artă;
- realizarea unor expoziții cu desene/machete realizate de elevi;
- prezentarea unor noțiuni de istorie a artei;
- realizarea unor eseuri pe baza unor opere artistice;
- vizionarea online a procesului de realizare a operelor de artă;
- realizarea unor proiecte bazate pe studierea istoriei locale.

Pentru ca elevii să-si însușească competențele cheie europene și tot ceea ce transmit acestea, ei trebuie să deprindă și o serie de abilități precum: capacitatea de analiză a surselor, gândirea critică, capacitatea de a înțelege evenimentele istorice din mai multe perspective, etc.

Eu încerc să dezvolt elevilor capacitatea de a înțelege și de a analiza critic sursele istorice. De asemenea, încerc să le cultiv ideea de toleranță și de implicare civică.

Realitatea ne demonstrează însă, zilnic, că există o serie de piedici în aplicarea la clasă în proporție de sută la sută a competențelor, abilităților și valorilor conținute și promovate de programa școlară și de documentele educaționale europene. Printre aceste piedici amintim: slaba dotare tehnologică a școlilor, lipsa timpului, în special în cadrul disciplinei istorie unde clasele a VI-a și a VII-a au doar o oră pe săptămână, neimplicarea familiei în activitățile școlare și lipsa unui suport moral și emoțional pentru elevi din partea familiei, dezinteresul tot mai mare față de procesul educativ precum și ritmul mai scăzut de învățare al unor clase.

Cu toate acestea, cea mai mare parte a conținutului livrat prin intermediul competențelor cheie europene, abilitățile și valorile din programa școlară sunt transmise elevilor și sunt receptate și însușite de aceștia, contribuind astfel la formarea unor viitori cetățeni europeni activi și implicați în societate.

CENTRAREA PE COMPETENȚELE - CHEIE ÎN EDUCAȚIA ȘCOLARĂ

*Profesor învățământ primar Kanel Vuap
Școala Gimnazială nr. 39 Nicolae Tonitza, Constanța*

Comisia Europeană a publicat propunerea pentru Competențele-Cheie pentru Învățarea Durabilă, înlocuind recomandarea din 2006. Schimbările aduse în noul document au la bază tehnologia care a căpătat o importanță tot mai mare în viețile noastre și creșterea sectorului de educație non-formală.

„Competențe-cheie sunt acele competențe de care au nevoie toți indivizii pentru împlinire și dezvoltare personală, angajare, includere socială și cetățenie activă. Ele sunt compuse din cunoștințe, abilități și atitudini și merg mai departe de noțiunea academică de cunoștințe”, se arată în documentul Comisiei Europene.

Recomandarea UE are ca obiectiv îmbunătățirea dezvoltării competențelor-cheie pentru toți oamenii, pe parcursul vieții lor. Statele membre sunt încurajate să își pregătească mai bine oamenii pentru schimbările din piața muncii și integrarea în societăți mai diversificate, digitalizate și globalizate. Accentul documentului se pune pe investirea în abilități de bază, în competențe antreprenoriale și digitale și în competențe lingvistice, astfel încât toată lumea să poată participa activ în societate și economie.

În context pedagogic, o competență reprezintă capacitatea dovedită a elevului de a selecta, combina și utiliza adecvat, cunoștințe, abilități, valori și atitudini, în situații concrete, pentru a realiza eficient și cu eficacitate, o sarcină de învățare. Din perspectiva procesului de învățământ, competența poate fi considerată ca o disponibilitate acțională a elevului, bazată pe experiența prealabilă, dar și ca un potențial care trebuie dovedit de elev în situații concrete. Mai mult, o competență nu poate fi măsurată și apreciată ca atare, decât punându-l pe elev în situații concrete în care să-și valorifice toate resursele necesare (achizițiile și experiențele anterioare). Ori, astfel de situații concrete nu pot fi inventariate și standardizate (Minister/ școală) și nici nu pot fi proiectate și asigurate în totalitate și în condiții obiective de către cadrul didactic.

Competențele - cheie sunt achiziții ale învățării (combinații de cunoștințe, deprinderi și atitudini) care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului.

Cele opt domenii ale competențelor - cheie sunt:

- ✚ Comunicarea în limba maternă;
- ✚ Comunicarea în limbi străine;
- ✚ Competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie;
- ✚ Competențe **digitale și de utilizare a noilor tehnologii ale informației și comunicării (TIC)**;

- ✚ Competențe pentru a învăța să înveți;
- ✚ Competențe de relaționare interpersonală și competențe civice;
- ✚ Spirit de inițiativă și antreprenoriat;
- ✚ Sensibilizare culturală și exprimare artistică.

Comunicarea în limba maternă este abilitatea de a exprima și interpreta gânduri, sentimente și fapte, atât pe cale orală, cât și scrisă (ascultare, vorbire, citire și scriere) și de a interacționa într-un mod adecvat în cadrul întregii game a contextelor sociale și culturale – educație și instruire, la serviciu, acasă sau în timpul liber.

Comunicarea în limbi străine are aceleași dimensiuni ca și comunicarea în limba maternă. De asemenea, ea apelează la abilități de mediere și înțelegere culturală. Nivelul performanței variază conform cu moștenirea și cadrul lingvistic al individului.

Competențele în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie: Alfabetizarea matematică este abilitatea de a aduna, scădea, înmulți și împărți mental sau în scris pentru a rezolva o gamă de probleme în situațiile vieții de fiecare zi. Accentul se pune mai ales pe proces decât pe rezultat, mai degrabă pe activitate decât pe cunoaștere. Alfabetizarea științifică se referă la abilitatea și dorința de a utiliza cunoștințele și metodologia menită să explice lumea naturală. Competența în tehnologie e văzută ca înțelegerea și utilizarea acelor cunoștințe și metode care pot modifica/schimba cadrul natural, ca răspuns la nevoile și dorințele oamenilor.

Competențele digitale și de utilizare a noilor tehnologii ale informației și comunicării implică utilizarea critică și cu încredere a mijloacelor media electronice la muncă, în timpul liber și pentru comunicare. Aceste competențe se referă la gândirea logică și critică, la abilitățile de management a informației la standarde înalte și la abilități de comunicare dezvoltate. La nivelul de bază, abilitățile TIC cuprind utilizarea tehnologiei multimedia pentru a primi, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații și pentru a comunica și a participa în rețele, prin Internet.

Competența pentru a învăța să înveți cuprinde disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, atât individual, cât și în grup. Aceasta include abilitatea de organiza eficient timpul, de a rezolva probleme, de a achiziționa, procesa, evalua și asimila noi cunoștințe și de a aplica noile cunoștințe și deprinderi într-o varietate de contexte – acasă, la serviciu, în educație și instruire. “A învăța să înveți” contribuie puternic la managementul traseului profesional.

Competențele de relaționare interpersonală (sociale) și competențele civice cuprind toate formele comportamentale care trebuie stăpânite pentru ca un individ să fie capabil să participe într-un mod eficient și constructiv la viața socială și să rezolve conflictele, dacă e cazul. Abilitățile interpersonale sunt necesare pentru interacțiunea efectivă, individual și în grupuri, și sunt utilizate atât în domenii private, cât și în domenii publice (din perspectivă civică).

Spiritul de inițiativă și antreprenoriat are o componentă activă și una pasivă: cuprinde atât capacitatea de a induce schimbări, cât și abilitatea de a le primi, sprijini și adapta la inovația adusă de către factorii externi. Această competență - cheie implică asumarea responsabilității pentru acțiunile cuiva, pozitive și negative, dezvoltarea unei viziuni strategice, stabilirea obiectivelor și realizarea lor, precum și motivarea de a reuși.

Sensibilizarea culturală și exprimare artistică cuprinde aprecierea importanței exprimării creative a ideilor, experiențelor și emoțiilor prin intermediul diferitelor medii, incluzând muzica, expresia corporală, literatura și artele plastice.

Educația bazată pe competențe își dovedește eficiența și eficacitatea în contexte combinate (formal, nonformal, informal) și dacă îndeplinește cumulativ, mai multe condiții:

- Sunt clar definite competențele pe care elevul trebuie să le dovedească la sfârșitul fiecărui an școlar, la sfârșitul unui ciclu școlar, precum și la sfârșitul școlarității obligatorii. Astfel, activitatea cadrului didactic se va concentra mai puțin asupra proiectării și mai mult asupra organizării și coordonării învățării, precum și asupra oferirii de feedback, iar în ceea ce-l privește pe elev, acesta trebuie să dovedească că știe să utilizeze, să aplice, ceea ce învață.
- Pedagogia prin competențe trebuie să dea sens învățării, facilitând contexte reale de învățare, prin care elevul să fie motivat că tot ceea ce învață îi este util. Pentru aceasta însă, nu mai sunt suficiente liste de conținuturi monodisciplinare, fiind necesare și obligatorii abordări interdisciplinare, creative și inovative.
- Competențele nu trebuie privite ca o sumă de cunoștințe, abilități și alte achiziții, ci ca rezultatul aplicării combinate a acestora pentru rezolvarea de situații concrete.

Referințe bibliografice:

- ❖ Ardelean, A., Mândruț, O., *Didactica formării competențelor*, Arad, „Vasile Goldiș” University Press, 2012
- ❖ Ionescu, M., Radu, I., *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1995
- ❖ Manolescu, M. *Referențialul în evaluarea școlară*. București, Editura Universitară, 2015.

CENTRAREA PE COMPETENȚELE-CHEIE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Fănică Daniel

Școala Gimnazială Cândești, Loc. Cândești, jud. Buzău

Cadrul de referință pentru cele 8 competențe-cheie reprezintă obiectul unei recomandări făcute de Parlamentul European tuturor statelor membre. Competențele-cheie sunt achiziții ale învățării (combinații de cunoștințe, deprinderi și atitudini) care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului. Cele opt domenii de competențe definite de Comisia Europeană sunt: comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie; competențe digitale și de utilizare a noilor tehnologii (TIC); competența de a învăța să înveți; competențe de relaționare interpersonală și competențe civice; spirit de inițiativă și antreprenoriat; sensibilizare culturală și exprimare artistică.

1. Statutul de recomandare conduce la obligația statelor membre de a-și armoniza sistemele, astfel încât cele opt competențe-cheie să reprezinte o achiziție a absolventului. Statutul de recomandare nu include coerciții referitoare la modalitățile de aplicare: nu se impune schimbarea curriculumului dar se cere implementarea documentului în manieră proprie. La noi s-a asumat acest cadru de referință în politicile educaționale, cele 8 competențe-cheie apărând în actuala LEN nr.1.

2. Caracteristicile competențelor-cheie: CC sunt achiziții ale învățării care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului. Ritmul dezvoltării sociale, noile tehnologii, economia globalizată implică dobândirea și aprofundarea unor abilități speciale. Azi aceste achiziții trebuie să fie învățate la nivel de masă de către absolvenți. CC sunt combinații de cunoștințe, deprinderi și atitudini adecvate contextului. În literatura de specialitate, până la apariția cadrului european, exista un consens după care competențele sunt achiziții cognitive, atitudinile nefiind implicate în același complex de rezultatele ale învățării. Azi ele sunt interpretate ca fiind un ansamblu de cunoștințe, deprinderi și atitudini. CC se suprapun și se intersectează (aspecte esențiale dintr-un domeniu sprijină achiziția și aprofundarea unor aspecte din alt domeniu.) CC pot fi reconfigurate în mozaic în cadrul proiectării instruirii. CC sunt traversate de un număr de teme care se aplică transversal în cadrul de referință: gândire critică, creativitate, rezolvare de probleme, evaluarea riscului, luarea deciziilor, managementul constructiv al emoțiilor etc. Aceste dimensiuni se regăsesc deci la nivelul fiecărei competențe-cheie și rolul lor este învățarea și transferarea lor în viața cotidiană.

3. Cele opt domenii ale CC sunt: Comunicarea în limba maternă; Comunicarea în limbi străine; C. în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie; **C. digitale și de utilizare a noilor tehnologii ale informației și comunicării (TIC)**; C. pentru a învăța să înveți; C. de relaționare

interpersonală și competențe civice; Spirit de inițiativă și antreprenoriat; Sensibilizare culturală și exprimare artistică.

Comunicarea în limba maternă este abilitatea de a exprima și interpreta gânduri, sentimente și fapte, atât pe cale orală, cât și scrisă (ascultare, vorbire, citire și scriere) și de a interacționa într-un mod adecvat în cadrul întregii game a contextelor sociale și culturale – educație și instruire, la serviciu, acasă sau în timpul liber.

Comunicarea în limbi străine are aceleași dimensiuni ca și comunicarea în limba maternă. De asemenea, ea apelează la abilități de mediere și înțelegere culturală. Nivelul performanței variază conform cu moștenirea și cadrul lingvistic al individului.

C. în matematică și C. elementare în științe și tehnologie: Alfabetizarea matematică este abilitatea de a aduna, scădea, înmulți și împărți mental sau în scris pentru a rezolva o gamă de probleme în situațiile vieții de fiecare zi. Accentul se pune mai ales pe proces decât pe rezultat, mai degrabă pe activitate decât pe cunoaștere. Alfabetizarea științifică se referă la abilitatea și dorința de a utiliza cunoștințele și metodologia menită să explice lumea naturală. C. în tehnologie e văzută ca înțelegerea și utilizarea acelor cunoștințe și metode care pot modifica/schimba cadrul natural, ca răspuns la nevoile și dorințele oamenilor.

C. digitale și de utilizare a noilor tehnologii ale informației și comunicării implică utilizarea critică și cu încredere a mijloacelor media electronice la muncă, în timpul liber și pentru comunicare. Aceste competențe se referă la gândirea logică și critică, la abilitățile de management a informației la standarde înalte și la abilități de comunicare dezvoltate. La nivelul de bază, abilitățile TIC cuprind utilizarea tehnologiei multimedia pentru a primi, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații și pentru a comunica și a participa în rețele, prin Internet.

C. pentru a învăța să înveți cuprinde disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, atât individual, cât și în grup. Aceasta include abilitatea de organiza eficient timpul, de a rezolva probleme, de a achiziționa, procesa, evalua și asimila noi cunoștințe și de a aplica noile cunoștințe și deprinderi într-o varietate de contexte – acasă, la serviciu, în educație și instruire. “A învăța să înveți” contribuie puternic la managementul traseului profesional.

C. de relaționare interpersonală (sociale) și C. civice cuprind toate formele comportamentale care trebuie stăpânite pentru ca un individ să fie capabil să participe într-un mod eficient și constructiv la viața socială și să rezolve conflictele, dacă e cazul. Abilitățile interpersonale sunt necesare pentru interacțiunea efectivă, individual și în grupuri, și sunt utilizate atât în domeniul private, cât și în domeniul publice (din perspectivă civică).

Spirit de inițiativă și antreprenoriat are o componentă activă și una pasivă: cuprinde atât capacitatea de a induce schimbări, cât și abilitatea de a le primi, sprijini și adapta la inovația adusă de către factorii externi. Această CC implică asumarea responsabilității pentru acțiunile cuiva, pozitive și

negative, dezvoltarea unei viziuni strategice, stabilirea obiectivelor și realizarea lor, precum și motivarea de a reuși.

Sensibilizare culturală și exprimare artistică cuprinde aprecierea importanței exprimării creative a ideilor, experiențelor și emoțiilor prin intermediul diferitelor medii, incluzând muzica, expresia corporală, literatura și artele plastice.

4. Exemplu de centrare pe C-C: Cunoașterea mediului, cl. a II-a, Unitatea de învățare: Plante și animale:

C. în domeniul științelor și tehnologiilor: Cunoștințe – principii de bază ale lumii naturale, concepte, principii și metode științifice fundamentale; Deprinderi – abilitatea de a sistematiza și comunica datele observării directe, de realizare a analizei acestora și de stabilire de concluzii;

C. lingvistice: Cunoștințe – dezvoltarea limbajului științific, noțiuni și concepte specifice disciplinei, colectarea unor observații; Deprinderi – abilitatea de a exprima concluzii într-un limbaj adecvat stilului științific al limbii literare; folosirea adecvată a unor astfel de noțiuni, a unui registru non-literar; Abilități: utilizarea principalelor caracteristici ale diferitelor stiluri și registre ale limbii; conștientizarea variabilității limbii și a comunicării în diferite contexte.

C. de a învăța să înveți: Deprinderi – împărtășirea achizițiilor învățării; evaluarea propriei munci, solicitarea de informații; Abilități- folosirea tehnicii de învățare structurată pe un sistem de concluzii logice și bazată pe observație și experiment.

C. de expresie și manifestare culturală: Deprinderi – aprecierea critică și estetică a unei exprimări artistice, precum și a propriei exprimări printr-o varietate de mijloace, folosind propriile aptitudini; raportarea propriilor puncte de vedere creative și expresive la opiniile altora; Abilități: de tip creativ, care pot fi transferate într-o varietate de contexte; Atitudini – înțelegerea unor elemente de manifestare culturală.

C. sociale (A) și civice (B):

(A) Cunoștințe – înțelegerea felului în care un stil de viață sănătos poate contribui la sănătatea lor fizică și mentală; înțelegerea codurilor de comportament și de bune maniere general acceptate în diferite societăți și medii (de ex. la muncă); Deprinderi – abilitatea de a comunica constructiv; exprimarea și înțelegerea diferitelor puncte de vedere; negocierea și abilitatea de a crea încredere și de a manifesta empatie; realizarea unei distincții între sfera personală și cea profesională. Atitudini – colaborare prin munca în echipă, asertivitate și integritate; valorizarea diversității și respectul față de celălalt, deschiderea pentru compromis.

(B) Cunoștințe – cunoașterea conceptelor de dreptate, egalitate (prin curriculumul nonformal); Deprinderi – implicarea alături de ceilalți în rezolvarea problemelor care afectează comunitatea locală (protejarea mediului); Atitudini – implicare în activități civice (protejarea mediului).

CENTRAREA PE COMPETENȚE CHEIE ÎN EDUCAȚIE/KEY COMPETENCES IN EDUCATION - COMPETENȚA CHEIE MATEMATICĂ

*Profesor Rodica Ciucă
Colegiul Economic "Ion Ghica" Brăila*

În procesul de învățare, în general, și în cel de învățare a matematicii, în special, un rol important îl are formarea competențelor prevăzute pe un termen mai lung, așa-numitele competențe de integrare – „o competență generală mereu în devenire, a cărei stăpânire nu va fi asigurată decât la sfârșitul învățământului de bază, ba chiar și după aceasta” (Programme Intégré, 1993).

Cadrele didactice se pot întreba care este deosebirea dintre învățarea bazată pe obiective și cea bazată pe formare de competențe? De ce a fost reformulat curriculumul în cheia formării de competențe și ce se va schimba la nivel de lecție? Cum vom operaționaliza o competență, cum vom urmări formarea ei, cât timp ne trebuie pentru a o forma? Și multe alte întrebări care apar atunci când suntem puși în situația de a transpune în practică noul.

Pentru ca învățarea să fie rodul propriei acțiuni de cunoaștere și aplicare a elevului și pentru ca el să se angajeze plener în munca școlară, profesorul trebuie să organizeze un proces activ de învățare eficientă, care are trei caracteristici importante: este activă, este orientată către scop și duce la rezultate măsurabile.

Pe măsură ce avansează elevul în școală, volumul și complexitatea informației crește și conexiunile pe care trebuie să le facă sunt din ce în ce mai complicate. Trecerea de la gândirea concretă la cea abstractă îl face pe elev să realizeze că trebuie să folosească metode de studiu din ce în ce mai diversificate și sofisticate. Unele lucruri sunt ușor de înțeles, altele mai dificil, depinde de cunoștințele anterioare în acel domeniu și de tehnicile de învățare aplicate. Desigur, putem studia și într-un mod superficial, obținând o notă bună doar citind și memorând un text. Dar, cu siguranță, informația pe care am acumulat-o în acest mod nu va rămâne în mintea noastră pentru mult timp și nu ne va ajuta în dezvoltarea noastră personală. În schimb, folosind gândirea critică, construim pas cu pas sistemul nostru de cunoaștere și ne dezvoltăm încrederea în propria capacitate de a învăța într-un mod rațional.

Competența cheie matematică este abilitatea de a dezvolta și aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva probleme în situații cotidiene. Această competență se bazează pe importanța matematicii pentru societate și pentru individ, ca parte componentă a societății. Competența matematică implică, în diferite grade, abilitatea și dorința de a utiliza concepte, reprezentări, modele matematice de a formula idei sau teorii, păreri personale. Reprezentările matematice la

care se face referire în documente, sunt de diverse tipuri: formule, modele, construcții, grafice, hărți și altele.

Cunoștințele abordate sunt de mai multe tipuri. Unele dintre acestea se referă la utilitatea matematicii în cotidian și la limitările pe care această disciplină le impune prin natura sa. Alte cunoștințe se regăsesc integral în elementele de conținut ale programelor, fiind concepte sau proceduri utilizate în mod curent în viață precum: calculul aritmetic, calculul unor suprafețe sau volume, estimările și aproximările dar și cunoștințe despre utilizarea sau înțelegerea unor reprezentări matematice pe care le putem întâlni în viața cotidiană (informații exprimate grafic sau tabelar).

Deprinderile prevăd aplicarea cunoștințelor procedurale în situații concrete; ele reprezintă elementul central al acestei zone de competență și includ, pe lângă tehnici, procedee specifice matematicii (algoritmii matematici) și capacitatea de a decide între mai multe raționamente posibile, pe cel adecvat unei situații date, de a construi lanțuri de astfel de raționamente privind către scopul final, sau deprinderi care se află aparent la graniță cu alte competențe așa cum este deprinderea de a argumenta în mod rațional utilizând limbajul matematicii sau selectarea resurselor.

Zona atitudinilor este mai slab conturată comparativ cu alte elemente ale domeniului de competență cheie matematică sau cu atitudinile descrise în cadrul altor competențe. Astfel, putem afirma că atitudini precum: interesul și curiozitatea pentru studiul matematicii în școală sau dincolo de școală, perseverența pentru rezolvarea unor situații problemă, dorința de a comunica rezultatele obținute, manifestarea dorinței de a explora experiențele de învățare în cotidian sau interes de a rezolva situații problemă întâlnite în cotidian prin matematică iată o parte dintre aspecte care ar întregi imaginea competenței. Este adevărat că atitudinile domeniului de competență cheie ar trebui văzute în strânsă legătură cu cele ale altor competențe, de exemplu, cu cele ale competenței de bază din științe și din tehnologii, iar, în acest caz, unele dintre aceste aspecte ar putea fi preluate de acolo. În ceea ce privește dezvoltarea personală, încrederea în sine sau manifestarea dorinței de a colabora sau de a se autodepăși sunt alte aspecte care pot fi recuperate din alte zone de competențe (din domeniile a învăța să înveți sau domeniul de competențe sociale).

Într-o formă sintetică, Comisia Europeană recomandă următoarele competențe matematice:

Cunoștințe:

- numere, măsuri și structuri,
- operații fundamentale și prezentări matematice de bază,
- înțelegerea termenilor și a conceptelor matematice,
- sensibilizarea față de problemele cărora matematica le poate aduce o soluție.

Deprinderi/aptitudini:

- a aplica principii și procese matematice de bază în viața cotidiană, acasă și la locul de muncă,
- a urmări și a evalua diferite etape ale unei argumentații,
- a adopta un raționament matematic,
- a înțelege o demonstrație matematică,
- a comunica în limbaj matematic.

Atitudini:

- respectul pentru adevăr,
- perseverența de a găsi argumente,
- evaluarea validității argumentelor.

La baza formării competențelor stă transferul de cunoștințe, îmbinat cu motivația și interesul, care generează participarea activă a elevilor. Procesul formativ, interactiv implică corelația dintre strategiile de acumulare a cunoștințelor și dezvoltarea capacităților de convertire a acestora în acțiuni. În opinia lui M. Minder, a educa înseamnă a face să se modifice comportamentul copilului, adică în cadrul învățării are loc schimbarea comportamentului dintr-o stare în alta. Modificarea competenței anterioare presupune existența unui spațiu psihic, numit zona de dezvoltare proximală, care îl predispune pe elev spre acceptarea situațiilor de învățare. Vygotsky definește conceptul de zonă de dezvoltare proximală ca fiind „distanța dintre nivelul actual de dezvoltare și nivelul proximal de dezvoltare, determinat de capacitatea de a rezolva o problemă sub îndrumarea unui adult ori în colaborare cu un partener mai capabil”.

În acest context, anticipând competențele elevului, profesorul trebuie să-i creeze condiții stimulatoare. Aceste condiții stimulatoare sunt oferite de cadrul de dezvoltare a gândirii critice, care permite a se explora integral cele opt inteligențe: logică, spațială, lingvistică, cinetică, muzicală, intrapersonală, interpersonală, naturală.

Așadar, profesorul modern trebuie să fie permanent orientat spre elev și să confere eficiență procesului didactic prin realizarea reușită a rolurilor pe care le are: organizator, îndrumător, consilier, mediator, participant, consultant, facilitator, evaluator. Formarea generației tinere, și nu doar informarea ei, a determinat axarea curriculumului pe formare de competențe.

Bibliografie:

1. Cucuș, C., Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iași, 2006.
2. Minder, M., Didactica funcțională, Ed. Cartier, Ch., 2003.
3. Temple, Ch.; Steele, J.L.; Meredith, K.S., Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice, Centrul Educațional Pro Didactica, Ch., 2003.
4. Beznițchi, L.; Copăceanu, R., Valorificări pedagogice, Centrul Educațional PRO DIDACTICA, Ch., 2002.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ LA ELEVII MAGHIARI

*Autor: Fodor Emőke
Liceul teoretic "Kemény Zsigmond" Gherla*

Cadrul de referință pentru cele 8 competențe-cheie reprezintă obiectul unei recomandări făcute de Parlamentul European tuturor statelor membre.

Competențele-cheie sunt achiziții ale învățării (combinații de cunoștințe, deprinderi și atitudini) care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului. Cele opt domenii de competențe definite de Comisia Europeană sunt: comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie; competențe digitale și de utilizare a noilor tehnologii (TIC); competența de a învăța să înveți; competențe de relaționare interpersonală și competențe civice; spirit de inițiativă și antreprenoriat; sensibilizare culturală și exprimare artistică.

În cazul elevilor maghiari, limba română nu reprezintă limba maternă, însă nici limba străină nu poate fi fiind limba oficială. De aceea se folosește denumirea, ca limba română nematernă. Competențele de comunicare în limba română descrise în programa pentru minorități corespund celor descrise în Cadrul European de Referință pentru Limbi. Cadrul European Comun de Referință pentru limbi (CECRL), reprezintă, probabil, cel mai cunoscut document de politici lingvistice din Europa. A fost dezvoltat în anul 2001 de către o echipă de specialiști din cadrul Comisiei de Politici Lingvistice a Consiliului Europei, având drept obiectiv oferirea unui instrument de referință, cunoscut la nivel european, la care să poată face apel profesorii, autorii de curricule, evaluatorii, angajatorii etc. și pe care să îl cunoască toată lumea, indiferent de țara sau sistemul de educație din care provine. De remarcat că la acest moment CECRL este tradus în 40 de limbi.

Competența e prezentată, în CECRL ca „o sumă a cunoștințelor, abilităților și a caracteristicilor care îi permit unei persoane să întreprindă diferite acțiuni”. Competențele lingvistice de comunicare sunt acelea care „îi permit unei persoane să acționeze, folosind în special mijloace lingvistice”.

De mare ajutor în activitatea noastră ne sunt descriptorii, acele afirmații care descriu ce poate face un vorbitor la un anumit nivel de limbă. Dacă știu ce poate face, în general, pot aproxima nivelul său de limbă. Dacă știu nivelul elevului meu, pot afla ce poate face.

Analizând programele școlare în vigoare pentru clasele din ciclul primar, am putut observa că, în cadrul acestora, se regăsesc aceleași principii care sunt prezentate și promovate prin CECRL. De pildă, în Nota de prezentare la Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română

pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, Clasa pregătitoare, clasa I, clasa a II-a – Ordin al ministrului: nr. 3418/19.03.2013, se declară „adoptarea modelului comunicativ-funcțional. Această abordare pune accent pe utilizarea limbii ca mijloc de comunicare, astfel, comunicarea orală, realizată prin diverse acte de vorbire, bazată pe situații trăite și întâlnite în viața de fiecare zi, capătă o pondere mai mare, iar textul este utilizat ca pretext pentru comunicare și nu pentru a fi însușit ca atare. Activitățile de predare-învățare-evaluare plasează elevul în situații de utilizator activ al limbii române. Programa școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev.”

O perspectivă similară găsim și în cazul programei școlare pentru clasele a III-a și a IV-a: „documentul de față își propune o consolidare a abordării educaționale centrate pe nevoile elevilor în societatea contemporană. Dincolo de retorici, propunem formulări ancorate în cotidian, care să ofere elevilor achiziții de calitate în domeniul comunicării, în contexte semnificative de învățare.”

Așadar, pe baza acestor observații, putem afirma încă o dată că direcția asumată prin programele școlare coincide cu cea propusă prin CECRL și promovată și prin acest curs de formare. Acest argument poate fi susținut și prin alte afirmații din programele școlare în vigoare, precum: „Conținuturile constituie mijloace pentru dezvoltarea competențelor de comunicare, respectiv baza de operare prin care se structurează competențele; conținuturile nu se tratează în sine; se va evita metalimbajul”.

La clasele pregătitoare-II se pune mare accent pe receptarea mesajului oral, în activități de învățare de genul:

- să identifice imagini și obiecte dintr-o serie dată, potrivit mesajului audiat
- să pună în corespondență mesajele audiate cu imagini, simboluri, semne corespunzătoare
- să ilustreze prin desen mesajul audiat
- să colecteze informații prin mijloace variate (filme)
- să înțeleagă reguli simple de joc

Paralel, cu înțelegerea textului, se formează și competențe de vorbire:

- Să repete cuvinte, enunțuri, forme uzuale
- Să exerseze, să evidențieze cantitățile vocalice din limba română: oa, ua, uă, ie, eau.
- Să răspundă la întrebări simple
- Să relateze pe scurt pe baza imaginilor sau pe baza întrebărilor de sprijin.

Elevii de ala secția maghiară învață să scrie și să citească în limba română în clasa a II-a. Din clasa a III-a materia studiată nu se numește Comunicare în limba română, ci Limba și literatura română. Deci

pe lângă competențe de receptare a mesajului oral și vorbire, se formează și competențele de receptare a mesajului scris și scrierea.

În clasele III-IV, apar activități de învățare ca:

- să participe la lectură activă cu creionul în mână
- să exprime primele reacții față de cele citite folosind coduri diverse: desen, mimă, schemă, ritm/melodie
- să descopere unele "dovezi" în text, referitoare la trăsăturile unui personaj
- să formuleze în scris ideile principale
- să realizeze descrieri scurte

Deci, deși nu e limba străină, predarea limbii române pentru elevii maghiari, urmărește metodică predării limbilor nematerne, bazată pe comunicare, pornind de la necesitatea elevului de a se putea descurca în viața de zi cu zi – comunicând în limba română.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE LA PREȘCOLARI

*Profesor învățământ preșcolar Epure Elena Cristina
Grădinița cu program prelungit "Curcubeul Copilăriei" Craiova*

Considerată o capacitate globală ce depinde atât de dezvoltarea cognitivă, dar și de condițiile de mediu în care copilul trăiește, competența de comunicare este un proces de lungă durată ce începe de timpuriu, continuată în perioada primară și este exersată pe tot parcursul vieții.

Foarte mulți copii, deși dezvoltați normal din punct de vedere fizic și psihic, pot avea probleme în comunicare. Deficiențele în vorbire, exprimare, pronunție, dar și dificultățile în a stabili relații cu ceilalți pot fi depășite cu intervenția promptă a cadrelor didactice și a familiei. Cel mai important mod în care poți îndeplini acest obiectiv este să pornești de la premisa că orice copil este unic, cu un ritm propriu de dezvoltare și cu o personalitate bine conturată.

Elementul esențial al dezvoltării copilului este capacitatea de a comunica și de a folosi corespunzător și eficient limbajul. Cu ajutorul abilităților de comunicare, copiii se pot înțelege cu ceilalți astfel rezultă o conexiune între limbaj, comunicare și dezvoltarea aptitudinilor sociale.

Deși pare ușor să transmiți un mesaj, fără a cunoaște și respecta anumite reguli, acest lucru poate fi transmis sau înțeles așa cum trebuie.

Ca formă de interacțiune, dar și ca demers didactic, comunicarea este deosebit de importantă în grădiniță. Dacă aceasta nu are niște obiective clare, dacă nu este bine organizată, într-un mediu stimulatив cu forme de activitate variate, comunicarea poate deveni un proces plictisitor.

În grădiniță, educatoarele se folosesc de povești pentru a introduce proiecte tematice, pentru a aplană un conflict apărut din senin, pentru a modela caractere.

În cadrul activităților de educarea limbajului, dar și în cadrul activităților din restul domeniilor de activitate, accentul nu este pus pe reguli, ci pe consolidarea deprinderilor de comunicare și pe formarea unor comportamente care conturează și conduc la îndeplinirea competenței de comunicare. Prin jocurile din grădiniță și exercițiile efectuate, copiii participă atât activ, cât și afectiv la activități. Creându-se un mediu stimulatив, cu elemente din poveștile îndrăgite, copiii se simt mai liberi.

"Cum vorbesc copiii noștri? Unii, și din fericire aceștia sunt cei mai mulți, vorbesc fără dificultăți, nuanțat, expresiv, clar, cu sunete bine conturate; alții, dimpotrivă, au o vorbire mai puțin intangibilă, stridentă sau prea șoptită, cu sunete insuficient sau mai puțin conturate. Deși fac eforturi vizibile, atunci când vor să își îmbrace gândurile în haina limbajului propriu, nureșesc

să vorbească, iar în mijlocul partenerilor de joacă se creează un sentiment de jenă, uncomplex de inferioritate, și prin urmare se retrag, se izolează, se închid în sine” (Pop, A, p. 6).

Competențele de comunicare depind de dezvoltarea creierului, dar și de mediul în care trăiește acesta. Astfel competența de comunicare se formează de la naștere și se dezvoltă pe parcursul întregii vieți. Învățarea interactivă oferă copilului libertate în comunicare, dezvoltând creativitatea și imaginația, metodele având un rol în dezvoltarea eficientă a comunicării, cu un impact asupra preșcolarului.

Copiii primesc o sarcină de învățare cu fiecare metodă pe care o folosesc. Toate aceste metode utilizate au rolul de a forma personalitatea fiecărui copil, de a îi ajuta să își descopere stilul de gândire și acțiune, dar și să și-l modeleze. Jucându-se imitând personaje din poveștile preferate, imitând animale sau chiar și aspecte cotidiene vocabularul le este îmbogățit iar tulburările de limbaj sunt fără să își dea seama, înlăturate.

Competența de comunicare a preșcolarului se dezvoltă cu ajutorul cadrului didactic. Un copil care este tăcut, nu este întotdeauna un copil care nu comunică. Acesta poate comunica foarte multe și atunci când tace. El poate comunica faptul că îi este teamă să dea un răspuns corect, că este timid, că nu dorește dialogul. De cele mai multe ori acesta folosește comunicarea nonverbală pentru a se face înțeles, iar ca și cadre didactice trebuie mereu să creăm cadrul favorabil pentru o dezvoltare deplină.

În cadrul unor activități, accentul nu a fost pus doar pe limbajul verbal, ci și pe cel non-verbal, deoarece vârsta preșcolară este cea în care gesturile și mimica sunt instrumentele cu care un copil se face înțeles.

Introducând jocul de rol cu subiecte din povești, în mod constant în cadrul activităților pe domeniul experiențiale, dar și în cadrul activităților liber-alese, obiectivele precum dezvoltarea limbajului, antrenarea memoriei prin utilizarea textelor- mai mult a replicilor personajelor din texte, vor putea fi îndeplinite. Astfel de jocuri de rol pot lua forma dramatizărilor în cadrul cărora copiii își pot dezvolta capacitatea exprimării orale corecte, coerente și expresive și de recepție a mesajului, respectând regulile gramaticale și logice; vor învăța că se pot exprima și cu ajutorul gesturilor, a mimicii, și nu numai prin intermediul cuvintelor. În momentele de repetiție a rolurilor, copiii au ajuns să memoreze replicile personajelor îndrăgite, uneori chiar au ajuns să învețe și replicile celorlalți copii.

Pe lângă utilizarea jocurilor de rol ce au avut ca scop rezolvarea dificultăților de comunicare, am desfășurat cu copiii câteva jocuri didactice ce ajută foarte mult la îmbogățirea vocabularului, la dezvoltarea creativității, dar și a premiselor citirii și scrisului

Dacă poveștile sunt integrate și utilizate preponderent în toate tipurile de activități de educare a limbajului (activități comune, alese, pe arii de interes și recreative, capacitățile de

comunicare ale preșcolarilor mari se dezvoltă într-un ritm mai rapid, cu o motivație sporită, asigurând îmbunătățirea rezultatelor preșcolarilor.

CENTRAREA PE COMPETENȚA DE COMUNICARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Profesor pentru învățământul preșcolar: PERȚA LIVIA RAFILA
LICEUL TEHNOLOGIC "GRIGORE C. MOISIL" TG. LĂPUȘ
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL BORCUT*

Educația centrată pe competențe reprezintă o abordare globală a problemei instruirii din perspectiva competențelor – cheie europene, a competențelor învățământului preuniversitar și a competențelor generale și specifice din programele școlare.

Conceptul de competență poate fi definit ca fiind capacitatea unei persoane de a mobiliza un ansamblu integrat de resurse cognitive, afective, gestuale etc. pentru a realiza o serie de sarcini sau de situații problemă. În termeni pedagogici, competența este capacitatea elevului de a mobiliza un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori pentru a realiza familii de sarcini de învățare. Competența este un potențial care trebuie probat/demonstrat de elev în situații concrete. Desprindem concluzia că o competență este un potențial; se poate afirma că un elev deține o competență anume numai dacă acel potențial este probat/demonstrat/verificat în situații concrete ce aparțin unei familii de situații; pentru a proba o competență, un elev trebuie să mobilizeze resursele necesare. „A mobiliza” resursele înseamnă a le identifica, a le combina și a le activa în situații concrete. Resursele necesare unei competențe se compun din: cunoștințe (a ști), deprinderi (a face), atitudini, valori (a deveni).

Obiectivele educației centrate pe competențe:

1. Să pună accentul pe competențele pe care elevul trebuie să le stăpânească la sfârșitul fiecărui an școlar și la sfârșitul școlarității obligatorii. Din această perspectivă, accentul cade pe ceea ce trebuie să știe, dar mai ales să facă elevul cu ceea ce știe. Rolul profesorului trebuie să fie acela de a organiza învățarea într-o manieră cât mai adecvată pentru a duce elevii la nivelul așteptat.
2. Să dea sens învățării, să arate elevului la ce-i servește ceea ce învață el în școală. Pentru aceasta trebuie să se depășească listele de conținuturi – materii ce trebuie reținute/învățate pe dinafară. Din contră, abordarea prin competențe îl învață pe elev să raporteze permanent învățarea la situații care au sens pentru el și să utilizeze achizițiile sale în aceste situații.
3. Să certifice achizițiile elevului în termeni de rezolvare de situații concrete și nu în termenii unei sume de cunoștințe și de deprinderi pe care elevul le va uita, pe care nu știe cum să le utilizeze în viața activă. Abordarea prin competențe de bază este un răspuns la problematica analfabetismului funcțional.

Competențe cheie vizate de învățământul românesc:

Competența de comunicare în limba română și în limba maternă în cazul minorităților naționale;

Competențe de comunicare în limbă străină;

Competențe digitale;

Competențe de matematică, științe și tehnologie;

Competențe sociale și civice;

Competențe antreprenoriale;

Competențe de sensibilizare și de expresie culturală;

Competențe de a învăța să înveți.

Prin evaluarea pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru câștigarea/dobândirea competenței.

Curriculum centrat pe competențe răspunde exigențelor pieței muncii, deoarece asigură pregătirea absolvenților pentru viața socială și profesională.

Consider că abordarea acestui subiect este importantă, deoarece necesitatea de a comunica este prezentă încă din primele luni de viață. Deși limbajul copilului antepreșcolar și are un caracter situativ. odată cu intrarea în grădiniță, copilul începe să-și exprime sentimentele, trăirile, și învață să socializeze cu cei din jur. Toate acestea duc la construirea competenței de comunicare. Acest tip de competență reprezintă capacitatea de a aplica și folosi reguli gramaticale, de formula expresii corecte din punct de vedere gramatical și de a le utiliza corect într-un context de comunicare adecvat.

Competența de comunicare construită în anii de grădiniță constituie o bază pentru viitorul școlar dar și pentru viitorul adult. De aceea, este necesar ca activitățile din cadrul preșcolarității să se axeze, în mod preponderent, pe educarea și însușirea corectă a limbajului.

În cadrul acestei lucrări am ales să prezint desfășurarea unei activități integrate care s-a desfășurat pe parcursul întregii zile:

Activitatea debutează cu **Întâlnirea de dimineață**, când copiii intră în sala de grupă, se așază pe scăunele și se salută respectând formula de salut propusă de educatoare: „ Bună dimineața, Alexandru! Bună dimineața, doamna educatoare!”. Strig fiecare copil din grupă, cei prezenți vor ridica mânuța, pentru cei absenți vom spune „absent” iar eu le voi așeza poza la locul indicat (prezența). Se va completa calendarul naturii: vom repeta zilele săptămânii; accentuând ziua în care ne aflăm, ziua care a trecut și ziua care va urma (ieri și mâine); anotimpul, lunile anotimpului în care ne aflăm iar starea vremii va fi indicată cu ajutorul unei cleme. Noutatea zilei o reprezintă scrisoarea pe care ne-a trimis-o Moș Nicolae și pe care urmează să o citim(Povestea-activitatea DLC). După parcurgerea etapelor specifice întâlnirii de dimineață vom audia și ne vom mișca pe melodia „Moș Nicolae”(joc cu text și cânt). Astfel vom trece la activitatea ADE-DLC-povestea educatoarei: „Povestea Sfântului Nicolae”-text adaptat de Georgeta Botezatu.

Momentul organizatoric este realizat prin liniștirea copiilor și pregătirea acestora pentru poveste.

Captarea atenției o voi realiza prin citirea scrisorii de la Moș Nicolae .

Dragi copii, după cum ați văzut Moș Nicolae ne-a lăsat azi noapte o scrisoare. Haideti să vedem ce ne-a scris: „ *Bună ziua dragi copii, eu sunt Moș Nicolae și am venit astăzi la grădiniță pentru a vă spune povestea mea și în plus v-am adus multe surprize pe care le veți descoperi împreună cu doamna educatoare!*”.

Povestea pe care o vom asculta astăzi se numește „Povestea Sfântului Nicolae”.

Prezint copiilor conținutul poveștii clar, coerent și expresiv, folosesc un ton și o mimică adecvată, îmi modelez vocea pentru a imita personajele, nuanțând astfel expunerea în funcție de stările afective pe care le implică povestea.

Pentru a expune cât mai expresiv conținutul poveștii și pentru a menține viu interesul copiilor voi folosi ca mijloc didactic imagini pe care le voi atașa succesiv pe tabla magnetică. Pe parcursul poveștii explic cuvintele necunoscute: ger, sărman, toiag, năzdrăvan.

Valorificarea mesajului poveștii o vom realiza purtând o scurtă conversație pe baza următorului plan de idei:

1. Cum se numește povestea?
2. Care sunt personajele din poveste?
3. Cum se zice că arată Moș Nicolae?
4. De ce le-a ajutat Moș Nicolae pe cele trei fete?
5. Câți saci are Moș Nicolae? Ce are în ei?

Din această poveste am învățat că pentru ca moșul să vină la noi trebuie să fim cuminiți, să ascultăm de părinți, să fim prieteni unii cu alții și să ne ajutăm reciproc.

Acum este timpul să ne curățăm ghetuțele(pantofii de la grădiniță) pentru că moșul va veni și aici să aducă daruri copiilor cuminiți și trebuie să găsească ghetuțe curate. Astfel vom face tranziția spre activitatea DOS-Ghetuța lui Moș Nicolae”-lipire.

Prezint modelul propus spre realizare în cadrul activității de lipire, descriind totodată elementele.

Intuim împreună materialele pe care le vom folosi: ghetuțe din carton roșu, fulgi de zăpadă din hârtie, lipici.

Explic și demonstrez copiilor modul de lucru.

Apoi vom **executa exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinilor** pe următoarele versuri?

”Palmele noastre sunt petale

Le deschid ca și o floare

Boboc-floare, boboc-floare

Iar apoi le răsfirăm

La un pian cântăm

Și apoi aplaudăm.”

Urez copiilor „spor la lucru” iar apoi pe parcursul activității îi voi sprijini și îndruma în realizarea sarcinii propuse. La sfârșitul activității vom evalua verbal rezultatul activității artistico-plastice al fiecărui copil, voi aduce aprecieri verbale și încurajări copiilor.

Pentru a face trecerea spre centrele de interes ne vom juca jocul „Pe urmele lui Moș Nicolae”-joc distractiv.

La centrul **Construcții**, copiii vor construi prin alăturare și suprapunere „Ghetuța moșului”. Aceștia vor avea la îndemână cuburi din lemn și plastic, conturul ghetei fiind realizat pe podea cu bandă izolatoare.

La centrul **Artă**, copiii vor picta „Acadeaua de la Moșul”. Aceștia vor avea la dispoziție acuarele, fișe, pensule. După ce vor termina copiii vor înșira macaroane pe sârmă plușată pentru a realiza un „fular” pentru moșul.

La centrul **Nisip și apă**, copiii vor căuta nasturii Moșului în orez, aceștia vor avea la dispoziție tăvi cu orez reprezentând zăpada în care vor fi ascunși nasturi negrii de dimensiuni mari. Le voi spune copiilor că Moșul și-a pierdut câțiva nasturi și ne roagă să-l ajutăm să-i găsească.

Evaluarea o voi realiza prin metoda piramidei. Cerințele vor fi adaptate pentru nivelul de vârstă al copiilor. Astăzi ne vom juca cu o piramidă, pe care se află câteva plicuri colorate în care se ascund câteva întrebări. Dar pentru că orice joc are reguli, și acesta are, iar voi va trebui să le respectați. Așadar, copilul care prinde „bulgărele de zăpadă” va veni și va lua un plic din piramidă, eu voi citi întrebarea iar el va răspunde cu ajutorul imaginilor de pe masă. Răspunsurile copiilor vor fi aplaudate.

Întrebările vor fi următoarele:

1. Cum se mai numește Moș Nicolae?
2. Câți saci are Moș Nicolae?
3. Câte fete sărmane a ajutat Moș Nicolae?

Ziua se va încheia cu jocul „Moș Nicolae” -joc distractiv(online WordWall).

Voi felicita copiii pentru hărnicia de care au dat dovadă, pentru răspunsurile frumoase și pentru comportamentul lor pe parcursul întregii zile.

Programa școlară pentru educația timpurie valorifică paradigma curriculară centrată pe competențe și fundamentează demersurile educaționale pe copil și pe activitatea de învățare a acestuia ca proces, respectiv pe dobândirea unor comportamente care să asigure premisele dezvoltării competențelor cheie mai târziu. Luând în calcul particularitățile dezvoltării copilului până la 6 ani, nu este proprie utilizarea conceptului de competență, înțeleasă ca ansamblu integrat de cunoștințe,

abilități și atitudini. Competența implică existența unor scheme cognitive și pattern-uri de comportament, deci un nivel de dezvoltare superior celui atins de copiii tipici în etapa 0-3 ani și chiar 3-6 ani. În Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului European al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții (Jurnalul Oficial C 111 din 06.05.2008) competența este descrisă din perspectiva responsabilității și a autonomiei, drept capacitate dovedită de a utiliza cunoștințe, abilități și capacități personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă sau de studiu și pentru dezvoltarea profesională și personală.

Bibliografie:

Suport de curs: „Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici”, elaborat de Universitatea București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Departamentul pentru formarea profesorilor, 2012

Curriculum pentru Educație Timpurie 2019;

Ionescu, M., Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani.

Glava, A., Tătaru, R., Chiș, O., „Piramida cunoașterii-Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar”.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL CENTRAT PE COMPETENȚE

*Profesor Damir Oana Maria
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1 Iași*

Educația centrată pe formarea de competențe este una dintre tendințele cele mai semnificative care s-au înregistrat în dezvoltarea teoriei și practicii educaționale din ultimii ani. Această tendință este o consecință a globalizării educației și învățării, ca proces și produs, care se manifestă atât la nivelul educației formale, cât și al celei nonformale, precum și la nivelul formării personalului didactic, având implicații profunde la nivelul politicilor educaționale și al metodologiilor de proiectare curriculară.

Învățarea din perspectiva competențelor marchează o schimbare strategică dinspre obiectivele pedagogice spre competențele școlare și o mutație de accent dinspre evaluarea sumativă/normativă spre evaluarea formativă și formatoare, sugerând o abordare integratoare a activității de formare-evaluare a competențelor școlare și realizarea acesteia după cerințele instruirii și evaluării autentice. Legea Educației Naționale Nr. 1/2011 prevede: „Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe cheie care determină profilul de formare a elevului:

- a) competența de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
- b) competențe de comunicare în limbi străine;
- c) competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
- d) competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
- e) competențe sociale și civice;
- f) competențe antreprenoriale;
- g) competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- h) competența de a învăța să înveți.

Curriculum centrat pe competențe răspunde exigențelor pieței muncii, deoarece asigură pregătirea absolvenților pentru viața socială și profesională.

În învățământul bazat pe competențe instruirea este orientată către rezultatele finale elevii fiind implicați în activitatea de învățare continuă și de autoevaluare a competențelor. Astfel elevii au reprezentarea achizițiilor finale și a demersului (teoretic și practic) de dobândire a acestora. Prin evaluarea pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru câștigarea/dobândirea competenței.

De asemenea cu ajutorul acestui tip de învățământ profesorii dobândesc competențe de proiectare didactică în baza modelului centrat pe rezultate – reconstruiesc oferta de curs din

perspectiva competențelor intenționate, stabilesc nivelurile de complexitate ale competențelor, asociază teme suport care susțin și asigură formarea competențelor, creează situații practice de învățare implicând activ clasa, stabilesc criteriile de evaluare privind dobândirea competenței, evaluează elevii într-un mod complex, precum și oferta educațională.

O limită a învățământului bazat pe competențe ar putea fi slaba dotare tehnologică a școlilor ceea ce presupune o piedică în dezvoltarea competențelor digitale.

De asemenea apar unele probleme legate de identificarea acelor modalități (tehnologii) ce conduc la formarea în realitate a competențelor enumerate mai sus.

Dificultatea pregătirii cadrelor didactice care să predea astfel încât să fie atinse aceste competențe.

Imposibilitatea aprofundării de către elevi a cunoașterii specializate precum și aglomerarea de cerințe școlare.

Analiza evoluțiilor și a tendințelor de transformare a educației înregistrate în primele două decenii ale secolului XXI ne permit să conchidem: adoptarea termenului de competență în învățământul general s-a produs în contextul procesului de globalizare a educației.

Implementarea conceptului în curriculumul școlar este legată direct de problema eficientizării învățământului și are în vedere creșterea gradului de relevanță a învățării, prin înzestrarea elevilor / tinerilor cu sisteme de competențe necesare în viață.

Sistemul de competențe-cheie reprezintă astăzi noul sistem de referință al finalităților educaționale.

Paradigma instruirii în bază de competențe stă la baza curriculumului școlar modernizat. Cadrele didactice trebuie să traducă în practică dezideratul de formare a competențelor-cheie, menite să asigure pregătirea pentru viață a celui care învață, iar procesul de învățământ realizat în această bază la toate treptele trebuie să conducă la formarea-evaluarea acestor finalități.

Este o nouă semnificație a învățării, un alt mod de înțelegere și apreciere a rezultatelor învățării, care sunt formulate astăzi în termeni de competențe-cheie, iar dinamica și complexitatea lumii contemporane impun tot mai mult conceptualizarea învățării ca pe un proces permanent și continuu, necesar pe toată durata vieții și orientat spre achiziționarea de competențe-cheie necesare în toate aspectele vieții (personală, socială și profesională).

BIBLIOGRAFIE

Raport de cercetare „Modalități de dezvoltare a competențelor cheie în învățământul primar”,
Cercetare diagnostica cu valoare aplicativă ”Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea
Resurselor Umane 2007- 2013”

FLUERAȘ, V. Competența – un concept la modă? În: Univers Pedagogic, 2017, nr.2(54).

JONNAERT, PH., ETTAYEBI M., DEFISE, R. Curriculum și competențe: un cadru operațional.
Cluj-Napoca: ASCRED, 2010

COMPETENȚELE CHEIE ÎN MATEMATICĂ

*Profesor Iroveanu Aura
Liceul de Turism și Alimentație "Dumitru Moțoc"-Galați.*

Competența cheie matematică este abilitatea de a dezvolta și aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva probleme în situații cotidiene. Această competență se bazează pe importanța matematicii pentru societate și pentru individ, ca parte componentă a societății. Competența matematică implică, în diferite grade, abilitatea și dorința de a utiliza concepte, reprezentări, modele matematice de a formula idei sau teorii, păreri personale.

Reprezentările matematice la care se face referire în documente, sunt de diverse tipuri: formule, modele, construcții, grafice, hărți ș.a.m.d. Cunoștințele abordate sunt de mai multe tipuri. Unele dintre acestea se referă la utilitatea matematicii în cotidian și la limitările pe care această disciplină le impune prin natura sa. Alte cunoștințe se regăsesc integral în elementele de conținut ale programelor, fiind concepte sau proceduri utilizate în mod curent în viață precum: calculul aritmetic, calculul unor suprafețe sau volume, estimările și aproximările dar și cunoștințe despre utilizarea sau înțelegerea unor reprezentări matematice pe care le putem întâlni în viața cotidiană (informații exprimate grafic sau tabelar).

Deprinderile prevăd aplicarea cunoștințelor procedurale în situații concrete; ele reprezintă elementul central al acestei zone de competență și includ, pe lângă tehnici, procedee specifice matematicii (algoritmii matematici) și capacitatea de a decide între mai multe raționamente posibile, pe cel adecvat unei situații date, de a construi lanțuri de astfel de raționamente privind către scopul final, sau deprinderi care se află aparent la graniță cu alte competențe așa cum este deprinderea de a argumenta în mod rațional utilizând limbajul matematicii sau selectarea resurselor.

Zona atitudinilor este mai slab conturată comparativ cu alte elemente ale domeniului de competență cheie matematică sau cu atitudinile descrise în cadrul altor competențe. Astfel, putem afirma că atitudini precum: interesul și curiozitatea pentru studiul matematicii în școală sau dincolo de școală, perseverența pentru rezolvarea unor situații problemă, dorința de a comunica rezultatele obținute, manifestarea dorinței de a explora experiențele de învățare în cotidian sau interes de a rezolva situații problemă întâlnite în cotidian prin matematică - iată o parte dintre aspecte care ar întregi imaginea competenței. Este adevărat că atitudinile domeniului de competență cheie ar trebui văzute în strânsă legătură cu cele ale altor competențe, de exemplu, cu cele ale competența de bază din științe și din tehnologii, iar, în acest caz, unele dintre aceste aspecte ar putea fi preluate de acolo. În ceea ce privește dezvoltarea personală, încrederea în sine sau manifestarea dorinței de a colabora

sau de a se autodepăși sunt alte aspecte care pot fi recuperate din alte zone de competențe (din domeniile a învăța să înveți sau domeniul de competențe sociale).

Deși programele sunt centrate pe competențe, componentele acestor competențe nu sunt dezvoltate echilibrat în programe. Se poate constata faptul că avem frecvențe mai ridicate pentru zona de cunoștințe, numere și operații fundamentale și frecvențele mai scăzute pe zona deprinderilor și a atitudinilor, în toate programele analizate. De aceea, pentru cazul celor mai multe programe se fac recomandările ca acestea să fie orientate către utilizarea lor viitoare în contextul cotidian. Exemple concrete de elemente care, aparent, produc asimetrii ale structurii programei:

- sensibilizarea față de problemele care se pot realiza cu ajutorul matematicii - frecvențele înregistrate sunt rare, implicite, mai ales pentru clasele liceale.
- atitudinile respect pentru adevăr și perseverență în găsirea unei soluții au frecvențe de apariție rare (explicit, în programe), dar prin efortul zilnic depus de elevi pentru rezolvarea unor exerciții sau probleme, această atitudine de fapt se dezvoltă cu prioritate (este implicită).
- prezentarea succintă a unor profesii pentru care competența cheie matematică este esențială, ce elemente de conținut sau ce deprinderi ale competenței sunt necesare pentru respectivele profesii (de exemplu, pentru profesia de arhitect: elementele de construcție geometrică, elemente de trigonometrie și așa mai departe. Elevii vor înțelege în ce constă o astfel de profesie printr-o vizită într-un cabinet de arhitectură sau într-o facultate de arhitectură, asistând la cele mai frecvente activități specifice profesiei).

Alte componente ale competenței matematice (cunoașterea procedurilor de calcul specifice matematicii; dezvoltarea capacităților de explorare / investigare și de rezolvare de probleme; dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiul și aplicarea matematicii în contexte variate) sunt dezvoltate în cadrul disciplinelor științifice și tehnologice (matematică, fizică, chimie, biologie, tehnologie, informatică, tehnologia informațiilor), care propun explicit sau implicit dezvoltarea acestei competențe prin rezolvarea unor probleme, prin aplicarea unor principii matematice, metode sau algoritmi în viața cotidiană, prin folosirea unui limbaj matematic / științific în comunicare sau prin atitudini precum respectul pentru adevăr, perseverență sau verificarea argumentelor.

Domeniul de competență digitală este susținut prin elemente de organizare a datelor, prin elaborarea sau citirea unor tabele sau grafice.

În ceea ce urmează vom da câteva exemple referitoare la felul în care matematica se regăsește în alte discipline școlare.

- La chimie: deși în programe apar rar, rezolvarea de exerciții și probleme care implică calcul matematic sau metode matematice este foarte frecventă.
- La biologie, gimnaziu, competențele matematice apar implicit sau explicit (utilizarea resurselor adecvate, utilizarea limbajului matematic, sau prin atitudinile: respect pentru adevăr și perseverență).

- Elemente ale competenței cheie matematică apar la fizică atât explicit (de exemplu, să reprezinte grafic unele mărimi fizice sau variații ale acestora, să utilizeze metodele învățate de înregistrare a datelor determinate experimental), cât și implicit (apar cu frecvență mai mare, la compararea unor mărimi, a unor interacțiuni, a unor parametri ai unor mărimi fizice, la reprezentarea grafică a variației unor mărimi tabelare sau obținute experimental, la măsurări și la rezolvare de probleme prin aplicații, la utilizarea unor raționamente matematice sau a unor formule).
- Disciplinele tehnice în învățământul primar și gimnazial înregistrează apariții rare ale componentelor competenței matematice. Tehnologiile pentru liceu, TIC și Informatică, au apariții atât explicite cât și implicite (de exemplu, orice algoritm construit de elevi implica, pe lângă cunoașterea unor instrucțiuni specifice, aplicarea și chiar realizarea unor generalizări, pornind de la un număr mic de situații analizate, folosind operații și instrumente matematice).
- Disciplina desen, gimnaziu: competențele matematice apar implicit în activitățile de învățare (la exercițiile de identificare a formelor de obiecte, a formelor geometrice, a formelor plastice) și explicit la executarea unor construcții grafice (exemple: racordări de drepte și cercuri, împărțirea cercului în părți egale).
- La geografie, există referiri substanțiale la competențe generale și specifice, corespunzătoare domeniului competențe de bază în matematică și științe. De exemplu, în învățământul primar, există o referire (un obiectiv cadru) la orientarea în spațiul apropiat și îndepărtat, prin perceperea unor planuri, schițe și hărți la scări diferite, iar activitățile de învățare sugerate se referă la măsurarea unor distanțe și la utilizarea scalelor (numite și scări de proporție). Similar, la gimnaziu, la utilizarea suporturilor grafice și cartografice, avem implicit activități specifice matematicii care presupun explorarea spațială a realității, utilizarea coordonatelor geografice, măsurarea unor distanțe pe hartă și operații numerice minimale.

În ciclul liceal inferior există competența generală referitoare la relaționarea elementelor și a fenomenelor din realitate cu reprezentările lor cartografice, grafice sau modele. Sugestiile metodologice fac referiri consistente la raportarea elementelor învățate pe un suport grafic sau cartografic (la acest nivel se operează cu diagrame și reprezentări grafice clasice).

Competențe cheie în matematică-exemplu practic

Pe baza informațiilor acumulate în urma unei activități extrașcolare desfășurate la un centru de prelucrare și asamblare mobilier școlar, elevii clasei a VIII-a au de realizat, în cadrul orei de matematică, un proiect din care să reiasă:

- ✓ perimetrele figurilor geometrice identificate la nivelul materialelor observate;

- ✓ ariile acestor figuri geometrice;
- ✓ ariile și volumele corpurilor geometrice alese pentru completarea materialului.

Informațiile respective se vor centraliza folosind aplicația power point. Fiecare grupă prezintă proiectul și concluziile celorlalte echipe.

În cadrul acestei activități elevii vor dobândi următoarele competențe:

- ✓ **Comunicarea în limba maternă: Cunoștințe**-dezvoltă limbaj specific, noțiuni și concepte specifice disciplinei. **Deprinderi**-exprimă concluzii într-un limbaj adecvat stilului științific al limbii literare. **Abilități**-utilizează principalele caracteristici ale diferitelor stiluri și registre ale limbii, conștientizează variabilitatea limbii și a comunicării în diferite contexte.
- ✓ **Comunicare în limbi străine: Abilități** de remediere și înțelegere culturală.
- ✓ **Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii: Cunoștințe**-utilizează termenii și conceptele matematice(perimetre, arii, volume); conștientizează faptul că o gamă de probleme în situațiile vieții de fiecare zi au un răspuns dat de matematică. **Deprinderi**- aplică principiile matematice în context cotidian, sistematizează și comunică datele observării directe, de realizare a analizei acestora și de stabilire de concluzii. **Abilități**-dorința de a utiliza cunoștințele și metodologia menită să explice lumea înconjurătoare.
- ✓ **Competență digitală: Cunoștințe**-utilizarea tehnologiei multimedia pentru a primi, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații. **Deprinderi**- responsabilitatea în utilizarea computerului.
- ✓ **A învăța să înveți: Cunoștințe**-disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, individual și în grup. **Abilitatea** de a organiza eficient timpul, de a rezolva probleme; de a achiziționa, procesa, evalua și asimila noi cunoștințe și de a aplica noile deprinderi într-un context nou. **Atitudini**- motivația de a continua învățarea pe parcursul întregii vieți.
- ✓ **Competențe sociale: Cunoștințe**-formele de comportament ce trebuie stăpânite pentru ca un individ să fie capabil să participe eficient și constructiv la viața socială. **Deprinderi**-implicarea pentru rezolvarea unei sarcini comune.
Atitudini- respectul față de opiniile celorlalți, aprecierea și înțelegerea diferențelor.
- ✓ **Spirit de inițiativă și antreprenoriat: Cunoștințe**-asumarea responsabilității pentru acțiunile cuiva, dezvoltarea unei viziuni strategice, stabilirea obiectivelor și motivarea de a reuși. **Deprinderi**- capacitatea de a lucra individual și în grupe.

- ✓ **Sensibilizare și exprimare culturală:** **Cunoștințe-** conștientizarea moștenirii culturale locale, naționale, universale. **Deprinderi-** aprecierea critică și estetică a propriei exprimări printr-o varietate de mijloace, folosind propriile aptitudini. Raportarea propriilor puncte de vedere creative la opiniile altora. **Abilități-** de tip creativ, care pot fi transferate într-o varietate de contexte. **Atitudini-** înțelegerea unor elemente de manifestare culturală.

BIBLIOGRAFIE:

BOTNARIUC, P., TĂSICA, Luminița, Domenii de competențe – cheie europene: competența digitală, în Revista de Pedagogie nr. 58 (3), București: 2010.

CATANĂ, Luminița. Domeniul de competență Matematică și elaborarea curriculară, în Revista de Pedagogie nr. 58 (3). București: 2010.

NOVEANU, G.N. & NENCIULESCU S.C. Chimie. Didactica chimiei 1. București: Ministerul Educației și Cercetării. Proiectul pentru Învățământul Rural, 2005

<https://www.didactic.ro/materiale-didactice>

https://www.researchgate.net/publication/319683024_Domeniul_de_competente_cheie_Matematica_Ghid_metodologic

FORMAREA COMPETENȚELOR-CHEIE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC ACTUAL

*prof. Cristina-Alexandra Saizescu
Liceul Tehnologic Energetic "Regele Ferdinand I" Timișoara*

Termenul de „competență” a fost utilizat inițial pentru a denumi realități specifice învățământului profesional tehnic, cu scopul de a realiza o punte de legătură între educație și piața muncii, mai exact, să statueze abilitățile și atitudinile necesare unui absolvent pentru a se insera social după absolvirea studiilor și de a executa o anumită sarcină la locul de muncă. Ulterior, noțiunea a început să fie usual folosită în mod tot mai larg în învățământul teoretic, de masă, devenind un concept-cheie în proiectarea curriculară și evaluarea rezultatelor învățării în învățământul preuniversitar.

În evoluția educației contemporane axate pe formarea și dezvoltarea competențelor, profesorul Valeriu Cabac identifică următoarele trei etape [2, pag. 97]:

“Prima etapă, între anii 1960-1970, în care noțiunea de competență este legată de capacitatea înăscută a ființei umane de a învăța o limbă și de a produce fraze corecte din punct de vedere gramatical. În cadrul primei etape s-a început studiul diferitelor competențe lingvistice, inclusiv, a competenței de comunicare.

Etapa a doua, între anii 1970-1990, în care noțiunea de competență este utilizată în teoria și practica învățării limbilor străine, în management, în comunicare. În această perioadă sunt formulate circa 40 de competențe - capacitatea de învățare independentă, autocontrolul, independența și originalitatea gândirii, gândirea critică, insistența, utilizarea resurselor, responsabilitatea personală, capacitatea de a ameliora conflictele, tendința de a controla activitatea proprie, adaptivitatea, capacitatea de a lua decizii și altele și demarate experiențele ce aveau drept scop identificarea modificărilor ce urmează a fi operate în procesul instruirii pentru a forma și dezvolta competențele dorite.

Etapa a treia, începută în anii '90 ai secolului trecut, care se caracterizează prin implementarea masivă în învățământ a abordărilor centrate pe formarea și dezvoltarea competențelor.”

Chiar dacă implementarea metodelor de predare-învățare-evaluare orientate spre formarea și dezvoltarea competențelor se aplică în învățământul preuniversitar de mai mult de 25 de ani, din analiza literaturii de specialitate rezidă concluzia că până în prezent, în domeniul științelor educației, nu există încă o definiție general agreată a termenului "competență". Necesitatea de a trece de la o educație bazată pe obiective, centrată pe ce trebuie să învețe elevul, la una bazată pe competențe, centrată pe ce trebuie să poată face elevul, a condus la identificarea unor definiții formulate într-o

manieră mai puțin academică, care puteau fi utilizate univoc în documentele de politici educaționale și actele normativ-juridice.

Competențele - cheie constituie un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, abilități și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca o bază sau un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți.

Cele opt competențe-cheie agreate de Parlamentul European pentru politicile educaționale ale statelor membre ale Uniunii Europene sunt:

1. Comunicarea în limba maternă, care reprezintă capacitatea de a exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă orală, cât și în formă scrisă - ascultare, vorbire, citire și scriere, respectiv de a interacționa lingvistic într-un mod adecvat și creativ într-o serie completă de contexte culturale și sociale.

2. Comunicarea în limbi străine, care, pe lângă dimensiunile principale ale deprinderilor de comunicare în limba maternă, implică și abilitățile de mediere și înțelegere interculturală. Nivelul de cunoștințe depinde de mai mulți factori și de capacitatea de ascultare, vorbire, citire și scriere ale elevului.

3. Competența matematică și competențe de bază în știință și tehnologii. Competența matematică este capacitatea de a dezvolta și a aplica gândirea matematică pentru rezolvarea diferitor situații-problemă în cotidian, accentul punându-se pe proces, activitate și cunoștințe. Competențele de bază privind știința și tehnologia se referă la stăpânirea, utilizarea și aplicarea cunoștințelor și a metodologiilor de explicare a lumii înconjurătoare. Acestea implică o înțelegere a schimbărilor cauzate de activitatea umană și a responsabilității fiecărui individ în calitate de cetățean.

4. Competența digitală presupune utilizarea tehnologiei informatice cu discernământ, în mod selectiv, ca participant și membru în societatea informațională actuală. Abilitățile de bază privind tehnologia informației și a comunicației stau la baza inserării sociale optime a absolventului, mai ales pe piața muncii, dar reprezintă și cadre de manifestare a gândirii critice și a dorinței de a fi la zi cu cele mai noi știri și informații.

5. Competența de a învăța să înveți este legată în mod nemijlocit de învățarea cognitivă, de abilitatea omului de a-și manageria și optimiza propria învățare, atât individuală, cât și în grupuri, conform propriilor nevoi, precum și de conștientizare a metodelor și a oportunităților care se pot ivi în cadrul în care activează, informațiilor reprezentând o resursă importantă pentru omul modern și o provocare datorită dinamismului cu care se succed și schimbă.

6. Competențe sociale și civice.

Competențele sociale vizează mai mult capacitățile personale, interpersonale și interculturale de a performa, precum și toate formele de comportament care permit fiecăruia să participe în mod eficace și constructiv la viața socială și profesională. Aceste competențe sunt legate mai mult de bunăstarea personală și socială. Astfel, este esențială înțelegerea codurilor convenționale de conduită în diferite medii, care reglementează relaționarea umană în diferite medii.

Competențele civice fac posibilă participarea activă și democratică a oamenilor la viața socială din comunitățile și micro-comunitățile din care fac parte și se referă cu precădere la stăpânirea conceptelor și a structurilor sociale și politice cum sunt: democrația, justiția, egalitatea, cetățenia și drepturile civile. Ele înlesnesc implicarea și participarea activă și democratică a oamenilor.

7. Competențele antreprenoriale vizează spiritul de inițiativă al individului și reprezintă capacitatea sa de a transforma ideile în acțiune concretă și de a le implementa în realitate. Aceste demersuri organizatorice presupun un minim de cunoștințe antreprenoriale, creativitate, inovație, spirit critic, autocunoaștere, consecvență și asumarea unor riscuri, precum și capacitatea de a planifica și gestiona proiectele în vederea atingerii obiectivelor.

Astfel, prototipul absolventului de învățământ preuniversitar este de dorit să fie o persoană cât mai conștientă de contextul în care alege să își desfășoare aceste activități și este capabilă să valorifice în mod personalizat și individual oportunitățile apărute.

Un astfel de portret este fundamentul pentru achiziția unor abilități și cunoștințe mai specializate, de care au nevoie cei care instituie sau contribuie la o activitate socială sau comercială.

8. Conștiința și expresia culturală, care implică aprecierea importanței expresiei culturale a ideilor, a experiențelor și a emoțiilor printr-o serie de canale - muzică, teatru, literatură și arte vizuale.

Toate aceste competențe-cheie sunt interdependente, iar accentul se pune, în fiecare caz, pe gândirea critică, selectivitate, creativitate, inițiativă, rezolvarea de probleme, evaluarea riscurilor, luarea deciziilor și gestionarea constructivă a sentimentelor personale.

Recomandarea Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți conține o definiție explicită a fiecăreia din cele opt competențe-cheie și o enumerare a cunoștințelor de bază, abilităților și atitudinilor referitoare la competențele în cauză.

Cunoștințele de bază, abilitățile și atitudinile ce definesc competențele-cheie sunt prezentate într-o formă sintetică și sunt o combinație de cunoștințe, aptitudini și atitudini adecvate contextului.

Competența indică abilitatea de a aplica rezultatelor învățării în mod adecvat într-un context definit - educație, muncă, dezvoltare personală sau de profesională.

Competența nu se limitează la elementele cognitive, ci cuprinde și aspectele funcționale, care implică inclusiv abilitățile tehnice, precum și atribute interpersonale - de exemplu: abilități sociale, organizatorice și valorile etice.

Competențele pot fi specifice unui domeniu, de exemplu, referitoare la cunoștințe, abilități și atitudini în cadrul unui anumit subiect sau disciplina, transversale, atunci când ele au relevanță pentru toate domeniile sau subiectele. În unele contexte, termenul "abilități", într-un sens mai larg, este folosit uneori ca un echivalent al termenului "competențe".

Dobândirea competențelor-cheie se încadrează în principiile de egalitate și acces pentru toți. Acest cadru de referință vizează, de asemenea, mai ales grupurile dezavantajate al căror potențial educațional necesită sprijin. Exemplele de astfel de grupuri includ persoanele cu abilități de bază reduse, cele care părăsesc școala de timpuriu, șomerii pe termen lung, persoanele cu dizabilități, imigranții etc.

Formarea și dezvoltarea competențelor-cheie atât în învățământul obligatoriu și cel post-obligatoriu, cât și pe tot parcursul vieții, presupune existența unor metodologii de evaluare a nivelului de competență într-un anumit domeniu, atins de fiecare persoană.

În ansamblu, cu excepția competenței de comunicare în limbi străine, recomandările Uniunii Europene nu conțin descriptori expliți, ce ar permite evaluarea nivelului de competență. Aceste aspecte sunt lăsate la latitudinea fiecărei țări, fapt ce îngreunează, în mare măsură, analiza modului în care sistemele educaționale asigură formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, recomandate de Uniunea Europeană. [3, pag. 64].

Alte abordări ale noțiunii de competență pot fi găsite în documentele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Programul pentru evaluarea internațională a elevilor, Programul de evaluare internațională a elevilor la lectură, Programul de evaluare internațională a elevilor la matematică și științe și, evident, în documentele de politici curriculare din diferite țări.

Odată cu progresul științelor educației s-a constatat că curriculumul centrat pe obiective nu mai corespunde în deplină măsură cerințelor unei societăți a cunoașterii. Specialiștii în domeniu au ajuns la următoarea concluzie [5, pag. 125]:

În anul 2010, în baza unei analize critice a rezultatelor implementării curriculumului centrat pe obiective și studierii experienței țărilor europene, s-a decis trecerea la un curriculum centrat pe competențe. Această trecere s-a efectuat pe fundalul unor discuții academice intense, referitoare la relația obiective competențe, discuții care nu sunt încheiate încă nici până în prezent. În viziunea fondatorilor teoriei curriculumului centrat pe competențe, obiectivele sunt tratate ca indicatori de competență. Obiectivele educaționale sunt privite ca "intrări" în procesul de învățământ, iar competențele ca ieșiri din acest proces [6, pag. 63].

Pornind de la corelarea obiectivelor educaționale și a competențelor, în anii 2009-2010 s-a reușit elaborarea Cadrului de referință a curriculumului național și a curricula la toate disciplinele incluse în planurile-cadru din acea perioadă. Abordarea curriculară s-a bazat pe următoarele categorii de competențe:

- competențe-cheie sau transversale;
- competențe transdisciplinare pe trepte de învățământ, respectiv, primar, gimnazial și liceal;
- competențe specifice disciplinei sau competențe generale;
- competențe specifice unității de învățare sau subcompetențe. [1, pag. 23]

Competențele-cheie corespund, în mare măsură, celor din lista recomandată de Uniunea Europeană.

1. Competențe de învățare sau de a învăța să înveți
2. Competențe de comunicare în limba maternă sau limba de stat
3. Competențe de comunicare într-o limbă străină
4. Competențe acțional-strategice
5. Competențe de autocunoaștere și autorealizare
6. Competențe interpersonale, civice, morale
7. Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie
8. Competențe digitale, în domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor
9. Competențe culturale, interculturale, de a recepta și a crea valori
10. Competențe antreprenoriale

În comparație cu lista recomandată de Uniunea Europeană în anul 2006, lista competențelor-cheie din Curriculumul național actual, în vigoare începând cu anul 2010, conține două competențe complementare: cea de autocunoaștere și autorealizare și cea acțional-strategică. Totodată, competențele sociale și civice, recomandate de Uniunea Europeană, au fost reformulate în "interpersonale, civice și morale".

Deși în documentele naționale de politici curriculare competențele complementare nu au definiții explicite, formulate conform schemei "cunoștințe abilități atitudini", din analiza curricula la toate disciplinele școlare se poate concluziona că aceste competențe transversale reflectă, în mare măsură, specificul societății moldovenești, care așteaptă de la sistemul educațional o atitudine paternalistă.

Principala problemă care apare în dezvoltarea curriculară centrată pe competențe constă în transpunerea acestora în curricula. Dacă în cazul competențelor-cheie ce pot fi formate și dezvoltate în cadrul unor discipline școlare clasice, de exemplu matematica, fizică, chimie, biologie, etc. În cazul acestora, transferul de informație se realizează direct în conținutul curriculei, dar în cazul competențelor-cheie transversale sunt posibile mai multe abordări. Astfel, competențele digitale, din domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor, pot fi formate atât prin includerea în planul-cadru a unei discipline școlare distincte, cât și prin integrarea aspectelor ce țin de tehnologia informației și comunicațiilor în disciplinele școlare clasice.

În general, practica europeană de transpunere a competențelor-chei transversale în politicile curriculare cunoaște mai multe abordări [7, pag. 178]:

1) abordarea funcțională, bazată în mare parte pe dezvoltarea abilităților și competențelor: Cipru, Germania, Irlanda, Lituania, Polonia, Slovenia, Regatul Unit;

2) abordarea funcțională, bazată în mare parte pe studierea unor discipline școlare distincte: Bulgaria, Italia, Malta și Portugalia;

3) abordarea tematică, bazată pe studierea problemelor majore ale societății: Danemarca și Slovacia;

4) abordarea tematică, bazată pe obiective și studierea principiilor de bază: Finlanda, Letonia, Olanda și Suedia;

5) abordarea mixtă (tematică și funcțională): Belgia Estonia și Franța.

O analiză detaliată a Curriculumului național centrat pe competențe, în vigoare începând cu anul 2010, pune în evidență faptul că numărul de competențe specifice fiecărei discipline școlare - competențe generale și celor specifice unității de învățare – subcompetențe, care diferă semnificativ de la o disciplină școlară la alta.

Accesibilitatea curriculumului poate fi estimată prin rata eșecului școlar, elevi care au abandonat învățământul din motivul că materiile predate în școală sunt prea complicate pentru ei, au note anuale insuficiente pentru a li se încheia medii și, din această cauză, nu au fost admiși la evaluările și examenele naționale sau percep ca irelevante pentru viață conținuturile informaționale predate la școală.

Bibliografie

1. Ardelean, Aurel; Catană, Luminița; Badea, Dan, “Didactica formării competențelor”, Universitatea de Vest “Vasile Goldiș” din Arad, Centrul de Didactică și Educație Permanentă, 2012,

2. Cabac, Valeriu, “Influența factorilor contextuali asupra randamentului elevilor la matematică la clasele a IV-a și a VIII-a”, Editura Temelia, Tiraspol, 2011,

3. Chiș, Vasile, “Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe”, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2014,

4. Coquide, Maryline; Dempsey, Majella. Desloovere, Karl [et al.], “A toolkit for the European citizen. The implementation of Key Competences. Challenges and opportunities. Consortium of Institutions for Development and Research in Education in Europe”, 2008,

5. Jonnaert, Philippe; Ettayebi, Moussadak; Defise, Rosette. “Curriculum și competențe. Un cadru operational”, Editura ASCR, 2013,

6. Mândruț, Octavian; Catană, Luminița; Mândruț, Marilena, “Instruirea centrată pe competențe”, Universitatea de Vest “Vasile Goldiș” din Arad, Editura Orizont, Arad, 2015,

7. Vlașin, Ioan, „Competența: Participarea de calitate la îndemâna oricui”, Editura Unirea, Alba-Iulia, 2013.

PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI DE CLASA A VIII-A

*Irina Nicoleta Bereș
Școala Gimnazială Ploscuțeni, județul Vrancea*

Disciplina Limba și literatura română vizează construirea profilului absolventului de gimnaziu, având ca obiectiv atingerea unui nivel intermediar de deținere a competențelor-cheie.

Profilul de formare al absolventului este structurat pe baza a opt competențe-cheie: comunicare în limba română, comunicare în limbi străine, competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, competență digitală, A învăța să înveți, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare și exprimare culturală.

O competență-cheie nu se dezvoltă izolat și nu este apanajul unei anumite discipline. Fiecare disciplină are responsabilitatea și mijloacele specifice de a contribui la dezvoltarea competențelor din profilul de formare.

Cum poate disciplina Limba și literatura română să formeze aceste competențe? În rândurile care urmează voi încerca să ofer exemple de activități de învățare, specifice disciplinei, cu ajutorul cărora se pot forma competențele amintite mai sus.

Comunicare în limba maternă este competența de bază care se formează prin studiul disciplinei Limba și literatura română, deoarece elevii învață să producă și să recepteze o varietate de texte literare, nonliterare, multimodale, să-și exprime opinia cu privire la ideile, sentimentele identificate în mesajele scrise sau receptate, nu în ultimul rând să scrie și să vorbească corect în limba maternă.

Comunicarea în limbi străine este vizată și de disciplina Limba și literatura română, deoarece dezvoltarea vocabularului în limba română reprezintă un stimul de dezvoltare a vocabularului într-o limbă străină. Totodată, această disciplină face conexiuni cu literatura universală, dezvoltă aprecierea diversității culturale. În textele suport, elevii întâlnesc numele unor personaje sau autori ce sunt scrise într-o limbă străină, făcându-se astfel exerciții de pronunțare corectă a lor.

Competențele matematice și competențele de bază în științe și tehnologii sunt dezvoltate prin studiul Limbii și literaturii române prin exerciții de analiză a părților de vorbire, cunoscându-se astfel proprietățile unui termen, prin schemele folosite - schema propoziției, a frazei, harta personajelor- dezvoltând capacitatea de analiză, de evidențiere a relațiilor dintre anumiți termeni, etc.

Și **competența digitală** este dezvoltată în cadrul disciplinei mai sus amintite deoarece elevii fac activități de cercetare și de informare cu privire la anumite subiecte - date despre autor, despre opere, semnificația unor mituri, realizează materiale PPT sau Word, folosesc manualele digitale,

rezolvă evaluările interactive, colaborează folosind grupul clasei sau își formează atitudinea critică și reflexivă, dar și responsabilitatea folosirii materialelor cu drept de autor.

Competența A învăța să înveți este formată prin studiul Limbii și literaturii române, căci se învață scrisul și cititul, care stau la baza oricărei forme de învățare ulterioare. De asemenea, jocurile de rol, munca în echipă, activitățile de autoevaluare sau interevaluare îi ajută să-și descopere abilitățile, talentele, interesele.

Competențele sociale și civice sunt dezvoltate prin faptul că elevii intră în contact cu literatura universală, învățând să aprecieze diversitatea culturală, află contextul socio-istoric în care s-au născut anumite opere sau anumiți scriitori, iar fiecare unitate de învățare propune diverse elemente de interculturalitate.

Spiritul de inițiativă și antreprenoriat este dezvoltat prin studiul Limbii și literaturii române, căci se cultivă creativitatea elevilor, libertatea de exprimare, iar metodele folosite îi ajută să-și dezvolte abilitatea de a rezolva probleme sau de a găsi metode inedite. De asemenea, temele de reflecție au rol de a-i ajuta să se descopere, să se autocunoască.

Sensibilizarea și exprimarea culturală este o competență-cheie dezvoltată prin studiul disciplinei Limba și literatura română atât în contexte formale, cât și în cele nonformale. Interpretarea operelor literare, dramatizările, vizitele la muzee, galerii de artă, întâlnirile cu scriitorii, organizarea unor manifestări culturale, vizează dezvoltarea competenței mai sus amintite.

Prin exemplele oferite mai sus, am încercat să evidențiez importanța studierii Limbii și literaturii române, nu din prisma unor conținuturi pe care elevul și le va însuși, ci din perspectiva formării unor competențe-cheie atât de necesare elevului în vederea integrării într-o societate aflată mereu în schimbare.

COMPETENȚE CHEIE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

*Profesor învățământ preșcolar Kovacs Alexandra
Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara*

Bazele capacității de a învăța pe tot parcursul vieții se formează în primii ani ai copilăriei. Învățarea este un proces gradual, iar construirea unor premise puternice în copilăria mică reprezintă o condiție prealabilă pentru dezvoltarea competențelor și pentru succesul educațional de la nivelurile superioare, fiind, în egală măsură, esențială pentru sănătatea și pentru starea de bine a copiilor.

În contextul în care încă de la naștere începe formarea și dezvoltarea competențelor de mai târziu ale copilului, în acest stadiu, pe diferitele dimensiuni ale domeniilor de dezvoltare, se așteaptă de la copil ca la finalul perioadei preșcolare, să manifeste o serie de comportamente.

În primul rând, predarea nu poate fi văzută doar ca o transmitere de cunoștințe de la educatoare la preșcolar, de la cel care „știe” către cel care „nu știe și trebuie învățat,„. Rolul educatoarei este de a-i oferi acestuia oportunități de a-și testa capacitatea de a realiza legături între cunoștințe în vederea rezolvării sarcinilor. Cadrele didactice trebuie să fie preocupate nu atât de „cât, transmit, ci mai mult de căile și modalitățile pe care le pot oferi preșcolarilor pentru a veni în contact cu diverse informații pe care se opresc din a le oferi „de-a gata,„. În acest sens, sunt preferate situațiile în care copiii sunt puși în situația de a explora diferențele pe care le dețin deja și noile solicitări la care trebuie să facă față. Desigur, fiecare preșcolar are ritmul său propriu de învățare și niveluri diferite de pregătire, fiind necesare diferențierea și adaptarea sarcinilor.

Copiii învață mai mult și cu plăcere atunci când sunt implicați activ, când participă la construirea cunoașterii proprii, decât atunci când sunt simpli auditori. Activitățile didactice trebuie să îmbine metodele clasice cu cele moderne.

Copilul este un subiect activ în procesul învățării, iar dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care i le oferă rutina zilnică, interacțiunile cu ceilalți, organizarea mediului și activitățile/situațiile de învățare, special create de adult. În acest context, jocul este activitatea fundamentală a copilului, pe care se sprijină toate tipurile de activități de învățare. Construirea unor premise puternice în copilăria mică reprezintă o condiție prealabilă pentru dezvoltarea competențelor și pentru succesul educațional de la nivelurile superioare. Premisele competențelor, la nivel preșcolar, sunt dezvoltarea cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor manifestate pe cele cinci domenii de dezvoltare:

1. Dezvoltare cognitivă;
2. Dezvoltare socio-emoțională;
3. Dezvoltare fizică, a sănătății și igienei personale;

4. Dezvoltarea limbajului și a comunicării;
5. Dezvoltarea capacităților și atitudinilor în învățare.

În acest context, finalitățile educației timpurii, vizează o serie de aspecte, care se constituie în premise ale competențelor-cheie formate, dezvoltate și diversificate, pe traseul școlarizării ulterioare:

- Dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia;
- Dezvoltarea capacității de a interacționa cu alți copii, cu adulții și cu mediul pentru a dobândi cunoștințe, deprinderi, atitudini și conduite noi;
- Încurajarea explorărilor, exercițiilor, încercărilor și experimentărilor, ca experiențe autonome de învățare;
- Descoperirea, de către fiecare copil, a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive;
- Sprijinirea copilului în achiziționarea de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini necesare la intrarea în școală și pe tot parcursul vieții.

Educația în aer liber este considerată a fi mult mai motivantă, stimulativă și cu un impact mai puternic asupra procesului de învățare în rândul preșcolarilor. Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe, de învățare – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun “cei 4 pereți ai unei săli de clasă”. Poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc.

Grupa: mare

Tema anuală de studiu: ”Când, cum și de ce se întâmplă?”

Proiect tematic: ”Pământul – casa noastră”

Tema zilei: ”Prietenii naturii în acțiune”

Tipul de activitate: cercetare; fixare; consolidare cunoștințe, deprinderi, comportamente.

Forma de realizare: activitate integrată; activitate outdoor

Durata: 1 zi

Activitate integrată "Prietenii naturii în acțiune"

DS (Activitate matematică): "Comorile naturii" – joc didactic (trierea și gruparea obiectelor în mulțimi în funcție de 1-2 criterii, operații matematice)

DEC (Activitate estetic-creativă): "Planeta Pământ" – lucrare colectivă (desene pe asfalt cu creta)

Tranziții: "Dacă vesel se trăiește"
-joc muzical

Tranziții: "Ascultă natura!"
- exerciții de liniștire

Jocuri și activități liber alese

a). Științe: "Natura prin ochii copiilor" – conversație pe baza celor observate (examinarea copacilor, frunzelor...)

b). Joc de rol: "Micii grădinari" – plantare flori

c). Artă: "Copacul iubirii – mesaje către Mama Natură" - desen

Jocuri și activități liber alese

Joc de mișcare: "Parada trotinetelor"

Bibliografie:

1. „Pedagogia învățământului primar și preșcolar”- Ion-Ovidiu Pânișoară, Marin Manolescu (coordonatori), Ed. Polirom 2019
2. „Curriculum pentru educație timpurie”, 2019
3. ” Dezvoltarea competențelor transversale prin educatia outdoor”- Henrietta Torkos, Ed. Presa Universitară Clujeană
4. ”Metoda Walldorf – 30 de activități pentru fiecare anotimp”- Isabelle Huiban, Mizuho Fujisawa, Ed. Litera

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

Sursă foto: Grădinița cu Program Normal Nr.1, Sighișoara

COMPETENȚE CHEIE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV LA ELEVII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

*Autor : Brânda Florina
Liceul Tehnologic Special nr 1, Oradea*

Competențele sunt definite ca ansambluri integrative de cunoștințe, deprinderi, motivații și atitudini care mijlocesc comportamentul profesional și garantează acțiunea expertă în domenii și contexte specifice de activitate pentru profesia didactică.

În accepțiunea Comisiei Europene, definiția competențelor cheie este următoarea: „competențele cheie reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru incluziune socială și inserție profesională. Acestea trebuie dezvoltate până la finalizarea educației obligatorii și trebuie să acționeze ca un fundament pentru învățarea în continuare, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți.”

Cele opt competențe cheie reprezintă suma cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care contribuie la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient sarcinile și responsabilitățile pe care le are.

Elevii cu cerințe educative speciale reprezintă o categorie aparte de elevi, datorită slabei dezvoltări cognitive, senzoriale și motivaționale. Este o reală provocare pentru cadrele didactice să formeze competențe cheie în rândul acestora. Și cu toate acestea, elevii cu deficiență mintală ușoară și moderată pot fi pregătiți pentru viață, inserați socio-profesional, prin dezvoltarea, măcar parțială, a competențelor cheie. Copiii cu cerințe educaționale speciale sunt o realitate, și da, de la ei nu așteptăm recompense de nivel olimpic, lângă aceștia înveți ca și cadru didactic, că cea mai mică achiziție, poate avea o mare însemnătate. Cerințele educative speciale desemnează acele cerințe ori nevoi speciale față de educație, care sunt suplimentare dar și complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi de egalizarea șanselor de acces, participare și integrare școlară, socială și profesională.

Fiecare copil prezintă trăsături individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în același timp și anumite necesități particulare, specifice, individualizate. Ei sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității, chiar dacă prezintă același tip de deficiență.

Cele opt competențe cheie sunt:

- Competențe de alfabetizare
- Competențe multilingvistice

- Competențe în domeniul științei, matematicii și tehnologiei
- Competențe digitale
- Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți
- Competențe cetățenești
- Competențe antreprenoriale
- Competențe de sensibilizare și expresie culturală

Competența de alfabetizare implică cunoștințe de citire și scriere și o bună înțelegere a informațiilor scrise, prin urmare presupune din partea elevilor cunoștințe de vocabular, de gramatică funcțională și privind funcțiile limbajului.

Pentru a forma această competență la elevii cu CES, în programa școlară sunt prevăzute activități ce presupun îmbunătățirea abilităților de scriere și citire, realizate de o echipă multidisciplinară: profesorul de educație specială transmite cunoștințele în cadrul orelor de predare, profesorul logoped intervine cu activități de terapie și stimulare a limbajului în timp ce profesorul educator realizează cu acești elevi activități de stimulare cognitivă care presupun fixarea și consolidarea cunoștințelor deja predate.

Competența multilingvistică presupune cunoștințe de vocabular și gramatică funcțională în diferite limbi, cu precădere la elevii cu cerințe speciale a limbii engleze.

Aptitudinile esențiale pentru această competență constă în capacitatea elevilor de a înțelege mesajele verbale, de a iniția conversații simple în alte limbi, în funcție de capacitățile individuale ale fiecăruia.

O atitudine pozitivă presupune aprecierea diversității culturale, interesul și curiozitatea față de alte popoare și medii sociale. Pentru a forma această competență la elevii cu ces, pe lângă orele de limbă engleză sunt oportune și activități de tip Erasmus în care elevii interacționează direct cu copii și adulți din alte medii și culturi.

Competențele matematice sunt dezvoltate precar la acești elevi, de aceea, ca și în cazul competenței de alfabetizare, echipa multifuncțională asigură prin activități de stimulare cognitivă atingerea nivelului minim de calcul și raționament necesare fiecărui elev.

În domeniul matematicii, dificultăți de învățare sunt considerate situațiile în care apare o discrepanță severă între ceea ce ar trebui să realizeze copilul, ca sarcină școlară complexă conform vârstei sale, și ceea ce realizează el efectiv, în cazul în care nu există o deficiență intelectuală, deficiențe senzoriale, deficiențe neuropsihice, tulburări emoționale semnificative, tulburări comportamentale pregnante, instruire și educație precare sau inadecvate. Suzanne Borel-Maisony spune că discalculia “înglobează toate dificultățile care se referă la achiziția conceptului de număr, a

calculului matematic, precum și a raționamentului matematic” iar Beslay o consideră “o tulburare provenită din dificultatea specifică de învățare a calculului, în stadiul elementar, independentă de nivelul mintal, de metodele pedagogice folosite, de frecvența școlară și de tulburările afective”(Ungureanu, D. 1998).

Aceste inabilități apar în primii ani de școlarizare, împiedicând succesul la învățatură al elevului de vârstă școlară mică. Unui copil cu tulburări instrumentale îi poate deveni inaccesibilă formarea deprinderilor aritmetice. Dascălul trebuie să-i formeze capacități de învățare care condiționează reușita prin modul de organizare a activității instructiv - educative, creând condițiile necesare pentru o învățare normală în cazul unui asemenea copil. Tulburările vizate de discalculie pot fi grupate în dificultăți de înțelegere a semnelor matematice, a semnificației numerelor și a operațiilor cu ele, de raționare - responsabile pentru rezolvarea eronată a problemelor. Eșecurile în calcul vizează insuficiența operatorie, tulburarea logicii elementare - manifestată în dificultăți de clasificare și de compoziție aditivă a claselor, de seriare și de ordonare a relațiilor asimetrice dintre clase. La baza acestor insuficiențe se găsesc neînțelegerea și structurarea neadecvată a sistemelor de simboluri și semne matematice în deprinderi elementare de socotit și de rezolvare de probleme cu ajutorul lor . Se consideră că există șapte abilități matematice de bază :

- abilitatea de a îndeplini sarcini secvențiale;
- capacitatea de a se orienta și de a organiza spațiul;
- recunoașterea patternurilor ; ● vizualizarea – abilitatea de a opera cu imagini mentale ;
- estimarea - abilitatea de a emite o apreciere asupra dimensiunii, cantității, numărului sau magnitudinii;
- deducția – abilitatea de a judeca pornind de la un principiu general, la o situație particulară;
- inducția – înțelegerea naturală, care nu este rezultatul atenției sau al raționamentelor conștiente . Persoanele cu discalculie prezintă deficiențe în una sau mai multe dintre aceste abilități.

O atitudine pozitivă în matematică se bazează pe respectarea adevărului și pe dorința de a căuta raționamente și de a verifica valabilitatea acestora.

Competențele în știință se referă la capacitatea și la disponibilitatea de a explica fenomenele naturale utilizând cunoștințele și metodologia aflate în uz, inclusive observarea și experimentarea, pentru a identifica întrebări și pentru a trage concluzii bazate pe dovezi.

Pentru a forma această competență în știință, elevii cu cerințe speciale participă la activități și acțiuni ce presupun fenomene naturale cu care omenirea se confruntă: schimbări climatic, cutremure, activități de ecologizare.

Competențele digitale presupun operarea cu tehnologia. Si da, acest lucru este posibil si în rândul acestor elevi. Cu cât dezvoltăm mai mult această competență digitală la elevi, cu atât vor fi mai pregătiți pentru viitor și pentru o mai bună inserție socială.

Pentru a forma această competență, elevii cu cerințe educative speciale fac numeroase activități de gamificare, pe diverse platforme de învățare. Pe lângă faptul că le place învățarea bazată pe joc, primesc și feedback imediat asupra activității desfășurate, astfel încât se pot remedia mai ușor eventualele erori de învățare.

Competențele personale, sociale și de a învăța să înveți înseamnă capacitatea de a reflecta asupra propriei persoane, gestionarea eficientă a timpului și a informației, munca în echipă în mod constructive, păstrarea rezilienței și gestionarea propriului proces de învățare și a carierei. Ele includ și capacitatea de a face față incertitudinilor și situațiilor complexe, de a învăța să înveți, de a susține bunăstarea fizică și emoțională, de a empatiza și a gestiona conflicte într-un context favorabil incluziunii și sprijinirii.

Este destul de dificil de format această competență la elevii cu cerințe educative speciale, datorită lipsei de autocontrol, și a incapacității de a reflecta asupra propriei persoane. Din cauza deficienței mintale sau a tulburărilor asociate, acești elevi întâmpină reale probleme de relaționare cu cei din jur, de gestionare a timpului și de învățare. Iar aici intervine sarcina cea mai grea din partea cadrelor didactice care lucrează cu această categorie. Se urmărește formarea competențelor personale și sociale prin activități cu caracter permanent cum ar fi cele de consiliere și asistență psihopedagogică, de autocunoaștere și dezvoltare personală, de management al timpului, de socializare sau orientare școlară și profesională, în funcție de aptitudinile fiecărui elev.

Competențele cetățenești înseamnă capacitatea de a acționa în calitate de cetățeni responsabili și de a participa pe deplin la viața civică și socială, pe baza înțelegerii conceptelor și structurilor sociale, economice, juridice și politice, precum și a evoluțiilor și a durabilității la nivel mondial.

Respectarea drepturilor omului ca bază a democrației reprezintă fundamental unei atitudini responsabile și constructive. Participarea constructivă implică disponibilitatea de a participa la procesul decizional democratic de la toate nivelurile, precum și la activitățile civice. Aceasta include sprijinirea diversității sociale și culturale, a egalității de gen și a coeziunii sociale, a stilurilor de viață durabile, promovarea culturii păcii și a nonviolentei, disponibilitatea de a respecta viața privată a altor persoane și de a-și asuma responsabilitatea pentru mediu.

Activități diverse cu specific nonviolent, de acceptare a toleranței, despre drepturile copilului sunt marcate în fiecare an școlar și cu această categorie de elevi, cu atât mai mult cu cât probleme comportamentale și de devianță sunt des întâlnite în rândul lor.

Este necesară răbdarea și perseverența, pentru a se înregistra rezultatele scontate prin planificarea și inițierea acestor tipuri de activități.

Competența antreprenorială necesită cunoașterea diferitelor contexte și oportunități pentru punerea ideilor în practică în activitățile personale, sociale și profesionale precum și o înțelegere a modului în care acestea pot să apară.

Identificarea profilului ocupațional la acești elevi este oportună, în sensul în care ei pot executa anumite sarcini sau meserii în funcție de deficiența lor. Existența unor școli tehnologice speciale asigură un viitor acestor elevi și facilitează inserția socio-profesională prin activitățile de practică specifică profilului ales.

Educarea acestor elevi se face ținând cont de toate competențele cheie, cu mențiunea că există un curriculum adaptat și activități în concordanță cu gradul și tipul de deficiență al fiecărui elev cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

1. Ungureanu, D.(1998); *Copiii cu dificultăți de învățare*; Editura Didactică și Pedagogică; București
2. www.parintiicerschimbare.ro

COMPETENȚELE SPECIFICE CA REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII

*Profesor Dorneanu Constantin Bogdan
Profesor Dorneanu Daniela
Școala Gimnazială Petru Rareș Hârlău*

Programa școlară este un document curricular care reglementează activitatea profesorului la clasă și care îmbină prevederile legislației în vigoare privind educația și strategiile didactice utilizate. Noile programe școlare sunt orientate pe formarea și dezvoltarea competențelor la elevi.

Structura programei școlare include: *nota de prezentare, competențele generale, competențele specifice și exemple de activități de învățare, conținuturile, sugestiile metodologice.*

Sarcinile de învățare trebuie să respecte programa școlară și să vizeze centrarea curriculumului pe problemele reale, pe rezolvarea problemelor dar și pe identificarea soluțiilor. Profesorul trebuie să utilizeze diverse strategii didactice pentru a realiza activități de învățare adecvate nivelului elevilor și care să vizeze dezvoltarea competențelor specifice. În procesul predării, accentul trebuie mutat de la predarea informațiilor la formarea de competențe de aplicare a cunoștințelor dobândite. Acest lucru poate fi realizat prin dezvoltarea unor strategii didactice pornind de la competențele specifice din programa școlară, asigurarea corelării între competențele specifice și conținuturile învățării, ținând seama de nevoile de învățare, de nivelul de vârstă al elevului și de timpul de studiu de care dispune acesta, accentuarea caracterului practic-aplicativ al demersului didactic prin eliminarea unor aspecte care îl plasau la un nivel prea teoretic.

Astfel, este util ca în procesul didactic să se aibă în vedere construirea unei varietăți de contexte problematice, în măsură să genereze deschideri către diferite domenii ale matematicii, folosirea unor strategii diferite în rezolvarea aceleiași probleme, atunci când este cazul, organizarea unor activități variate de învățare pentru elevi (în echipă și/ sau individual) în funcție de nivelul și de ritmul propriu de dezvoltare al fiecăruia, construirea acelor secvențe de învățare care să permită activități de explorare/investigare la nivelul noțiunilor de bază studiate.

Formarea și dezvoltarea competențelor matematice reprezintă mai mult decât a învăța concepte matematice și presupun procese cognitive și metacognitive valorificate printr-o bună alegere și construcție a experiențelor de învățare din cadrul procesului de predare-învățare-evaluare.

În vederea proiectării unei unități de învățare trebuie pentru început să fie stabilită tema. Acest prim pas în identificarea unităților de învățare în care va fi împărțită materia dintr-un an școlar este făcut de profesor pe baza lecturii personalizate a programei.

Temele sunt enunțuri legate de analiza scopurilor învățării, formulările fiind originale ori preluate din lista de conținuturi a programei. Asupra conținuturilor programei profesorul poate interveni prin regruparea lor sub temele unităților de învățare pe care le-a stabilit.

Activitățile de învățare se construiesc prin corelarea competențelor cu conținuturile și presupun orientarea către un anumit scop, redat prin tema activității. În momentul propunerii lor spre rezolvare elevilor, activitățile de învățare vor fi transpuse într-o anumită formă de comunicare adecvată nivelului de vârstă.

Resursele cuprind acele elemente care asigură cadrul necesar pentru o bună desfășurare a activităților de învățare. Astfel, profesorul va menționa în rubrica **resurse** formele de organizare a clasei (tipuri de interacțiuni ale resurselor umane), mijloace de învățământ, alocarea de timp, precum și orice alte elemente pe care le consideră utile în derularea scenariului didactic.

Proiectarea activității de evaluare se realizează simultan cu proiectarea demersului de predare/învățare și în totală concordanță cu acesta.

Decizia asupra metodelor de învățare utilizate pentru atingerea competențelor specifice propuse în cadrul unei lecții este influențată de tipul de abordare didactică pe care fundamentăm proiectarea acesteia. Noua abordare curriculară impune o reevaluare a rolului profesorului de matematică la clasă și reșezarea raporturilor profesor-elev. Profesorul devine moderator al unei dezbateri de idei din clasă, motivează și stimulează elevii, îi încurajează să își formuleze opiniile, devine un ghid al elevilor pentru punerea în valoare a abilităților lor.

Astfel, întreaga strategie didactică este pusă sub semnul conceptului de învățare interactivă, centrată pe elev. Acesta are șansa de a se implica nemijlocit în activitatea de dobândire de noi cunoștințe și deprinderi, de a gândi liber, independent. Metodele interactive sunt consumatoare de timp, dar, în final, achizițiile elevilor contează cel mai mult și merită efortul. Acestea se caracterizează printr-o serie de elemente definitorii, cum ar fi centrarea pe elevi și pe activitate, comunicare multidirecțională, accent pe dezvoltarea gândirii, formare de aptitudini, deprinderi, evaluare formativă, încurajarea participării elevilor, inițiativa, creativitatea, îmbunătățirea relației cadru didactic-elev.

În cazul învățării interactive, elevii învață cum să învețe, să se exprime liber, să experimenteze, să se ajute unii pe alții să învețe, să-și împărtășească ideile. La rândul lor, aceștia trebuie să fie capabili să asigure conducerea grupului, să coordoneze comunicarea, să poată lua decizii, să asigure un climat de încredere, să medieze conflicte, să fie motivați, să poată lucra conform cerințelor profesorului.

Dintre avantajele învățării interactive merită amintit faptul că acestea formează capacitatea de a sintetiza și de a folosi cunoștințele dobândite, dezvoltă capacitățile elevilor de a lucra în echipă,

duce la dezvoltarea inteligențelor multiple, reducerea timpului de soluționare a problemelor, reducerea la minim a fenomenul de blocaj emoțional.

COMPETENȚE MATEMATICE ȘI MATEMATICA DE GIMNAZIU

*Prof. Andronic Aurica Mihaela
Liceul Tehnologic "Nicanor Moroșan" Pârteștii de Jos*

Instruirea centrată pe competențe reprezintă o abordare globală a problemei instruirii din perspectiva competențelor – cheie europene, a competențelor învățământului preuniversitar și a competențelor generale și specifice din programele școlare.

Competențele – cheie au o prezență explicită și implicită bine precizate în Legea Educației Naționale, ceea ce arată că includerea acestora reprezintă referențialul maxim al finalităților procesului educațional.

Competența reprezintă capacitatea elevului de a rezolva o anumită situație, pe baza unor deprinderi și cunoștințe dobândite anterior.

Din definiția competenței - cheie și din analiza specificului acestora rezultă următoarele:

- competențele se definesc printr-un sistem de cunoștințe – deprinderi / abilități – atitudini;
- au un caracter transdisciplinar implicit;
- competențele – cheie reprezintă într-un fel finalitățile educaționale ale învățământului obligatoriu;
- acestea trebuie să reprezinte baza educației permanente.

Având la bază definiția competenței, competența matematică are la bază:

➤ Cunoștințe:

- numere, măsuri și structuri
- operații fundamentale și prezentări matematice de bază
- înțelegerea termenilor și a conceptelor matematice
- sensibilizarea față de problemele cărora matematica le poate aduce o soluție

➤ Deprinderi /aptitudini:

- a aplica principii și procese matematice de bază în viață cotidiană, acasă și la locul de muncă
- a urmări și a evalua diferite etape ale unei argumentații
- a adopta un raționament matematic
- a înțelege o demonstrație matematică
- a comunica în limbaj matematic

➤ Atitudini

- respectul pentru adevăr
- perseverența de a găsi argumente

- evaluarea validității argumentelor

Competența cheie matematică este abilitatea de a dezvolta și aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva probleme în situații cotidiene. Această competență se bazează pe importanța matematicii pentru societate și pentru individ, ca parte componentă a societății. Competența matematică implică, în diferite grade, abilitatea și dorința de a utiliza concepte, reprezentări, modele matematice de a formula idei sau teorii, păreri personale. Reprezentările matematice la care se face referire în documente, sunt de diverse tipuri: formule, modele, construcții, grafice, hârți ș.a.m.d

Matematica este disciplina care trebuie să contribuie la formarea de competențe cheie în corelație cu idealul educațional. Apare ca o provocare pentru adolescent și părinții acestora cum contribuie matematica la dobândirea acestor competențe, de aceea adoptarea unor strategii de învățare adecvate, menite a crea premise de a rezolva probleme în diversele contexte sociale și profesionale, este bine apreciată.

Dobândirea de competențe matematice structurate prin profilul absolventului de clasa a VIII se realizează prin:

- stimularea interesului pentru identificarea unor relații matematice în situații școlare/extrășcolare și corelarea lor
- în situații concrete, se urmărește identificarea caracteristicilor matematice cantitative sau calitative
- folosirea tehnologiei informației și a comunicațiilor pentru sprijinirea gândirii critice, a creativității, utilizând algoritmi și instrumente specifice matematicii în rezolvarea de probleme în situații cotidiene
- proiectarea și derularea unui proces investigativ pentru a proba o ipoteză de lucru
- proiectarea și realizarea unor produse utile pentru activitățile curente, putând duce evaluarea și asumarea riscurilor la inițiativă, independență și creativitate în viața socială, profesională și personală

Activitatea instructiv-educativă, desfășurată în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, care apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice.

Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metodele de învățământ pot fi privite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”. (M.Ionescu, V.Chiș, p.126).

Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. De aceea metodele moderne ca mijloace de dezvoltare a competențelor elevilor se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;

- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Metodele/tehnicele de lucru cu elevii, trebuie să vizeze atât o învățare prin aplicarea de raționamente inductive și deductive (abordare obiectivizată), cât și o învățare produsă prin schimbul de experiențe între elevi, experiențe care sunt trecute prin filtrul propriei cunoașteri anterioare.

Matematica fiind modelul perfect pentru exersarea și implementarea gândirii critice la elevi, prin abordarea situațiilor cotidiene în demersul didactic și îmbinarea cu alte discipline școlare se realizează deschideri trans disciplinare, în special prin utilizarea internetului pentru informare / documentare, folosirea calculatorului pentru a ne ușura munca, cu atenție sporită la competențele specifice care menționează TIC în mod explicit.

La clasa a VI –a în cadrul orei de geometrie ”Înălțimile unui triunghi” am utilizat GeoGebra (o aplicație software de geometrie interactive pentru școlari) în construirea înălțimilor într-un triunghi ascuțitunghic, dreptunghic și obtuzunghi. Am prezentat clasei definiția înălțimii unui triunghi, apoi am propus elevilor să desenăm un triunghi ascuțitunghic la tablă, cu instrumentele, iar în paralel un elev să construiască înălțimile unui triunghi ascuțitunghic folosind aplicația Geogebra instalată pe telefon și un alt elev pe calculatorul de la catedră. În acest timp elevii au realizat aceeași cerință pe coli de hârtie A3.

După finalizarea sarcinii de lucru am numit punctual de concurență al înălțimilor și am construit înălțimile unui triunghi dreptunghic și obtuzunghi, la tablă, pe colile de hârtie, cât pe telefon și calculator cu ajutorul aplicației geogebra.

Împreună cu elevi am stabilit poziția ortocentrului în funcție de natura triunghiului:

În triunghiul **ascuțitunghic**, ortocentrul este în **interiorul triunghiului**, în triunghiul **obtuzunghi**, ortocentrul este în **exteriorul triunghiului**, iar în triunghiul **dreptunghic**, ortocentrul triunghiului este **vârful unghiului drept**.

Am constatat că au reținut mai repede și mai ușor noțiunile teoretice, când am folosit geogebra, în paralel cu tabla, comparative cu lecțiile în care am folosit doar tabla.

Întreaga activitate implică: utilizarea calculatorului (telefonului sau a tabletei) pentru a accesa, evalua, stoca, produce, prezenta, schimba informație, precum și comunicarea și participarea în rețele prin intermediul internetului.

Se urmărește formarea/folosirea următoarelor:

- a) CUNOȘTINȚE: dreapta, noțiunea de unghi, de triunghi, perpendicularitatea a două drepte,
- b) ABILITĂȚI: utilizarea aplicațiilor digitale relevante pentru învățare, comunicarea în limbaj matematic, folosirea instrumentelor de geometrie atât pentru tablă cât și pentru coli de hârtie, folosirea de resurse adecvate;
- c) ATITUDINI: dorința de a folosi telefonul (tableta, calculatorul) în procesul de învățare.

Bibliografie:

MÂNDRUȚ, O. Instruirea centrată pe competențe – între dimensiunea teoretică și aplicarea la clasă (competența culturală). În Revista de Pedagogie nr. 58 (3), București: 2010

”Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți”- CRED – platforma și curs

COMUNICAREA ȘI ”A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI” - COMPETENȚE CHEIE ÎN EDUCAȚIE

*Profesor Laura Burcuș
Colegiul Național ”Octav Onicescu” București*

Sistemul educațional are ca țintă fundamentală integrarea tinerilor într-o societate mereu în schimbare. Cu alte cuvinte, școala nu este un mediu izolat și nu se face pentru ea însăși, ci este o etapă în care copilul, adolescentul sau tânărul intră în contact cu lumea în care trăiește, cu alți indivizi din aceeași categorie de vârstă, cu preocupări și culturi diverse și, în cele din urmă, cu opțiunile privitoare la carieră. Iar pentru aceasta din urmă, are nevoie de competențe, definite ca fiind cunoștințele, deprinderile și atitudinile care îi permit individului să se adapteze la diverse situații profesionale și de viață.

Dintre cele opt competențe-cheie stabilite de Comisia Europeană (comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie; competențe digitale și de utilizare a noilor tehnologii (TIC); competența de a învăța să înveți; competențe de relaționare interpersonală și competențe civice; spirit de inițiativă și antreprenoriat; sensibilizare culturală și exprimare artistică), mă voi opri asupra competenței de comunicare în limba maternă și asupra competenței esențiale ”a învăța să înveți”, întrucât acestea se dezvoltă nu doar în cadrul orelor de Limba și literatura română, ci în timpul parcurgerii tuturor disciplinelor din programa școlară.

Astfel, este necesară nu doar cunoașterea unui vocabular uzual, ci și a unui vocabular specializat, de natură tehnico-științifică sau artistică. Totodată, este necesară dezvoltarea unor deprinderi care vor avea, după absolvire, o importanță fundamentală: deprinderea de a înțelege mesajul, fie el scris sau verbal, deprinderea de a deduce sensul unor cuvinte în context, sau deprinderea de a utiliza cele mai potrivite cuvinte, pentru a transmite un mesaj clar și adecvat. Pe de altă parte, atitudinea deschisă spre cunoaștere este esențială pe parcursul întregii vieți profesionale a individului.

În acest context, e de datoria tuturor factorilor educaționali să contribuie la dezvoltarea competenței de comunicare în limba maternă, în paralel cu celelalte competențe-cheie. De la însușirea terminologiei specifice fiecărui domeniu de cunoaștere, până la construirea de discursuri pe teme specifice, concomitent cu utilizarea instrumentelor specifice, comunicarea eficientă este cheia succesului în aproape toate domeniile de activitate.

În cadrul orelor de Limba și literatura română este esențial ca toți elevii să fie puși în situația de a citi un text și de a transpune apoi mesajul acestuia într-un limbaj mai simplu, care să se cizeleze

treptat, ca urmare a fenomenului de preluare și interiorizare a exprimării literare la care este expus citind. Este adevărat că elevii citesc din ce în ce mai puțin, iar literatura care îi atrage recurge la cuvinte și imagini simple, care nu le stimulează nevoia de a gândi sau reflecta asupra textului și, evident, nu le stimulează nici curiozitatea. Neglijată în clasele mici, curiozitatea dispare cu desăvârșire în clasele de liceu, unde se întâlnesc frecvent elevi care citesc fără a se opri la cuvintele sau expresiile pe care nu le înțeleg: scopul lor este să citească literele cursiv, nu să înțeleagă ce au scris. Pentru ei, cititul este un act mecanic. Ca urmare, lectura împreună, cu discuții libere pe baza fragmentului lecturat, încurajarea elevilor să pună întrebări și stimularea căutării sensurilor pentru a înțelege singuri mesajul, explicarea contextului în care a avut loc evenimentul despre care au citit, ar putea să le arate elevilor diferența dintre a citi o înșiruire de litere plictisitoare și a descoperi, citind, universuri și idei noi. Urmarea este, de obicei, o înțelegere mai bună a textelor, pentru că au deprinderea de a căuta semnificațiile care fac ca textul să nu mai fie plictisitor. Procesul prin care trec elevii este, deci, diferit decât cel pe care îl urmărește profesorul, care își propune ca elevul să înțeleagă ce a citit: elevul va descoperi că, în momentul în care înțelege, textul devine interesant. Dacă profesorul ține cont de acest lucru, va putea stimula și urmări mai eficient competența de comunicare în limba română, concretizată prin receptarea și totodată emiterea unui mesaj coerent.

De asemenea, este o realitate faptul că unii copii nu excelează în ce privește comunicarea. Există elevi cu rezultate foarte bune la discipline realiste, sau cu abilități practice remarcabile, care nu pot însă transmite coerent informații simple. În cazul lor, exersarea altor tipuri de comunicare, mai puțin formale ar putea să le salveze încrederea în propriile forțe, iar structurarea examenelor în așa fel încât să li se dea o șansă și celor care nu au abilitatea de a se exprima, dar care au cunoștințe, este o soluție foarte bună pentru ei. Itemii structurați ori semistructurați sunt, în aceste situații, un factor de echilibru în evaluare.

În privința competenței ”a învăța să înveți”, sunt de părere că este necesară o instruire sistematică a cadrelor didactice, care trebuie să fie conștiente că au datoria să stimuleze nu numai motivația de a învăța, ci și modul cum se poate face acest lucru. Memorarea, aplicată pe scară largă la noi în țară (și din cauza modului în care sunt concepute evaluările naționale, dar și din comoditatea profesorului), ar putea fi însoțită de o schemă logică care să poată fi aplicată în diverse situații. În cazul disciplinei Limba și literatura română ar fi utilă redactarea unui eseu liber în care să se exprime perspectiva personală asupra unei teme, urmată apoi de lectura și discutarea unei opere literare care surprinde perspectiva autorului. De asemenea, aplicarea unor tehnici de studiu ar permitea mai ușoară a informațiilor, mai ales în cazul textelor nonliterare sau științifice: fragmentarea textului în funcție de temă, identificarea elementelor de legătură și a cuvintelor-cheie, a definițiilor, utilizarea imaginilor semnificative, conexiunea cu informații deja cunoscute sau cu alte domenii.

La nivel liceal, am aplicat aceste metode asupra elevilor, iar rezultatele au fost spectaculoase. Deși efortul depus a fost substanțial (pentru că elevii așteptau să li se dicteze informațiile deja organizate, pe care să le memoreze ulterior), după doar două aplicații, elevii au reușit să identifice și să organizeze informațiile și să le rețină cu ușurință. Satisfacția lor a fost aceea că au putut aplica aceleași tehnici și la alte discipline, iar rezultatele lor școlare s-au îmbunătățit vizibil.

Este adevărat că, inițial, procesul prin care profesorul formează competența ”a învăța să învețe” este complicat și presupune un consum de energie major, mai ales la nivel de liceu, unde elevii ajung cu abilități deja formate. Aplicarea acestora este însă benefică în gimnaziu, acolo unde începe de fapt învățarea sistematică și conștientă.

CONTRIBUȚIA DISCIPLINEI BIOLOGIE LA PROFILUL DE FORMARE A ABSOLVENTULUI DE CLASA A VIII-A

*Profesor Stoicovici Adina-Elena
Liceul Teoretic Recaș, Recaș*

După cum se știe, învățământul românesc a suferit schimbări privind programele școlare, tendințele actuale fiind ca demersul didactic să fie centrat pe elev. Elevii vor avea nevoie să-și însușească numeroase cunoștințe, atitudini, deprinderi pentru a se putea integra și pentru a se putea adapta în societatea în care trăim.

Pășind cu pași timizi spre o altă etapă din viața lor și anume gimnaziul, elevii vor porni, împreună cu mine ca dascăl, într-o călătorie fascinantă a cunoașterii lumii înconjurătoare și a corpului uman, în cadrul disciplinei numită Biologie, călătorie de-a lungul căreia îi voi ajuta să-și descopere și să-și dezvolte noi aptitudini și competențe cheie necesare profilului de formare al absolventului de clasa a VIII-a. Mă voi strădui să le înlesnesc învățarea adaptând cunoștințele și metodele nivelului și abilităților acestora.

Pentru a se integra și a se adapta în societate este necesar să poată *comunica în limba maternă*, competență ce poate fi dezvoltată în ora de biologie, unde vom citi diverse texte, vom dezbate diferite teme atât în scris cât și oral, și ne vom însuși termeni științifici specifici biologiei pe care îi vom folosi în variate contexte.

În cadrul orei de biologie, elevul va putea să exerseze și să aplice *cunoștințele dobândite la limba străină* pe care o studiază (engleză, franceză, etc.) prin vizionarea unor filme documentare de specialitate, texte scrise sau tutoriale redactate într-o limbă străină. El va putea să-și folosească cunoștințele învățate în această limbă străină și să-și îmbogățească vocabularul cu termeni specifici biologiei.

De asemenea, în școala noastră avem un laborator de biologie foarte bine dotat, iar elevul va învăța să realizeze lucrări practice, să utilizeze instrumentele și aparatura de laborator, să facă observații, să realizeze conexiuni cu noțiunile învățate la alte discipline, să investigheze, să rezolve situații problemă și să interpreteze grafice. La unele lecții vom avea probleme drăguțe și interesante care-l vor ajuta *să-și dezvolte gândirea logică, matematică prin efectuarea unor calcule* cu ajutorul minții și nu a calculatorului.

Deoarece generația actuală de copii este atrasă de tehnologia avansată a computerelor e bine de știut că și la disciplina biologie putem dezvolta această *competență digitală*, respectând normele și regulile de conduită corectă și de siguranță pe internet, prin realizarea de documente pe baza informațiilor selectate de elev, prin alcătuirea de power point-uri, filmulețe, colaje foto pe care

le vom putea prezenta colegilor și nu numai. Astfel, elevul va putea să aplice cunoștințele dobândite la ora de TIC și în ora de biologie.

Ca profesor *îl voi învăța cum să învețe* prin exerciții de selectare a informațiilor din manual, din diverse surse care să fie sigure, de pe internet, să sintetizeze și să prezinte informațiile. La început poate să i se pare greu, de aceea îl voi ajuta și îl voi îndruma cum să realizeze un referat sau portofoliu într-un anumit termen pentru ca mai târziu, elevul să poată să-și realizeze singur un plan prin care să-și organizeze și să-și gestioneze timpul în efectuarea unui astfel de document.

În cadrul orelor de biologie, elevul poate să-și dezvolte *competențe sociale și civice* deoarece ca profesor pot organiza activități individuale, pe perechi sau în grupe în care elevii vor interacționa, vor colabora, vor comunica și își vor dezvolta un spirit de echipă.

Motto-ul meu este "*Verdele de azi, sănătatea de mâine*", așa că elevii mei vor participa la diverse activități de voluntariat precum plantarea de pomi, ecologizarea zonelor poluate, îngrijirea păsărilor pe timp de iarnă, etc. în urma cărora aceștia vor dobândi un comportament ecologic și își vor forma un stil de viață sănătos. Vom învăța să ocrotim natura! Bineînțeles că vom face vizite la muzee, parcuri, grădini zoologice și botanice, dar și excursii tematice (prin care putem să identificăm specii de plante animale).

Biologia poate contribui la *dezvoltarea spiritului de inițiativă și antreprenoriat* prin diferite activități precum confecționarea unor obiecte/decorațiuni din materiale reciclabile care pot fi apoi promovate și comercializate în diferite expoziții, concursuri, târguri.

O ultimă competență cheie, *sensibilizarea și exprimarea culturală*, este foarte important de a fi dobândită de toți copiii, de la cel mai mic la cel mai mare, prin atragerea acestora în activități privind mediul înconjurător, prin vizitarea unor parcuri și rezervații naturale, etc. Elevul va învăța să realizeze lucrări creative folosind diverse medii în contexte școlare și extrașcolare, participând la proiecte și evenimente *culturale*, va respecta mediul și va avea o atitudine deschisă față de diversitatea lumii vii.

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul din perspectiva disciplinei biologiei va avea capacitatea de a rezolva problemele întâlnite în viața de zi cu zi, de a investiga și a relata date, de a păstra curat mediul înconjurător, de a avea un comportament civic responsabil și de a duce o viață sănătoasă.

De aceea, ar fi ideal ca părinții să ne fie parteneri în această călătorie frumoasă, deloc ușoară, dar interesantă!

Un exemplu de demers didactic centrat pe competențe cheie poate fi:

Disciplina: Biologie

Clasa: a VI-a

Subiect: Mediul intern și compoziția sângelui

Competențe cheie vizate:

1. Competența de comunicare în limba maternă

- realizarea unui dialog proactiv cu elevii privind sângele pe baza unor imagini puse la dispoziție de către profesor (deget cu înțepătură într-un spin de trandafir, julitură la un genunchi, accident- tăietură la un deget, etc.): ”ce este sângele? de ce este roșu? de ce ”se întărește? ” etc.

2. Competența de comunicare în limbi străine

- vizionarea unui filmuleț despre sânge, în limba engleză, în care elevii observă componentele acestuia, precum și rolul lor.

3. Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii

- calcularea volumului de sânge din corp de către fiecare elev, ținând cont de masa corpului a fiecăruia.

4. Competența digitală

- folosirea unor dispozitive (telefoane, tablete) pentru a observa, pe internet, sângele înainte de procesul de centrifugare și pentru a descrie componentele observate după procesul de centrifugare a sângelui.

5. A învăța să înveți

- informare prin lectură: profesorul provoacă elevii să acceseze Wikipedia și alte surse de informare și să enumere un lucru interesant privind compoziția sângelui.

6. Competențe sociale și civice

- lucrul pe grupe sau în perechi al elevilor în descoperirea componentelor sângelui, aceștia colaborează, interacționează și socializează între ei.

7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat

- realizarea a unor pliante cu celulele sângelui, evidențiind rolul acestora și distribuirea acestora în comunitatea locală.

8. Sensibilizare și exprimare culturală

- distribuirea acestor pliante cu scopul informării populației despre importanța efectuării analizelor de sânge în mod regulat și importanța fiecărui component al sângelui în corpul uman.

DEMERS DIDACTIC CENTRAT PE COMPETENȚE CHEIE

*Profesor învățământ primar Mihaela Mihăilă
Școala Gimnazială nr.1, Independența, Galați*

Competențele cheie sunt achiziții ale învățării (cunoștințe, deprinderi și atitudini) care permit adaptarea flexibilă și rapidă a absolventului.

Acestea au fost definite de Comisia Europeană și au statut de recomandare pentru toate statele membre. Ele nu presupun schimbarea curriculumului, dar cer implementarea documentului în manieră proprie. La noi, aceste competențe cheie au apărut în Legea educației naționale nr.1/2011.

Există opt competențe cheie, toate fiind în mod egal importante, pentru că fiecare dintre ele poate contribui la o viață de succes în societatea cunoașterii.

Vă propun un demers didactic la clasa a III-a, bazat pe cele opt competențe cheie, la disciplina Comunicare în limba română, subiectul: Povestea rândunicii (lecție mixtă).

1. Competențe de comunicare în limba română

Elevii citesc textul în ritm propriu, apoi în lanț și pe fragmente, ținând cont de semnele de punctuație. Clasa este împărțită în patru grupe a câte 4-5 elevi pentru a aplica metoda cadranelor.

Cei care au primit cadranul 1 vor avea un exercițiu cu întrebări și răspunsuri pe baza textului. Cei cu cadranul 2 vor avea de alcătuit enunțuri cu termenii de la vocabular. Elevii care au primit cadranul 3 vor avea de rezolvat un exercițiu referitor la cuvinte cu sens asemănător/cuvinte cu sens opus, iar cei cu cadranul 4 vor avea de scris enunțuri cu sensurile diferite ale unor cuvinte.

2. Competențe de comunicare în limbi străine

Aceste competențe se vor realiza prin intermediul unui joc în Wordwall, în care elevii au de asociat câțiva termeni din limba română cu cei corespunzători din limba engleză. Elevii pot lucra acum în perechi pentru a realiza sarcina și pot folosi Google Translate.

3. Competențe matematice și competențe elementare în științe și tehnologie

Se distribuie elevilor o fișă în care există o poză cu o rândunică și cu ajutorul săgeților se indică părțile ei componente. Apoi, elevii caută pe Internet detalii despre modul de hrănire și înmulțire și le trec în fișă, în chenarele indicate. Se pot rezolva probleme referitoare la distanța parcursă de rândunică, probleme care presupun cele patru operații învățate sau care implică metoda grafică.

4. Competențe digitale

Aceste competențe se ating prin desfășurarea jocului Wordwall, dar și atunci când elevii caută pe Internet informații despre alcătuirea corpului rândunicii, despre modul de hrănire și înmulțire și curiozități referitoare la rândunică.

5. A învăța să înveți

Elevii învață cum pot accesa, cu ajutorul telefoanelor și tabletelor, diferite surse de pe Internet, pentru a afla curiozități despre rândunică. Exemple: Rândunica este numită vestitoarea primăverii, dar și pasărea libertății deoarece nu poate suporta captivitatea. Poate zbura cu peste 160 km pe oră. Este expertă în acrobații pe cer. Puii rândunicii mănâncă de 400 de ori pe zi. În Estonia, rândunica este considerată simbol național.

6. Competențe sociale și civice

Se poartă discuții despre atitudinea corectă a oamenilor față de păsări și identificarea consecințelor negative ale acțiunilor omului asupra acestora .

În cadrul orei de comunicare în limba română, elevii vor lucra pe grupe sau în perechi, interacționând, colaborând, oferindu-și ajutorul reciproc. Respectă regulile de comunicare: să asculte, să nu intervină peste un vorbitor, să colaboreze în cadrul grupurilor pentru a realiza sarcinile, să se respecte, să se poarte politicos.

7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat

Elevii alcătuiesc un cvintet despre rândunică, folosind informațiile vehiculate în cadrul orei.

Realizează apoi sloganuri de tipul: Salvați păsările! Nu chinuiți păsările! Dați de mâncare păsărilor!

Acestea vor fi afișate pe holul școlii.

Copiii aduc de acasă cutiuțe și semințe pe care le așezăm pe pervazul clasei pentru a hrăni păsările.

9. Sensibilizare și exprimare culturală

Această competență se realizează prin interpretarea cântecului „Rândunica”.

La căsuța noastră mică

A venit o rândunică.

Și din paie și din lut

Cuibușor ea și-a făcut.

Ea a pus în cuib apoi

Așternut de pene moi,

Fir de iarbă, fir de soare

Și vreo patru oușoare.

La căsuța noastră mică

Patru pui de rândunică

Stau în cuibul argintiu

Și spun mamei piu, piu, piu!

CLASA: a II-a

UNITATE DE ÎNVĂȚARE: *MY FAVOURITE TOY*

SUBIECTUL LECȚIEI: TOYS

TIPUL LECȚIEI: NEW KNOWLEDGE

MANUAL: Comunicare în Limba engleză.ed. Booklet

Competențe generale:

1. Receptarea de mesaje orale simple
2. Exprimarea orală în situații de comunicare uzuală
3. Receptarea de mesaje scrise simple
4. Redactarea de mesaje simple în situații de comunicare uzuală

Competențe specifice:

- 1.1 Oferirea unei reacții adecvate, în situații de comunicare uzuale, la o întrebare/ instrucțiune simplă rostită;
- 1.2 Recunoașterea pozițiilor de bază (pe, sub, în față, în spatele, în) ale unor obiecte din universul imediat, în mesaje articulate clar și rar;
- 1.3 Manifestarea curiozității față de sesizarea semnificației globale a unor filmulețe în limba modernă;
- 2.3 Participarea la jocuri de comunicare în care reproduce sau creează mesaje scurte;
- 3.1. Manifestarea curiozității pentru decodarea unor mesaje scrise simple și scurte din universul imediat;
- 4.1. Participarea la proiecte, la nivelul clasei, în care elaborează, cu sprijin, scurte mesaje scrise.

Desfășurarea activității: Înainte de începerea orei, profesorul ascunde prin clasă jucării. Se destinde atmosfera, cerându-le elevilor să lucreze pe grupe pentru a desluși un puzzle cu ajutorul cărora vor descoperi subiectul lecției. Apoi, profesorul lipește pe tablă flashcards și invită elevii să aleagă cartonașe cu denumiri de jucării, jucării pe care elevii va trebui să le găsească prin clasă. Se pune accent pe pronunția corectă a cuvintelor. De asemenea, se recapitulează noțiunile învățate anterior- *prepositions of place (on, in, under)*. Urmează mai multe jocuri care oferă posibilitatea elevilor de a achiziționa noul vocabular: asociază imaginea cu cuvântul scris, găsește imaginea lipsă, deschide ochii și numește jucăria pe care colegul o ține în mână, scoate din cutie jucăria pe care colegul ți-o cere etc. Se lucrează cu manualul digital, elevii sunt puși în perechi pentru a exersa replici din dialogul ascultat (e.g. *I like the robot and the train. What is your favourite toy?*), se completează replicile pe jumătate spuse, se face role play. Se distribuie elevilor fișe de lucru, conținând exerciții de tipul: *Look and say, Look and match, How many toys can you see? Count and write, Solve the*

problem: Tommy has got one green train. Jenny has got two beautiful dolls and a red camera. How many toys have the children got?.

Pentru a realiza feedbackul activității, cu ajutorul aplicației *Kahoot*, elevii vor avea de rezolvat un chestionar pe baza informațiilor însușite. Cele mai bune răspunsuri vor fi evaluate corespunzător, elevii primind buline conținând mesaje cu felicitări sau încurajări(în cazul în care achiziția de noi cunoștințe nu s-a realizat cu succes).

Ca temă pentru întâlnirea următoare, elevii vor avea de realizat desene/colaje cu jucăriile preferate, pe care le vor prezenta colegilor, în fața clasei.

În cadrul lecției „TOYS” , de la clasa a II-a am dezvoltat următoarele

COMPETENȚE CHEIE :

- ✚ **Competența de comunicare în limba maternă:** se explică reguli, activități etc.
- ✚ **Competența de comunicare în limba străină:** prin cele 4 skill-uri folosite;
- ✚ **Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii:** elevii numără jucării, realizează un colaj, lipesc, desenează, decupează;
- ✚ **Competența digitală:** folosirea manualului digital, a video proiectorului, a telefoanelor/tabletelor pentru kahoot;
- ✚ **A învăța să înveți:** căutarea informațiilor din text, căutarea pe internet a unor aplicații-tutoriale care să le vină în ajutor în realizarea colajului, dorința, curiozitatea de a aplica ceea ce au învățat dincolo de ora de limba engleză;
- ✚ **Competențe sociale și civice:** asumarea unor roluri, extragerea de valori, atitudini morale, lucrul în perechi și în echipă;
- ✚ **Competența de sensibilizare și exprimare culturală:** creativitatea de care vor da dovadă în realizarea proiectelor.

FORME DE ORGANIZARE: T-Ss (activitate frontală)

GW(activitate de lucru în grup)

PW (activitate de lucru pe perechi)

TEHNICI DE EVALUARE: evaluarea orală, observația, apreciere verbală.

RESURSE PEDAGOGICE:

- ❖ Elena Sticlea, Cristina Mircea, Comunicare în limba modernă engleză, Ed. Booklet,2019
- ❖ Flanigan, K.. Building a Better Vocabulary. The Teaching Company, 2015.
- ❖ Gordon, T. .Teaching Young Children a Second Language. Praeger Publishers, 2007
- ❖ Thornbury, S. . How to teach vocabulary. Pearson Education,2002

RESURSE TEMPORALE: 50 MINUTE

DEMERSURI DIDACTICE CREATIVE PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚEI CHEIE „SENSIBILIZARE ȘI EXPRIMARE CULTURALĂ”, DIN PROFILUL DE FORMARE AL ELEVULUI DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*Profesor învățământ primar Geangu-Roncea Elena-Lavinia
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu,, - structură Școala Primară Nr.4,
Vălenii de Munte, Prahova*

Motto: „ Școala trebuie să urmărească tot timpul ca tânărul să părăsească băncile ei nu ca specialist , ci ca o personalitate armonioasă., (Albert Eistein)

Pornind de la acest citat, fac referire la faptul că începând cu anii 80-90 ai secolului trecut, majoritatea sistemelor de educație trec prin diverse reforme ca urmare a presiunii tot mai mari pentru o educație de calitate pentru toți care să satisfacă totodată nevoile tot mai sofisticate ale individului și solicitările, fără precedent ca dinamică, din societatea cu ritm înalt de dezvoltare, pe care în zilele noastre o numim „a cunoașterii”. Aceste reforme pun în prim plan curriculumul centrat pe nevoile celui care învață. Cu precădere la granița dintre milenii, acest curriculum devine dezvoltat pe baza unor sisteme de generare unde competența este elementul fundamental.

În general, indiferent de țară, de contextul cultural și de specificul național, sistemele de educație trec la aceste reforme pentru adecvarea școlii la o nouă epocă, unde absolventului i se cere mult mai mult decât o specializare îngustă și/sau o cultură generală, unde examenul (vieții!) nu mai presupune recitarea unui manual/ tratat/ curs al profesorului emerit ... cutare. Provocarea cea mai mare este aceea că - dincolo de orice fel de retorici – absolventul chiar trebuie să învețe pe tot parcursul vieții. Altfel, se autoexcluce de pe piața muncii! Preocupările pentru configurarea unui profil de formare care să răspundă nevoilor sociale, aspirațiilor tinerilor modelate de cultura contemporană, globalizării și, implicit, necesităților de recunoaștere a achizițiilor obținute în diverse sisteme educative, s-au materializat într-o suită de acțiuni la nivel național și european.

În România, este publicat un profil de formare al absolventului de învățământ obligatoriu în 1998,profil care stă la baza reformei curriculare de la sfârșitul anilor 90. Ca urmare a eforturilor de optimizare a educației la nivel european, din perspectiva adecvării școlii la caracteristicile pieței muncii, un grup de lucru al CE (Comisiei Europene) a redactat și promovat în 2006 un document care își propune să ofere un „profil de formare european” structurat pe baza a opt competențe cheie.

Acestea sunt următoarele:

- (1) Comunicarea în limba maternă
- (2) Comunicarea în limbi străine

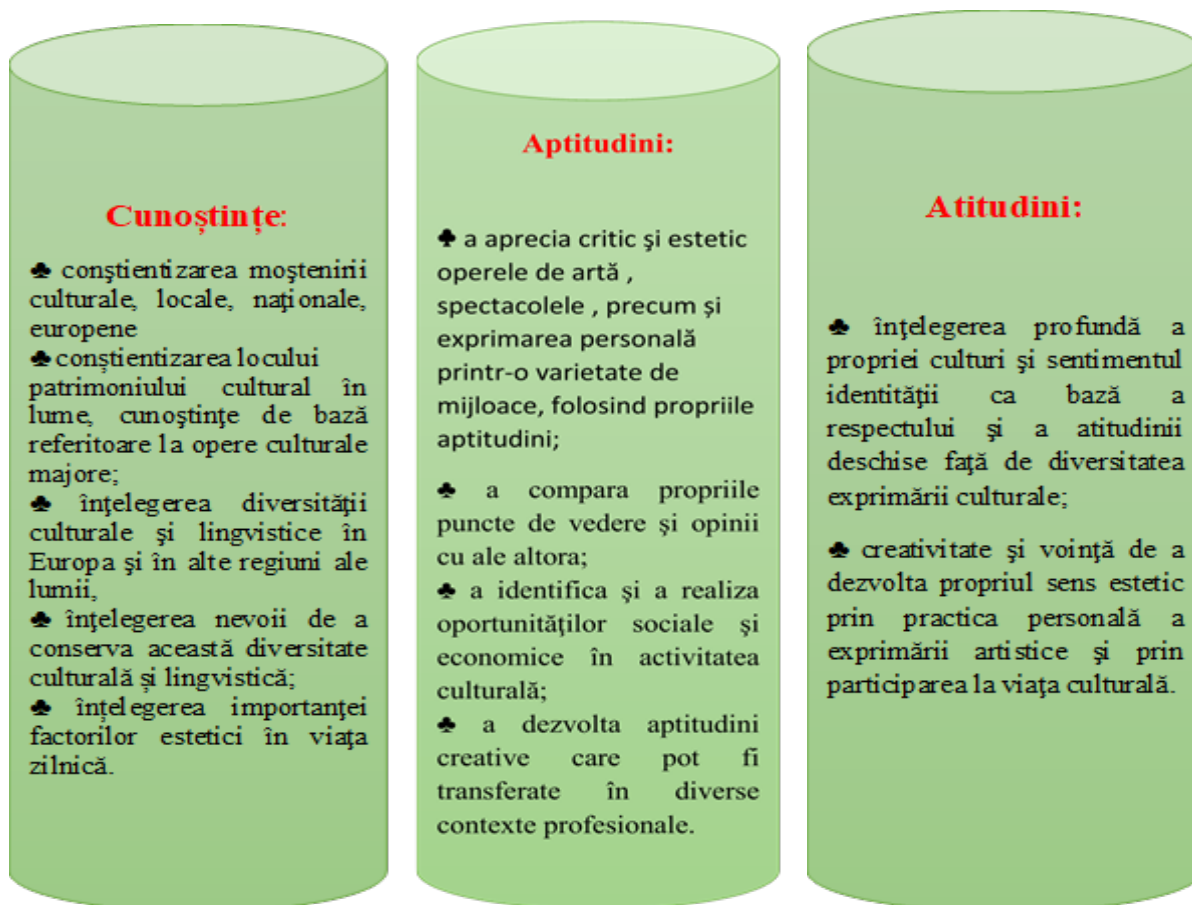
- (3) Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii
- (4) Competența digitală (TSI – Tehnologia Societății informației)
- (5) Competența socială și competențe civice
- (6) A învăța să înveți
- (7) Inițiativă și antreprenariat
- (8) Sensibilizare și exprimare culturală

Ph. Perrenoud (1998) consideră competența ca o potențialitate genetică a spiritului uman (“capacitatea de a acționa eficace într-o anumită situație”), acoperind domeniul “cunoștințelor procedurale” (în sens de “savoir - faire”), prin opoziție (și complementaritate) cu domeniul cunoștințelor “propriu-zise” (“faptice”); autorul dezvoltă o apreciere care subliniază paradigma implementării competențelor: utilizarea competențelor (ca ținte ale instruirii) este foarte generoasă, dar implică transformări radicale în programe, didactică, evaluare și chiar în profesia de educator, provocând rezistența tuturor celor interesați în păstrarea unei practice tradiționale, minimaliste.

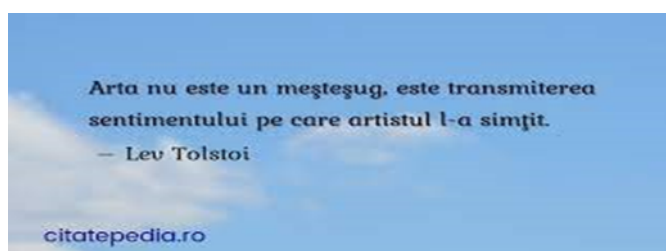
Descrierea competențelor cheie este realizată pe niveluri : elementar, funcțional și dezvoltat. Potrivit sursei „Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național. Document de politici educaționale, versiune de lucru, Institutul de Științe ale Educației, mai, 2016,, nivelul elementar la sfârșitul clasei a IV- ar cuprinde:

- ☞ Recunoașterea limbajelor (vizuale, auditive, kinestezice) care aparțin domeniului culturii;
- ☞ Compararea propriilor mesaje și expresii culturale cu cele formulate sau exprimate de alții;
- ☞ Explorarea aptitudinilor creative personale în situații de învățare formale, informale și non-formale;
- ☞ Realizarea de lucrări creative simple, pornind de la valorificarea ideilor și experiențelor personale;
- ☞ Aprecierea factorilor estetici în viața cotidiană;
- ☞ Recunoașterea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului cultural național, european și universal;
- ☞ Compararea elementelor specifice muzicii, artelor vizuale și artelor spectacolului în diferite epoci și zone geografice;
- ☞ Participarea la proiecte culturale organizate în context formal sau informal în comunitatea locală.

Conform Recomandării Parlamentului European și a Consiliului, 18 decembrie 2006 în Official Journal of the European Union, L394/10, 30.12.2006, descrierea competenței cheie “Sensibilizare și exprimare culturală” ar fi :

Formarea și dezvoltarea competențelor cheie reprezintă un proces complex, bazat pe conexiuni interdisciplinare și transdisciplinare. Nicio disciplină de învățământ nu deține exclusivitatea în formarea uneia din aceste competențe cheie, în dezvoltarea cognitivă și socioemoțională a copiilor, în internalizarea normelor și a valorilor, în dezvoltarea mecanismelor de autocunoaștere și reflecție, în formarea autonomiei, în dezvoltarea creativității.

Disciplina Arte vizuale și abilități practice este asociată în primul rând cu formarea competenței cheie sensibilizare și exprimare culturală.

Prin raportare la ansamblul de cunoștințe , capacitate si abilități , disciplina contribuie, în mod direct, la educarea elevilor în spiritul acestei competente competenței cheie prin:

- cultivarea sensibilității elevilor;
- aprecierea diversității exprimării culturale;
- recunoașterea rolului factorilor estetici în viața de fiecare zi;
- dezvoltarea abilităților creative ale elevilor și exersarea acestora în diferite contexte;

- atitudine deschisă față de valorile societății interculturale;
- participare la activități artistice, culturale;
- dezvoltarea abilităților creative;
- exprimarea opiniilor referitoare la un produs artistic;
- comunicarea mesajelor prin limbaj vizual;

Alături de Comunicare în limba română, Muzică și mișcare, Arte vizuale și abilități practice oferă cele mai multe posibilități de a forma competențele de receptare și apreciere a esteticului, a aptitudinilor de creație, deoarece:

✦ copilul intră în contact cu o mare varietate de material (din natură și prelucrate) și se asigură un motiv pentru folosirea acestora în moduri reale;

✦ se face apel la promptitudinea simțurilor și la ascuțimea observației;

✦ se cere o imagine precisă a scopurilor ce trebuie atinse și este nevoie de ingenuitate și de inventivitate în planificare;

✦ este necesară atenția mărită și responsabilitatea personală în execuție;

✦ rezultatele se prezintă sub o formă atât de palpabilă, încât copilul poate fi orientat să-și aprecieze munca și să-și perfecționeze etaloanele.

Competența de comunicare are un evident caracter transversal, fiind prezentă la toate disciplinele școlare, în activitatea cotidiană și în societate. Să observăm, așadar, un exemplu care demonstrează cum disciplina Comunicare în limba română este esențială pentru dezvoltarea altor competențe-cheie:

- Identificarea utilității unor meserii/profesii pentru membrii comunității;
- Recunoașterea unor elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național universal;
- Exprimarea bucuriei de a crea prin realizarea de lucrări simple și prin explorarea mai multor medii și forme de expresivitate;
- Recunoașterea unor elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal ;
- Participarea la proiecte culturale (artistice, sportive, de popularizare) organizate în școală și în comunitatea locală

Disciplina Muzică și mișcare urmărește exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup și accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor. Astfel, ea contribuie la formarea competenței cheie sensibilizare și exprimare culturală, parte a setului de competențe cheie pentru învățare pe parcursul întregii vieți care a fost promovat prin Recomandarea Parlamentului și a Consiliului în decembrie 2006, la nivelul UE.

Platon spunea atât de frumos că „ Muzica este o lege morală. Ea dă suflet universului, aripi gândirii, avânt închipuirii , farmec tinereții , viață și veselie lucrurilor. Ea este esența ordinii, înălțând sufletul către tot ce este bun, drept și frumos.,,

Descriptori pentru nivelul învățământ primar conform profilului absolventului	REPERE METODOLOGICE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identificarea utilității unor meserii/profesii pentru membrii comunității ➤ Recunoașterea unor elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal ➤ Exprimarea bucuriei de a crea prin realizarea de lucrări simple și prin explorarea mai multor medii și forme de expresivitate ➤ Recunoașterea unor elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal ➤ Participarea la proiecte culturale (artistice, sportive, de popularizare) organizate în școală și în comunitatea locală 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ exprimarea spontană a unor reacții, emoții, sentimente față de scurte fragmente muzicale (Carnavalul animalelor-C.SaintSaens). ➤ exprimarea emoțiilor, sentimentelor, gândurilor și opiniilor față de scurte fragmente muzicale /conținutul unui cântec;

În cele ce urmează, voi prezenta și descrierea profilului avut în vedere și câteva activități ce pot fi derulate în cadrul disciplinei Matematică și explorarea mediului din aria curriculară Matematică și Științe ale naturii pentru formarea acestui profil transdisciplinar.

<ul style="list-style-type: none"> -Identificarea utilității unor meserii/profesii pentru membrii comunității - Recunoașterea unor elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal - Exprimarea bucuriei de a crea prin realizarea de lucrări simple și prin explorarea mai multor medii și forme de expresivitate - Recunoașterea unor elemente ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal - Participarea la proiecte culturale (artistice, sportive, de popularizare) organizate în școală și în comunitatea locală 	<ul style="list-style-type: none"> -Crearea unor postere pe teme de protecția mediului - Participarea la întâlniri cu specialiști din diverse domenii (medici, oameni de știință, ingineri, matematicieni) pentru înțelegerea rolului matematicii și al științelor în viața cotidiană - Reliefarea frumuseții/ingeniozității rezolvării unor probleme - Participarea la proiecte integrate (cum ar fi serbările școlare) în care decorurile ,invitațiile etc. să fie parțial realizate de elevi în cadrul orelor de clasă, pe baza rezolvării unor probleme practice și a redactării unor soluții
--	---

Spuneam la începutul acestei lucrări că toate disciplinele școlare contribuie într-o măsură mai mare sau mai mică la dezvoltarea competenței cheie „sensibilizare și exprimare culturală”. Am prezentat, pe scurt, repere metodologice pentru fiecare, dar oare în ce măsură disciplina Dezvoltare personală dezvoltă abilitatea de a identifica utilitatea unor meserii/profesii, de a se exprima creativ cu bucurie, de a participa la proiecte în comunitate?

<p>- Exprimarea bucuriei de a crea prin realizarea de lucrări simple și prin explorarea mai multor medii și forme de expresivitate= (tangențial)</p> <p>- Participarea la proiecte culturale (artistice, sportive, de popularizare) organizate în școală și în comunitatea locală (tangențial)</p>	<p>Realizarea de produse creative ale elevilor, expoziții, utilizarea lucrărilor artistice ca suport pentru reflecție personală.</p> <p>Ex. 1: sărbătorirea primelor 100 de zile de școală prin desene, lucruri interesante învățate sau momente în care s-au simțit bine, lucrări inedite realizate împreună cu părinții;</p> <p>Ex. 2: personalizarea orarului: desen, colaj, pictură, elemente grafice artistice.</p>
--	--

Există, cu siguranță, o strânsă legătură între sport și artă; reflectarea sportului în creația artistică, influențe ale creației artistice în sport. Multe dintre ramurile sportului îmbină armonios elementele artistice cu cele sportive, de precizie și coordonare motrică: patinaj artistic, dans sportiv, gimnastică ritmică, înot sincron și altele, de unde reiese faptul că și Disciplina Educație fizică contribuie, în general, prin cunoștințele, abilitățile și atitudinile specifice, la toate domeniile de competențe cheie, inclusiv la cea care vizează „sensibilizarea la cultură”. Această competență – cheie are însă un profund caracter interdisciplinar (în ceea ce privește tematica prevalentă) și transdisciplinar (referitor la metodologia abordării).

Bibliografie:

(A) Curriculum, proiectarea instruirii

BADEA, D., *Competențe și cunoștințe*, în Revista de Pedagogie, nr. 58 (3), București: 2010.

BÎRZEA, Cezar, *Definirea și clasificarea competențelor*, în Revista de Pedagogie, nr. 58 (3), București: 2010.

MANOLESCU, M. *Pedagogia competențelor – o viziune integratoare asupra educației*, în Revista de Pedagogie 58 (3), București: 2010.

MÂNDRUȚ, O. *Instruirea centrată pe competențe – între dimensiunea teoretică și aplicarea la clasă (competența culturală)*. În Revista de Pedagogie nr. 58 (3), București: 2010.

MÂNDRUȚ, O., CATANĂ, Luminița, MÂNDRUȚ, Marilena. *Instruirea centrată pe competențe*, Arad: „Vasile Goldiș” University Press, 2012.

SARIVAN, Ligia. *Competențele cheie – de la declarații de politică educațională, la integrarea în procesul didactic*, în Revista de Pedagogie nr. 58 (3), București: 2010.

(B) Documente reglatoare și metodologice

MEN, CNC. *Curriculum național – Ghid metodologic pentru aplicarea programelor din învățământ primar* (2001).

M.E.C., C.N.C., *Curriculum Național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință*, București: Editura Corint, 1998.

M.E.C.T.S., *Curriculum Național. Programe școlare pentru învățământul primar, 2005 - 2006*.

*** Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006/962/EC). In: *Official Journal of the European Union, 2006*, pp.10-18. Disponibil la:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF>.

După cum am observat în cele scrise mai sus ,competența cheie - sensibilizare și exprimare culturală poate fi dezvoltată la toate discipline specifice clasei a II-a.

Voi prezenta câteva demersuri creative desfășurate la nivelul clasei , care contribuie la dezvoltarea acestei competențe:

- a) **Serbarea de Crăciun - „ În așteptarea Moșului „** , - am cântat colinde , am recitat versuri frumoase despre tot ce înseamnă această mare sărbătoare ,am dansat, iar 3 colege ne-au acompaniat la orgă , respectiv vioară.

- b) **Proiect : „Ziua Culturii Naționale – 15 ianuarie - Români cu care ne mândrim,,**

Prin derularea acestui proiect, mi-am dorit să sporesc interesul elevilor față de cultura și specificul nostru național, familiarizarea elevilor cu personalități din diferite domenii ale cunoașterii, realizând astfel un important act cultural și educativ. Astfel , elevii au aflat informații despre oameni de seamă ai țării: George Enescu, Constantin Brâncuși, Mihai Eminescu, Nicolae Grigorescu, Traian Vuia, Aurel Vlaicu, Nadia Comăneci, Simona Halep , George Coșbuc , Otilia Cazimir , Ion Creangă și câțiva domnitori importanți .

În derularea acestui proiect am folosit o serie de materiale de pe Twinkle <https://www.twinkl.ro/download/2983087> (despre Mihai Eminescu cartonașe informative) <https://www.twinkl.ro/resource/decoratiuni-ziua-culturii-nationale-15-ianuarie-ro1-t-1638970875> <https://www.twinkl.ro/resource/ro-cd-24-ziua-mihai-eminescu-diploma>

și am tras la sorți ce fișă de proiect va avea de făcut fiecare elev – personalitate .

Iată produsul final:

ARTIȘTI

GEORGE ENESCU

George Enescu

George Enescu s-a născut la 7 august 1881 în satul Ițesti din județul Botoșani. Părinții lui au divorțat și numele țării s-a vădat de 4 ani și înaintea să scrie la regina Maria la care și-a avut primul său concert.

El a studiat la Conservatorul din Lima, apoi și continuă studiul la Conservatorul din Paris. Este cunoscut atât ca violonist cât și ca pianist și compozitor.

A compus celebrele "Șopărușii române", "Săma române" și altele multe altele.

La vârsta de 45 de ani a fost rănit în România în timpul războiului și a murit în spitalul de 3 aprilie mai 1955.

CONSTANTIN BRÂNCUȘI

Constantin Brâncuși
(1876-1957)

Constantin Brâncuși a fost un sculptor român. El a făcut "Mare tărie", "Partea lui Icar" și "Ialova fără sferice".

Școlarul său s-a numit "Columna fără spațiu" și este sculptura sa ce se află în orașul Târgu Jiu și este înălțimea de 22,35 metri și este compusă din 76 module.

DOMNITORI

DECEBAL

Decebal

Decebal s-a născut între anii 50 și a ajuns la conducerea țării în anul 87. Decebal a fost regele dacilor între anii 87 și 106. Decebal a fost ultimul rege al dacilor. Numele de Decebal înseamnă cel mai curajos sau puternic.

El a fost foarte curajos și a purtat războaie. S-a luptat cu romanii și a scris că el și-a pierdut în luptă cu romanii. În vremea lui Decebal împăratul din Roma a fost Traian. Decebal a murit în anul 106 în bătălia de la Adamclia. Decebal a fost înălțat în anul 106 în bătălia de la Adamclia. Decebal a murit în anul 106 în bătălia de la Adamclia.

Statuia lui Decebal

Impr. Alexandru

ȘTEFAN CEL MARE

ȘTEFAN CEL MARE

Ștefan cel Mare a fost unul dintre cei mai importanți conducători români din istorie. El a condus Moldova timp de 47 de ani.

Ștefan cel Mare a fost un mare apărător al culturii și al țării. El a construit un număr mare de mănăstiri și biserici. Ștefan cel Mare a fost un mare apărător al culturii și al țării.

ALEXANDRU IOAN CUZA

ALEXANDRU IOAN CUZA
(1820-1873)

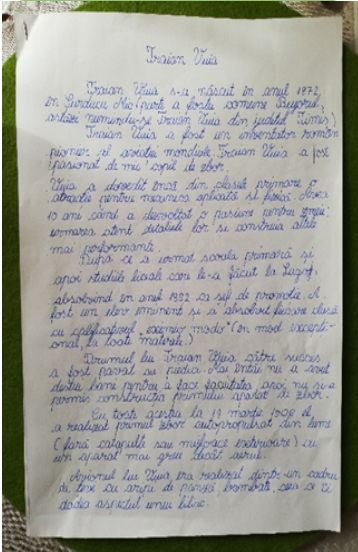

- S-a născut la Brașov în 1820.
- A studiat la Iași și Paris.
- S-a căsătorit în 1859 și a fost al doilea domnitor al Moldovei.
- În 1859 a fost al doilea domnitor și în Țara Românească și a reunit Uniunea Principatelor Române.
- A introdus învătământul primar obligatoriu.
- A înființat Universitățile din Iași și București.
- Este înmormântat la Iași în Căminăria Tru Teoahă.

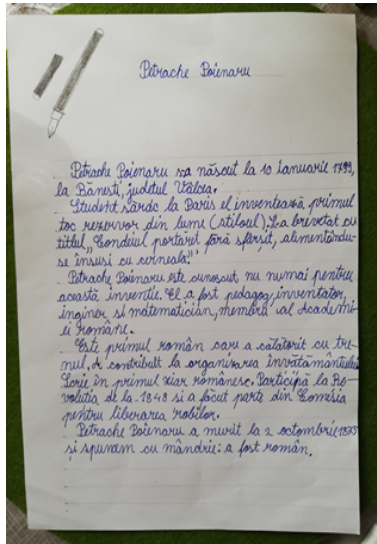

OAMENI DE ȘTIINȚĂ

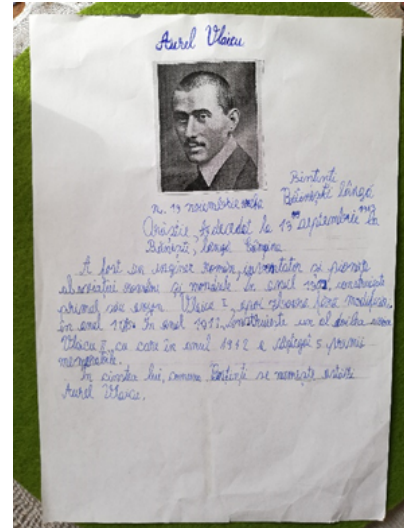
TRAIAN VUIA

PETRACHE POENARU

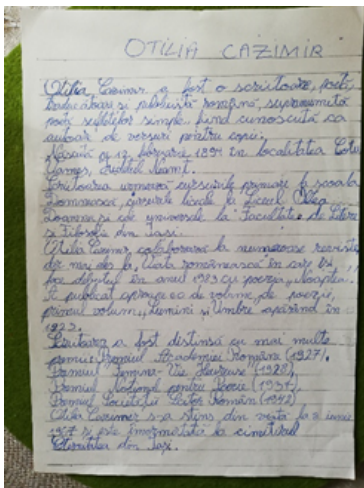

AUREL VLAICU

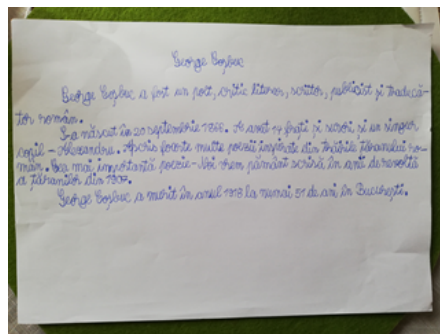

SCRIITORI / POEȚI

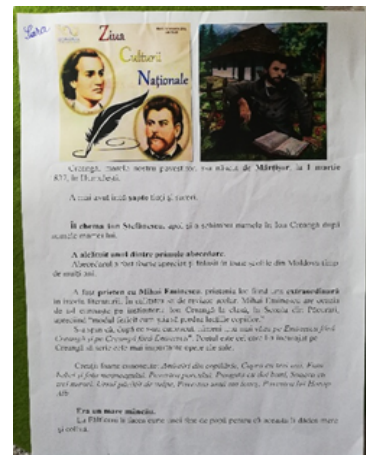
OTILIA CAZIMIR

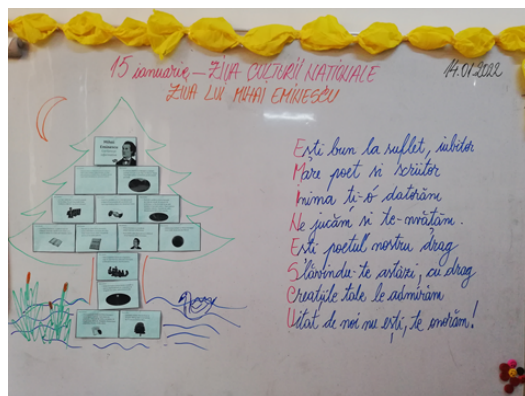
GEORGE COȘBUC

ION CREANGĂ

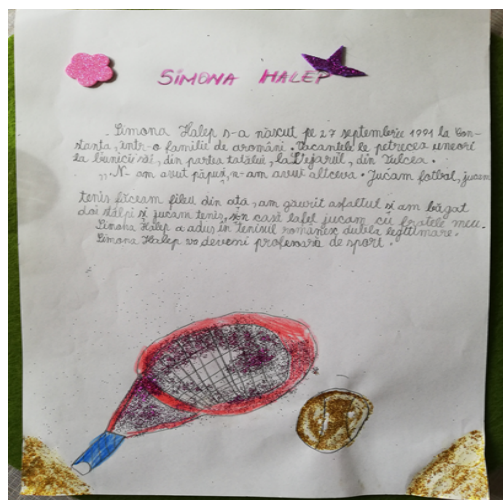
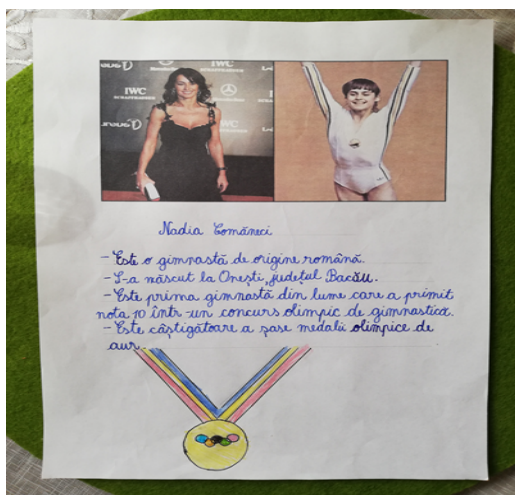
MIHAI EMINESCU

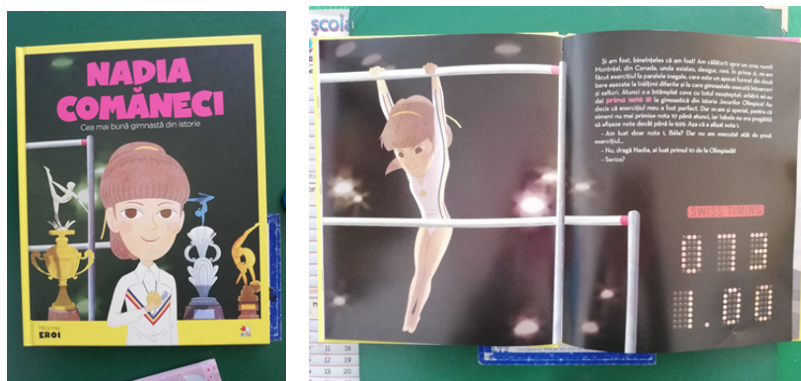
SPORTIVI

NADIA COMĂNECI

SIMONA HALEP

În completarea informațiilor despre Nadia Comăneci, o elevă a prezentat cartea pe care a citit-o despre această mare campioană, apoi am urmărit filmulețul cu exercițiul la bărnă, exercițiu notat cu nota 10. (<https://www.youtube.com/watch?v=c0TXEWTgFP0>)

c) **Cartea – Proiectul Terra – Planeta Albastră**

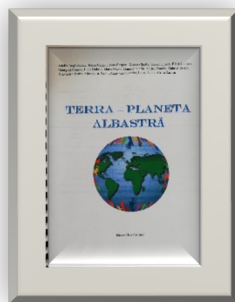
Cum a luat naștere această carte?

Eram la ora de Matematică și explorarea mediului – Adunarea până la 1000 , fără trecere peste ordin și rezolvam o problemă, căci numai ce învățasem în ora anterioară despre Pământul – apă,uscat,atmosferă și ne jucasem cu globul pământesc descoperind continentele, oceanele și denumiri de mări .

Problema:,, Pentru proiectul Terra – Planeta Albastră ,, , elevii claselor a doua au adunat 42 de imagini cu mări și oceane , 134 de imagini de pe diverse continente și 23 de imagini de la Polul Nord . Câte imagini cuprinde proiectul ?,

Nici bine nu am citit enunțul că au început : ,, Ce frumos!,, , ,, Doamna, haideți să facem și noi!,, , ,, Îmi place acest proiect?,,, , ,, Vreau să îl facem și noi,, astfel că ne-am apucat de treabă.

<https://issuhub.com/view/index?id=60179>

d) **Ziua Internațională a Matematicii – 14 martie**

Pornind de la citatul lui Pitagora : „Lumea este condusă de numere,, elevii mei au observat foarte repede acest lucru și au reprezentat ,prin desene, faptul că matematica este folosită la orice : de la prețul unei cărți ,al unui bilet la tren ,intrare la muzeu ,la spectacol până la numerotarea paginilor unei cărți ,scrierea datei pe caiet , folosirea telefonului , precizarea distanței dintre două bănci , de la școală acasă ,între două localități, cantitatea de alimente pe care o cumpărăm, numărul de zile dintr-o săptămână, rotația Pământului în jurul axei sale , greutatea unui animal, viteza de deplasare a unui animal, a unui automobil, formele obiectelor din jurul nostru.

Galileo Galilei afirma: „ *Matematica este alfabetul, cu care Dumnezeu a descris universul.,*

VIZIUNI CURRICULARE ALE EDUCAȚIEI TIMPURII

*Profesor învățământ preșcolar Lina Cristina Călin
Liceul Teoretic „Gheorhe Lazăr” Avrig-Grădinița nr.1, Avrig*

Educația timpurie este importantă deoarece în această perioadă copiii se dezvoltă rapid și dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu este mult mai dificil și costisitor ca aceste pierderi să fie compensate mai târziu. Acțiunile întreprinse de părinți și societate în copilăria timpurie au o puternică influență asupra progresului individual al copilului și marchează întreaga dezvoltare ulterioară a acestuia. Așadar, se constituie faptul că educația poate fi interpretată exact ca un proces/o acțiune prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Educația se poate obiectiva în 3 ipostaze: educația formală (se referă la totalitatea influențelor intenționate și sistematice elaborate în cadrul unor instituții specializate: școală, universitate – în vederea formării personalității umane), educația non-formală (cuprinde totalitatea influențelor educative ce se derulează în afara clasei – activități extra, para și perișcolare, sau prin intermediul unor activități opționale/ facultative) și educația informală (include totalitatea informațiilor neintenționate, difuze, eterogene, voluminoase – sub aspect cantitativ – cu care este confruntat individul în practica de toate zilele și care nu sunt selectate, organizate și prelucrate din punct de vedere pedagogic).

Se consideră că educația timpurie reprezintă o primă treaptă de pregătire pentru educația formală deoarece aceasta asigură intrarea copilului în sistemul de învățământ: „investiția în educația timpurie este cea mai rentabilă investiție în educație“(regăsim un paragraf în Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, pag.6 din 2008)

În România, educația timpurie cuprinde educația copilului în intervalul de vârstă de la naștere până la intrarea acestuia la școală. Aici se regăsește grădinița, ca și serviciu de educație formală, un mediu care garantează siguranța și sănătatea copiilor, în procesul de învățare implicându-se, totuși, atât familia, cât și comunitatea.

În Curriculum pentru educația timpurie se amintesc câteva note distinctive ale educației timpurii: „copilul este unic și abordarea lui trebuie să fie holistică (comprehensivă din toate punctele de vedere ale dezvoltării sale); la vârstele mici este fundamental să avem o abordare pluridisciplinară (îngrijire, nutriție și educație în același timp); adultul/ educatorul, la nivelul relației didactice, apare ca un partener de joc, matur, care cunoaște toate detaliile jocului și regulile care trebuie respectate; activitățile desfășurate în cadrul procesului educațional sunt adevărate ocazii de învățare situațională; părintele nu poate lipsi din acest cerc educațional, el este partenerul – cheie în educația copilului, iar relația familie – grădiniță – comunitate este hotărâtoare.“ (***, 2008, Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, pag.6)

De-a lungul timpului (după 1990) s-au făcut o serie de studii, aplicații care au dus la oferirea unor „argumente solide pentru legiferarea conceptului de educație timpurie și formarea de pârgii de acțiune la nivel de sistem educațional.“ (***, 2008, Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, pag.8) Așadar, programa revizuită (2019) cuprinde „toate activitățile existente în interiorul structurii organizaționale a grădiniței de copii, destinate să promoveze și să stimuleze dezvoltarea intelectuală, afectivă, socială și fizică a fiecărui copil în parte și are în vedere atingerea următoarelor finalități ale educației timpurii (de la naștere la 6/7 ani):

- Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală;
- Dezvoltarea socio-emoțională;
- Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii;
- Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii,
- Capacități și atitudini de învățare. (***, 2019, Curriculum pentru educație timpurie, pag 3)

Realizarea reformei în învățământ depinde de schimbarea metodelor și mijloacelor tradiționale, a obiectivelor și atitudinilor pedagogice, precum și a atmosferei școlare în ansamblul ei. Educatorul de vocație trebuie să aibe curajul de a recunoaște că deseori tinerii se simt încorsetați de obligațiile pe care le pune în fața lor școala, grădinița și a căror motivație, în confruntarea cu practica vieții, se deosebește a fi foarte șubredă, dacă nu chiar nulă. La acestea se adaugă și o prezentare superficială a activității pe care ei o vor desfășura după absolvirea grădiniței, școlii.

Reforma educației/ învățământului reprezintă o schimbare fundamentală, proiectată și realizată la nivelul sistemului de educație, în orientarea, structura și în conținutul acestuia (Crișan, A., 1994). Fiecare lege apărută într-o țară sau alta în domeniul educației a generat schimbări mai mult sau puțin profunde. Secolul al XX-lea a generat o adevărată criză în educație. Din perspectiva pedagogiei sociale există două distincții majore între reformele curriculare inițiate în prima și respectiv ultima parte a secolului:

- actualele inovații în domeniul conținuturilor educaționale și al organizării procesului lor de asimilare nu mai sunt interpretate ca reacții de adaptare a sistemului educațional la schimbările din celelalte sisteme sociale, ci mai mult, ca un complex de intervenții optimizatoare pe termen lung, asupra dinamicii societății pe ansamblu.

- desfășurarea reformelor curriculare este însoțită acum, spre deosebire de perioada anterioară, de elaborarea unei teorii a curriculum-ului și a reformei curriculare care au două funcții importante: fac posibilă organizarea datelor empirice culese din practica școlară, astfel încât să releve semnificațiile generale și ghidează intervenția instructiv-educativă.

La nivelul învățământului preșcolar elaborarea prezentului curriculum prefigurează patru mari tendințe de schimbare:

1. Diversificarea strategiilor de predare-învățare-evaluare, cu accent deosebit pe:

a) Metodele activ-participative, care încurajează plasarea copilului în situația de a explora și de a deveni independent. Situațiile de învățare, activitățile și interacțiunile adultului cu copilul trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește interesele, abilitățile și capacitățile copilului. Copiii au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare și învățare, precum și stiluri diferite de învățare. Aceste diferențe trebuie luate în considerare în proiectarea activităților, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine și un sentiment pozitiv față de învățare. În același timp, predarea trebuie să ia în considerare experiența de viață și experiența de învățare a copilului, pentru a adapta corespunzător sarcinile de învățare.

b) Jocul, ca: formă fundamentală de activitate în copilăria timpurie și formă de învățare cu importanță decisivă pentru dezvoltarea și educația copilului. Jocul este forma cea mai naturală de învățare și, în același timp, de exprimare a conținutului psihic al fiecăruia. Un bun observator al jocului copilului poate obține informații prețioase pe care le poate utiliza ulterior în activitățile de învățare structurate.

c) Evaluarea, care ar trebui să urmărească progresul copilului în raport cu el însuși și mai puțin raportarea la norme de grup (relative). Progresul copilului trebuie monitorizat cu atenție, înregistrat, comunicat și discutat cu părinții (cu o anumită periodicitate). Evaluarea ar trebui să îndeplinească trei funcții: măsurare (ce a învățat copilul?), predicție (este nivelul de dezvoltare al copilului suficient pentru stadiul următor, și în special pentru intrarea în școală?) și diagnostică (ce anume frânează dezvoltarea copilului?). O evaluare eficientă este bazată pe observare sistematică în timpul diferitelor momente ale programului zilnic, dialogul cu părinții, portofoliul copilului, fișe etc.

2. Mediul educațional – trebuie să permită dezvoltarea liberă a copilului și să pună în evidență dimensiunea interculturală și pe cea a incluziunii sociale. Mediul trebuie astfel pregătit încât să permită copiilor o explorare activă și interacțiuni variate cu materialele, cu ceilalți copii și cu adultul (adultii).

3. Rolul familiei în aplicarea prezentului curriculum este acela de partener. Părinții ar trebui să cunoască și să participe în mod activ la educația copiilor lor desfășurată în grădiniță. Implicarea familiei nu se rezumă la participarea financiară, ci la participarea în luarea deciziilor legate de educația copiilor, la prezența lor în sala de grupă în timpul activităților, la participarea efectivă la aceste activități și, în general, la viața grădiniței.

4. Curriculumul pentru educație timpurie promovează conceptul de dezvoltare globală a copilului, acest concept accentuând importanța domeniilor de dezvoltare a copilului.

Reforma curriculară prezintă actualul curriculum ca fiind o abordare sistemică, în vederea asigurării unei continuități în interiorul aceluiași ciclu curricular, a unei interdependențe între disciplinele școlare (clasele I – II) și tipurile de activități de învățare din învățământul preșcolar, precum și a deschiderii spre module de instruire opționale. Totodată, prezentul curriculum se remarcă

prin extensie (antrenează preșcolarii în cât mai multe domenii experiențiale), echilibru (asigură abordarea fiecărui domeniu experiențial atât în relație cu celelalte, cât și cu curriculum-ul ca întreg), relevanță (este adecvat atât nevoilor prezente, cât și celor de perspectivă ale copiilor), diferențiere (permite dezvoltarea și manifestarea unor caracteristici individuale), progresie și continuitate (permite trecerea optimă de la un nivel de studiu la altul). (***, 2019, Curriculum pentru educația timpurie)

Reforma curriculară declanșată în învățământul românesc vizează schimbări de amploare privind organizarea și structura procesului didactic, schimbări care introduc, de asemenea, o nouă viziune asupra activităților de predare-învățare-evaluare.

Idealul educațional, așa cum este formulat în Legea învățământului, conferă stabilitate proceselor educaționale care duc la dezvoltarea armonioasă a individualității umane, la formarea acelui tip de personalitate care corespunde aspirațiilor sociale ale momentului actual.

Conținuturile de învățat, conform actualei viziuni curriculare, au fost regândite de o manieră care să permită grădiniței să-și îndeplinească scopurile privind socializarea și pregătirea copiilor pentru școală.

Reforma sistemului educațional influențează o serie de componente aflate într-o relație intrinsecă cu proiectul promovării unor noi conținuturi de învățat, respectiv:

- Planul de învățământ (care pe lângă celelalte categorii de acțiuni didactice, include acum module de instruire opțională);
- Programa activităților instructiv-educative ce îmbină ideile învățământului tradițional cu cele moderne, rezultate din noile evoluții sociale și din domeniul cercetărilor cu caracter psihopedagogic;
- Strategiile didactice utilizate în grădiniță, ce conferă educatoarei o paletă largă de metode de lucru, care îmbinate cu măiestrie, conduc la atingerea obiectivelor operaționale propuse;
- Curriculumul Național aduce, în practica pedagogică, noutăți privind tipologia obiectivelor educaționale. Educatoarea „operează“ în noul context educațional cu: domenii de dezvoltare, dimensiuni ale dezvoltării, comportamente manifestate, dar și cu obiective cognitive, afective și psiho-motorii. Bine stăpânită, tehnica operațională a obiectivelor îi va permite educatoarei o abordare complexă a conținuturilor de învățat;
- Modalitățile de evaluare a performanțelor obținute de către preșcolari.

Noul plan de învățământ are o structură pe două niveluri de vârstă (nivelul I – 3/5 ani, nivelul II – 5/7 ani) și poate prezenta o construcție diferită în funcție de tipul de program al grădiniței (normal, prelungit sau săptămânal), precum și o delimitare pe tipuri de activități de învățare (activități pe domenii experiențiale, jocuri și activități didactice alese și activități de dezvoltare personală). Planul de învățământ, ca și domeniile experiențiale (domeniul științe, domeniul limbă și comunicare,

domeniul estetic și creativ, domeniul om și societate, domeniul psiho-motric) permit parcurgerea interdisciplinară, integrată a conținuturilor propuse, care sunt centrate pe 6 teme mari (Cine sunt/suntem?, Când, cum și de ce se întâmplă?, Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?, Cum planificăm/organizăm o activitate?, Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?, Ce și cum vreau să fiu?) și asigură libertate cadrului didactic în planificarea activității zilnice cu preșcolarii, aceasta stabilind proiectele care urmează a se derula cu copiii (maximum de 7 proiecte cu o durată de maximum 5 săptămâni/proiect).

Așadar, „noul curriculum scoale în evidență relația biunivocă conținut – metodă și pune accent deosebit pe rolul educatoarei în procesul de activizare a funcțiilor mintale constructive și creative ale copiilor, pe realizarea unei dialectici pedagogice – după H.Wallon – în care copiii și educatoarea se află într-o interacțiune și acomodare reciprocă, subtilă și continuă. De asemenea, ea insistă pe: ideea de cadru didactic care joacă rolul de persoană resursă, care informează preșcolarul și îi facilitează acestuia accesul la informații, care diagnostichează dificultățile copilului și care îl sprijină și orientează fără a-l contrazice sau eticheta, care lucrează individual sau în grupuri mici cu preșcolarii respectând ritmul lor propriu; deschiderea grădiniței către exterior, către comunitate și, în acest context consideră că învățarea realizată de la persoane din afara instituției este la fel de valoroasă precum cea de la cadru didactic; utilizarea în mod cât mai flexibil a spațiului, mobilierului și a echipamentelor specifice.“ (***, 2008, Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, pag 14)

S-a tot discutat despre schimbările produse de mișcarea de reformă în domeniul învățământului, despre ideea că ar fi vorba doar de înlocuirea unui concept cu un altul (conținut al activităților educative – curriculum), însă se asistă la implementarea unei noi concepții asupra proceselor de predare-învățare. Astfel, în accepțiunea sa restrânsă, conceptul de curriculum desemnează ansamblul documentelor școlare care fac referire la conținutul activităților de predare-învățare (planuri cadru de învățământ, programa școlară, manuale, ghiduri), însă în accepțiunea largă conceptul de curriculum desemnează ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar. De aici reiese faptul că se poate vorbi despre o nouă didactică (preșcolară – în cazul nostru), mai dinamică și mai bine adaptată trebuințelor copiilor.

Noua viziune curriculară se regăsește și în modul în care a fost regândită periodizarea școlarității – pe cicluri curriculare (ciclul achiziției fundamentale – grupa pregătitoare, clasa I, clasa a II-a; ciclul de dezvoltare – clasa a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a; ciclul de observare și orientare – clasa a VII-a/ a IX-a). În această manieră conținuturile de învățat pun accent pe valoarea interdependențelor, interdisciplinarității și transdisciplinarității.

Procesul instructiv-educativ din grădiniță creează cadrul psiho-pedagogic și social cel mai propice pentru structurarea integrată a curriculumului. După cum am mai spus conținuturile de învățat, în perioada preșcolară, pun accent pe valoarea interdependențelor, interdisciplinarității și transdisciplinarității. După cum observăm, din studierea noului Curriculum, conținuturile învățării sunt structurate în următoarele domenii experiențiale cărora li se asociază categorii de activități didactice specifice:

- Domeniul limbă și comunicare (DLC) – activități de educarea limbajului;
- Domeniul științe (DȘ) – activități matematice și activități de cunoașterea mediului;
- Domeniul om și societate (DOS) – activități de educație pentru societate și activități practice;
- Domeniul psihomotric (DPM) – activități de educație fizică;
- Domeniul estetic și creativ (DEC) – activități de educație muzicală și activități artistico-plastice.

Aceste domenii experiențiale își doresc a transcede granițele dintre disciplinele tradiționale vizând dezvoltarea globală a copilului, conținutul activităților curente fiind stabilit de către educatoare în funcție de interesele copiilor la un moment dat. Se poate opera cu conținuturi obligatorii – corespunzător numărului minim de ore în cadrul fiecărei arii curriculare, dar și cu conținuturi opționale (activități, module care propun o ofertă diferită de ceea ce a fost stabilit în mod programatic). Predarea în manieră integrată a disciplinelor presupune „sintetizarea și organizarea didactică a informațiilor din domenii diferite ale cunoașterii în vederea construirii unei viziuni interactive asupra lumii reale.“ (Păiși Lăzărescu, M.; Ezechil, L., 2011, pag.93).

Din punct de vedere curricular, integrarea înseamnă:

- organizarea, punerea în relație a disciplinelor școlare, cu scopul de a evita izolarea lor tradițională;
- „procesul și rezultatul procesului prin care elevul interpretează materia care îi este transmisă pornind de la experiența de viață și de la cunoștințele pe care deja le-a însușit“;
- stabilirea de relații de convergență între cunoștințele, capacitățile, competențele, atitudinile, valorile ce aparțin unor discipline școlare distincte; integrarea curriculumului sprijină elevii să identifice legăturile nu numai între ideile și procesele dintr-un singur domeniu, dar și între ideile și procesele din domenii diferite și din lumea din afara școlii;
- procesul educațional organizat astfel încât să traverseze barierele obiectelor de studiu, predarea și învățarea sunt văzute din perspectivă holistică, reflectând lumea reală, care este interactivă. (Ciolan, L., 2008)

La nivelul curriculumului preșcolar integrarea poate îngloba toate activitățile care se desfășoară pe parcursul unei zile (activitățile liber alese și activitățile pe domeniile experiențiale dintr-o zi).

Așadar, din cele prezentate ne dăm seama că prezentul curriculum(2019) continuă demersurile anterioare(2008) de a îmbina ideile pedagogiei tradiționale cu ideile pedagogiilor alternative din întreaga lume și se mai apreciază că învățământul preșcolar e „perfect integrat în acțiunea globală de reformare a sistemului educațional declanșată în România, nefiind cu nimic mai prejos față de alte niveluri ale sistemului de învățământ și dovedindu-se receptiv la orice schimbare care anunță și promite îmbunătățirea calității demersului educativ.“(Păiși Lăzărescu, M.; Ezechil, L., 2011, pag.93)

DESCHIDEREA DISCIPLINEI LIMBA SI LITERATURA ROMÂNĂ CĂTRE LUMEA REALĂ

*Profesor Ana-Maria Grigore
Liceul Tehnologic „Cezar Nicolau”, Brănești*

Schimbările ce se produc în societatea contemporană sunt ilustrate de ritmul fără precedent de expunere la o cantitate enormă de informații. Cum mintea umană are capacități limitate de procesare a informațiilor noi, se impune o reorganizare, o restructurare la nivelul disciplinei și mai ales o îmbunătățire a procesului didactic, punându-se accent pe latura calitativă a acestuia (formarea de capacități), nu pe cea cantitativă (informații). Ajutându-i pe elevi să-și dezvolte latura formativă, îi ajutăm să facă față valului de informații, să-și structureze, să-și construiască un sistem propriu de asimilare activă și conștientă a acestor cunoștințe, de integrare în sistemul propriu fiecăruia.

Studiul disciplinei Limba și literatura română permite formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, absolut necesare integrării persoanelor în societate, întrucât acestea au nevoie de un spectru larg de abilități care să le permită să se adapteze și să evolueze într-un mediu supus schimbărilor permanente.

Conform Recomandării 2006/962/CE, cele opt competențe-cheie sunt următoarele: **„comunicarea într-o limbă maternă** - abilitatea de a exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii, atât în formă orală, cât și scrisă; **comunicarea într-o limbă străină** - ca mai sus, dar include și abilitățile de mediere (adică rezumarea, parafrizarea, interpretarea sau traducerea) și înțelegerea interculturală; **competența matematică, științifică și tehnologică** - buna stăpânire a aritmeticii, o înțelegere a lumii naturale și o abilitate de a pune în aplicare cunoștințele și tehnologia pentru a răspunde nevoilor umane percepute (precum medicina, transportul sau comunicarea); **competența digitală** - utilizarea cu încredere și în mod critic a tehnologiei informației și comunicațiilor pentru muncă, timp liber și comunicare; **a învăța să înveți** - abilitatea de gestionare eficientă a propriei învățări, fie individual, fie în grupuri; **competențe sociale și civice**: abilitatea de a participa într-un mod eficient și constructiv la viața socială și de muncă și de a se implica în mod activ și democratic, mai ales în societățile din ce în ce mai variate; **spirit de inițiativă și antreprenoriat** - abilitatea de a pune ideile în practică prin creativitate, inovație și asumarea de riscuri, precum și abilitatea de a planifica și gestiona proiecte; **sensibilizare și exprimare culturală** - abilitatea de a aprecia importanța exprimării creative a ideilor, experiențelor și emoțiilor într-o varietate de medii, precum muzica, literatura și artele vizuale și ale spectacolului.”

Competențele-cheie pot fi integrate prin diverse modalități în predarea limbii și literaturii române.

Competența lingvistică în limba maternă implică dezvoltarea abilităților de comunicare în limba română, cu accent pe îmbunătățirea comunicării orale și scrise. Această competență este dezvoltată prin intermediul activităților de lectură și scriere, dezbateri în clasă și exerciții de vorbire în public. Profesorii pot utiliza diferite tipuri de texte, inclusiv texte literare, pentru a îmbunătăți vocabularul, gramatica și stilul de exprimare.

Competența matematică este aplicată în predarea limbii și literaturii române prin analiza statistică a diferitelor opere literare și a tendințelor culturale. De exemplu, elevii pot învăța cum să analizeze datele statistice dintr-un sondaj sau dintr-un studiu pentru a înțelege preferințele de lectură ale unei anumite comunități. În plus, abilitățile matematice sunt aplicate și în analiza textelor poetice, sau narative, în dezvoltarea de analogii și metafore matematice și în interpretarea metaforelor și a simbolurilor din literatură. Competența științifică aplicată în predarea limbii și literaturii române vizează studiul istoriei și a evoluției limbii române, prin înțelegerea proceselor lingvistice și prin analiza modului în care limba și cultura română sunt influențate de factori istorici, sociali și culturali. În plus, competențele științifice sunt aplicate și în analiza stilistică a textelor literare, în dezvoltarea de argumente bazate pe date științifice și în dezvoltarea de comparații între literatura română și literatura altor țări. Competența tehnologică se dezvoltă prin utilizarea tehnologiei în procesul de învățare. De exemplu, elevii pot utiliza instrumente digitale pentru a crea prezentări, pentru a dezvolta proiecte literare sau pentru a înregistra și distribui discuții și dezbateri în clasă. Competențele tehnologice pot fi aplicate și în procesul de cercetare și analiză a diferitelor texte literare, prin utilizarea resurselor digitale și a instrumentelor de analiză a textului.

Competența digitală, foarte importantă în perioada pandemiei și nu numai, implică abilitatea de a utiliza tehnologia digitală pentru a găsi, evalua, procesa și comunica informații. În contextul predării limbii și literaturii române, aceasta poate fi dezvoltată prin utilizarea de platforme și instrumente digitale pentru a îmbunătăți scrierea, ascultarea și vorbirea în limba română. De asemenea, profesorii pot utiliza tehnologia pentru a încuraja colaborarea și comunicarea între elevi. Mediul digital a devenit o sursă importantă de informații și de resurse pentru învățare. Profesorii pot ajuta elevii să dezvolte această competență prin promovarea utilizării tehnologiei în clasă, prin învățarea modului de a evalua și de a utiliza informațiile disponibile pe internet.

Competența-cheie spirit de inițiativă și antreprenoriat poate fi aplicată în predarea limbii și literaturii române pentru a dezvolta abilități de gândire critică și creativă, de luare a deciziilor și de rezolvare a problemelor într-un context literar și cultural. În acest sens, elevii sunt încurajați să se implice în activități de proiect și să participe la dezbateri literare. Aceste dezbateri pot fi axate pe subiecte actuale sau de interes cultural, cum ar fi impactul tehnologiei asupra literaturii sau rolul literaturii în dezvoltarea socială și culturală. Cultura românească poate fi promovată prin intermediul

proiectelor literare sau prin organizarea de evenimente culturale. Aceste activități îi vor ajuta pe elevi să-și dezvolte abilități de organizare, de comunicare și de promovare a valorilor culturale românești.

Competența socială și cetățenească implică dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare cu alți oameni prin activități de colaborare în grupuri, dezbateri și discuții în clasă, precum și prin organizarea de proiecte care să implice comunitatea. În contextul limbii și literaturii române, elevii sunt încurajați să exploreze probleme sociale și culturale relevante și să dezbată despre acestea într-un mod constructiv.

Competența de învățare pe tot parcursul vieții presupune dezvoltarea abilităților de învățare, inclusiv de a identifica și utiliza resursele potrivite pentru îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților. Aceasta poate fi formată prin implicarea elevilor în activități de cercetare, care să le dezvolte abilitățile de a identifica și utiliza resurse relevante și de a procesa informații complexe. Profesorii pot, de asemenea, să le ofere elevilor feedback constructiv și să îi încurajeze să își autoevalueze progresul și să își stabilească obiective de învățare pe termen lung.

Competența-cheie sensibilizare și exprimare culturală poate fi aplicată în predarea limbii și literaturii române pentru a dezvolta abilități de înțelegere a diversității culturale și de exprimare a ideilor și sentimentelor prin intermediul textelor literare. Elevii sunt încurajați să descopere valoarea literaturii române și să înțeleagă modul în care aceasta a influențat cultura românească, să compare cultura română cu alte culturi, astfel încât să înțeleagă și să aprecieze diversitatea culturală. Acest lucru poate fi realizat prin studierea literaturii străine și compararea ei cu literatura română, prin analiza modului în care anumite teme sau probleme sunt abordate în literatura din alte țări. De asemenea, se dezvoltă creativitatea și imaginația prin activități de scriere creativă, prin jocuri literare și alte modalități care să îi ajute pe elevi să își exprime ideile și sentimentele. Participarea la evenimente culturale, cum ar fi expoziții de artă, spectacole de teatru sau concerte, dezvoltă abilitățile de exprimare culturală și asigură înțelegerea modului în care arta și cultura influențează viața cotidiană.

Competențele-cheie sunt abilități esențiale pentru a putea funcționa și a prospera într-o societate modernă și într-o lume în continuă schimbare. Aceste competențe sunt importante în predarea limbii și literaturii române, deoarece acestea ajută elevii să înțeleagă și să aprecieze mai bine literatura și cultura română, să comunice mai eficient în limba română și să dezvolte abilități de gândire critică și creativă, să fie cetățeni activi în societate.

Se pune din ce în ce mai mult accent pe multi și plurilingvism și de aceea se impune integrarea în oferta de opționale a disciplinelor ce vizează dezvoltarea competențelor plurilingvistice și interculturale între limba maternă, limba română și diferite limbi străine, în funcție de interesele și nevoile elevilor.

Disciplina Limba și literatura română a suferit o mulțime de modificări atât în plan structural,

cât și în ceea ce privește abordarea acestui domeniu. Odată cu centrarea pe elev, s-a pus în prim-plan COMUNICAREA, demersul didactic focalizându-se pe LIMBA în uz și pe studierea LITERATURII, nu ca produs, ci ca proces, urmărindu-se ca elevul să interiorizeze procesele de lectură care-l ajută să citească și să înțeleagă orice tip de text. Profesorul devine animator, moderator, resursă, partener de dialog, iar metodele folosite sunt bazate pe ludic sau pe tehnologie.

Pentru ca disciplina să fie mai deschisă spre lumea reală, profesorul ar trebui să folosească în învățare documente autentice în conformitate cu interesele elevilor, adaptate nevoilor acestora. Într-o societate aflată în continuă schimbare era nevoie de un retuș și în acest domeniu. Astfel, se urmărește formarea de competențe, iar programele sugerează conținuturi orientative care au menirea de a stimula creativitatea și libertatea de alegere, conectarea studiului limbii la realitățile comunicării cotidiene. Textele folosite drept suport sunt literare și nonliterare, iar conținutul mesajului este important, trebuind să angajeze nu doar intelectul, ci și afectivitatea și rafinamentul estetic. Elevii au nevoie și de modele de comunicare scrisă pentru că ei înșiși vor fi puși în situația de a exersa capacitatea de exprimare în scris, la diferite niveluri de originalitate.

Trebuie avută în vedere pregătirea elevilor pentru o viitoare integrare socială și profesională. Se spune că educația pregătește, în mod conștient, oameni pentru tipuri de societăți care nu există în prezent, dar vor exista. Plecând de la ideea că omul viitorului este omul capabil să se adapteze cu ușurință la situații noi, să manevreze cu ușurință resursele limbii, să-și exerseze și să-și dezvolte așa-zisa inteligență emoțională, să conștientizeze importanța educației permanente, să-și dezvolte creativitatea și spiritul inovativ, disciplina se mulează pe acest model și răspunde cu destul de multă convingere acestor cerințe.

Se urmărește dezvoltarea unor competențe și capacități ce presupun cunoașterea și stăpânirea unor tehnici de învățare, care să permită autoinstruirea în scopul de a fi mereu la curent cu noutățile și de a se adapta facil, ori de câte ori este nevoie, la condițiile societății. Acest gen de competențe se pot cultiva prin studiul limbii și literaturii române. Mai mult chiar, prin studiul acestei discipline elevii își formează și perfecționează una dintre componentele vitale ale coordonatei sociale, competența de comunicare, fără de care nu poate exista societate.

Profesorul creativ trebuie să fie capabil să realizeze predare interactivă centrată pe elev, să le ofere elevilor posibilitatea de a alege modalitatea de exprimare, să stabilească paralele între diverse tipuri de artă (literatură, pictură, muzică) în vederea înțelegerii și explicării la clasă a diferitelor concepte, să construiască teme, subiecte care se pot aborda în mai multe moduri posibile, să implice elevii în activități de tip proiect, dezbateri, portofoliu.

Contribuția limbii și literaturii române este deosebit de importantă în ceea ce privește cultivarea la elevi a capacităților creative, a spiritului creator, o solicitare a societății în prezent și, cu siguranță, în viitor.

Limba și literatura română facilitează dezvoltarea gândirii creative, comunicarea în situații reale, adaptarea la situații diferite, dezvoltarea capacității de a lucra în echipă, construirea unei vieți de calitate, prin dezvoltarea unor valori și atitudini pozitive, capacități de investigare și de valorizare a propriei experiențe, construirea unui set de valori individuale și sociale și orientarea comportamentului și a carierei în funcție de acestea, motivarea pentru învățarea continuă. Toate aceste capacități și atitudini pot fi formate și dezvoltate la disciplina Limba și literatura română, demonstrând deschiderea acestei discipline către lumea reală.

Bibliografie:

Gardner, H. (2005). *Mintea disciplinată*. București: Editura Sigma

Sarivan, L., Gavrilă, R.M., Stoicescu, D., ... (2009). *Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev*, Ed. a II-a, rev. București: Editura Educația 2000+

Veen W., Vrakking B. (2011). *Homo Zappiens: joc și învățare în epoca digitală*, București: Editura Sigma

<https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/lifelong-learning-key-competences.html>,

[accesat în data de 18.02.2023](#)

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE ALE ELEVILOR LA DISCIPLINA EDUCATIE FIZICA SI SPORT

*Lector univ. dr. Ilioni Cristian
Universitatea din Petrosani*

Învățarea, din perspectiva competențelor, marchează o schimbare strategică dinspre obiectivele pedagogice spre competențele școlare și o mutație de accent dinspre evaluarea sumativă spre evaluarea formativă și formatoare, sugerând o abordare integratoare a activității de formare-evaluare a competențelor școlare și realizarea acestora după cerințele instruirii și evaluării autentice.

În învățământul bazat pe competențe, instruirea este orientată către rezultatele finale, elevii fiind implicați în activitatea de învățare continuă și de autoevaluare a competențelor. Astfel, elevii au reprezentarea achizițiilor finale și a demersului (teoretic și practic) de dobândire a acestora. Prin evaluarea pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru câștigarea/dobândirea competenței.

De asemenea cu ajutorul acestui tip de învățământ profesorii dobândesc competențe de proiectare didactică în baza modelului centrat pe rezultate – reconstruiesc oferta de curs din perspectiva competențelor intenționate, stabilesc nivelurile de complexitate ale competențelor, asociază teme suport care susțin și asigură formarea competențelor, creează situații practice de învățare implicând activ clasa, stabilesc criterii de evaluare privind dobândirea competenței, evaluează elevii într-un mod complex, precum și oferta educațională.

Demersul inițiat, implică o nouă proiectare curriculară care să asigure unitatea conceperii programelor școlare la nivelul ciclurilor de învățământ primar și acordarea dezvoltărilor curriculare centrate pe rezultate explicite și evaluabile ale învățării.

Din 2011, prin Legea Educației Naționale (art.68) și în România aceste opt domenii de competențe cheie sunt statuate ca finalități ale învățământului primar și gimnazial sau dimensiuni ale profilului de formare a elevului.

Aria curriculară Sănătate și motricitate face referire directă la finalitățile învățământului concretizate în menținerea sănătății elevilor prin utilizarea activităților motrice de cele mai diferite tipuri.

Disciplina Educație fizică și sport este cea prin care se influențează în școală, dezvoltarea fizică, se realizează învățarea deprinderilor motrice, dezvoltarea capacității de efort și favorizarea integrării în mediul natural și social, precum și celelalte finalități asumate.

Competențele ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini se formează de la cele mai fragede vârste și se continuă amplificarea acestora până la finele școlarității obligatorii.

Introducerea clasei pregătitoare implică reorganizarea conceptului de competență prin adaptarea sa la nivele realizabile de către elevi precum și selecția mijloacelor și metodelor în consonanță cu finalitățile urmărite. Asigurarea continuum-ului între cele trei cicluri și apoi racordarea la clasele următoare clasei a VI-a reprezintă cerința metodologică după care se ghidează toate strategiile de predare -învățare- evaluare.

Programa școlară la disciplina educație fizică și sport în cele două cicluri urmărește competențele cheie și, implicit pe cele specifice ariei curriculare și, în același timp, oferă posibilitatea asigurării transdisciplinarității în interiorul disciplinei, dar și cu celelalte discipline de studiu. (Programa școlară pentru educație fizică și sport).

Obiectivul general al disciplinei Educație fizică constă în dezvoltarea aptitudinilor bio-psiho-motrice și formarea capacității elevilor de a acționa asupra acestora, în vederea menținerii permanente a stării optime de sănătate, asigurării unei dezvoltări fizice armonioase și manifestării unei capacități motrice favorabile inserției profesionale și sociale.

Disciplina Educație fizică și sport contribuie, în general, prin cunoștințele, abilitățile și atitudinile specifice, la toate domeniile de competențe cheie și cu precădere la cele care vizează domeniile: a învăța să înveți, competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice și „sensibilitate la cultură”.

Comunicarea în limba maternă

În timpul orelor de educație fizică, elevii utilizează limbajul ca instrument de comunicare orală.

- utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată. Aici putem specifica însușirea și folosirea terminologiei specifice, tehnică și tactică, referitoare la igienă, organizarea jocurilor, metodică desfășurării activităților, precum și regulamentele probelor.
- reprezentarea, interpretarea și înțelegerea realității utilizând ca instrument limba;
- receptarea și comunicarea cunoștințelor;
- organizarea și orientarea sau modelarea gândirii și a comportamentelor.

Aceasta reflectă capacitatea elevului de a exprima și de a interpreta concepte, convingeri, sentimente și opinii în spiritul unei bune colaborări și a manifestării spiritului de fair-play.

Comunicarea în limbi străine

Pe parcursul orelor de educație fizică, elevii își dezvoltă abilitatea de a înțelege mesaje orale, de a iniția, a susține și a încheia conversații într-o limbă străină, într-un anumit context creat.

Creează premisa învățării limbilor străine într-un mod informal. Atitudini: aprecierea diversității culturale; interesul și curiozitatea pentru limbi; comunicare interculturală.

Competența digitală (TSI – Tehnologia Societății informației)

Competența digitală se bazează pe abilitățile fundamentale:

- de a folosi computerele pentru obținerea, copierea, evaluarea, stocarea, producerea, prezentarea și transmiterea de informații;
- de a participa și comunica în cadrul unor echipe de lucru prin intermediul Internetului sau cu alte tehnologii disponibile.

În acest mod, se asigură o informare continuă a celor interesați de domeniul sportului, aflând ultimele noutăți și având posibilitatea îmbunătățirii unor aspecte importante.

Competențele sociale

Competențele sociale au legătură cu bunăstarea socială și personală, care presupune înțelegerea cu privire la cum pot indivizii să-și asigure sănătatea mintală și fizică optimă.

Sportul promovează anumite reguli și comportamente precum: spiritul de fair-play, menținerea stării de sănătate, petrecerea în familie/grup a timpului liber, controlul manifestărilor negative de comportament și înlăturarea violenței, igiena, alimentația sănătoasă, medierea conflictelor apărute în timpul jocurilor, precum și respectul și toleranța față de adversari.

Cunoștințe: noțiuni despre starea de sănătate și despre igiena practicării exercițiilor fizice, forme de practicare a exercițiilor fizice și a sporturilor în timpul liber, individual și în familie, comportamente acceptate și interzise în diferite discipline sportive, instituțiile specifice domeniului, olimpism, Charta olimpică;

Partea cea mai însemnată a acestei competențe include capacitatea de a comunica în mod constructiv în diferite medii, de a arăta toleranță, de a exprima și înțelege diferite puncte de vedere, de a negocia cu abilitate pentru a produce încredere, și de a empatiza. Elevii trebuie să fie capabili să gestioneze situațiile de stres și frustrare, să le exprime într-un mod constructiv și, de asemenea, trebuie să distingă între sferele personale și profesionale. Această competență se bazează pe o atitudine de colaborare, asertivitate și integritate.

A învăța să înveți

Domeniul de competență a învăța să înveți reprezintă: abilitatea de a persevera în învățare, de a-ți organiza propria învățare, inclusiv prin managementul eficient al timpului și al informațiilor, atât individual, cât și în grup;

Participanții la orele de educație fizică conștientizează procesul și nevoile proprii de învățare; identifică oportunitățile disponibile și își dezvoltă abilitatea de a depăși obstacolele;

Utilizează metoda discuției /a dezbaterii pentru clarificare și pentru a obține opinii.

- cunoștințe: modelul bio-psiho-motric specific vârstei și sexului, metode și mijloace specifice dezvoltării fizice, capacității motrice și instruirii sportive, tehnici de evaluare specifice a potențialului bio-motric personal;

- **abilități:** utilizarea tehnicilor specifice de autoevaluare a capacităților proprii și analiza valorii acestora, elaborarea autonomă a unor programe de ameliorare a propriei dezvoltări fizice și a capacității motrice;

Inițiativă și antreprenoriat

Identificarea oportunităților pentru activități cu scopuri personale, profesionale și/ sau de afaceri. Odată identificate nevoile/oportunitățile, se pot dezvolta în diverse afaceri. Astfel, interesul crescut al oamenilor pentru menținerea stării de sănătate, poate constitui premisa înființării unor școli sportive private care să includă în ofertă cursuri de dans, aikido, fitness etc.

Se formează atitudini precum disponibilitate de a avea inițiative; disponibilitate de a fi independent și inovator în viața personală, în societate și la muncă; motivația și hotărârea de a realiza obiectivele propuse.

Concluzii

Deși competențele menționate mai sus se referă la ansamblul învățământului preuniversitar, acestea or trebui adaptate, într-un mod constructiv, pe diferite niveluri de vârstă ale elevilor. Corelația cu programele școlare este obligatorie, dar formarea acestor competențe le depășește considerabil. În practica educației, aceste competențe au un caracter integrat, în sensul că sunt urmărite în mod permanent toate acele competențe care pot fi atinse sau cel puțin exersate.

Bibliografie:

1. Ardelean, A. și Mândruț, O. Didactica formării competențelor – cercetare, Centrul de Didactică și Educație Permanentă, Arad
2. Programa școlară pentru clasa aII-a Aprobata prin ordin al ministrului Nr. 4598 / 31.08.2004
3. Legea Educației Naționale nr. 1/2011
4. Educația fizică și sportul în școlile din europa, Raport Eurydice
5. <http://www.icos-edu.ro/download/raport-de-cercetare-ICOS.pdf>

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE CITIT-SCRIS PRIN DISCIPLINELE DE STUDIU DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*prof. învățământ primar Florina-Cristina Pamfile
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri”, Brăila*

„Capul copilului nu este un vas pe care să-l umpli, ci o făclie pe care s-o aprinzi astfel încât, mai târziu, să lumineze cu lumină proprie.” Plutarh

Formarea și dezvoltarea competențelor de citire la elevi constituie o activitate importantă a procesului învățării la clasele primare. În clasele I și a II – a elevii învață să citească, iar în clasele a III – a și a IV – a citesc pentru a învăța, citirea devenind un instrument de învățare și o tehnică a muncii cu cartea. Întreaga evoluție a elevilor, atât în școală cât și în viață, depinde de măsura în care cititul, devine un mijloc de informație și de autoinstruire.

Obiectivul central al studierii limbii și literaturii române în învățământul primar îl constituie „dezvoltarea competențelor elementare de comunicare orală și scrisă ale copiilor, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punctul de vedere al vârstei cuprinse între 6/7 - 10/11 ani”.

Se pot folosi următoarele tipuri de exerciții la clasele mici:

1. Citirea împreună: elevul citește împreună cu învățătorul;
2. Citirea în cor: se citește rar o parte din lecție, având influență în realizarea justă a intonației.
3. Citirea în perechi: citesc doi elevi cu capacități diferite, având rol în diminuarea inhibiției.
4. Citirea ecou: un elev citește, iar altul îl secondează; unul citește iar ecoul este grupul, echipa; un grup de elevi citește, iar ecoul este alt grup.
5. Citirea alternativă: se citește o propoziție cu voce tare, iar alta în gând; se citesc cu voce tare cuvintele care încep cu o consoană și în gând cele care încep cu o vocală.
6. Citirea întârziată: elevul citește în gând și apoi cu voce tare; elevul citește de două ori, prin repetare.
7. Citirea ortoepică: variantă a citirii silabisite; fiecare silabă se citește de două ori (lărgeste orizontul de citire, dezvoltă precizia elevilor în succedarea silabelor în cuvinte).
8. Citirea consecutivă: un elev care citește mai lent citește după un elev care citește cursiv și invers.
9. Citirea prin excludere: textul se citește cu voce tare, se exclud cuvinte la alegere, cuvinte care încep cu o vocală, primul sau ultimul cuvânt din propoziție, se exclud cuvintele după virgulă sau unele părți de vorbire.
10. Citirea continuă: învățătorul citește o parte din text, iar un elev preia de unde a rămas.
11. Citirea în ștafetă: învățătorul citește prima propoziție sau un alineat, după care solicită un elev să

citească mai departe.

12.Vânătorul de greșeli: un elev citește până greșește, iar apoi citește alt elev.

13.Citirea de semnalare a greșelilor: un elev citește iar ceilalți semnalează când greșește.

14.Citirea în lanț: fiecare citește câte o propoziție, pe rând.

15.Citirea pe roluri: ca și citirea dialogurilor, imprimă un ritm normal, cerut de conținutul textului.

16.Citirea jocurilor de cuvinte: sunt citite la început rar, apoi din ce în ce mai repede, în cor și individual.

17.Citirea în șoaptă: elevul citește fără rezonanța treptelor vocale.

18.Citirea în gând: se citește un alineat și se formulează o întrebare legată de conținut.

19.Citirea selectivă: se selectează din text un enunț care descrie un obiect sau un personaj.

20.Lanțul cuvintelor: se citește un cuvânt, iar elevii subliniază cuvintele care încep cu litera cu care s-a terminat cuvântul precedent. Se citește o propoziție și se subliniază în propoziția următoare orice cuvânt începe cu litera de la începutul ultimului cuvânt citit anterior.

21.Buchețelele: se scrie pe tablă un cuvânt, iar elevii caută în text cuvintele care încep cu fiecare literă din cuvântul respectiv.

Sub aspect metodic, învățarea cititului la clasa I parcurge câteva secvențe obligatorii:

Înșușirea imaginii vizuale a unor semne vizuale a unor semne și simboluri;

Recunoașterea literelor;

Educarea percepției vizuale prin care se asigură reținerea și fixarea literelor;

Asocierea fiecărui semn grafic (literă) cu un fenomen (sunet);

Formarea câmpului vizual de o silabă - citirea pe silabe (urmată de citirea integrală a cuvântului);

Formarea câmpului vizual de un cuvânt; pronunțarea corectă a unui cuvânt înseamnă citirea corectă;

Înțelegerea sensului cuvântului citit - citirea conștientă.

Învățătorul trebuie să aibă permanent în vedere următoarele aspecte pentru scris:

Poziția corectă a corpului, a caietului, a instrumentului de scris;

Asigurarea spațiului necesar de scris (trebuie strâns alfabetarul, abecedarul, celelalte materiale ajutătoare);

În cazul transcrierii, elevul trebuie învățat cum și unde se așază textul tipărit, cum e dispus caietul, în așa fel încât să se asigure condiții optime de scris.

Sunt obligatorii pauzele de relaxare a mâinii, exercițiile de educare a motricității;

Îmbinarea momentelor de scriere cu cele de comunicare verbală.

Metoda cubului

I. Descrie cuvântul „cocor”.

II Compară cuvintele „cocor” și „cocor”

III Analizează cuvântul „cocor”

IV Asociază (silabe)

V Aplică: transcrie cuvântul „cocor” și alcătuiește cu el o propoziție.

VI Argumentează: ce poți spune despre cuvântul „cocor” ?

Jocul cuvintelor amestecate

Plicul I   Nicu are un canar.

Plicul II   Ica are un cocor.

Plicul III   Nanu e cu Onu.

Plicul IV   E ora unu?

La fiecare final de ciclu curricular sunt evaluate competențele dobândite după următoarele reguli:

- La finalul învățământului preșcolar se face evaluarea competențelor cognitive, emoționale și sociale și se stabilesc planurile de intervenție remedială.
- La finalul clasei a II-a se evaluează, la nivelul fiecărei școli, măsura în care elevii au dobândit scrisul-cititul și matematica și se stabilesc planurile individualizate de învățare pe care învățătorii le pun în aplicare până în clasa a IV-a. Se creează portofoliul de educație al elevului și se face un raport detaliat către părinți.

FORMAREA COMPETENȚELOR CHEIE PRIN INTERMEDIUL RESURSELOR EDUCAȚIONALE DESCHISE

*Profesor Laura-Georgiana Baicu
Liceul Teoretic "Nicolae Jiga", Tinca, Bihor*

Resursele educaționale deschise, sau RED, reprezintă cheia succesului în zilele noastre pentru tot ceea ce înseamnă predare-învățare-evaluare în noile tendințe ale sistemului de învățământ.

Covidul și restricțiile impuse în acea perioadă grea pentru învățământul românesc au fost, de fapt, acel punct terminus de care aveam nevoie atât noi ca și cadre didactice, cât și elevii noștri, pentru a ne reconfigura și pentru a ne redescoperi.

Resursele educaționale deschise pe care a trebuit să le învățăm ca mai apoi să le putem folosi la clasă, ne-au adus satisfacțiile și reușitele pe care procesul de predare-învățare a încetat de ceva vreme să o mai facă. Aceste RED-uri au izbutit să îi reapropie pe elevi de școală, de dorința și de curiozitatea specifică vârstei și să își dorească să învețe, să participe la ore și să înceapă ei înșiși să caute informații despre diverse subiecte abordate la clasă.

Interactivitatea și colaborativitatea resurselor educaționale deschise au reînnotat acea legătură dintre școală, profesor și elev, legătură ce stă la baza progresului educațional și a devenirii elevilor ca oameni de bază pentru societatea în care trăiesc.

Utilizarea RED în procesul educațional a adus cu sine o mulțime de avantaje precum: utilizarea conținuturilor atât sincron cât și asincron, interactivitatea orelor, stimularea interesului elevilor față de anumite teme atinse la școală, posibilitatea modificării conținuturilor în funcție de nivelul elevilor, accesarea lor de pe orice dispozitiv aflat la îndemână, iar lista poate continua.

Avantajele utilizării resurselor educaționale deschise în cadrul efectuării temelor sunt importante și de impact, de asemenea. Printre aceste avantaje, putem aminti: dezvoltarea competențelor IT, mai ales că noile generații de elevi dețin competențe destul de ridicate în domeniul IT, interesul față de disciplinele studiate crește, autoevaluarea este mult mai bine realizată cu ajutorul anumitor aplicații sau platforme specifice, iar temele pentru acasă pot fi elaborate mult mai ușor de către cadrele didactice.

Gama variată de resurse educaționale deschise vine astfel în întâmpinarea cadrelor didactice cu scopul de a le facilita demersul educațional, dar și în întâmpinarea nevoilor de interactivitate și de colaborativitate ale elevilor din sistemul de învățământ românesc, și nu numai, erijându-se în cea mai importantă verigă a dezvoltării competenței cheie europene ce vizează domeniul IT: competența digitală.

Platformele și aplicațiile educaționale dezvoltate și folosite în procesul educațional românesc au un rol important în evoluția procesului instructiv-educativ din școlile românești, contribuind la formarea diverselor competențe cheie ale elevilor. Datorită faptului că unele aplicații sunt în limba engleză, folosirea lor vizează atingerea competenței de comunicare într-o limbă străină, una dintre cele opt competențe cheie europene. Această competență, alături de cea digitală, le conferă elevilor încredere în sine precum și o dezvoltare intelectuală și de comunicare, ce îi face compatibili cu multe dintre ofertele de muncă din spațiul european. Faptul că aceste competențe sunt considerate deziderate în toate țările europene, a făcut ca elevii din țările Europei de Est să pornească de pe aceeași treaptă cu cei din vestul Europei, iar concurența dintre ei să fie una justă, cu șanse egale.

Resursele educaționale deschise au adus plus valoare sistemului de învățământ românesc. Au reușit să recreeze puntea de legătură dintre informație și elev și să îl apropie pe elev de procesul instructiv-educativ. Beneficiile acestor resurse sunt incontestabile, iar rolul lor în progresul procesului educațional este unul imens. Cu siguranță am putea face referire și la dezavantajele resurselor educaționale deschise, dar importanța lor este mult mai importantă, astfel că neajunsurile lor ocupă un loc secund și care poate fi trecut ușor cu vederea.

În concluzie, folosirea temeinică a resurselor educaționale deschise în procesul de predare-învățare-evaluare permite generației actuale de elevi obținerea competenței digitale, a competenței de comunicare într-o limbă străină și, de ce nu, chiar și a celei antreprenoriale care poate fi formată pornind de la aceste două competențe și care depinde, într-o oarecare măsură de ele. Competența antreprenorială poate fi ușor pusă în valoare cu ajutorul competenței digitale și a celei de comunicare într-o limbă străină.

Bibliografie

<https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/lifelong-learning-key-competences.html>

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*Profesor învățământ primar Brânzaru Sabina
Școala Gimnazială Fierbinți - Șelaru*

Noțiunea de competență de comunicare a evoluat foarte mult, înglobând astăzi domenii de cunoaștere din ce în ce mai vaste. Consiliul Europei consideră că există șase componente în aptitudinea de comunicare: competența lingvistică, competența socio-lingvistică, competența discursivă, competența socio-culturală, competența strategică și competența socială. Competența de comunicare este considerată de mulți autori ca o capacitate globală care cuprinde capacități comunicative ale indivizilor dobândite de-a lungul vieții. Acestea pot fi îmbunătățite prin aplicarea unei metodologii speciale care ar contribui la dezvoltarea competenței de comunicare.

Școala are o singură finalitate - pregătirea elevului pentru activitatea ulterioară, dezvoltarea competențelor acestuia. Astfel, elevul studiind de-a lungul anilor, trebuie să ajungă o persoană capabilă de a se orienta în viață prin comunicarea eficientă în diferite situații, aptă să-și exprime atitudinea față de valorile etice și estetice, pregătită să-și achiziționeze în mod independent cunoștințele și competențele solicitate – o personalitate cu un ansamblu de cunoștințe, atitudini și competențe de comunicare formate pe parcursul școlarității.

Actuala programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii bazată, în esență, pe stimularea învățării prin joc, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor. Trecerea de la grădiniță la clasa pregătitoare nu lasă urme în atitudinea copiilor dacă avem un suflet cald, ne apropiem cu drag de ei, ne adresăm într-un limbaj accesibil lor, avem spirit ludic și îmbinăm echilibrat exigența cu destinderea.

În comunicarea didactică trebuie să fim concisi, preciși și expresivi, în același timp, pentru a facilita transferul, dar și pentru înțelegerea mesajului transmis. Toate informațiile pe care le transmitem trebuie adaptate scopului și obiectivelor didactice, precum și nivelului intelectual al elevilor. Învățătorul trebuie însă să știe și să asculte. Elevul conștientizează dacă partenerul lui de comunicare doar pare că-l ascultă și atunci refuză să mai comunice. În relația de comunicare,

învățătorul trebuie să creeze o situație favorabilă exprimării elevului care să nu se simtă judecat sau manipulat prin întrebări. A ști să asculte este o știință. Chiar dacă anumite persoane dau impresia că ascultă, tot limbajul trupului lor arată că de fapt informația nu ajunge la ei. Absența comunicării rezultă și din absența ascultării reale a interlocutorului. Absența ascultării poate fi determinată de lipsa de interes a interlocutorului față de mesajul emițătorului.

În instruirea tematică, învățătorul proiectează obiectivele învățării promovate de curriculum-ul nucleu în jurul unei teme, iar elevii aleg sau propun propriile lor teme de studiu. Acest fapt duce la creșterea interesului copiilor pentru temele studiate și față de mesajul transmis.

Rolul învățătorului este foarte important deoarece el reprezintă persoana oficială din partea societății și, prin metode didactice activ-participative folosite în cadrul activităților ce se desfășoară în clasă, cât și în activitățile extrașcolare, poate, și chiar are datoria profesională și morală de a-i ajuta pe cei cu deficiențe de limbaj până la o corectare totală, dacă este posibil (plan de intervenție personalizat, recomandarea unui logoped), iar celorlalți să le înfrumusețeze și să le îmbogățească vocabularul la un nivel ridicat, nivel ce va fi o rampă de lansare pentru reușita în viață.

Aplicarea metodelor activ-participative conduc la facilitarea exprimării. Metodele de predare colaborative și de cooperare sunt metode de predare în care copiii lucrează împreună, în perechi sau în grupuri mici, învață să lucreze ca o echipă, comunică direct între ei, față în față. În cadrul acestor metode, elevii își împărtășesc ideile, se ajută unii pe alții să înțeleagă și să găsească soluții, stau unii lângă alții, explică celorlalți ceea ce știu, discută împreună fiecare aspect al temei pe care o au de rezolvat. Comunicarea dintre copii reprezintă o cale naturală pentru aceștia de a învăța lucruri noi unii de la ceilalți.

Ținând cont de ceea ce spunea pedagogul francez Celestin Freinet: “Problema principală a educației rămâne nu atât conținutul învățământului, cum s-ar crede astăzi, cât modul de a provoca setea de cunoaștere a copilului ...” rămâne ca noi, dascălii, să găsim cele mai potrivite modalități de eficientizare a demersului didactic, astfel încât să stimulăm apetitul pentru lectură al elevilor. Școala are menirea de a forma un lector competent, dar și un cititor care să-și formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții. Faptul că programele actuale sunt puse sub semnul comunicării are drept consecință conceperea lecturii atât ca act de cunoaștere cât și ca act de comunicare (textul devine astfel dinamic, fiind un dialog al receptorului cu textul, participare activă la procesul de reconstruire a sensurilor).

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Prin lectura elevilor la clasele primare se urmăresc finalitățile: consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură,

lărgirea ariei de informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale, dezvoltarea gustului estetic, îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității creative, formarea idealurilor etice și estetice, dezvoltarea capacității de a gândi, și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare, lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului.

Obiectivul lecturii îl constituie consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă. Fluența înseamnă citire aparent lipsită de efort, cu expresivitate și inflexiuni relevante ale vocii. Ea poate fi dezvoltată prin instruire direct, folosind cititul repetat sau prin încorporarea cititului repetat într-un context care este interesant și are sens. Metodele și tehnicile didactice aplicabile în scopul dezvoltării fluenței sunt: citirea repetată, citirea în gând, cititul cu un prieten, teatrul cititorilor (citirea pe roluri), cititul în cor și repetarea. Stimularea interesului pentru lectură începe din clasa pregătitoare. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut. Un rol important îl are conversația problematizată, care menține vie relația dascăl-elev. În clasa I, când se începe studierea textelor, acestea trebuie analizate și comentate în mod amănunțit, se recomandă lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora se poartă discuții.

La clasa a II-a, la ora de lectură, sub îndrumarea învățătorului, elevii pot fi deprinși să se orienteze în structura unei cărți, ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notațiilor scrise în legătură cu cărțile citite în clasele următoare. O altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale. Prima se compune din cărți aduse de copii, sau numai de învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și apoi se trece la împrumutarea cărților. La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori se urmărește stimularea elevilor în citirea și a altor opere scrise de aceștia. Se pot întocmi cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care poate fi stârnită curiozitatea și interesul pentru lectură.

ISBN 978-606-95525-2-0

edumi
Punem educația pe ON